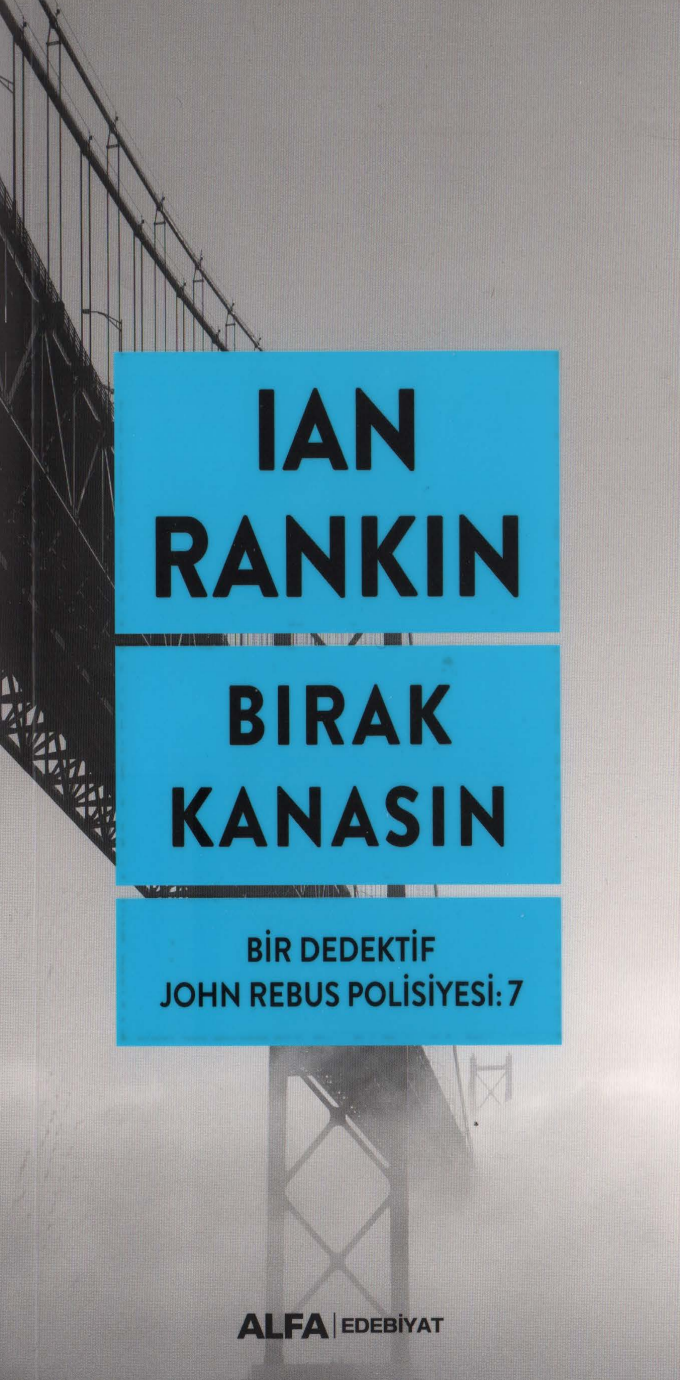

IAN RANKIN

BIRAK KANASIN

BİR DEDEKTİF
JOHN REBUS POLİSİYESİ: 7

ALFA | EDEBİYAT

BIRAK KANASIN

IAN RANKIN (28 NİSAN 1960)

Fife, İskoçya'da doğdu. 1982 yılında Edinburgh Üniversitesinden mezun oldu. "Rebus" serisiyle başarıya ulaşmadan önce üzüm toplayıcısı, çoban, vergi memuru olarak çalıştı. 1986 yılında evlendikten sonra, kısa bir süre Londra'da ve Fransa'da yaşayıp tekrar Edinburgh'a döndü.Yazdığı ilk kitabı *Summer Rites* basılmasa da ikinci kitabı *The Flood* 1986'da basıldı. "Rebus" serisinin ilk kitabı *Düğümler ve Haçlar* ise 1987 yılında yayımlandı. Kısa sürede büyük başarıya ulaşan "Rebus" serisi o günden bu yana yirmi iki dile çevrildi ve birçok ülkede çok satanlar listesinde yer aldı. Yayımlanan daha pek çok kitabının yanı sıra, "Jack Harvey" takma adıyla yazdığı romanları da vardır. *Black and Blue* romanıyla, 1997'de edebiyat dalında CWA Macallan Altın Kama'sının sahibi oldu. Ayrıca Edgar ve Anthony ödüllerinde adaylar arasına girerek finale kaldı. Edinburgh Üniversitesinden Yılın Mezunu ödülünü alan Ian Rankin, 1999, 2001 ve 2003 yıllarında Abertay Dundee Üniversitesi, St. Andrews Üniversitesi ve Edinburgh Üniversitesinden üç fahri doktorluk unvanı aldı. Ian Rankin eşi ve iki oğluyla birlikte Edinburgh'da yaşıyor.

Alfa'da Ian Rankin: *Düğümler ve Haçlar, Saklambaç, Diş İzleri, Masadaki Düşman, Kara Defter, Ölümcül Hedefler.*

CEM DEMİRKAN (1973)

İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi mezunu. 2003'ten beri çevirmenlik yapıyor.

Alfa'da çevirileri şunlardır: Philip Kerr; *Biri ve Öteki, Sessiz Alev, Ölüler Dirilmezse, Sahra Grisi, Ölümcül Prag, Katyn Katliamı, Zagrebli Kadın, Devre Arası, Tanrı'nın Eli, Sessizliğin Öte Yakası, Sahte Dokuz, Prusya Mavisi, Bir Yunan Hediyesi.* Ian Rankin; *Saklambaç, Diş İzleri, Masadaki Düşman.*

Bırak Kanasın
© 2016, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Let It Bleed
© 1995, John Rebus Limited

Kitabın Türkçe yayın hakları Rogers, Coleridge and White Ltd. aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Çeviren Cem Demirkan
Kitap Editörü Ebru Koç
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Zuhal Turan

ISBN 978-605-038-093-4
1. Basım: Ekim 2019

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 45099

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 43949

IAN RANKIN

BIRAK KANASIN

BİR DEDEKTİF JOHN REBUS POLİSİYESİ: 7

Çeviren
CEM DEMİRKAN

ALFA

BİR

KÖPRÜLER

1

Bir kış gecesi Edinburgh'un dışından gelen çığlıklar.

Bir araç diğer üçü tarafından takip ediliyordu. Takip eden araçlardakiler polis memurlarıydı. Sulu kar karanlığın içinde rüzgâr yüzünden neredeyse yatay yağıyordu. Polis arabalarının ikincisinde Müfettiş John Rebus dişlerini sıkıyordu. Bir eliyle kapı kolunu, diğer eliyle de yolcu koltuğunun kenarını sıkıca kavramıştı. Sürücü koltuğundaki Başmüfettiş Frank Lauderdale ise otuz yaş birden gençleşmiş gibiydi. Hızlı sürmenin keyfini alınca tekrar gençlik yıllarına dönmüştü. Koltuğunda dik oturmuş, ön camdan dışarı bakıyordu.

Kim bilir kaçıncı kez, "Onları yakalayacağız!" diye bağırdı. "O şerefsizleri yakalayacağız!"

Rebus çenesini bir cevap verebilecek kadar açmayı beceremedi. Nedeni Lauderdale'in kötü bir sürücü olması değildi... Yani sadece Lauderdale'in kötü bir sürücü olması değildi; hava şartları da Rebus'u korkutuyordu. Barnton Kavşağındaki ikinci çıkıştan dönerlerken Rebus arabanın arka tekerleklerinin kaygan yolda kaydığını his-

setti. Öncelikle lastikler yeni değildi; muhtemelen sadece kaplaması değişmişti. Hava sıcaklığı sıfıra yakındı ve karla karışık yağmur onlara hafif pusu kuruyordu. Artık şehrin dışına çıkmış, kavşak ve trafik ışıklarını geride bırakmışlardı. Burada araba takibinin daha güvenli olması gerekse de Rebus kendini güvende hissetmiyordu.

Öndeki arabada iki genç üniformalı polis arkadakinde de bir Detektif Çavuş ve bir Detektif Polis Memuru vardı. Rebus dikiz aynasından bakıp tepe lambalarını gördü. Yolcu penceresinden baksa da hiçbir şey göremedi. Dışarısı zifiri karanlıktı.

Rebus'un aklından şu düşünce geçti: Karanlıkta ölmek istemiyorum.

Dünkü bir telefon görüşmesi.

"On bine kızını serbest bırakırız."

Babası dudaklarını yaladı.

"On mu? Bu para çok fazla."

"Senin için değil."

"Durun, bir düşüneyim." Baba, Rebus'un bir şeyler yazdığı kâğıda baktı. Arayana, "Süre yetersiz," dedi. Rebus kulaklıktan dinlerken kasetleri sessizce dönen kayıt cihazına bakıyordu.

"Bu yaklaşım kızına zarar verir."

"Hayır... lütfen."

"O zaman parayı hemen bulsan iyi edersin."

"Onu yanınızda getirecek misiniz?"

"Biz yalancı değiliz beyim. Para hazır olursa kız da orada olacak."

"Nerede?"

"Arayıp ayrıntıları bildireceğiz. Bu arada, sakın polise haber verme, tamam mı? En ufak bir belirti, hatta uzaktan bir siren sesi bile gelse kızını Co-op cenaze evinde bulursun."

"Onları yakalayacağız," diye bağırdı Lauderdale.

Rebus çenesinin açıldığını hissetti. "Tamam yakalarız. Biraz yavaşlamaya ne dersiniz?"

Lauderdale ona bakıp sırıttı. "John, ne o, korktun mu?" Ardından bir minibüsü sollamak için direksiyonu kırdı.

Telefondakinin sesi genç ve işçi sınıfından birine aitti. Kelimeleri işçi sınıfı gibi söylüyordu. Co-op cenaze şirketinden bahsetmiş ve beyim kelimesini kullanmıştı. İşçi sınıfından bir gençti, biraz da saftı galiba. Rebus bir türlü emin olamıyordu.

Motorun sesini bastırmak için bağırarak, "Köprünün diğer tarafında Fife polisi bekliyor, değil mi?" diye sordu. Lauderdale vitesi üçe atmıştı.

"Evet," diye cevap verdi Lauderdale.

"O zaman acelemiz ne?"

"Saf olma, John. Onlar *bizim*."

Rebus üstünün ne kastettiğini biliyordu. Eğer öndeki araba Forth Road Köprüsü üzerinden Fife'a geçerse, orada bekleyen Fife Emniyetinin eline düşeceklerdi.

Lauderdale telsizle öndeki araçla konuşuyordu. İki elli sürüşünden biraz daha kötü olan tek

elli sürüşü Rebus'u bir o tarafa bir bu tarafa savuruyordu. Lauderdale telsizi kapattı.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu. "Queensferry'de araçtan inerler mi?"

"Bilemem," dedi Rebus.

"Eğer inmeden devam ederlerse öndeki ikisi onları gişelere varmadan yakalayacağımızı düşünüyor."

Korku ve adrenalin yüzünden büyük olasılıkla inmeden devam edeceklerdi. Bu ikili bileşimin hayatta kalma mekanizmasını devreye sokmak gibi bir marifeti vardı. Hiç düşünmeden ya da sapmadan doğruca ileri doğru giderdiniz ve aklınıza kaçmaktan başka bir şey gelmezdi.

"Hiç değilse emniyet kemerinizi taksaydınız," dedi Rebus.

Lauderdale, "Neden olmasın," dese de takmadı. Genç yarışçılar kemer takmazdı.

Son kaygan yol yaklaşıyordu. Öndeki araba yolu hızla geçti. Köprü harici gidecek bir yer yoktu. Gişelere yaklaştıklarında tepelerindeki yol ışıklarının da şiddeti arttı. Rebus'un gözünde bir anlığına, kaçakların da diğer herkes gibi gişede durup para ödemesi gibi saçma bir sahne belirdi. Pencereyi açıp bozuk para bulmaya çalıştıklarını düşündü...

"Yavaşlıyorlar."

Yol birden yarım düzine şeride çıktı. Önlerinde bir sıra gişe vardı ve onun ilerisinde de köprü duruyordu. Köprü demir taşıyıcılarının tuttuğu orta kısımda yukarı doğru kavislendiğinden gün-

düz gözüyle, açık bir havada bile ileride ne olduğunu görmek imkânsızdı.

"Kesinlikle yavaşlıyorlar."

Dört araba arasında sadece metreler kalmıştı ve Rebus, bir süredir ilk defa, takip ettikleri arabayı görmeyi başardı. Araba Y plakalı Ford Cortina'ydı. Işıklar sayesinde içinde iki erkek olduğunu görebiliyordu.

"Kız belki de bagajdadır," dedi.

"Belki," diye cevap verdi Lauderdale.

"Eğer arabada yanlarında değilse, ona zarar veremezler."

Kulağı pek onda olmayan Lauderdale başını salladıktan sonra tekrar telsize uzandı. Çok fazla parazit vardı. "Köprüye girerlerse çıkışları yok," dedi. "Fife emniyeti batırmadığı sürece kaçmaları imkânsız."

"O zaman burada mı bekleyeceğiz?" diye sordu Rebus. Lauderdale sadece güldü. "Demek ki gidiyoruz," diye devam etti Rebus.

Ama bir şey oluyordu. Şüpheli araç... Kırmızı fren lambaları. Fren mi yapıyorlardı? Hayır, hızla geri geri gidiyorlardı. Öndeki araca hızla çarpıp onu Lauderdale'inkine doğru savurdular.

"Şerefsizler!"

Öndeki araç ani bir dönüşle yine fırladı. Kapalı gişelerden birine doğru gidip çarptıkları bariyeri koparak değil de bükerek geçtiler. Metale sürtünen metalin çıkardığı ses ve sonra gözden kayboldular. Rebus inanamadı.

"Ters yöne girdiler!"

Bilerek ya da bilmeyerek öyle yapmışlardı. Hızını artıran araç uzunları yakarak güneye giden yolda kuzeye doğru son sürat ilerlemeye başladı. Öndeki polis başta tereddüt etse de takibe devam etti. Lauderdale de aynı şeyi yapmaya niyetliydi ama Rebus direksiyonu tüm gücüyle çekerek onları tekrar kuzeye giden yola soktu.

"Salak herif!" Lauderdale gaz pedalına bastı.

Saat geç olduğundan pek trafik yoktu. Yine de ön araçtaki sürücü ciddi bir riske girmişti.

"Sadece bu yola engel koydular, değil mi?" diye sordu Rebus. "Eğer bu manyaklar diğer tarafa geçerse kaçabilirler."

Lauderdale bir şey demedi. Ana girişe doğru bakarak diğer iki aracı gözden kaybetmemeye çalışıyordu. Telsize uzanınca aracın kontrolünü kaybetti. Araba önce sağa, sonra sola savrulduktan sonra korkuluklara çarptı. Rebus onlarca metre aşağıdaki Firth of Forth'u düşünmek bile istemedi. Yine de düşünüyordu. Bu köprüden birkaç kez yürüyerek geçmişti. Hiç kesilmeyen rüzgâr insanı sürekli ittiğinden, o bile korkutucuydu. Ayak parmaklarının karıncalandığını hissetti: yükseklik korkusu.

Diğer yolda kaçınılmaz olan vuku bulurken akıl almaz olan da vuku bulmak üzereydi. Rampayı düşük hızda çıkan bir tır tam hızını artırdığı sırada ileriden gelen farları gördü. Şüpheli araç iki aracı geçmişti ve tırın yanından da sol şeride geçip gidecekti ama tır sürücüsü paniğe kapıldı. Ayağını gazdan çekmeden o da sol şeri-

de geçti. Tır metale çarpıp yükselmeye başladı. Havaya fırlayıp çelik hatlardan bir ağ oluşturan ana girişin üzerine çıktı. Tır şoförünün bulunduğu kısım, arkasındaki konteynırdan ayrıldı, kıvılcımlar saçıp su sıçratarak kuzeye giden yola fırladı ve Lauderdale ve Rebus'un gitmekte olduğu yolun önüne düştü.

Lauderdale frene bassa da elinden bir şey gelmezdi. Araç çapraz bir şekilde kayıp iki şeridi de kaplamıştı. Gidecek yer yoktu. Rebus'un birkaç saniyesi vardı. Tüm vücudunun kasıldığını hissetti. Dizlerini ve ayaklarını çekip ellerini panele koyarken başını da bacaklarına dayadı...

Güm.

Rebus'un gözleri kapalı olduğundan tek yapabildiği duyup hissetmekti. Bir şey yanağına vurup gitti. Ardından buz çıtırtısını andıran cam kırılması ve işkence gören bir metal sesi. İçinden bir ses ona arabanın geri gittiğini söyledi. Uzaktan gelen başka sesler de vardı. Yine cam, yine metal.

Hızını kaybeden kabin arabanın çarpmasıyla tamamen durdu. Rebus acaba omurgam mı kırıldı diye düşündü. Omurga incinmesi dedikleri bu muydu? Araba durmuştu ve ilk fark ettiği çenesindeki sızlama oldu. Bilinmeyen bir nedenle Lauderdal'in ona bir tane indirdiğini düşünerek sürücü koltuğuna baktığında, adamın artık orada olmadığını gördü.

Ama kızı oradaydı ve Rebus'a ön camın olması gereken yerden bakıyordu. Ayakları direksiyo-

na takılmıştı. Ayakkabılarından biri fırlamıştı. Bacakları direksiyonun üzerinde asılıydı. Vücudunun kalanıysa kaputun üzerindeydi.

"Frank!" diye bağırdı Rebus. "Frank!" Lauderdale'i içeri çekmemesi, hatta ona hiç dokunmaması gerektiğini biliyordu. Kapıyı açmayı denese de o artık bir kapı değildi. O yüzden kemerini açıp ön camdan çıktı. Eli metale değince bir yanma hissetti. Küfrederek elini çektiğinde elini açıkta kalan motorun üzerine koyduğunu fark etti.

Arkasında araçlar duruyordu. Dedektifler koşarak geliyordu.

Rebus usulca, "Frank," dedi. Lauderdale'in yüzüne baktı, kanla kaplı olsa da hâlâ yaşıyordu. Evet, onun yaşadığından emindi. Bir şey vardı... Hiç kımıldamadığı için nefes alıp almadığı bile belli değildi. Ama bir şey vardı, görünmeyen ve onu hâlâ terk etmemiş bir enerji. En azından henüz terk etmemişti.

"İyi misin?" diye sordu birisi.

"Ona yardım edin," dedi Rebus. "Ambulans çağırın. Kamyon sürücüsünü de kontrol edin."

Sonra diğer yola baktı ve gördüğü şey karşısında donakaldı. Başta emin olamadı. O yüzden iki yolu birbirinden ayıran metal korkuluğun üzerine çıktı. İşte o zaman emin oldu.

Şüpheli araç yoldan tümüyle çıkmıştı. Bir şekilde korkuluğu aşıp yaya yoluna çıkmışlar ve yine yaya yoluyla aşağıdaki Firth of Forth'u birbirinden ayıran korkuluğu geçmeyi de başar-

mışlardı. Kar taneleri rüzgârla Rebus'un gözlerine doldu. Gözlerini kısarak tekrar baktı. Cortina orada, boşlukta asılı duruyordu, Ön tekerlekleri korkuluğu geçse de arka tekerlekler ve bagaj hâlâ kaldırımdaydı. Bagajda olabilecek şeyi düşündü.

"Aman Tanrım," dedi. Sonra da metal korkulukları aşmaya başladı.

"Ne yapıyorsun?" diye bağırdı birisi. "Geri dön!"

Altındaki boşlukla metal çubuklar arasındaki mesafeye dikkat etmeden devam etti. Metalden çok boşluk vardı. Soğuk metal sızlayan avuçlarına iyi geliyordu. Kamyonun arkasını geçti. Yan yatmış kamyonun yarısı yolda, diğer yarısı da orta boşluğun üzerindeydi. Yanında bir yazı vardı: Byars Haulage. Hava çok soğuktu. Dinmek bilmeyen lanet rüzgâr. Ama terlediğini hissediyordu. Palto giymem gerekirdi diye düşündü. Belamı arıyorum.

Arabaların birbiri arkasına dizildiği diğer yola çıktı. Yolla kaldırım arasında makul bir mesafe vardı; kısaydı ama tümüyle açıktı. Cortina çarptığı yerdeki korkulukları bükmüştü. Rebus onların üzerine çıkıp kaldırıma atladı.

İki genç, arabalarından dışarı çıkmıştı.

Dışarı çıkabilmek için arka koltuğa geçmek zorunda kalmışlardı. Korkuyla sağa sola bakıyorlardı. Kuzeyden siren sesleri geliyordu. Fife polisi yoldaydı.

Rebus ellerini kaldırdı. İki üniformalı polis arkasındaydı. Yeniyetmeler Rebus'a bakmıyor-

du; tek gördükleri üniformaydı. Basit şeyleri anlayabiliyorlardı. Üniformanın anlamını biliyorlardı. Etraflarına bakınıp kaçma ihtimalleri var mı diye anlamaya çalıştılar. Sonra içlerinden sarı saçlı, uzun boylu, biraz daha yaşlıca görüneni, daha genç görünenin elini tutup onu geriye doğru götürmeye başladı.

Üniformalılardan biri, "Gençler, aptalca bir şey yapmayın," diye bağırdı. Ama sadece laftı. Kimse dinlemiyordu. İki genç kaza yapan araçtan birkaç metre uzakta korkuluklara dayanmış bekliyordu. Rebus parmağıyla onlara arabaya gideceğini işaret ederek yavaşça yürüdü. Çarpmanın etkisiyle bagaj birkaç santim açılmıştı. Rebus yavaşça bagajı açıp içine baktı.

Kimse yoktu.

Bagajı kapattığında dengesi bozulan araç tekrar toparlandı. Rebus gençlerin büyük olanına baktı.

"Hava çok soğuk," dedi. "Haydi, bir araca binelim."

Her şey ağır çekimde oldu. Sarışın oğlan başını salladı, neredeyse sırıtıyordu, kollarını arkadaşının vücuduna sardı, adeta onu kucaklar gibiydi. Sonra da korkuluğun üzerinde arkasına yaslanıp arkadaşını da beraberinde götürdü. Diğeri direnmedi. Ucuz spor ayakkabıları bir saniye kadar zeminde kaldıktan sonra havalandı ve bacakları karanlıkta kayboldu.

Rebus daha sonra belki intihar, belki de kaçıştı diye düşündü. Ne olursa olsun, ölüm olduğu

kesindi. Bu mesafeden suya düşmenin betona çarpmaktan farkı yoktu. Karanlıkta düşerken ne yaklaşan suyu görmüş, ne de çığlık atmışlardı.

Ne var ki suya düşmediler.

Rosyth Tersanesinden henüz denize açılmış olan bir fırkateynin metal güvertesine düştüler.

Bu sayede, karakolda herkesin dediği gibi, polis dalgıçları sıfır derece soğukta denize dalmaktan kurtulmuş oldu.

2

Rebus'u hastaneye götürdüler.

Polis arabasının arka koltuğunda gitti. Frank Lauderdale ambulansla götürüldü. Durumunun ne kadar ciddi olduğu belli değildi. Rosyth'den fırkateynle telsiz teması kuruldu, ama o zamana kadar cesetler çoktan bulunmuştu. Güverteye çarptığında çıkardıkları sesleri duymuşlardı. Fırkateyn üsse dönüyordu. Güvertenin düzeltilmesi zaman alacaktı.

"Birisi bana çekiçle vurmuş gibi hissediyorum," dedi Rebus hastanedeki hemşireye. Onu tanıyordu; bir süre önce bir yanığını tedavi edip merhem sürmüş, sargılarını değiştirmişti. Hemşire, Rebus'un sedyede yattığı küçük bölmeden çıkarken gülümsedi. O gittikten sonra Rebus kendine bir kez daha baktı. Lauderdale'in camdan uçarken yumruk attığı çenesi sızlıyordu. Acı, sanki dişinin sinirleri sızlıyormuş gibi derinden geliyordu. Onun dışında fena sayılmazdı; sadece sarsılmıştı. Ellerini uzattı. Kaza olsun olmasın hep titremelerine rağmen şimdiki titremeyi kazanın üstüne atabilirdi. Avuç içleri su toplamıştı. Kıyafetini giymeden önce hemşire ellerini nasıl yaktığını sormuştu.

"Sıcak motorun üzerine koydum," demişti.

"Tahmin ettim."

Rebus bakınca ne demek istediğini anladı: Motorun seri numarası kısmen eline kazınmıştı. Nihayet doktor göründü. Yoğun bir geceydi. Rebus doktoru da tanıyordu. İsmi George Klasser olup Polonyalı gibi bir şeydi ya da en azından anne babası öyleydi. Rebus, Klasser'in gece nöbetine kalmayacak kadar kıdemli olduğunu zannetse de, işte, adam karşısındaydı.

"Hava yakıyor, değil mi?" dedi Dr. Klasser.

"Komiklik mi yapıyorsun?"

"Laf olsun diye söyledim. Nasıl hissediyorsun?"

"Galiba dişim ağrıyor."

"Başka?" Dr. Klasser aletlerini kurcalıyordu: minik bir lamba, stetoskop, hasta dosyası ve bitik bir tükenmez kalem. Sonunda hastayı muayeneye hazırdı. Rebus fazla direnmedi. İçmeyi düşünüyordu: üstünde krema gibi bol köpüğü olan bir büyük bardak bira. Bir bardak maltın insanın içini ısıtan aromasını...

Hemşire dönünce Rebus, "Başmüfettiş nasıl?" diye sordu.

"Röntgene götürüyorlar," diye cevap verdi kadın.

"Sizin yaşınızda araba takibi," dedi Dr. Klasser. "Bence suçlusu televizyon."

Rebus gözlerini ona çevirdiğinde, daha önce adamı hiç düzgün bir şekilde incelememiş olduğunu fark etti. Klasser kırklı yaşlarındaydı, kır

saçlıydı; olduğundan yaşlı gösteren, güneş yanığı bir suratı vardı. Sadece omzunu ve yüzünü görseniz, olduğundan uzun olduğunu düşünürdünüz. Sıradışı bir görünüşe sahipti, bu sebeple Rebus onun kıdemli danışman tarzı bir şey olduğunu zannetmişti.

Klasser ışıkla gözüne bakarken Rebus, "Geceleri sadece üstlerine yaranmaya çalışanların ve çaylakların çalıştığını sanırdım," dedi.

Klasser ışığı bırakıp yastık kabartırmış gibi Rebus'un sırtını sıkmaya başladı.

"Acı var mı?"

"Hayır."

"Burada?"

"Her zamankinden fazla değil."

"Hm... John, soruna cevap olarak söyleyeyim. Sen de geceleri çalışıyorsun. Bu *seni* de mi yalaka veya çaylak yapar?"

"İşte şimdi acıdı."

Dr. Klasser gülümsedi.

Rebus gömleğini giyerken, "Evet, neyim varmış?" diye sordu.

Klasser bir kalem bulup dosyaya bir şeyler yazdı. "Tahminime göre bu gidişle bir ya da iki yılın var."

İkisi de birbirine baktı. Rebus doktorun neden bahsettiğini biliyordu.

"Ciddiyim, John. Sigarayı bırakmadın, sünger gibi içiyorsun ve egzersiz yapmıyorsun. Patience seni beslemeyi bıraktığından beri beslenmen de berbat. Nişasta, karbonhidrat, doymuş yağlar..."

Rebus dinlememeye çalıştı. Son günlerde içtiği içkinin ciddi bir sorun olduğunu biliyordu ve bunun sebebi kendini kontrol etmeyi öğrenmiş olmasıydı. Sonuç olarak bir sorunu *olduğunu* çok az kişi fark edebiliyordu. İşyerinde iyi giyiniyordu, gereken yerlerde dikkatliydi ve hatta öğle tatilinde bazen spor salonuna uğradığı bile oluyordu. Evet, kötü besleniyor ve belki de çok yiyordu, bir de tekrar sigara içmeye başlamıştı. Ama zaten kimse mükemmel değildi ki.

"Çok iç karartıcı bir tahmin doktor." Gömleğinin düğmelerini ilikledikten sonra pantolonunun içine sokacakken vazgeçti. Gömleği dışarıda olursa daha rahat ederdi. Hatta pantolonunun düğmelerini açarsa daha da rahat edeceğini biliyordu. "Tüm bunları sadece sırtımı yoklayarak mı anladın?"

Dr. Klasser tekrar gülümsedi. Stetoskobunu katlıyordu. "Bu tür şeyleri bir doktordan gizleyemezsin, John."

Rebus ceketini giydi. "Barda görüşecek miyiz?" diye sordu.

"Altı gibi gelirim."

"Tamam."

Rebus hastaneden çıkıp derin bir nefes aldı.

Saat gecenin iki buçuğuydu; dışarısı zifiri karanlıktı ve hava aşırı soğuktu. Lauderdale'i ziyaret etmeyi düşündü fakat bunun sabaha kadar bekleyebileceğini biliyordu. Dairesi hemen

Meadows'un karşısında olmasına rağmen canı yürümek istemedi. Sulu kar yerini lapa lapa yağan kara bırakmaya başlamıştı ve rüzgâr, dar bir sokakta yol kesip geçmeye izin vermeyen bir serseri gibiydi.

Ardından bir korna sesi işitti. Rebus kiraz kırmızısı bir Renault 5 ve içinde de kendisine el sallayan Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke'ı gördü. Arabaya resmen dans eder gibi gitti.

"Burada ne işi var?"

"Olanları duydum," dedi kadın.

"Nasıl?" Yolcu kapısını açtı.

"Merak ettim. Nöbette olmasam da neler olduğunu merak ettiğimden karakolu aradım. Kazayı öğrenince de hemen geldim."

"Sevinçten dişlerim sızladı."

"Dişleriniz mi?"

Rebus çenesini ovdu. "Garip gelebilir ama galiba dişim ağrıyor."

Kadın arabayı çalıştırdı. İçi sıcaktı. Rebus uykusunun geldiğini hissetti.

"Epey kötüydü galiba," dedi Clarke.

"Öyle." Hastaneden çıkıp sola, Tollcross'a döndüler.

"Başmüfettiş nasıl?"

"Bilmiyorum. Röntgenini çekeceklerdi. Nereye gidiyoruz?"

"Sizi eve götüreceğim."

"Karakola gitmem gerek."

Kadın başını iki yana salladı. "Aradım. Sabaha kadar sizi istemiyorlar."

Rebus biraz gevşemişti. Belki de ağrıkesiciler etkisini gösteriyordu. "Otopsi ne zaman?"

"Dokuz buçuk." Lauriston Place'teydiler.

"Kestirmeden gidebilirdin," dedi Rebus.

"Orası tek yön."

"Evet ama gecenin bu vakti yolda kimse olmaz." Ağzından çıkanın farkına vardı. "Tanrım," diye fısıldayıp gözlerini ovuşturdu.

"Anlatın bakalım ne oldu," diye sordu Siobhan Clarke. "Kaza mıydı, yoksa kaçmaya mı çalıştılar?"

"İkisi de değil," dedi Rebus usulca. "Bahse girmem gerekse intihar derdim."

Kadın ona baktı. "İkisi de mi?"

Omuz silkti ve akabinde irkildi.

Tollcross'taki ışıklarda sessizce yeşilin yanmasını beklediler. İki sarhoş rüzgârda sendeleyerek evlerine gidiyordu.

Clarke hareket ederken, "Berbat bir gece," dedi. "Otopsiye katılacak mısınız?"

"Evet."

"Ben istiyorum desem yalan olur."

"Kim olduklarını biliyor muyuz?"

"Bildiğim kadarıyla, hayır."

"Sürekli izinde olduğunu unutup duruyorum."

"Evet, izindeyim."

"Peki, arabanın izini bulabildik mi?"

Kadın ona bakıp güldü. Gecenin o vakti, o sıcak arabanın içinde ve başına gelen onca şeyden sonra bu gülüş ona tuhaf gelmişti. Bu ani kah-

kaha sanki o tarihe kadar duyduğu en yabancı sesti. Çenesini sıvazladıktan sonra parmağıyla ağzını yokladı. Dişleri yerli yerinde gibiydi.

Ardından birden karanlıkta kaybolan iki kişi gözünün önüne geldi. Hiç ses çıkarmamışlardı. Kaza ya da kaçma teşebbüsü değildi; birlikte kaderlerine razı olmuşlardı.

"Üşüdünüz mü?"

"Hayır," dedi. "Üşümedim."

Kadın sinyal verip Melville Caddesine döndü. Solda karla kaplanmaya başlayan Meadows'u görebiliyordu. Sağındaysa Marchmont ve Rebus'un dairesi vardı.

"Kız arabada değildi," dedi Rebus.

"Bu da her zaman ihtimal dahilindeydi," dedi Siobhan Clarke. "Kızın kayıp olduğunu bile kesin olarak bilmiyoruz."

"Öyle," dedi, "bilmiyoruz."

"Sadece iki aptal oğlan." Kadının bunu söylemesi İngiliz aksanıyla kulağa biraz tuhaf gelince Rebus gülümsedi.

Ve nihayet eve vardılar.

Kadın onu apartmanının önüne bırakıp yarım ağızla yapılan kahve ikramını reddetti. Rebus onun ev dediği çöplüğü kadının görmesini istemiyordu. Öğrenciler sonbaharın ortasında taşınmış ama evini onun bildiği gibi bırakmamışlardı. Bir şeyler değişmişti, hatırladığından farklıydı. Mutfak eşyaları gitmiş ve yerine hatırlamadığı şeyler konmuştu. Patience'ın evinden geri taşınırken eşyalarını kutular içinde getir-

mişti. Kutuların çoğu hâlâ salonda açılmayı bekliyordu.

Bitkin bir halde merdivenlerden çıktı, kapıyı açtı ve kutuların yanından geçerek oturma odasına gidip koltuğuna yerleşti.

Çabucak onun şeklini alan koltuğu tıpkı bıraktığı gibiydi. Oturdu, sonra kalkıp kalorifer peteğini kontrol etti. Sıcak denemezdi ve içinden sesler geliyordu. Vanasını açıp çalışmasını sağlamak için özel bir alete ihtiyacı vardı. Diğerlerinin durumu da aynıydı.

Kendisine sıcak bir içecek hazırlayıp teybe bir kaset koyduktan sonra yatağından yorganını aldı. Giysilerini çıkardı ve koltuğuna dönüp yorgana sarıldı. Uzandı, Macallan şişesinin kapağını açıp kahvesine biraz döktü. Kupanın yarısını içtikten sonra biraz daha viski ekledi.

Araba motorlarını, bükülen metalleri ve uğuldayan rüzgârı duyabiliyordu. Ayakları, ucuz spor ayakkabılarını ve sarışın gencin yüzündeki tebessümü andıran şeyi görebiliyordu. Ama sonra, tebessüm yerini karanlığa bıraktı ve tümü kayboldu.

Yavaşça kendini uykuya teslim etti.

3

Cowgate'teki Şehir Morgunda Dr. Curt ortalıkta değildi ama Profesör Gates çoktan işe koyulmuştu.

"Ne kadar yüksekten düşersen düş," dedi, "öldürücü olan son santimdir."

Masanın başında ona ek olarak Müfettiş John Rebus, Dedektif Çavuş Brian Holmes, diğer bir doktor ve bir patolog asistanı da hazır bulunuyordu. Ön Ani Ölüm Tebliği, Başsavcılığa sunulmuştu ve muhtemel kimlikleri William David Coyle ve James Dixon Taylor olan iki erkek cesedinin Ani Ölüm Raporu hazırlanıyordu.

James Taylor... Rebus, Profesör Gates'in didiklediği şeye bakıp son sarılmayı hatırladı. İnsanın dostu olduğunu bilmesi güzel bir şey değil miydi?

Descant fırkateyninin çelik güvertesine düşen bedenlerden geriye kalan şey pelteden farksızdı. Bir kısmı masanın üzerindeydi; kalanıysa çelik kovaların içinde duruyordu. Teşhis edecek yakın arabaları yoktu. Eğer gerekirse teşhisi DNA testiyle yapmak zorunda kalacaklardı.

"Onlara pestil diyoruz," dedi Profesör Gates. "Lockerbie'de çok gördüm. Onları yerden kazı-

yıp yakındaki buz pateni pistine götürdük. Birden iki yüz yetmiş cesetle karşı karşıya kaldığında buz pateni pisti çok işe yarıyor."

Brian Holmes daha önce de parçalanmış ceset görmüş olsa da henüz bağışıklık kazanmış değildi. Ayağını sürtüp omuzlarını sürekli hareket ettiriyor ve "You're So Vain" şarkısını mırıldanan Rebus'a pis pis bakıyordu.

Ölüm yeri, saati ve tarihi kaydedildi. Ölüm nedeni belli olsa da Profesör Gates hangi kelimeleri kullanacağından emin olamadı.

"Keskin olmayan cisimle alınan darbe mi?"

"Tekne kazasına ne dersiniz?" diye önerdi Rebus. Bazıları buna gülümsedi. Çoğu patolog gibi Profesör Alexander Gates (MD, FRC Path, DMJ Path, FRCPE, MRCPG) de unvanları kadar uzun bir mizah anlayışına sahipti. Çok gerekli bir mizah anlayışı. Patoloğa da benzemiyordu. Dr. Curt gibi uzun ve ceset grisi değildi; cenazeciden çok güreşçiyi andıran bir fiziğe sahipti. Göğsü geniş, boynu kalın ve elleri kocamandı ve parmaklarını kıtırdatmayı seviyordu.

İnsanların ona Sandy diye hitap etmesi hoşuna gidiyordu.

Ani Ölüm Raporundaki ilgili kısmı dolduran Brian Holmes'a, "Ölüm belgesini yayınlayan kişi benim," dedi. "Adresim Polis Cerrahiši, Cowgate."

Rebus ve diğerleri Gates'in yaptığı tetkikatı izledi. İki farklı ceset olduğunu teyit etti. Gruplama, DNA, toksikoloji ve alkol testleri için numuneler alındı. Genelde idrar örneği de alınırdı

ama bu mümkün olmadığı gibi Gates kan testinin bile işe yarayacağından şüpheliydi. Sırada safra, mide sıvısı ve karaciğerden örnek alınması vardı.

Onların gözü önünde cesetleri tekrar birleştirmeye başladı: Pek insana benzemeseler de bir zamanlar oldukları şekle yakın bir şey olmaları yeterliydi. Eksik ya da fazla bir şey yoktu.

Patolog birleştirme işine devam ettiği sırada, "Gençken yapboz yapmayı severdim," dedi.

Dışarıda hava kuru ve soğuktu. Rebus kendisinin de yapboz sevdiğini hatırladı. Acaba çocuklar hâlâ yapboz yapıyor mu diye merak etti. Otopsi bittiğinde kaldırımda durup bir sigara içti. Sol ve sağında barlar olsa da hiçbiri açılmamıştı. Kahvaltıda içtiği viskiden geriye bir şey kalmamıştı.

Brian Holmes evrak çantasına yeşil bir karton sokmaya uğraşarak morgdan çıktı. Rebus'un çenesini ovuşturduğunu gördü.

"İyi misin?"

"Sadece dişim ağrıyor o kadar."

Evet ya dişleri ya da diş eti ağrıyordu. Suçlunun hangi diş olduğunu anlamak kolay değildi; ağrı vardı ama kaynağı meçhuldü.

"Seni bırakayım mı?"

"Teşekkürler Brian, ama arabam var."

Holmes başını sallayıp yakalarını kaldırdı. Çenesi atkısının içine gömüldü. "Köprü trafiğe açılmış," dedi, "güneye tek şerit."

"Ya Cortina?"

"Howdenhall'da. Kız arabaya bindi mi diye anlamak için parmak izlerine bakıyorlar."

Başını sallayan Rebus bir şey demedi. Holmes'tan da ses çıkmadı.

"Brian, bir şey mi istiyorsun?"

"Pek sayılmaz. Merak ettim de ilk fırsatta karakola gelmeyecek miydin?"

"Ee?"

"Peki, neden buraya geldin?"

Güzel soruydu. Rebus morgun kapısına bakınca tüm sahneyi yeniden hatırladı. Kamyon, kaza, Lauderdale'in kaputun üzerine uzanması, sonra diğer arabalar... Son kucaklaşma... Ve düşüş.

Omuz silkip arabasına yürüdü.

Başmüfettiş Frank Lauderdale iyileşecekti.

Bu iyi haberdi.

Kötü haberse Dedektif Müfettiş Alister Flower'ın Lauderdale'in yerine geçmek üzere geçici terfi peşinde koşmasıydı.

Emniyet Amiri "Çiftçi" Watson, "Daha cenaze yemeği bile soğumadı," dedi. Ağzından çıkanı fark edince kızardı. "Onu kastetmedim... Yani..." Yumruk yaptığı eline öksürdü.

Amirinin mahcubiyetini fark eden Rebus, "Ama Flower haklı, amirim," dedi. "Bir süre görev yapamayacağından birinin yerine bakması gerek. Frank ne kadar süre izin alacak?"

"Belli değil." Çiftçi bir kâğıt alıp okumaya başladı. "İki kırık bacak, iki kırık kaburga, bir

kırık bilek, beyin sarsıntısı... Burada yarım sayfalık teşhis var."

Rebus morarmış elmacık kemiğini okşayıp acaba kırık bileğin sorumlusu o mu diye düşündü.

Çiftçi usulca, "Tekrar yürüyüp yürüyemeyeceği bile şüpheli," diye devam etti. "Kırıkları ciddi. Bu süreçte en son istediğim şey, sen ve Flower'ın olacağı bile şüpheli geçici bir terfi peşinde koşmanız."

"Anlaşıldı."

"Güzel." Çiftçi durdu. "Peki, bana dün gece hakkında ne anlatabilirsin?"

"Hepsi raporumda olacak, amirim."

"Öyle ama ben gerçeği duymayı tercih ederim. Frank ne yapıyordu?"

"Bu da ne demek şimdi?"

"Çılgın Kuzenler* gibi araba kullanmasından bahsediyorum. Bu tür şeyleri yapacak başka adamlar var."

"Biz sadece takip ediyorduk, amirim."

"Tabii ki öyle yapıyordunuz." Watson, Rebus'u süzdü. "Eklemek istediğin bir şey yok mu?"

"Pek sayılmaz, amirim. Sadece kaza olmadığını ve onların da kaçmaya niyetli olmadığını söylemek istiyorum. Bu bir intihar anlaşmasıydı; sözlü olarak ifade edilmedi ama yine de intihardı."

"Peki, bunu neden yaptılar?"

"Hiçbir fikrim yok, amirim."

---

* *The Dukes of Hazzard*: 1979'da başlayıp 1985'e kadar devam eden, Amerikan yapımı televizyon dizisi –ed.n.

Çiftçi iç çekip arkasına yaslandı. "John, bence bu konuda ne düşündüğümü bilmen gerek."

"Evet, amirim?"

"Baştan sona tam bir rezalet."

...Ki bu tabir çok hafif kalırdı.

Sadece güç, nüfuz ve istenen bir iyilik yüzünden oradaydılar. Her şey böyle başlamıştı: Belediye Başkanı, Lothian and Borders Polisi Emniyet Müdürü Yardımcısını arayıp kızının kaybolmasının soruşturulmasını istemişti.

Yasadışı bir şey olduğuna dair bir imada bulunulmamıştı. Kaçırılmış, saldırıya uğramış ya da öldürülmüş falan değildi. Sanki bir sabah evden çıkmış ve bir daha dönmemişti. Evet, bir not bırakmıştı. Babasına hitap ediyordu ve mesaj açıktı: "Aşağılık yaratıklar, ben gidiyorum." İmzasızdı ama kızının el yazısıydı.

Bir anlaşmazlık, bir tartışma mı olmuştu? Sert sözler mi söylenmişti? Bir gencin evdekilerle ters düşmemesi nadir bir durumdu. Peki, Belediye Başkanının kızı minik Kirstie Kennedy kaç yaşındaydı? İşte asıl önemli nokta da buydu: On yedi yaşındaydı. Olgun ve iyi eğitimli, on yedi yaşında bir kızdı, kendi başının çaresine bakabilirdi ve kanunen dilediğinde evden ayrılabilecek yaştaydı. O yüzden polisin bu konuda yapabileceği bir şey yoktu, fakat... Fakat rica eden South Gyle belediye meclisi üyesi, Sulh Hâkimi, Saygıdeğer Belediye Başkanı Cameron McLeod Kennedy'ydi.

Böylece mesaj en basite indirgendi: Kirstie Kennedy'yi arayın ama kimseye duyurmayın.

Ama hemen herkes bunun imkânsız olduğunu biliyordu. Sokakta soru sormaya başladığınızda dedikodular da başlar ve insanlar telaşlanırdı. Medya olup biteni haber aldığında öne sürülen mazeret buydu.

Kızın resmi polise verilmiş, sonra da nasıl olduysa resim medyanın eline geçmişti. Belediye Başkanı buna çok sinirlendi. Bu, emniyette hasımları olduğunu gösteriyordu. Rebus'un da ona söyleyebileceği gibi, iyilik *istemeye* devam ettiği sürece, sonunda birilerinin sinirini bozması işten bile değildi.

Sonuç olarak minik Kirstie Kennedy tüm gazete ve televizyonlardaydı. Fotoğraf birkaç yıl öncesine aitti ve on dört ya da on beş yaşla on yedi yaş arasındaki fark çok büyüktü. Bir zamanlar genç olan bir kızın babası olan Rebus bunu çok iyi bilirdi. Kirstie çabuk büyümüştü ve bu fotoğrafı, bulunmasına hemen hiç yardımcı olmayacaktı.

Belediye Başkanı medyayı susturmak adına bir basın konferansı düzenledi. Karısı da yanındaydı. Kirstie'nin annesi değil de ikinci karısı; Kirstie'nin annesi ölmüştü ve bu kadına, kaçan kıza söylemek istediği bir şey olup olmadığı sorulmuştu.

"Sadece onun için dua ettiğimizi bilmesini istiyorum, hepsi bu."

Ardından ilk telefon geldi.

Belediye Başkanına ulaşmak zor değildi. Telefon rehberinde adı vardı, ayrıca diğer belediye meclis üyelerinin Edinburgh sakinlerine dağıttığı binlerce kitapçıkta da randevu numarası yazılıydı.

Arayanın genç olduğu anlaşılıyordu, sesi çatlayalı çok olmamıştı. İsmini vermedi. Sadece Kirstie'nin ellerinde olduğunu ve ona karşılık para istediklerini söyledi. Hatta telefonu kıza verdi. Kız telefon elinden alınmadan ancak iki kelime söyleyebildi. O kelimeler "Baba" ve "Ben" oldu.

Belediye Başkanı konuşanın kızı olup olmadığından emin olamadı. Bir kez daha polisten yardım istedi ve ona kızını kaçıranlarla para teslimi için anlaşması teklif edildi; tabii orada onları para değil polisler bekleyecekti.

Amaçları onlarla yüzleşmek yerine onları takip etmekti. Dört sivil araba ve bir polis helikopteri bu işe tahsis edildi. Kolay olması bekleniyordu.

Öyle olmalıydı. Ama arayan, parayı almak üzere, işlek Queensferry Caddesindeki bir otobüs durağını seçti. Arabalar hızla geçip gidiyordu ve sivil araçların dikkat çekmeden park edebilecekleri bir yer yoktu. Arayan kurnazdı. Para alınacağı zaman Cortina otobüs durağının karşısındaki yolun kenarında durdu. İçindeki kişi yoldan karşıya geçti, içi gazete kâğıdı dolu çantayı aldı ve onunla arabaya döndü.

Üç polis arabası ters yöndeydi ve diğer tarafa dönmeleri epey zaman almıştı. Ama dördün-

cüsü şüpheli aracın konumunu telsizle bildirmişti. Helikopterse hava şartları yüzünden çok daha önce iniş yapmak zorunda kalmıştı. Tüm bu olumsuzluklar yüzünden sorumlu amir Lauderdale'in, gençliğini hatırlayıp büyük bir süratle şüpheli aracı takip etmekten başka çaresi kalmamıştı.

Rebus bunun boşa gitmemiş olmasını umut etti. Hastanede yatan Lauderdale'in bu takibi hatırladığında heyecan duymasını umuyordu. Rebus'un elde ettikleriyse içindeki tuhaf bir his, kötü bir rüya ve yüzündeki sızıdan ibaretti.

Başmüfettişe bir hediye alınması için para toplandı. Dedektif Müfettiş Alister Flower hemen ve bir şey ima eder gibi on sterlin verdi. Göğsü dışarıda ve sırıtarak ortalıkta dolaşıyordu. Rebus ondan her zamankinden çok nefret etti.

Acaba Flower'ın yerine o mu terfi edecek diye herkes Rebus'a bakıyordu. Acaba Flower *onun* amiri olursa Rebus ne yapardı? Dedikodular toplanan paradan çok daha çabuk birikti.

Bu kaçırma olayının düzmece olduğunu düşünen sadece Rebus değildi. Şimdi arabanın ve sahibinin de izini bulduklarından işleri daha kolay olacaktı. İki arkadaş arabayı arkadaşlarından ödünç almıştı, fakat bu arkadaş onları bulmak üzere evlerine gittiğinde evde kimseyi bulamamıştı.

Araba sahibi şimdi aşağıdaki sorgu odasındaydı. Ona eğer kendilerine gerçeği anlatırsa

arabanın sigortası olmamasını görmezden geleceklerini söylemişlerdi. Onlara hikâye üzerine hikâye ve Willie Coyle ve Dixie Taylor'un hayatını en ince ayrıntısına kadar anlatıyordu. Rebus bir süre dinlemek üzere oraya gitti. Sorguyu Detektif Çavuş Macari ve Dedektif Polis Memuru Allder yapıyordu.

Macari kayda geçmesi için, "Saat on iki on beşte Dedektif Müfettiş Rebus içeri girdi," dedi. Oturan gence, "Söyle bakalım Willie ve Dixie nasıl idare ediyordu?" diye sordu. "İkisi de işsizlik maaşı alıyormuş galiba ama insan her zaman işsizlik maaşına biraz katkıda bulunmak isteyebilir, değil mi?"

Rebus duvara yaslanıp ilgisiz görünmeye çalıştı. Hatta araba sahibine gülümseyip her şeyin yolunda olduğu mesajını verdi. Araba sahibi gençliğinin sonlarındaydı ve üstü başı düzgün ve bakımlıydı. Sağ kulağındaki gümüş bir küpe haricinde üzerinde saat de dâhil olmak üzere hiçbir mücevher yoktu.

"Geçinip gidiyorlardı," dedi. "Eğer harcamalarına dikkat edersen işsizlik maaşı bile yeter adama..."

"Peki, onlar dikkat etti mi?" Macari durdu. "Bay Duggan başıyla onayladı." Yine kayda geçmesi içindi. "Peki, neden böyle bir işe kalkıştılar?"

Duggan başını bilmiyorum anlamında iki yana salladı. "Keşke bilsem. Hiç tahmin etmezdim. Willie daha önce arabayı hiç ödünç almamıştı. Bir şey taşıyacağını söyledi."

"Ne tür bir şey?"

"Söylemedi."

"Yine de arabayı verdin."

"Dediğim gibi, Willie dikkatli biridir."

"Ya Dixie?"

Duggan gülümsedi. "Dixie farklıdır. Ona göz kulak olmak gerekir."

"Ne gibi? Aklı başında değil miydi?"

"Hayır, sadece fazla geniştir. Herhangi bir şeyle kolay kolay ilgilenmez." Başını kaldırdı. "Sözle ifade etmek zor."

"Elinizden geldiğince anlatmaya çalışın, Bay Duggan."

"Willie ve Dixie okuldan beri yakın arkadaştır. Aynı müziği, çizgi romanı ve oyunları severler. Birbirlerini anlarlar."

"Evden ayrıldıklarından bu yana birlikte mi kalıyorlardı?"

Rebus, Macari'nin tarzını severdi. *Oor Wullie*'deki* karakterden dolayı karakolda ona "Toni" derlerdi. Duggan'ı rahatlatıp konuşturmayı başarmıştı; bir bağ kurmuştu. Rebus, Allder'den o kadar emin değildi; Allder, Flower'ın adamıydı.

"Sanırım öyle," dedi Duggan. "Çok yakındılar. Bir keresinde okulda bir kitap okumuştum. O kitapta da bunlar gibi iki karakter vardı; biri kaçık, diğeri değil.

"*Fareler ve İnsanlar* mı?" diye sordu Rebus.

"Benim aklıma Burns geldi," dedi Allder.

The Sunday Post gazetesinde yayımlanan bir İskoç karikatürüdür –ed.n.

Rebus, Macari'ye çıkacağını işaret etti.

"Müfettiş Rebus on iki otuzda odadan çıkıyor. Peki, Bay Duggan arabaya dönecek olursak..."

Rebus her zamanki gibi yine yanlış zamanda çıkmıştı. Alister Flower ıslıkla "Dixie"yi çalarak ona doğru geliyordu.

"İçeride iki arkadaşını kaybeden bir genç var," dedi Rebus, "içlerinden birinin ismi de Dixie."

Flower ıslığı bırakıp güldü. "Bilinçaltıma işlemiş olmalı."

"Bilinçaltının olması için önce bilincinin olması gerekir," diyen Rebus yoluna devam etti. "Sende olduğunu hiç sanmıyorum."

Flower onu böyle kolay bırakacak değildi. Kapıda Rebus'a yetişti. "Ben Başmüfettiş olduğumda işler değişecek," dedi.

"Evet, değişecek," diye doğruladı Rebus. "Çünkü o zamana kadar kanserin çaresi bulunmuş ve Mars'a insan gitmiş olacak."

Sonra da kapıdan çıkıp gitti.

4

Arabayla Stenhouse'a gitti. Hatırladığından hem daha uzak hem de kesinlikle daha güzeldi. Gorgie Sokağından çıktıktan sonrası çok sessizdi. Ön tarafta güzel bahçeleri ve temiz kaldırımları olan iki katlı evler. Bazı kapı basamakları fırçalanmıştı; oturdukları çıkmaz sokakta annesi de, tıpkı diğer kadınlar gibi haftanın birkaç günü basamakları su ve sabunla fırçalardı. Kirli bir kapı girişi evdekiler hakkında kötü bir izlenim bırakırdı.

Rebus, Edinburgh'un merkezindeki apartmanlara alışıktı. Bu küçük banliyö onu şaşırtmıştı. Kaldırım ve yollara tuz serpilmişti. Yazın komşular çitlerin üzerinden sohbet ederdi ama şimdi kıştı ve herkes kış uykusuna yatmış gibiydi.

Edinburgh kışı ekimde başlar, nisana kadar da bitmek bilmezdi. Günler sabit değildi: Bazen bütün gün alacakaranlık olurdu, bazen yer karlarla kaplıyken güneş gözlerinizi kamaştırırdı. İnsanlar her yere gözlerini kısarak gider, ya karanlığa bakar ya da kendilerini şiddetli ışıktan korurlardı.

Bugün alacakaranlık günüydü, kararan gökyüzünün yağmur boşaltması an meselesiydi. Rebus ellerini cebine sokunca cebindeki küçük

kâğıt torbayı hissetti. Gorgie Sokağı üzerinde bir hırdavatçı bulmuş, o da ona radyatör anahtarı satılan bir dükkânı tarif etmişti. Şu andaysa etrafına bakıyordu ve aradığı evi bulunca ön kapısına doğru yürüdü.

Kapıyı açan Siobhan Clarke, "İyi günler, amirim," dedi. "Nasılsınız?"

Rebus içeri girdi. Evin içi dışarıdan sıcak sayılmazdı. Oturma odasındaki Brian Holmes, CD'leri kurcalıyordu.

"İşi yarar bir şey bulabildiniz mi?" diye sordu Rebus.

Holmes doğruldu. "Kennedy vakasından bahseden birkaç gazete var. Kızın buraya geldiğine dair bir iz yok. O ikisiyle kaçma ihtimali çok zayıf. O Gillespie kızı; Willie ve Dixie ona göre değil."

"Düzmece olduğu her halinden belli," dedi Clarke.

Rebus etrafına baktı. Clarke'a döndü. "Diyelim ki sen iyi eğitim almış, zengin bir kızsın. Diyelim ki evden kaçıp bir süre ya da temelli ortadan kaybolmak istedin. Kendi sınıfından kişilerle mi takılırdın, yoksa kimsenin bilmediği ve ilgilenmediği kişilerin yanına mı giderdin?"

"Willie ve Dixie gibileri mi kastediyorsunuz?"

Rebus omuz silkti. "Sadece fikir yürütüyorum. Bana sorarsan, İskoçya'daki tüm kaçakların yaptığını yapıp Londra'ya gidecektir."

"Tanrı yardımcısı olsun," dedi Holmes usulca.

"Senin etrafa bakınman bitti mi?"

"Hayır."

"O zaman biz sana engel olmayalım. Aslında, elektrik sobasını takarsan sana yardım bile edebilirim."

Brian Holmes elektrik sayacına atmak için cebinde bozukluk aradı ve ardından işe koyuldular.

İki yatak odası vardı; birinde yatak toplamıştı ve her şey yerli yerindeydi, diğeriyse darmadağınıktı. Sosyal Güvenlik Kurumundan gelen mektubun yatağın üzerinde durmasından anlaşılacağı üzere düzenli oda Willie Coyle'a aitti. Kitaplık rafları çoğu yeni olan kitaplarla doluydu. Rebus yakın zamanda hangi kitapçıdan kitap eksildiğini merak etti. *Trainspotting* isimli bir kitabı çekince kitapların arkasında saklı kâğıtlar olduğunu gördü. Üzerinde grafik ve şemalar olan kâğıtlar bir köşeye sıkıştırılmıştı. İş raporu ya da bir tür plan içeriyor gibiydiler.

Holmes amirinin omzunun üzerinden baktı. "Sakın bana Willie'nin serbest girişimci olduğunu söylemeyin."

Rebus omuz silkse de raporu alıp cebine koydu.

"Buraya gelin!" diye seslendi Siobhan Clarke. Oraya vardıklarında kadının Dixie Taylor'ın yatağının altından çıkmakta olduğunu gördüler. Hâlâ ambalajında duran üç şırınga, yanıp bitmiş bir mum ve dibi kararmış bir tatlı kaşığı.

"*Beyaz* izine rastlamadım," deyip doğrularak saçını düzeltti.

"Ben de diğer yatağın altına bakayım," dedi Holmes.

Rebus gülümsüyordu. "Eroine *beyaz* mı dedin?" diye sordu. "Ne tür kitaplar okuyorsun *sen*?" Ardından ciddileşti. "Destek çağırsak iyi olacak. Burayı tepeden tırnağa arasınlar."

"Derhal, amirim."

Rebus odada yalnız kalınca şırıngaları inceledi. Paketlerin üzerinde toz ve kaşıkta da ince bir küf tabakası vardı. Dixie'nin bunları epeydir kullanmadığı belliydi. Rebus, Metadon ya da bugünlerde doktorların bağımlıları uyuşturucudan kurtarmak için verdikleri her neyse ondan var mı diye bakmak üzere banyoya gitti. Ama sadece talk pudrası, ağrıkesici ve gargara bulabildi. Mektuplara tekrar baksa da hastane ya da rehabilitasyon merkezlerine ait bir şey göremedi.

Ardından Profesör Gates'i arayıp ona kan örneklerini sordu.

"Sonuçları henüz almadım. Bir sorun mu var?"

"Muhtemel eroin kullanımı," dedi Rebus. "En azından birinde."

"Cesetlere tekrar bakabilirim. İğne deliği aramamıştım."

"Olsa bulabilir miydiniz?"

"Cesetlerin halini sen de gördün. Ayrıca şırınga kullananlar izlerini gizlemeyi iyi bilir. Bu yüzden dillerine ve penislerine enjekte..."

"Şey, elinizden geleni yapın, Profesör." Rebus telefonu kapattı. Birdenbire içeride daraldığını hissettiğinden dışarı temiz hava almaya çıktı. Dışarıda otuz saniye bekledikten sonra bitişikteki kapıya gidip zili çaldı. Kapıyı açan orta yaşlı kadına kimliğini gösterdi.

"Kim olduğunuzu biliyorum. O çocuklara çok yazık oldu. İçeri buyurun."

Bayan Tweedie'nin evi sıcacıktı. Rebus kanepeye oturup ellerini ovuşturarak ısıtmaya çalışırken avucundaki yanıklara dokunmamaya dikkat etti.

"Bayan Tweedie, onları iyi tanır mıydınız?"

Kadın onun not defteri ve kalemini çıkarmasını izledi. "Mahzuru yok, değil mi?"

"Hayır, ama önce bize birer fincan çay yapsam daha iyi olur diye düşünmüştüm. Ne dersiniz?"

John Rebus'un itiraz etmeye hiç niyeti yoktu.

Orada yarım saatten fazla oturdu. Oda o kadar sıcaktı ki Bayan Tweedie'nin anlattıkları olmasa orada uyuyup kalırdı.

"İkisi de iyi çocuktu. Bir keresinde alışveriş yaptıktan sonra torbalarımı onlar taşıdı ama çay içmek için kalmadılar."

"Onları sık sık görür müydünüz?"

"Gidip geldiklerini görürdüm."

"Normal zamanlarda mı görürdünüz? Demek istediğim geceleri faal miydiler?"

"Bilmiyorum çünkü ben erken yatarım. Bazen müziğin sesini çok açarlardı ama tek yaptığım televizyonun sesini açmak olurdu. Eğer parti vereceklerse bana hep önceden haber verirlerdi."

Rebus, Kirstie'nin resmini çıkardı. "Bayan Tweedie, bu kızı hiç gördünüz mü?"

"Ah, evet!"

"Öyle mi?"

"Onu *Daily Record*'da gördüm."

Rebus'un hevesi kursağında kaldı. "Bu civarda gördünüz mü peki?"

"Hayır, görmedim. Ama ev sahiplerini sürekli görürüm."

Rebus'un kaşları çatıldı. "Bu evler belediyeye ait değil mi?"

Bayan Tweedie başını salladı. "Evet öyle."

Rebus kurcalamaya devam etti. "Ama kira sözleşmesinde Willie ve Dixie'nin ismi yok, öyle mi?"

"Bana anlattıklarında devirli gibi bir şey demişlerdi ama..."

"Devren kiralık mı?"

"Evet, aynen. Onlardan önce evde olan kişi kiralamış."

"İsmi nedir, Bayan Tweedie?"

"İsmi Paul, ama soyadını bilmiyorum. Her daim iyi giyinen kibar bir çocuktur. Sadece o şeylerden takması hoşuma gitmiyor." Kulağını çekip surat yaptı. "Erkeklere yakışmıyor."

"Paul Duggan olabilir mi?" diye sordu Rebus.

Kadın hatırlamaya çalıştı. "Olabilir," dedi, "galiba öyleydi."

Rebus, Gorgie Sokağında ilerlerken aklında bir şarkı vardı. Neil Young'ın "The Needle and the Damage Done" şarkısıydı. Kafasını toparlamak için hapishanenin önünde durdu. Gorgie Sokağından giriş kapısına, yüksek çitlere ve onların arkasındaki büyük kapılı devasa binaya giden bağlantı yolu üzerindeydi. Saat henüz beş olmadığı halde hava karamıştı, ama hapishane ışıl

ışıldı. Buranın resmi adı HM Edinburgh Hapishanesi olsa da herkes burayı Saughton Hapishanesi diye bilirdi. Ana binası Victoria dönemi fabrikalarını andırıyordu.

Akıbetleri hapis olurdu, diye düşündü. Numaradan kaçırmanın bile büyük bir suç olduğunu biliyorlardı.

İkisi arasında uzun boylu ve sarı saçlı olanın adı Willie Coyle'du. Rebus, Willie'nin atlamadan hemen önce neler düşündüğünü merak etti. Dixie ve o hapse girecekti. Ayrılacakları kesindi: Farklı hapishane olmasa bile farklı hücrelerde olacaklardı. Dixie'nin onunla ilgilenecek kimsesi olmayacaktı. Rebus, *Fareler ve İnsanlar*'daki Lenny'yi düşündü. Şıringalar belki Dixie'ye aitti ve arkadaşı Willie sayesinde kurtulmuştu. Ama İskoç hapishaneleri uyuşturucudan geçilmezdi. Mutlaka bir şey takas etmen gerekirdi ve Dixie'nin yaşındaki bir gencin de mutlaka takas edeceği bir şeyi olurdu.

Willie seçenekleri mi değerlendirmişti? Sonra da arkadaşına sarılıp onunla birlikte ölüme mi gitmişti? Rebus, Willie Coyle'u sevmeye başlamıştı. Keşke ölmeseydi, diye düşündü.

Ama ikisi de ölmüştü. Artık morgdaydılar ve geride Paul Duggan'ın çok ilginç biri olduğu gerçeği haricinde hiçbir şey bırakmamışlardı. Rebus en kısa sürede Paul Duggan'la konuşacaktı. Ama ondan önce görmesi gereken başka kişiler vardı. Her şeyin bir şekilde bu görüşmeye bağlı olacağını biliyordu.

5

Bir tür ızgarada yanana benzeyen bir gaz ateşi vardı; duman da vardı ama kaynağı ateş değil de sigara ve pipolardı. Televizyon açıktı ama müzikten sesi duyulmuyordu. Kış gecelerinde genelde olduğu gibi, Edinburgh'un halk şarkıcıları aynı anda aynı barda bir araya gelmeyi başarmışlardı. Köşede çalıyorlardı: üç keman, bir akordeon, bir *bodhran** ve bir flüt. Sadece flüt çalan kadındı. Adamlar sakallı ve al yanaklıydı ve etek giyiyordu. Masalarındaki büyük bira bardaklarının dörtte üçü doluydu. Uzun kahverengi saçlı kadın ince ve solgun olsa da yanakları ateş ışığında pırıl pırıldı.

Birkaç müşteri kol kola girmiş, kısıtlı alanda dans ediyordu. Rebus sadece ısınmaya çalıştıklarını düşünmek istedi fakat eğleniyormuş gibi de görünüyorlardı.

"Üç küçük daha ve iki de shot," dedi barmene.

"Peki, arkadaşların ne içiyor?"

"Ha ha," dedi Rebus. İki yanında içki arkadaşları George Klasser ve Donny Dougary'yle birlikte barda takılıyordu. Klasser "Doc," Dougary ise

* Geleneksel İrlanda davulu –ed.n.

"Salty" adıyla tanınırdı. Rebus onlarla bar dışında pek görüşmezdi, buna karşın çoğu akşam altı ile yedi buçuk arası en yakın arkadaşları onlardı. Salty Dougary gürültüde sesini duyurmaya çalışıyordu.

"Demek istediğim internetle dilediğin *her* yere gidebilirsin ve gelecekte daha da büyük olacak. Alışverişi bilgisayarla yapacak, televizyon izleyecek, oyun oynayıp müzik dinleyeceksin... Her şey bilgisayarda olacak. İstersem Beyaz Saray'la bile konuşacağım. Dünyanın her yerinden dilediğimi indireceğim. Masamda otururken istediğim yere gidebileceğim."

Barda takılanlardan biri, "Bilgisayarla bara gidebilir misin, Salty?" diye sordu.

Salty onu duymazdan gelip baş ve işaret parmaklarını kaldırdı ve birkaç santim arayla tuttu. "Kredi kartı kalınlığında sabit diskle avuç içine sığacak bilgisayarlar yapılacak."

George Klasser, "Bunu bir polise söylemekle hata ediyorsun, Salty," deyince diğerleri güldü. Rebus'a döndü.

"Dişin nasıl?"

"Ağrıkesici işe yarıyor," dedi Rebus, viskisinin kalanını kafaya dikmeden önce.

"Umarım ağrıkesiciyle alkolü karıştırmıyorsundur."

"Hiç öyle şey yapar mıyım? Salty, adamın parasını öde."

Salty kendi kendine konuşmayı bıraktı. Barmenin beklediğini görünce on sterlin verip paranın

kasada gözden kaybolmasını izledi. Salty'ye bu adın verilmesinin nedeni, restoranlarda yediğiniz tuz ve sostu. Salty, South Gyle'deki elektronik fabrikasında çalıştığından cipsle bağlantısı olduğu varsayılmıştı. Silicon Glen'e geç katılmış ve sanayinin gelişmeye devam edeceğini umut etmişti. Bundan önce çalıştığı altı fabrika da kapanmış ve aralarda uzun süre işsiz kalmıştı. Paranın kısıtlı olduğu günleri hiç unutmazdı; "İskoçya için Sosyal Güvenlik parası alabilirdim," derdi ve parasını ona göre harcardı. Şimdilerde Clydeside ve Gyle Park West'teki fabrikalar için mikroçipler üretiyordu.

"Dans eder misin?"

Rebus döndüğünde ona bakıp sırıtan bir kadın gördü, adının Morag olduğunu sanıyordu. Ekoseli ayakkabı bağcıkları olan bir adamla evliydi.

Rebus gururu okşanmış gibi görünmeye çalışarak, "Bu akşam olmaz," dedi. Ekose bağcıklı adamların sağı solu belli olmazdı: Karısıyla dans edersen flörtleşmiş olurdun; reddedersen bu da *kocasını* küçük gördüğün anlamına gelirdi. Rebus ayağını taburenin ayaklığına koyup içmeye devam etti.

Sekiz olduğunda Doc'la Salty gitmişti ve Rebus'un yanında şekilsiz şapkalı yaşlı bir adam duruyordu. Adam takma dişlerini takmayı unuttuğundan yanakları göçmüştü. Rebus'a Amerikan tarihi anlatıyordu.

"Severim. Ama sadece Amerikan olanı, diğerlerini değil."

"Neden?"

"Ne?"

"Neden sadece Amerikan?"

Adam dudaklarını yaladı. Dikkati Rebus'ta ya da bardaki herhangi bir şeyde değildi. Adamın bugünde yaşadığı bile şüpheliydi.

"Açıkçası," dedi adam, "sanırım Westernler yüzünden. Hopalong Cassidy, John Wayne... Önceden Hopalong Cassidy'i beğenirdim."

"*Could It Be Forever*," dedi Rebus. "Onun şarkılarından biri." Sonra da içkisini bitirip eve gitti.

Telefon çalıyordu. Rebus cevap vermemeyi düşünse de direnişi on saniye sürdü.

"Alo?"

"Merhaba baba."

Oturduğu yerden fırladı. "Selam Sammy. Neredesin?" Kız uzunca bir süre cevap vermedi. "Hâlâ Patience'ın yanında mısın? Nasılsın?"

"İyiyim."

"İşler nasıl?"

"Gerçekten bilmek istiyor musun?"

"Sadece kibar olmaya çalışıyorum." Birden aklına geldi: Kibar olmaya değil baba gibi davranmaya çalışıyorum demeliydi. Kimi zaman keşke hayatın geri alma tuşu olsa diye düşünüyordu.

"O zaman seni ayrıntılarla sıkmayayım."

"Patience dışarıda galiba?" Mantıklıydı: Sammy o evdeyken asla aramazdı.

"Evet, dışarıya biri... Yani bir şey için dışarı çıktı."

Rebus gülümsedi. "Biriyle çıktı demek istedin, değil mi?"

"Bu tür şeylerde iyi değilimdir."

"Suç sende değil, genlerinde. Görüşmek ister misin?"

"Bu akşam olmaz, çok yorgunum. Patience... acaba bir gün çaya gelir misin diye merak etti. Birbirimizi daha sık görmemiz gerektiğini düşünüyor."

Rebus Patience'ın her zamanki gibi haklı olduğunu düşündü. "Güzel olur. Ne zaman?"

"Patience'a sorup haber veririm. Anlaştık mı?"

"Anlaştık."

"Ben erken yatacağım, ya sen?"

Rebus sandalyesine baktı. "Ben çoktan yattım bile. İyi uykular."

"Sana da baba. Seni seviyorum."

"Ben de seni ufaklık," dedi Rebus usulca, ama telefonu kapattıktan sonra.

Müzik setine gitti. İçtikten sonra Stones dinlemek istiyordu. Kadınlar, ilişkiler ya da meslektaşlar gelip geçse de Stones daima yanındaydı. Kaseti koyup kendine son bir içki doldurdu. Keith'in repertuarındaki gitar sololarından biri başladı. Rebus, fazla bir şeyim yok belki ama hiç değilse bu var, diye düşündü. Hastane yatağındaki Lauderdale'i, gezmeye çıkan Patience'ı ve Charing Cross'ta evsizlerle mukavvaların üstünde yatan bir Kirstie Kennedy'yi düşündü. Sonra da gözünün önünde ucuz spor ayakkabılar, son bir sarılma ve Willie Coyle'un yüzü belirdi.

Rebus ne kadar içse de çocuğun o görüntülerini zihninden silemedi.

Willie'nin yatak odasında bulduğu gizli raporu hatırladı. Mutfak tezgâhında duruyordu ve almaya gitti. LABarum adındaki bir yazılım şirketiyle ilgili bir iş planıydı. Belgede "LABarum" kelimesinin "ahlaki değerler ve rehberlik" anlamına geldiği ve ilk üç harfinin de *L*othian *A*nd *B*orders'ı simgelemesi amacıyla büyük yazıldığı belirtilmişti. İş planı; gelecek yatırımlar, maliyet, gelir gider dengesi ve istihdamdan da bahsediyordu. Kuru bir anlatımı vardı ve şart kipi kullanılmıştı. Rebus telefon rehberine baktı ama LABarum'la ilgili bir şey bulamadı.

Birisi belgeyi okuyup bazı cümlelerin altını çizmiş, bazı kelimeleri daire içine almış, grafik ve şemaların yanında bazı hesaplamalar yapmıştı. Bazı cümleler kırmızı kalemle iptal edilmiş ya da kelimeler değiştirilmişti. Bazılarınaysa işaret konmuştu. Rebus el yazısının Willie Coyle'a ait olup olmadığını bilmiyordu. Willie'nin kırmızı tükenmez kalemi olup olmadığını da bilmiyordu. Ama bu tür bir belgenin Willie'nin yatak odasında ne işi olduğunu merak etti. Son sayfayı çevirdiğinde çaprazlama yazılıp altı çizilmiş bir kelime gördü: DALGETY. Rapora tekrar baksa da *Dalgety* kelimesini başka bir yerde göremedi. Kişi, mekân ya da başka bir şirket ismi olabilirdi. Kelime mavi pilot kalemle yazılmıştı. Diğerlerini yazan aynı elden çıkıp çıkmadığını anlamak imkânsızdı.

Bir içki daha koydu ki bu son olacaktı, ardından da kaseti ters çevirdi. Keyifsizdi ama nedeni başkası değil kendisiydi. Nihayetinde dava kapanmıştı: Düzenbazların ikisi de ölmüştü. Hepsi bu. Tüm bunları şimdiye kadar unutmuş olması gerekirdi fakat yapamıyordu.

"Allah belanı versin, Willie," dedi yüksek sesle. İçkisiyle tekrar oturup iş planını eline aldı. Sağ üst köşede kurşun kalemle yazılmış silik iki harf vardı. CK. Acaba "kontrol edildi" cümlesinin kısaltması mı diye merak etti.

Müziğe odaklanmaya çalışarak, "Kimin umurunda," dedi. Grup kötü de olsa, bazen öyle bir tam on ikiden vuruyordu ki insanın canı yanıyordu.

Rebus kadehini kaldırarak, "Şerefine Willie," dedi.

6

Ancak sabah titreyerek uyandığında cebindeki kalorifer anahtarı aklına geldi. Borular uğulduyor, kazan gürlüyor ama kalorifer petekleri bir türlü ısınmıyordu.

Bir kafeden kahve ve pastırmalı sandviç alıp kahvaltısını işe giderken arabada yaptı. Yer buz tutmuştu ve kapalı hava daha da kötüye gitmeye niyetli gibiydi. Beş dakika ön camını temizlemeye uğraştıktan sonra bile sanki bir tank sürüyormuş gibi camın yalnızca küçücük bir bölümünden önünü görebilmişti.

Masasındaki mesaj dokuz buçukta Çiftçi'nin ofisinde toplantı olduğunu söylüyordu. Rebus bir kahveyi daha hak ettiğini düşünerek kantine gitti. Bir kadın yalnız başına oturmuş çayını karıştırıyordu.

"Gill?"

Kadın başını kaldırdı. Gill Templer'dı. Rebus'un yüzünde yılın en büyük tebessümü belirdi. Bir sandalye çekip oturdu.

"Merhaba, John." Kadının gözleri çayındaydı.

"Fife'ta olduğunu zannediyordum."

"Evet."

"Cinsel Suçlar Biriminde değil miydin?"

"Evet."

Rebus başını sallayıp kadının ses tonundaki soğukluğu duymazdan geldi. "İyi görünüyorsun." Ciddiydi. Kısa saçları kulaklarını örtüp yanaklarının üzerine düşmüştü. Gözleri zümrüt yeşiliydi. Hiç değişmemişti. Gill Templer gülümseyerek onu onayladı ancak bir şey demedi.

Brian Holmes elini Rebus'un omzuna koydu. "Patoloji test sonuçları geldi."

"Ah?"

Holmes kendine kahve ve çörek almaya giderken Rebus da peşi sıra onu takip etti. "Peki, ne çıktı?" diye sordu.

Holmes çörekten bir diş alıp omuz silkti. "Hiçbir şey," diye mırıldanıp yutkundu. "Profesör ikisinin kanında da eroin ya da başka bir uyuşturucunun izine rastlamamış. Cesetlerin birinde birkaç iğne deliği olsa da yeni değillermiş."

"Hangisinde?"

"Kısa olanda."

"Dixie." Rebus kahvesini alıp ödemeyi Holmes'a bıraktı. Döndüğünde Gill Templer'ın masada olmadığını gördü. Çayını içmeden bırakmıştı.

Holmes bozuklukları cebine koyarken, "O kadın kimdi?" diye sordu.

"Eskiden tanıdığım biri."

"Bu listeyi epey kısaltır."

Rebus oturacak başka bir masa seçti.

Dedektif Müfettiş Alister Flower, Princes Caddesindeki mağazalardan biri için bir moda çekimine gidiyormuş gibi görünüyordu.

Çiftçi Watson'ın ofisine giren Rebus, "Vitrin mankenleri mi bitmiş?" diye sordu.

Flower'ın üzerinde açık mavi takım, mavi gömlek ve zikzak desenli siyah beyaz bir kravat vardı. Ve bu kombinini beyaz çorap ve cilalı kahverengi ayakkabılarla tamamlamıştı. Rebus yanına oturduğunda kendi ayakkabılarının da cilalanması gerektiğini fark etti. Adamın yediği sandviçten damlayan yağ gömleğine bulaşmıştı.

"Bu toplantıyı kafanızı rahatlatmak için düzenledim," dedi Çiftçi.

"Müfettiş Flower'ın kafası daima rahattır, amirim," dedi Rebus.

Flower gülmeyi deneyince Rebus adamın ne kadar çaresiz olduğunu fark etti.

"Görüldüğü üzere, John," dedi Çiftçi, "sürekli her şeyle dalga geçmeden duramıyorsun."

"Bırakın gülsünler, amirim." Ama Çiftçi gülmüyordu ve Rebus bu sessizliğin anlamını biliyordu: Rebus bu kafayla gittiği sürece terfi etmesi imkânsızdı.

Böylece geriye Alister Flower kalırdı.

"Aly," diye başladı Çiftçi. Flower oturduğu yerde doğruldu; Rebus bunu daha önce hiç görmemişti. "Aly, bardağını doldurayım mı?"

Flower bardağına baktı, ardında bardağın dibindekini kocaman bir yudumla mideye indirdi. "Lütfen, efendim."

Çiftçi masadan kalktı, Flower'ın bardağını aldı ve kahve makinesine gitti. Konuşurken sırtı ikisine de dönüktü.

"Frank Lauderdale'in yerine yapılacak geçici atama görevine hemen başlanacak."

Rebus o zaman anladı. İkisi de değildi.

"Bu kişinin adı da," diye devam etti Çiftçi, "Gill Templer."

Flower doğruca tuvalete gidip ayna karşısında küfretmeye başladı. Rebus düşünceli bir halde CID* ofisine döndü. Gill oradaydı ve patoloji raporunu okuyordu.

"Tebrikler," dedi.

"Teşekkürler." Okumaya devam etti. Kadın başını kaldırıp ona bakana kadar Rebus yerinden kımıldamadı. "John?" dedi usulca.

"Evet patron."

"Ofisime."

Kapının üzerinde hâlâ Lauderdale'in ismi vardı; şimdilik yeni bir levha koymaya zahmet etmemişlerdi. Ama Rebus kadının şimdiden birkaç şeyi değiştirdiğini fark etti.

"Oturmaya zahmet etme," dedi kadın. Rebus sigara paketini çıkardı. "Yapma, kuralları biliyorsun. Sigara içmek yasak."

Sigarayı ağzına koydu. "O zaman sadece emerim," dedi.

Kadın kapıyı kapatıp Lauderdale'in masasına yaslandı ve kollarını kavuşturdu.

* Kriminal Soruşturma Dairesi (Criminal Investigation Department) –ed.n.

"John, burada çokça mazimiz var." Rebus ofiste etrafına baktı. "Ne demek istediğimi biliyorsun. Dr. Aitken'le ayrıldığını duydum."

Rebus sigarayı ağzından aldı. "Yani?"

"Yani, telafi ilişkisi peşindesin ve ben de senin telafi malzemen olmak istemiyorum. Sakın benle bir süre oyalandıktan sonra başkasının peşine düşebileceğini zannetme."

Rebus gülümsedi. "Kantinde seni gördüğümde bunun provasını mı yapıyordun?"

"Demek istediğim, geçmişi geçmişte bırak. Bundan böyle profesyonelce davranalım."

"Tamam." Sigarayı tekrar ağzına koydu.

Kadın masanın arkasına geçip oturdu. "Forth Köprüsünü kapatan şu iki salakla ilgili bana ne söyleyebilirsin?"

"Borçları ya da mali sorunları olabilecek düzenbazlar. Çaresiz kalmışlar. Kızı tanıdıklarına dair bir işaret bile yok. Howdenhall arabayı inceledi; içinde kızın parmak izi yok."

"Öyleyse toksikoloji raporuyla neden bu kadar ilgilendin?"

"Öyle mi yapmışım?"

"Birisi kantinde yanına gelip sana sonuçların çıktığını söyledi."

Rebus tekrar gülümsedi. "Sadece başkası için çalışmış olabileceklerinden şüphelenmiştim."

"Elinde bir isim var mı?"

"Paul Duggan. Arabayı onlara bu adam ödünç vermiş. Ayrıca daireyi onlara devren kiralayan da aynı adam."

"Bu yasadışı."

"Evet, öyle. Ona başka sorular da sormak isteyebiliriz."

Kadın biraz düşündükten sonra başını salladı. "Başka ne üzerinde çalışıyorsun?"

Omuz silkti. "Yılın bu vakti ortalık sakin olur."

"Umalım da öyle devam etsin. Senin şöhretini gayet iyi bilirim, John. Seni tanıdığım zamanlarda beterdin, duyduğuma göre daha da beter olmuşsun. Bela istemiyorum."

Rebus pencereden dışarı baktı. Kar yağmaya başlamıştı. "Böyle bir havada," dedi, "Edinburgh'da fazla bela olmaz, inan bana."

7

Hugh McAnally herkes tarafından Wee Shug olarak bilinirdi. Kendisine Hugh diyen kişilerin sonunda nasıl olup da Shug demeye başladığını o da bilmiyordu. Bilmediği ve hiçbir zaman öğrenemeyeceği daha bir sürü şey vardı. Hapiste geçirdiği süre boyunca kendini geliştirmek istedi. Kendini geliştirebileceği bazı alanlar vardı: Alet kullanmayı ve bir kanepenin nasıl yapılacağını biliyordu. Ama hücre arkadaşı kadar eğitimli olmadığının farkındaydı. Hücre arkadaşı gerçekten de donanımlı ve zeki bir adamdı. Shug'la uzaktan yakından hiçbir alakası yoktu; tebeşirle peynir kadar farklılardı. Ama Shug'a çok şey öğretmişti ve dost olmuşlardı. Hapiste etrafınız insanlarla dolu olsa da, bir arkadaşınız yoksa yalnız sayılırdınız.

Diğer taraftan çok zeki bir adam olması neyi değiştirirdi? Aslında hiçbir şeyi...

Ama bu akşam hayatını bütünüyle değiştirecekti.

Rüzgârın bıçak gibi kestiği berbat gecelerden biriydi.

Meclis üyesi Tom Gillespie toplantıya pek kimsenin gelmesini beklemiyordu. Müdavimlerden donmuş ve patlak borularla ilgili birkaç şikâyet ve belki soğuk hava tahsisatlarıyla ilgili birkaç soru gelirdi, hepsi bu. Warrender'daki seçmenleri kendi başının çaresine bakmayı bilirdi ya da nereden baktığınıza bağlı olarak kolayca kandırılmalarının mümkün olduğunu da söyleyebilirdiniz. Siyasi görüşünüze göre değişirdi. Sekretere bakıp gülümsedikten sonra sınıfın duvarlarını inceledi.

Toplantıları daima bu okulda ve her ayın üçüncü perşembe günü yapardı. Görüşmeler arasında yazışma işlerini halledip gereken mektupları yazdırırdı. Bu mektupları Şehir Meclisindeki Hizmet Dairesi Merkez Üyeleri yazardı. Partiyi ilgilendiren siyasi mevzularla ilgili ayrı bir yönetici asistanı vardı.

İşte bu yüzden, karısının da her fırsatta söylediği gibi, özel bir sekretere pek ihtiyacı yoktu. Ama meclis üyesi ısrarla (ki ısrar söz konusu olduğunda gerçekten çok iyiydi) eğer öne çıkmak istiyorsa, diğer meclis üyelerinden çok çalışması ve daha da önemlisi çok çalışıyormuş gibi görünmesi gerektiğini söylerdi. Kısa vadede gereksiz gibi görünen şey uzun vadede kârlı olabilirdi. Kişi daima uzun vadeli düşünmeliydi.

Kendi işinden istifa ederken de aynı mantığı kullandı. Karısı Audrey'ye de açıkladığı gibi meclis üyelerinin üyelik haricinde ek işleri de vardı ve bu yüzden tüm enerjilerini meclis ve siyasete

sarf etmeleri mümkün olmuyordu. Başka bir işe ayıracak hiç zamanı yokmuş gibi meşgul görünmeliydi. Meclis toplantıları gündüz olurdu ve artık onlara dilediği gibi katılabilirdi.

Lehine başka şeyler de vardı. Gündüzünü meclis işlerine ayırdığından, akşamları ve hafta sonları boş kalacaktı. Ayrıca (bu noktada gülümseyip Audrey'nin elini sıkmıştı) paraya da ihtiyaçları yoktu. Çünkü bir meclis üyesinin aylığı 4700 sterlindi.

Sonunda karısına, yirmi yıldır yerel yönetimdeki en önemli zamanın şu an olduğunu söyledi. Yedi hafta sonra seçim yapılacak ve yaşanan değişimle Edinburgh şehri Edinburgh Şehir Meclisi denen bir birim tarafından idare edilecekti. Bu değişimin merkezinde yer almamak gibi bir lüksü var mıydı?

Audrey'nin tek bir şartı vardı: Sekreteri güzel olmayan, yaşlı bir kadın olacaktı. Helena Profitt bu tarife uyuyordu.

Düşündüğünde Audrey ile yaptığı hiçbir tartışmayı kazanamadığını fark etti. Kadın hemen sinirlenip kapıları çarpmaya başlardı. Bunu kafasına takmazdı, ne de olsa kadının parasına muhtaçtı. Parası ona zaman satın alacaktı. Keşke o para, perşembe geceleri bu terk edilmiş okulda çektiği ıstıraptan da onu kurtarabilseydi.

Sekreteri örgü şişlerini beraberinde getirirdi ve işlerin ne kadar sakin olduğunu onun bir saatte ne kadar ördüğüne bakarak ölçebilirdi. Bir süre kadının şişlerinin hareketini izledikten sonra tek-

rar yazmakta olduğu mektuba döndü. Yazması kolay bir mektup değildi; bir haftadan uzun süredir yazmaya çalışıyordu. Güvenip başkasına yazdırabileceği türde bir mektup değildi ve şimdilik ancak adres ve tarihi yazmayı başarabilmişti.

Okul sessiz, koridorlar aydınlık ve kalorifer petekleri sıcaktı. Yönetici ve dört hademe başka işlerle meşguldü. Meclis üyesi ve hademeler gittikten sonra yönetici de kilitleyip çıkardı. Hademelerden biri olan bir kız diğerlerinden çok daha gençti ve güzel bir vücudu vardı. Acaba onun bölgesinde mi oturuyor diye merak etti. Tekrar duvardaki saate baktı. Daha yirmi dakikası vardı.

Bir çarpma sesi duyunca gözlerini sınıf kapısına çevirdi. Kısa boylu, havacı ceketli ve eski pantolonlu bir adam orada durmuş, buz gibi gözlerini dikmiş, ona bakıyordu. Elleri ceket ceplerindeydi ve onları oradan çıkaracakmış gibi de görünmüyordu.

"Meclis üyesi sen misin?" diye sordu adam.

Meclis Üyesi Gillespie ayağa kalkıp gülümsedi. Adam, Helena Profitt'e döndü. "Peki, sen kimsin?"

"Benim özel sekreterim," dedi Tom Gillespie. Helena Profitt ve adam birbirini inceliyor gibiydi. "Yardım edebilir miyim?"

"Evet, edebilirsin," dedi adam. Sonra da ceketini açıp bir çifte çıkardı.

Bayan Profitt'e, "Sen siktir git buradan," dedi. Silahı meclis üyesine doğrulttu. "Sen kalıyorsun."

Helena Profitt sınıftan çığlık atarak kaçarken az kalsın okulu temizleyen kadın görevlilere çarpıyordu. Yerdeki bir kova kirli su ahşap zemine yayıldı.

"Daha yeni cilalamıştım!"

"Silah, adamın silahı var."

Temizlikçi kadın ona baktı. Sınıftan araba tekerleğinin patlamasını andıran bir ses geldi. Diz üstü düşen Bayan Profitt'e etraftaki temizlikçi kadınlardan bazıları da eşlik etti.

"O da neydi öyle?"

"Silahı var dedi ya."

Kapıda birini gördüler. Bu kişi güçlükle ayakta durabilen meclis üyesiydi. Tüm dünyaya sınıfın duvarındaki bir tablo gibi bakıyordu, ama yüzü ve saçlarındaki boya değildi.

Rebus sınıfta durup tablolara baktı. Bazıları bir hayli güzeldi. Renkler hep doğru değildi fakat şekiller seçilebiliyordu. Mavi ev, sarı güneş, yeşil tarlada kahverengi at ve gri tonlar serpiştirilmiş kırmızı gökyüzü...

Ah.

Oda girişe iki sandalye konarak kordona alınmıştı. Hâlâ orada olan ceset, öğretmen masasının önünde bacakları açık halde yatıyordu. Dr. Curt cesedi incelemekle meşguldü.

"Anlaşılan bu hafta senin için dağılmış ceset haftası olacak," dedi Rebus'a.

Adam gerçekten de dağılmıştı. Alt çenesi ve yanağı haricinde kafasından geriye hiçbir şey

kalmamıştı. Ağzına bir çifte sokup iki mermiyi de ateşlersen Bay İntihar Güzeli seçilmen çok zordu. Hatta ilk on altıya bile giremezdin.

Rebus öğretmen masasının yanında durdu. Üzerinde çizgili kâğıt olan bir bloknot vardı. Kâğıdın üzerinde "Bay Hamilton – ödenek tahsisi" ve yanında da adres ve telefon numarası yazılıydı. Kâğıt kanla kaplanmıştı. Rebus ilk sayfayı aldı. Altındaki kâğıdın bir mektubun başlangıcı olduğu belliydi. Gillespie ancak "Sevgili" kelimesini yazabilmişti.

Ayağa kalkan Curt, "Adam ölmüş," dedi, "fikrimi soracak olursan da o şeyi kullanmış." Başıyla cesetten bir metre uzakta duran çifteyi işaret etti. "Ve öbür tarafa gitmiş."

"Sadece bir atış uzakta," diye cevap verdi Rebus.

Curt ona baktı. "Fotoğrafçı geliyor mu?"

"Arabası çalışmamış."

"Ona bolca kafa resmi istediğimi söyle. Galiba şahidimiz de var."

"Meclis Üyesi Gillespie."

"Onu tanımıyorum."

"Benim yaşadığım bölgenin meclis üyesi."

Dr. Curt ellerine ince plastik eldivenler geçirdi. Cesedin üzerini arama vakti gelmişti. Öncelikle kimlik arıyorlardı. "Burası ne kadar güzel olsa da ben kendi yerimi tercih ederim," dedi Dr. Curt.

Rebus ölünün arka cebinde ikiye katlı, resmi bir yerden gönderilmiş gibi görünen bir zarf buldu.

"Bay H. McAnally," diye okudu. "Tollcross'taki bir adres."

"Beş dakika uzaklıkta."

Rebus mektubu zarftan çıkarıp okudu.

"Hapishane Hizmetinden gelmiş," dedi Dr. Curt'e. "Bay H. McAnally'nin Saughton Hapishanesi'nden tahliyesiyle ilgili ayrıntılar yazılı."

Tom Gillespie okul tuvaletinde elini yüzünü yıkadı. Islak saçı kafasına yapışmıştı. Bir elini sürekli yüzüne sürüp sonra da kan var mı diye bakıyordu. Gözleri ağlamaktan kızarmıştı.

Rebus müdürün odasında onun karşısına oturdu. Oda kapısı kilitliydi, müdür okula ulaşır ulaşmaz Rebus ondan kapıyı açmasını istemişti. Hademelere personel odasında çay ikram ediliyordu. Siobhan Clarke da onların yanındaydı ve Bayan Profitt'i teskin edebilmek adına elinden geleni yapıyordu.

"Bay Gillespie, bu adamı tanıyor muydunuz?"

"Daha önce hiç görmedim."

"Emin misiniz?"

"Eminim."

Rebus elini cebine attı ama sonra durdu. "Sigara içmemin mahzuru var mı?" Odadaki tütün kokusuna bakılırsa mahzuru olmayacağını biliyordu.

Gillespie başını iki yana salladı. "Aslında bana da bir tane verseniz iyi olur," dedi. Gillespie sigarayı yakıp derin bir nefes çekti. "Üç yıl önce bırakmıştım."

Rebus tek kelime etmedi. Adamı inceliyordu. Posta kutusuna atılan seçim broşüründe fotoğrafını görmüştü. Gillespie kırklı yaşlarındaydı. Normalde taktığı kırmızı çerçeveli gözlük şu anda masanın üzerine bırakılmıştı. Seyrek saçı tepede püskül gibi olsa da yanlarda kıvırcıktı. Kirpikleri koyu ve gürdü, çenesi küçüktü. Rebus ona yakışıklı demezdi. Yüzük parmağında sade, altın bir nikâh yüzüğü takılıydı.

"Ne zamandır meclis üyesisiniz, Bay Gillespie?"

"Yedi yıla yakın bir süredir."

"Ben de sizinle aynı semtte oturuyorum."

Gillespie ona baktı. "Daha önce tanıştık mı?"

Rebus başını hayır anlamında iki yana salladı. "Yani bu adam doğruca sınıfa girdi ve..."

"Evet."

"Özellikle sizi mi arıyordu?"

"Meclis üyesi olup olmadığımı sordu, sonra da Helena'nın kim olduğunu öğrenmek istedi."

"Helena dediğiniz kişi Bayan Profitt mi?"

Gillespie başıyla onayladı. "Ona çıkmasını söyledi... Sonra da çifteyi çevirip ağzına dayadı." İrkilince sigarasının külü döküldü. "Bunu ömrüm boyunca unutmayacağım."

"Başka bir şey söyledi mi?" Gillespie başını iki yana salladı. "Hiçbir şey demedi mi?"

"Tek kelime etmedi."

"Neden yaptığına dair bir fikriniz var mı?"

Gillespie, Rebus'a baktı. "Bu benim değil sizin işiniz."

Gillespie sigarasını söndürecek bir yer bulmak üzere başını çevirene kadar Rebus onun gözlerinin içine bakmayı sürdürdü.

Rebus, sende yüzeyin altında çok daha soğuk ve hesaplı bir şeyler var, diye düşündü.

"Bay Gillespie, sadece birkaç soru daha. Toplantılarınızı halka nasıl duyuruyorsunuz?"

"Bölge meclisinin broşürleri evlerin çoğuna dağıtılır. Ayrıca hastane gibi yerlere de ilanlar bırakırım."

"Yani gizli değil?"

"Bir meclis üyesi toplantılarını neden gizli yapsın ki?"

"Bay McAnally, Tollcross'taki bir adreste oturuyor."

"Kim?"

"Kendini öldüren adam."

"Tollcross mu? Orası benim bölgem değil."

Ayağa kalkan Rebus, "Evet," dedi, "olmadığını biliyorum."

Dedektif Polis Memuru Siobhan Clarke da Helena Profitt'in sorgusuna katılmıştı. Bayan Profitt hâlâ şokta olduğundan dedikleri pek bir şey ifade etmiyordu. Meclis üyesinden belki on yaş daha büyüktü. Kucağındaki alışveriş çantasına can simidiymiş gibi sarılmıştı. Belki de öyleydi. Kısa boyluydu ve sarı saçları bir süre önce perma yapılsa da kıvırcıkların çoğu gitmişti. Çantasından dışarı iki örgü şişi çıkıyordu.

"Sonra," dedi, "bana dışarı çıkmamı söyledi."

"Aynen böyle mi söyledi?" diye sordu Rebus.

Biraz sakinleşen kadın burnunu çekti. "Hayır küfretti. Bana s-i-k-t-i-r git dedi."

"Başka bir şey dedi mi?"

Kadın başını iki yana salladı.

"Ve siz de dışarı mı çıktınız?"

"Kalacak değildim ya!"

"Elbette. Ne yapacağını düşündünüz?"

Kadın bunu henüz kendisine sormuş değildi. "Ne düşündüğümü ben de bilmiyorum," dedi sonunda. "Tom'u rehin alır ya da vurur gibi bir şey düşündüm herhalde."

"İyi de neden?"

Kadının sesi yükseldi. "Ne bileyim ben. Bugünlerde kimin ne olduğu belli mi?" Sonra tekrar hıçkırarak ağlamaya başladı.

"Bayan Profitt, sadece birkaç soru daha." Kadın dinlemiyordu. Rebus'un baktığı Siobhan Clarke omuz silkti. Ona kalsa, sabaha bırakmalarını tercih ederdi. Ama Rebus'un başka bir fikri vardı; işleri uzatırsa hafızanın ne tür oyunlar oynayabileceğinin farkındaydı.

"Sadece birkaç soru daha," diye tekrarladı.

Kadın burnunu ve gözlerini sildi. Sonra da derin bir nefes alıp başını salladı.

"Teşekkürler, Bayan Profitt. Sizin sınıftan kaçmanızla silah sesi arasında ne kadar süre geçti?"

"Sınıf koridorun sonunda," dedi. "Kapıyı açtığım gibi temizlikçi kadınlara çarptım. Diz üstü çöktüğümde de silah sesini duydum... İşte o zaman..."

"Yani sadece birkaç saniyeden bahsediyoruz."

"Evet, sadece birkaç saniye."

"Sınıftan çıkarken hiç konuşma duydunuz mu?"

"Sadece silah sesi, o kadar."

Rebus burnunu sıvazladı. "Teşekkürler, Bayan Profitt. Sizi evinize bırakması için bir araba ayarlayalım."

Dr. Curt'ün sınıftaki işi bitmişti. Olay Yeri İnceleme Ekibi işi devralmıştı ve nihayet ulaşmayı başaran fotoğrafçı da film değiştiriyordu.

"Suç mahallini emniyete almamız gerek," dedi Rebus müdüre. "Bu oda kilitlenir mi?"

"Evet, anahtarları masamda. Peki, okul açılacak mı?"

"Sizin yerinizde olsam açmazdım. Yarın sürekli girip çıkmamız gerekebilir... Kapıyı açık bırakmak zorunda kalabiliriz..."

"Başka söze gerek yok, anladım."

"Ayrıca badanacıları da çağırmak isteyebilirsiniz."

"Doğru."

Rebus, Dr. Curt'e döndü. "Onu morga götürebilir miyiz?"

Dr. Curt başını salladı. "Sabah ilgilenirim. Adresine biri gitti mi?"

"Ben giderim. Dediğiniz gibi sadece beş dakika uzakta."

Rebus, Siobhan Clarke'a baktı. "Ön inceleme belgesini savcılığa teslim et."

Curt dönüp sınıfa baktı. "Yeni hapisten çıkmış, belki de bunalımdaydı."

"Bu intiharı açıklasa da böylesini açıklamaz. Öncesinde alınan önemler, gerçekleşme biçimi..."

"Bizim Amerikalı kuzenlerimizin bununla ilgili bir tabiri vardır," dedi Curt.

Rebus başına geleceği biliyor olmasına rağmen, "Neymiş?" diye sordu.

"Bu da sana kapak olsun diyeceklerine, 'Suratının ortasına' derler," diye cevap verdi Dr. Curt.

8

Rebus, Tollcross'a yürüyerek gitti.

Ciğerinde bir tat ve burnunda bir koku vardı ve soğuk sayesinde onlardan kurtulmayı umut ediyordu. Bunun için bara da gidebilirdi ama gitmedi. Geçen sene bundan çok daha soğuk olan kışı hatırladı. Eksi yirmi, Sibirya soğuğu. Apartmanın boruları donduğundan dairelerin atık suyu gitmemişti. Koku kötü olabilirdi ama en azından pencereyi açmak gibi bir şansınız vardı. Ölüm öyle değildi; sırf odayı havalandırdınız ya da yürüyüş yaptınız diye ondan kurtulamazdınız.

Yer buz tuttuğundan birkaç kez kaydı. İçki içmemek için bir neden daha: Aklının başında olması gerekirdi. McAnally'nin adresini not defterine yazmıştı. Oraya gayet iyi biliyordu; yanıp kül olmuş Crazy Hose Saloon'dan arta kalanlar iki sokak ötedeydi. Kapıda diyafon vardı. Çakmağını yakınca üçüncü zilde MCANALLY yazdığını gördü. Zile basarken ayak parmaklarının soğuktan uyuşmaya başladığını hissetti. Söyleyeceklerinin provasını yapmıştı. Hiçbir polis kötü haber vermeyi, hele ki bu kadar kötüsünü verme-

yi sevmezdi. "Kocanız kafasını uçurdu" demenin kolay bir yolu yoktu.

Diyafondan ses geldi. "Sakın anahtarını kaybettiğini söyleme, Shug. Eğer sarhoş olup kaybettiysen, kıçın donsa bile umurumda olmaz."

"Bayan McAnally?"

"Siz kimsiniz?"

"Dedektif Müfettiş Rebus. İçeri gelebilir miyim?"

"Tanrı aşkına, yine ne yaptı?"

"İçeri gelebilir miyim, Bayan McAnally?"

"Hiç durmayın." Kapı açılınca Rebus içeri girdi.

McAnally ailesi bir kat üstte oturuyordu. Rebus belki de hayatında ilk defa, evin en üst katta olmasını istemişti. Konuşmasına hazırlanarak yavaşça merdivenleri çıktı. Kadın kapıda onu bekliyordu. Desenli camı olan güzel bir kapıydı. Pirinç tokmağı ve posta kutusu da yeniydi.

"Bayan McAnally?"

"İçeri gelin." Kadın onu kısa bir koridordan geçirip oturma odasına getirdi. Küçük bir daire olsa da mobilya ve halılar güzeldi. Oturma odasına bağlı küçük bir mutfak vardı ve ikisi toplandığında yedi metreye dört metrelik bir alan ediyordu. Emlakçılar bu tür evlere "nezih ve kullanışlı" diyordu. Elektrikli sobanın üç çubuğu da açıktı ve içerisi hamam gibiydi. Bayan McAnally televizyon izliyordu, sandalyesinin bir kolunda Sweetheart şişesi, diğerindeyse küllük ve sigara duruyordu.

Kadın epey cesur bir tipe benziyordu. Mahkûm eşleri genelde böyle olurdu. Hapishane zi-

yaretleri çene çizgilerini sertleştirir ve gözlerini de güven vermez yarıklara çevirirdi. Saçları sarıya boyanmıştı ve geceyi evde geçiriyor olmasına karşın oje, rimel ve maskara sürmüştü.

"Yine ne yaptı?" diye sordu kadın bir kez daha. "Dilerseniz oturun."

"Teşekkürler, ayakta dursam daha iyi. Mesele şu, Bayan McAnally..." Rebus durdu. Yapılacak şey buydu: Sesinizi alçaltır, birkaç giriş kelimesi söyler, sonra da durup karşınızdaki dulun ya da annenin ya da babanın ya da oğulun ya da kızın anlamasını beklerdiniz.

"Mesele ne?" diye sordu kadın.

"Size bunu söylediğim için çok üzgünüm..."

Kadının gözleri televizyondaydı. Gürültülü bir Hollywood macera filmi oynuyordu.

"Sesi biraz kısabilir misiniz?" dedi Rebus.

Kadın omuz silkip kumandanın tuşuna bastı. Ekranda "sessiz" yazısı belirdi. Rebus televizyonun ne kadar büyük olduğunu o zaman fark etti; odanın bir köşesini işgal etmişti. Bana zorla söyletme, diye düşündü. Sonra kadının gözlerinin parladığını fark etti. Yaş olabilir, diye düşündü. Kadın ağlamamaya çalışıyordu.

"Biliyorsunuz değil mi?" diye sordu usulca.

"Neyi biliyorum?" diye sordu kadın.

"Bayan McAnally kocanızın ölmüş olabileceğini düşünüyoruz."

Kadın kumandayı fırlatıp ayağa kalktı. "Birisi intihar etti," dedi Rebus. "Cebinden kocanıza yazılmış bir mektup çıktı."

Kadın ona baktı. "Bu da ne demek şimdi? Hiçbir anlamı yok bunun. Belki mektup yere düşmüştür ve bir başkası da onu almıştır."

"Ölünün... Adamın üzerinde siyah havacı montu, açık renkli pantolon, yeşil bir tişört..."

Kadın başını çevirdi. "Nerede? Bu nerede oldu?"

"Warrender Park."

"O zaman Wee Shug her zamanki gibi Lothian Yolundan gitmiş demektir," dedi mağrur bir edayla.

"Eve kaçta dönmesini bekliyordunuz?"

"Barlar hâlâ açık desem yeterli olur mu?"

"Bakın Bayan McAnally, bunun kolay olmadığını biliyorum ama sizden morga gelip bazı kıyafetlere bakmanızı rica ediyorum. Sizce mahzuru var mı?"

Kadın kollarını kavuşturup olduğu yerde sallanmaya başladı. "Evet, mahzuru var. Ne gereği var ki? O kişi Wee Shug değil. Daha çıkalı bir hafta oldu. Berbat bir haftaydı. Ölmüş olamaz." Durdu. "Araba mı çarptı yoksa?"

"İntihar ettiğini düşünüyoruz."

"Delirdin mi sen? Ne intiharı? Defol evimden! Hemen çık git!"

"Bayan McAnally biz..."

Fakat kadın onu tutup önüne katarak, ite kaka koridordan kapıya doğru götürmeye başladı.

"Ondan uzak durun, duydun mu? İkimizden de uzak durun. Bu yaptığınız tacizdir."

"Çok üzgün olduğunuzu biliyorum, Bayan McAnally, ama teşhis ederseniz her şey ortaya çıkar ve sizin de içinizde şüphe kalmaz."

Kadının darbeleri gücünü kaybedip sonunda tümden durdu. Rebus'un avuç içleri sürtününce sızladı.

"Özür dilerim," dedi kadın nefes nefese.

"Sinirlerinizin altüst olması çok doğal. Sizinle gelecek bir komşunuz ya da akrabanız var mı?"

"Yan komşum Maisie var."

"Peki. Sizi alması için bir araba göndermemi ister misiniz? Maisie de sizinle gelebilir."

"Ona sorarım." Kadın kapıyı açıp dışarı çıktı ve üzerinde FINCH yazan kapıya gitti.

"Sakıncası yoksa telefonunuzu kullanmam gerek," deyip içeri geri döndü Rebus.

Etrafına göz attığında bir yatak odası, banyo ve bir de depo odası olduğunu gördü. Kalan kısımları zaten görmüştü. Pembe perdeleri, aynı renkteki nevresimleri ve üzeri parfüm kaplı komodiniyle yatak odası da güzel dekore edilmişti. Koridora çıkıp iki arama yaptı: Birinde araba çağırdı, diğerinde de teşhis için emniyetten birinin morgda hazır bulunmasını istedi.

Kapı açıldı ve içeri iki kadın girdi. Rebus, Bayan Finch'in de Bayan McAnally'nin yaşlarında olmasını beklemişti, oysa bu kadın yirmili yaşlardaydı ve kısa ve dar bir mini etek giymişti. Kadın ona tuhaf bir varlıkmış gibi baktı. Rebus da şefkat ve ilgiyle karışık bir tebessümle karşılık verdi. Kız gülümsemeyince, Bayan McAnally ile

birlikte oturma odasına giderken uzun ve güzel bacaklarına bakmakla yetindi.

"Biraz Bacardi, Tresa," dedi Maisie Finch. "Sinirlerini gevşetir. Bir şey yapmadan önce Bacardi'yle kola iç. Burada diazepam var mı? Eğer yoksa galiba bende olacaktı."

"Ölmüş olamaz, Maisie," dedi Tresa McAnally.

"Şimdi ondan bahsetmeyelim," dedi Maisie Finch.

Rebus gitmeye hazırlanırken, garip bir tavsiye diye düşündü.

9

Tollcross'tan Torphichen Place'teki C Bölümü Merkezine yürüyüş uzun sürmedi ama Rebus gittikçe evinden daha da uzaklaştığını biliyordu. Geriye yürümeye niyeti olmadığından Torphichen'de taksi niyetine kullanabileceği bir araba bulmayı umut ediyordu.

Danışmada kalın bir palto giyen, uzun boylu, kel bir adam vardı. Adam kollarını kavuşturmuş, ayaklarına bakıyordu. Masada kimse olmadığından Rebus zile bastı. Birisi gelene kadar basması gerektiğini biliyordu.

"Ne zamandır bekliyorsun?" diye sordu.

Adam başını kaldırıp gülümsedi. "İyi akşamlar, Bay Rebus."

"Merhaba Anthony." Rebus adamı tanımıştı. Edinburgh'un evsizlerinden ve Princes Caddesi boyunca her yirmi metrede bir *The Big Issue* satan ordudan biriydi. Rebus genelde, her zaman St. James Centre'ın dışında duran Anthony'den bir tane alırdı. "Bize soruşturmada yardım etmeye mi geldin?"

Anthony seyrek dişleriyle sırıttı. "Sadece ısınıyorum. Danışmadaki memura Dedektif Polis Memuru Reynolds'ı beklediğimi söyledim, yalnız

Bay Reynolds'ın Dalry Sokağındaki Hopscotch Bar'a gittiğini gördüm."

"Demek ki biraz kafasını dağıtması gerekiyormuş."

"Ben de birisi duruma uyanıp bana postayı koyana kadar burada oturmaya devam ederim."

Danışmaya üniformalı bir polis geldi. Rebus kimliğini gösterince üniformalı gelip kapıyı açtı.

"Efendim, yolu biliyor musunuz?"

"Evet. Kim nöbetçi?"

"Yukarısı mezarlık gibi."

Rebus yine de merdivenleri çıktı. Torphichen küçük taş merdivenleri ve kasvetli bir havası olan eski bir karakoldu. Rebus burayı severdi ve kesinlikle onların sözde ergonomik merkezi St. Leonard'a tercih ederdi. CID bürosuna göz attı. Aradığı adam orada uzun ve yıpranmış ahşap bir masada oturmuş, akşam gazetesini okuyordu.

"Bay Davidson," dedi Rebus.

Davidson başını kaldırdıktan sonra homurdandı.

Rebus büroya girerek, "Bir iyilik isteyecektim," dedi.

"İşte ben buna sürpriz derim."

"Warrender'da olanı duydun mu?"

"Çifteli intiharı mı diyorsun?" Haber yayılmıştı. Davidson gazetesini kapattı.

"İntihar eden adamın adı Hugh McAnally ve Tollcross'ta oturuyordu."

"Wee Shug'ı tanırım. Piç Wee desek daha doğru olur. Saughton'dan daha yeni çıkmıştı."

"Belki de dışarıda tutunamadı."

"İçki ister misin?"

"Kahve olabilir."

Davidson paltosuna uzandı. "*İçki* dedim."

"Hopscotch'a gitmeyi teklif etmediğin sürece olur. Ayyaş Reynolds oradaymış."

Davidson ekose yün atkısını düğümledi. "Öyleyse Hopscotch'u hoplayalım. Hem sen ısmarlayacağına göre, senin seçmen daha doğru olur."

Rebus, Haymarket İstasyonu yakınındaki büyük bir barı seçti. Tezgâh tarafı dolup taşmıştı ama neyse ki salon sakindi. İkisi de birer duble siparişi verdi.

"Dışarısı bira içilmeyecek kadar soğuk," dedi Davidson. "Sağlığına."

"Ve seninkine." Rebus içkiyi yutup sıvının işlevini hemen yerine getirdiğini hissetti. Bazen gereğinden fazlasını bile yapıyordu. "Peki," dedi, "bana Wee Shug'dan bahset."

"Ah, işe yaramazın tekidir. Ufak tefek hırsızlıklar yapardı."

"Yapardı mı?"

"İş değiştirdi. Çalıntı mal alıp satmak, sahtecilik, biraz o, biraz bu işte."

"Ne zamandır içerideydi?"

"En sonuncuyu soruyorsun galiba? Çıktığını duyduğumda hesapladım. Sanırım biraz erken saldılar, dört yıldan az yatmış."

"Eğer bütün suçu çalıntı mal alıp satmaktan ibaretse..."

Davidson başını iki yana salladı. "Beni yanlış anladın. Aslında hata bende. Hapse bu yüzden girmedi."

"Neden girdi peki?"

"Reşit olmayana tecavüz."

"Ne?"

Davidson başını salladı. "Onu yakaladık yakalamasına ama... Yine de yüzde yüz suçlu olduğundan emin değilim."

"Açıkla." Rebus iki viski daha istedi.

"Kız on beş yaşındaydı ama herkes aynı şeyi söyledi: Çok daha büyük gösteriyordu. Sorgu dökümünü okursan hiç de mahcup bir kız olmadığını görürsün. Ama adamın ona tecavüz ettiğinde diretti. Yaşı küçüktü ve savcılık da hükmü verdi. Çok rahatsız olmadım; Wee Shug'ın sokaklardan uzaklaşması işime gelirdi."

"O sırada Tollcross'ta mı oturuyordu?"

"Bildim bileli orada."

Rebus ikinci içkilerin de parasını ödedi. "Şiddete eğilimli biri miydi?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Gerçi heyecanlandığında biraz saldırgan oluyor ama kim olmuyor ki? Ayrıca o tecavüz olayında da, kızın bedeninde hiç hasar yoktu."

"Tecavüz kanıtlanamadı mı?"

"Bir sürü ikinci dereceden kanıt vardı. Komşular yüksek sesli konuşmalar ve bir çığlık işitmişti; kız da perişan bir haldeydi ve ağlıyordu. Ayrıca Wee Shug onunla seviştiğini ve yasadışı olduğunu bildiğini de itiraf etti, üstelik reşit ol-

masına sadece birkaç ay kalmıştı diye de ekledi. Kız kendi rızası olmadığını söyleyince, biz de davayı oluşturduk."

"Diyelim ki kızın *rızası* vardı."

"Evet?"

"Bu da işlemediği bir suç yüzünden adamın dört yıl yattığı anlamına gelir."

Davidson omuz silkti. "İntiharın arkasında yatan nedeni mi bulmaya çalışıyorsun?"

Rebus biraz düşündü. "Şu sıralar intiharlar ilgimi çekiyor diyelim."

"Ve biz de daima nedenleri bulmaya çalışırız, değil mi John?"

Rebus içkisini bitirdi. "Ya silahlar? Ateşli silahlarla bir ilgisi var mıydı?"

"Hayır. Ama mutlaka silah alabileceği tanıdıkları vardır."

"Çifteydi."

"İnanırım çünkü upuzun bir tüfeği ağzına dayayıp tetiği çekmek kolay olmaz. Kısa bir şeyle çok daha kolay olur."

"Ama manzara feciydi."

"Hiç şüphem yok, ama zaten amacı bu. İşin yarım kalması hoş olmaz ki çifteyle de hataya pek yer yoktur."

"Aslında hiç yok."

Ardından ancak bardan ayrılmaya karar verdikleri sırada Rebus'un aklına şunu sormak geldi.

"McAnally'nin kurbanının adı neydi?"

Davidson biraz düşündü. "Mary bir şeydi. Mary Finlay. Hayır..." Gözlerini kapattı. "Mary Finch."

Rebus ona baktı. "Maisie Finch mi?"

Davidson tekrar düşündü. "Evet, Maisie."

"McAnally ailesinin yan dairesinde oturuyor."

"O zaman da öyleydi. Yıllardır tanışıyorlar."

"Tanrım," dedi Rebus usulca. "Tresa McAnally morgda kocasını teşhis ederken ona destek olsun diye onu da yanında gönderdim."

"Ne?"

"Bana bir iyilik yapar mısın? Bana bir araba ve bir sürücü ödünç ver."

"Daha iyisini yapıp seni ben bırakabilirim."

Ama morga vardıklarında çok geçti. Teşhis bitmiş ve herkes evine gitmişti. Rebus, Cowgate'te durup umutla Grassmarket'a doğru baktı. Merchant Bar başta olmak üzere oradaki barların bazıları hâlâ açık olmalıydı. Ama onun yerine arabaya dönüp Davidson'dan kendisini eve bırakmasını rica etti. Birden kendini yorgun hissetmişti. Tanrım, gerçekten çok yorgundu.

10

"Neymiş?" diye sordu Rebus.

St. Leonard'dan telefonla üniversitesinin Patoloji Bölümündeki Dr. Curt'ü aramıştı. Curt'ü ve meslektaşlarını hiç boş bırakmadıkları kesindi. Curt, polis işine ek olarak Tıp Fakültesinde ve ek olarak da hukuk öğrencilerine ders veriyordu.

Ama Curt'ün sıradan ölümlülerden bir farkı vardı: O hiç uyumazdı. Onu kaçta ararsanız arayın, ayakta olurdu. Sabah sekizde gitseniz onu ofisinde bulurdunuz.

Saat tam olarak sekizi çeyrek geçiyordu ve Rebus Dr. Curt'le telefonda konuşurken, bir yandan da Pleasance'daki erken açılan kafelerin birinden aldığı kafeinsiz sade kahveyi içiyordu.

"Daha uyanamadın galiba," dedi Dr. Curt. "Tekrar ediyorum, zaten ölüyormuş."

"Neden?"

"Büyük bir tümör yüzünden. Pankreas ve büyük bağırsakta. Adam çok acı çekiyor olmalı. Toksikolojide bolca güçlü ağrıkesici çıkacağından eminim."

"Yani ilaçlar yüzünden kafayı yemiş mi demek istiyorsun?"

"Acıya dayanmasının başka bir yolu olduğunu sanmıyorum."

Rebus'un kaşları çatıldı. "Anlamadım."

"Gönüllü ötenazi diye bir şey duymadın mı? Bu örnekte de kendi kendine yapmış işte."

"İyi de neden çifteyle?"

"İşin o kısmı benim uzmanlık alanıma girmez. Sana nedeni değil sonucu söyleyebilirim."

Rebus telefonu kapatıp başmüfettişi görmeye gitti.

Gill Templer, Lauderdale'in ofisinde başka değişiklikler de yapmıştı. Yeğenlerinin çerçevelenmiş fotoğraflarının yanı sıra bir de yuka çiçeği saksısı getirmişti. Ayrıca ona yeni işinde başarılar dileyen birkaç tebrik kartı da vardı.

Kadın ona oturmasını işaret ederek, "Dün gece intihar vakasıyla ilgilenmişsin," dedi.

Dalgın bir halde başını salladı. "İçime sinmeyen bir şey var."

"Nedir peki?"

Bunun üzerine bildiklerini ona anlattı. Gill Templer iki elini çenesine dayayarak onu dinledi. Rebus bu hareketi hatırlıyordu, kadının eski bir alışkanlığıydı. Sürdüğü parfümü de hatırladı.

Rebus konuşmasını bitirince kadın, "İlginç," dedi, "çok soru var. Ama içlerinde bizi ilgilendiren var mı?"

Rebus omuz silkti. "Aslında emin değilim. Bana bir iki gün verirsen bir cevap bulabilirim."

"Köprüdeki iki genç," dedi kadın. "Diğer bir intihar, şehir meclisiyle diğer bir bağlantı."

"Biliyorum ama rastlantı da olabilir."

"Zaten başka bir şey olabileceğini sanmıyorum. Anlaştık o zaman, bir iki gün ilgilen bakalım ne çıkacak. Bana düzenli olarak rapor vermeni istiyorum, en azından günde birkaç kere..."

Rebus ayağa kalktı. "Güzel," dedi. "Şimdiden başmüfettiş gibi konuşmaya başlamışsın."

Uyarır gibi bir ses tonuyla, "John," dedi, "söylediğimi unutma."

"Peki, efendim. Başka bir şey var mı?"

Gill Templer başını iki yana salladı. Çoktan önündeki evraklarla ilgilenmeye başlamıştı bile.

Rebus kadının ofisinden çıktı; artık onun ofisi olduğuna şüphe yoktu ve yürürken Siobhan Clarke'a denk geldi.

"Paul Duggan'dan haber var mı?"

"Bu öğleden sonra küçük bir görüşme için gelecek."

"Güzel," dedi Rebus. "Ben de geleyim mi?"

Kadın başını iki yana salladı. "Brian'la ideal bir Dr. Jekyll ile Mr. Hyde rutinimiz var."

"Hyde'ı oynayan hanginiz?"

Kadın duymazdan geldi. "Siz bugün ne yapacaksınız?"

Güzel soruydu. Rebus cevabını düşündü. "Hayalet kovalayacağım," deyip masasına yöneldi.

Tresa McAnally'yi aradı. Kadın kocasının eşyalarını ve yüzü itinayla örtülmüş olan cesedini teşhis etmişti. Geriye sadece cenaze işlemleri kalmıştı.

Rebus kendini tanıttıktan sonra, "Sizi tekrar rahatsız ettiğim için özür dilerim," dedi.

"Ne istiyorsun?"

"Sadece nasıl olduğunuzu merak ettim."

"Ya, gerçekten mi?" Bu kadar basit bir numarayı yutmayacağını bilmesi gerekirdi.

"Bayan McAnally, kocanızın hasta olduğunu biliyor muydunuz?"

"Bana söylemişti."

"Peki, ciddi bir hastalık olduğunu söylemiş miydi?"

"Hayır."

"Peki, size hastalığına ilişkin tam olarak ne söyledi?"

"Nereden başlasam? Yüksek tansiyon, böbrek taşı, ülser, kalp çarpıntısı, amfizem... Gördüğünüz üzere Wee Shug biraz hastalık hastasıdır."

"Ama *gerçekten* hastaydı ve ilaç kullanıyordu."

"Doktorların nasıl olduğunu bilirsin. Sana bir sürü teselli ilacı verip evine gönderirler. Neler döndüğüne dair bir sürü haber okudum." Durdu. "Sormamda sakınca yoksa, artık onun sağlığı hakkında soru sormanın ne anlamı var?"

"Açıkçası kocanızın hastalığının çok ciddi olduğuna inanmak için nedenlerim var. Ölümcül bir hastalık, Bayan McAnally."

"Tahmin etmeliydim," dedi sonunda kadın, yumuşayan bir ses tonuyla. "Bu sefer çıktığında farklıydı. Daha sessizdi. Kanser miymiş?"

"Evet."

"Sarma sigara içerdi. Ona annemin de öyle öldüğünü defalarca söyledim." Filtreli sigarasından bir nefes çekerken durdu. "O yüzden mi intihar etti?"

"Sizce?"

"Olabilir. Zavallı adam."

Rebus boğazını temizledi. "Bayan McAnally, silahı nereden bulduğuna dair bir fikriniz var mı?"

"Hayır."

"Emin misiniz?"

"Nereden bulduğunun ne önemi var? Sadece kendine zarar verdi."

Meclis Üyesi Gillespie ve Bayan Profitt'in halini düşünen Rebus bundan şüpheliydi. Görünen o ki Wee Shug McAnally pek çok insana zarar vermişti. Bu da aklına Maisie Finch'i getirdi.

"Müfettiş, cenaze önümüzdeki salı günü. Sizi de bekleriz."

"Teşekkürler, Bayan McAnally. Gelmeye çalışırım."

Doğan güneşin ışıkları yorgun binaları yıkıyordu. Edinburgh'un mimarisi en çok kış aylarının soğuk ve keskin ışığına yakışırdı. Herhangi bir yerin en kuzeyinde, sadece en sert ve gözü peklere ayrılmış bir yerde olduğunuz hissine kapılırdınız.

Rebus ofisten çıktığına memnundu. Dışarıda daha çok işe yaradığını biliyordu. Ayrıca ofis savaş alanı gibiydi. Flower'ın Gill Templer'a karşı komplo kurarak güç toplamaya başlayıp kadının zayıf bir anını kolladığını biliyordu. Ama Gill zayıf değildi; Rebus'u idare ediş şekli bunun kanıtıydı. Onunla arasına sürekli mesafe koyacağını biliyordu. Haklıydı çünkü Rebus'un kötü bir şöh-

reti vardı. Onun başarısızlıklarından biri olmak istemiyordu. O yüzden birbirlerini tanıyorlarsa ve geçmişte çıkmışlarsa ne olmuştu? Kadın haklıydı, bu uzun zaman önceydi. Artık meslektaştılar; dahası kadın onun üstüydü. Tanıdığı fazla kadın başmüfettiş yoktu. Ona iyi şanslar diledi.

Hastanenin önünden geçerken durup Lauderdale'i ziyaret etmediği için kendisini azarladı ve Tollcross'a doğru yoluna devam etti. Bu kez Tresa McAnally'yi görmeye gitmiyordu.

Komşusuyla görüşecekti.

Üzerinde FINCH yazan zile basıp bekledi. Dişi tekrar sızlamaya başlamıştı. Ağzını açıp derin nefes almak gibi bir hata yapınca soğuk hava sinirini vurmuştu. Tekrar zile basarken umarım dişçiye gitmem gerekmez diye düşündü.

Diyafondan ses geldi.

"Kim o?" Ses normaldi.

"Bayan Finch? Adım Müfettiş Rebus, dün gece kısmen tanışmıştık."

"Ne istiyorsun?"

"Yukarı gelebilir miyim?"

Kapı açıldı ve Rebus içeri girdi. Merdivenin başına çıkınca Tresa McAnally'nin kapısının önünden sessizce geçti. Maisie Finch'in kapısı aralıktı. İçeri girip kapıyı kapattı.

"Bayan Finch?"

Kadın birden banyodan çıktı, üzerinde kısa bir bornoz vardı ve saçlarını tarıyordu. Rebus sabun kokusu alıyor, kadının vücudunun sıcaklığını hissedebiliyordu.

"Banyodaydım," dedi.

"Rahatsız ettiğim için özür dilerim."

Onun peşinden oturma odasına gitti. Görmeyi beklediği bu değildi. Odanın yarısını bir hastane yatağı kaplamıştı. Yanında da karaciğer renginde bir sandalye vardı. Üzerine ilaçların dizili olduğu şömine rafı eczane vitrini gibiydi.

Maisie Finch kanepenin üzerindeki dergileri kaldırdı. Ona oturmasını işaret edip sandalyeye geçti ve bir bacağını altına alarak oturdu.

"Sorun nedir, Müfettiş?"

Yüzü güzel olamayacak kadar köşeliydi, gözleri biraz çıkıktı... Ama yine de şu bir gerçekti ki... insanı *heyecanlandırıyordu*. Rebus oturduğu yerde kımıldandı.

"Şey, Bayan Finch..."

"Sanırım gelişinizin nedeni Tresa?"

"Bir bakıma, evet." Tekrar yatağa baktı.

"Annemin," dedi kız. "Yatalak olduğu için ben bakıyorum." Rebus kadının nerede olduğunu merak edermiş gibi bakınca Maisie Finch güldü. "Hastanede," dedi.

"Üzgünüm."

"Önemli bir şey değil. Birkaç ayda bir birkaç günlüğüne hastanede kalır. Ben de böylece biraz ara vermiş olurum." Kollarını açtı. "İşte bu benim kış tatilim."

Hareketleri yüzünden bornozu gevşedi. Kız fark etmemiş gibiydi, Rebus da o yöne bakmamaya çalıştı. Erkekler, diye düşündü Rebus, böyleydi işte, süzme salak herifler.

"Bir içki ister misin?" diye sordu. "Yoksa senin için çok mu erken?"

"Biri için erken olan diğeri için geçtir."

Mutfak kısmına gitti. Rebus şömine rafına gidip ilaçlara baktı. Bir ağrıkesici şişesi bulunca eline alıp salladı.

İki şişeyle dönen kız, "Zor bir gece miydi?" diye sordu.

"Diş ağrısı," dedi Rebus. Dar şişeyi aldı. Soğuktu.

"San Miguel," dedi kız. "İspanyol birası. Ne yaparım biliyor musun?" Bacakları açık oturup dirseklerini dizlerine koydu. "Isıtıcıyı sonuna kadar açarak gözlerimi kapatıp kendimi İspanya'daki bir otel havuzunun kenarında hayal ederim." Gözlerini kapatıp başını hayali Akdeniz güneşine çevirdi.

Rebus hapları birayla birlikte mideye yuvarladı. "Annenizin durumuna üzüldüm," dedi.

Gözlerini açan kız hayal aleminden çekip çıkarılmaktan pek hoşnut olmamıştı. "Herkes bana bir azize olduğumu söylüyor." Yaşlı bir kadını taklit ederek konuştu. "Kızım senin gibilerden çok kalmadı. Doğru, benim gibi bir tahtası eksik olanını bulmak zordur. Hani bazıları hayatın yanlarından geçip gittiğini söyler ya, işte benim durumum da aynen öyle. Yatakla pencere arasındaki bu sandalyede oturup saatlerce sokağa bakıyorum; nefes almasını dinleyerek nefesinin durmasını bekliyorum." Ona baktı. "Ne o, seni şaşırttım mı?"

Rebus başını iki yana salladı. Onun annesi de yatalak olmuştu; nasıl bir şey olduğunu bilirdi. Ama buraya bunun için gelmemişti.

"Bütün gün cam kenarında oturduğunuza göre," dedi. "Bay McAnally'nin eve gelip gidişlerini de görmüş olmalısınız."

"Evet, onu gördüm."

"Ondan hoşlanmıyorsunuz, değil mi?"

"Hayır, hoşlanmıyorum." Kız birden ayağa kalktı.

"Ama Bayan McAnally ile aranız iyi galiba?"

Kız mutfak kısmına doğru ilerlerken durup ona döndü. "Ben azize değilim; azize olan o kadın! O kadının neler çektiğini hayal bile edemezsin."

"Aslında edebilirim."

Kız dinlemiyordu bile. "Onun gibi bir hayvanla evli." Rebus'a baktı. "Bana ne yaptığını biliyor musun?" Rebus başını onaylarcasına sallayınca bir adım geri gitti. Kendini toparlayarak, "Biliyor musun?" diye sordu sakince. "O yüzden mi geldin?"

"Bayan Finch, buraya merak ettiğim için geldim. Demek istediğim, hâlâ onun yan dairesinde oturuyorsunuz ve karısıyla arkadaşsınız."

"Ne? Yani sence sırf *onun* yüzünden annemle buradan taşınmamız mı gerekirdi?"

"Onun gibi bir şey."

"Anneme kalabileceği bir yer tahsis edildi ama Granton'daydı. Biz hep Tollcross'ta oturduk. Oturmaya da devam edeceğiz."

"Geçen hafta sizin için biraz tuhaf olmalı?"

"Onun yoluna çıkmadım. O da *benim* yoluma çıkmadı, buna emin olabilirsiniz."

Kadın pencereye gitmiş, sırtını duvara dayayarak dışarı bakıyordu. Sanki görülmek istemiyormuş gibi bir hali vardı. "Başına geleni hak etti."

Rebus kaşlarını çattı. "Kendine yaptığını mı kastediyorsunuz?"

Kadın gözlerini kırpıştırarak ona baktı. "Öyle dedim ya." Sonra da gülümseyip şişeyi dudaklarına götürdü.

11

Howdenhall Adli Tıp Laboratuvarındaki balistik tesisi Rebus'un hoşça vakit geçirme anlayışına uygun bir yer değildi. Etrafta çok fazla silah vardı. Raporu okuduktan sonra onu hazırlayan beyaz önlüklü uzmana baktı. Rebus'un Howdenhall'da sevmediği şeylerden biri de tüm uzmanların on dokuz yaşında görünmeleriydi. Bir yıldır yeni binalarındaydılar ve yine kendilerinden emin görünüyorlardı. Yeni tesisin parası, polis lojmanlarının da dâhil olduğu mülklerin satışından elde edilmişti. Rebus laboratuvarın kaç lojmana mal olduğunu öğrenmek istemedi.

"Fazla bir şey yok galiba," dedi.

Kendine Dave denilmesini isteyen beyaz önlüklü güldü. "Siz CID amirleri," deyip ellerini ceplerine soktu. "Hep daha fazlasını istersiniz? Kim ateş etti? Nereden buldu?"

"Kimin ateş ettiğini biliyoruz, çokbilmiş. Ama ikinci soru güzeldi. Nereden bulmuş?"

"Burası istihbarat değil, balistik. Sıradan bir çifte ve seri numarası da silinmiş. Her zamanki yöntemleri denediğimiz halde numaraları saptamak mümkün olmadı. Mermiler de sıradan."

"Ya namlu?"

"Ne olmuş namluya?"

"Ne zaman silinmiş?"

Dave başını salladı. "Namlunun kenarı hâlâ parlak. Geçen iki ay içinde denebilir."

"Kayıtları kontrol ettiniz mi?"

"Elbette ettik." Dave, Rebus'u bilgisayara götürüp birkaç tuşa bastı. "Halihazırda yetmiş bin çifte ruhsatı var."

Rebus hayretle baktı. "Yetmiş *bin* mi?"

"Diğer ateşli silahların toplamı otuz bin civarı. Nedense çifte sayısı kimsenin umurunda değil." Diğer bir tuşa bastı. "Gördün mü? En çok da kırsal bölgelerde var: Kuzey, Grampian, Dumfries ve Galloway. Gorgie'dekilerin alacağı bir şey değil. Çiftçiler ve arazi sahipleri kullanıyor."

"Ya hırsızlık?"

"Onu da kontrol ettim. Edinburgh'da çifte hırsızlığı bildirilmemiş."

"Yine de bir bakabilir miyim?"

"Buyurun, bakın." Rebus oturdu ve Dave tekrar tuşa bastı. Yakın döneme ait hırsızlık listesi uzun değildi; neredeyse hemen hepsi de güney sınırındaydı. "Çıktısını ister misiniz?"

"Evet." Gerçi çıktının ona bir faydası olmayacaktı.

"Neden bu kadar abartıyorsunuz ki," diye sordu Dave. "Basit bir intihar değil mi?"

"İntihar hâlâ bir suç."

"Suçlusunu cezalandıramadığımız tek suç. Bana söylemediğiniz başka bir şey mi var?"

"Hayır," dedi Rebus usulca. "Ama bazılarının bana söylemediği bir şeyler olabilir." Çıktıyı alıp katlayarak cebine koydu. "Bir şey daha var."

"Nedir?"

"Silahın üzerindeki parmak izleri ölüye mi ait?"

Bu soru Dave'in hoşuna gitti. "Sadece ve sadece ona ait. Neyin peşindesiniz, Müfettiş?"

Ama John Rebus buna cevap verecek değildi.

"Geldiğiniz için teşekkürler," dedi Rebus konsey üyesine.

Rebus sorgu odasına henüz girmişti. Kapı dışında zaman geçirerek Tom Gillespie'nin sinirlerinin bozulmasını bekliyordu. Sorgu odalarının özelliği buydu; kişinin tüm planlarını altüst edebilirdi. İnsan oraya girmeden önce söyleyeceklerini defalarca prova etse bile girdikten sonra ne diyeceğini bilemezdi.

Oysa alt tarafı bir odaydı: duvarlarda suçla mücadele posterleri, bir masa, üç sandalye ve dört elektrik prizi. Masada, civardaki bir bardan yürütülmüş küçük bir küllük duruyordu. Duvarlar hardal sarısıydı ve tavandaki ışıklar çubuk şeklindeydi. Işıklar hiç durmadan uğuldardı. Rebus acaba insanların sinirini bozan o ses mi diye merak etti. Aslında nedeni daha basit olmalıydı: Sorgu odası karakoldaydı ve eğer oradaysanız bu da polis tarafından sorgulanacağınızı gösterirdi.

İş bu noktaya gelince de herkesin saklayacak bir şeyi olurdu.

Rebus'a ne kadar rahat olduğunu göstermek adına bacak bacak üstüne atan Gillespie, "Hiç sorun değil," dedi. "Zavallının eski bir mahkûm olduğunu duydum."

"Reşit olmayana tecavüz suçundan dört yıla yakın yatmış."

"Dört yıl pek uzun gibi gelmedi bana."

"Evet değil." Gillespie tekrar konuşana kadar sessizce oturdular.

"Zamanında bir arkadaşım intihar etmişti. O zaman üniversiteydi, anlayacağınız çok zaman önceden bahsediyorum. Sınavları kafaya takmıştı ve üstüne üstlük bir de kız arkadaşı onu terk etmişti." Durdu. "Kız onu benim yüzümden terk etmişti."

"Sigara içmemin mahzuru var mı?" diye sordu Rebus.

"Karakollarda yasak olduğunu zannediyordum."

"Eğer sizi rahatsız edecekse içmem." Sigarayı ağzının kenarına koyup bir tane de Gillespie'ye ikram etti. Meclis üyesi başını iki yana salladı.

"İçmemenizi tercih ederim."

"Sorun değil," diyen Rebus sigara ve çakmağı kaldırdı. Bu ona ilginç gelmişti. Adam bu sorguya çalışmıştı. Kendisini çok da matah bir şey gibi göstermeyen şahsi bir olaydan bahsetmiş, sonra da otoritesini sergilemişti. Oysa tüm yapması gereken birkaç soruyu cevaplamaktı.

"Nasıl yaptı?" diye sordu Rebus.

"Kim?"

"Arkadaşınız."

"Beşinci kattan atladı. Düşünce ölmedi ve hemen hastaneye kaldırıp iç kanama ve kırık var mı diye baktılar. Öyle meşguldüler ki atlamadan önce aşırı doz aldığına bakmak kimsenin aklına gelmedi."

"İkisi de intihar için uygun yöntemler," dedi Rebus. "Biri uçurur, diğeri uyutur. Öte yandan, Bay McAnally..."

"Siz o iki çocuk atladığında Fort Road Köprüsündeydiniz, değil mi? Gazetede gördüm."

"Buraya Bay McAnally'den bahsetmeye geldik."

"Silahla intihar etmek de epey yaygın bir yöntem, haksız mıyım?"

"Silah sahipleri arasında olabilir, ama McAnally'nin silahı yoktu ve belki de daha önce hiç kullanmamıştı."

Gillespie bacaklarını değiştirerek tekrar bacak bacak üzerine attı. "Geçmişine bakılırsa silah bulması hiç de zor olmasa gerek."

"Bence de," dedi Rebus. "Yine de..."

"Ne?"

"Neden bunca zahmete girdi? Yani kafasını uçurmaya karar verdiyse, neden buz gibi bir havada bir çifteyi paltosunun içine saklayarak Tollcross'tan Warrender'a kadar yürüdü. Ayın sadece bir gecesi hariç geceleri kapalı olan bir okula neden geldi?" Rebus ayağa kalktı. Masanın kenarına yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Neden sınıfa girip Meclis Üyesi Tom Gillespie'nin ora-

da olup olmadığını sordu? Neden özellikle *sizin* önünüzde kendini öldürmek istedi? Başka şahit yok, davetli de yok. Bana mantıksız geliyor."

"Adamın aklının başında olmadığı belli... Belki de uyuşturucu almıştır."

"Toksikoloji sonuçlarını gördüm. Polis laboratuvarında her türden cihaz var..."

"Howdenhall'da mı?" Rebus başını salladı. "Biliyorum, açılışına katılmıştım."

"Sonuçlara göre şahıs birkaç içki içmiş ama ne uyuşturucu ne de ağrıkesici kullanmış."

"Müfettiş, ne demeye getiriyorsunuz?"

Rebus dönüp ellerini masanın üzerine koydu. Gillespie'ye doğru eğilmesi adamın pek hoşuna gitmedi.

"Bakın, efendim, Wee Shug McAnally ölmek üzereydi. Fazla bir ömrü kalmamıştı. İç organları perişandı ve acıya tahammül edebilmek için ağrıkesici kullanıyordu. Ama o ilaçlar insanın beynini lapaya çevirir ve Wee Shug da bunu istemedi. Tetiği çekerken aklının başında olmasını istedi." Rebus doğruldu. "Şimdi daha da mantıksız geliyor, değil mi?" Sigarasını tekrar ağzına koydu.

"Bakın, bunların benimle ne alakası olduğunu anlamış değilim."

"Doğrusu ben de anlamadım. Tek bildiğim bir *alakası* olduğu... Sadece ne olduğunu anlamaya çalışıyorum."

Gillespie'nin üst dudağının üzerinde ter birikti. Gözlüğünü çıkarıp burnunun kemerini tuttu.

Rebus karşı duvara gidip sigarasını yaktı. Meclis üyesinin itiraz edeceğini sanmıyordu.

Gillespie usulca, "Bakın," dedi. "McAnally denen bu adamla aramda nasıl bir bağlantı olduğunu bilmiyorum. Onu hiç görmedim, hakkında hiçbir şey işitmedim ve benim bölgemde oturmuyor." Omuz silkti. "Belki de hapishanedeyken bilmediğim bir nedenden ötürü bana kin gütmüştür."

Rebus yavaşça masaya gidip Gillespie'nin karşısına oturdu. "Hepsi bu kadar mı?" diye sordu. "Tüm açıklamanız bu mu?"

"Bir açıklamam yok. Ben sadece... Lütfen bana da bir sigara verin."

Rebus sigarayı yakıp öyle uzattı.

Gillespie sigaranın yanan ucuna, sonra da Rebus'a baktı. "Bunu neden yapıyorsunuz?"

"Size söyledim, efendim, bu ölümle ilgili bir rapor hazırlamam gerek ve bazı tutarsızlıklar var."

"Yani neden yaptığını bilmiyorsunuz?"

"Evet, onu kastettim."

"Ne yazık ki bu konuda size yardımcı olamam." Gillespie gitmek üzere ayağa kalktı.

"Olamaz mısınız, yoksa olmaz mısınız?"

Gillespie, Rebus'a baktıktan sonra tekrar oturdu. "Bu da ne demek şimdi?"

"Bir şey saklıyorsunuz demek."

"Ne gibi?"

"Raporumu bitirmeden önce bulmam gereken de o."

"Tüm polisler sizin gibi midir?"

"Hayır, bazılarını tanımak bile istemezsiniz."

"Aslında çok polis tanıdım. Bir meslektaşım; belediye değil de bölge meclisindedir ama aynı partiden, Lothian and Borders Müşterek Polis Kurulu başkanıdır." Gillespie sigarasından derin bir nefes çekip üfledi. "İyi dostumdur."

"İnsanın dostları olması güzel şey," dedi Rebus.

Gillespie tekrar ayağa kalktı. "Bakın," dedi. Sanki söylememeyi tercih edeceği bir şeyi söylemeye karar veriyormuş gibi kollarını salladı. "Söz verdim..." İç çekip tekrar oturdu. "Bu bir işe yarar mı bilmiyorum, Müfettiş." Rebus izmaritini küllüğe bastırmakla meşguldü. "Helena, Helena Profitt."

"Sekreteriniz mi?"

"O... O bana adamı tanıdığını söyledi."

"McAnally'yi mi?"

Gillespie başını salladı. "McAnally sınıfa girip onu gördüğünde... Bir an bakakaldı. Daha sonra ona sorduğumda onu çok önceden tanıdığını söyledi. Ama daha fazlasını söyleyemezmiş."

12

"Ağzına ne oldu?"

"Ne?"

"Sürekli parmağınla kurcalıyorsun."

"Bir şey yok." Ama Rebus bir terslik olduğunu biliyor ve kendi kendine düzelmesini umuyordu. Diş etinde rahatsız edici bir his vardı ve şimdi de burnunun her iki tarafına doğru yayılıyordu. Sanki tüm yüzü şişmiş gibi hissediyordu ama sadece burnunun altında minik bir kırmızılık vardı, kaldı ki onun da nedeni içki ya da hava olabilirdi.

Kollarını kavuşturup, "Bu kimin fikriydi?" diye sordu. Portobello sahilinde yürüyorlardı ve bu soğukta onlardan başka kimse yoktu.

"Benim," dedi Mairie Henderson.

Rebus kadının evine sıcak bir içecek ve yumuşak bir koltuk hayaliyle gitmiş, oysa kadın onu yürüyüş yapmak için dışarı çıkarmıştı.

"Bunu yapabilmek için öküz gibi sağlam olmak gerek," diye sızlandı Rebus. Rüzgârın uğultusundan Mairie'nin dediklerini güçlükle duyuyordu ve cevap vermek için ağzını her açtığında içeri giren soğuk hava yüzünden dişi sızlıyordu.

Mairie bir duvara yaklaşıp sırtını ona dayadı. Yanakları zımparalanmış gibi görünüyordu ki bir bakıma başlarına gelen de buydu.

Rüzgârdan kurtulacağına sevinen Rebus yanına gidip çömeldi. Mairie'yle, özellikle de serbest çalışan bir gazeteci olduğundan beri, ilgilenmek hoşuna gidiyordu. Düzenli bir maaşı olmaması kötü bir şeydi elbette, ama kadının durumu iyi görünüyordu.

"Peki," diye sordu, "tam olarak ne buldun?"

Kadın gülümsedi. "Bölge *ve* belediye meclisleri ve yerel yönetimle ilgili haber yaptığımı unuttun galiba. Gazetedeki ilk işimdi. Fazla araştırmam gerekmedi." Eğilip kuma bir daire çizdi. "Nereden başlamamı istersin?"

"Önce biraz genel bir bilgi ver."

"Bölge değil de belediyeyle ilgili mi?"

"Evet."

"Belediye meclisinin tek matah yanı büyük bütçesidir ki sadece dört büyük şehrin bu kadar bütçesi var."

"Bir gazeteciye göre mi?"

"Söyleyebileceğim tek şey bu." Saçını gözlerinin önünden çekti. "O yüzden belediye meclis üyeliği pek cazip bir iş değildir. Uzun ve sıkıcı işler, gündüz çalışmana engel olduğu gibi geceni de işgal eder. Çünkü toplantılar da, tıpkı seçmenlerle görüşmeler gibi, eğer cumartesileri değilse, geceleri yapılır."

"Anlaşıldı, parası tatmin edici olmadığı sürece belediye meclis üyesi olunmaz."

Mairie başını iki yana salladı. "Maaşı da bu işe göre fazla değil. Masraf ödeneği isteyebilirsin ve başkan olursan ikramiyesi de var ama... Tüm bu nedenlerle belediye meclis üyeleri birkaç gruba ayrılır: emekliler, işsizler, kendi işine sahip olanlar ya da nüfuz sahibi bir eşi olanlar."

"İlk ikisi bolca zamanı olduğundan, son ikisi de zaman yaratabildiğinden mi?"

Kadın başını salladı. "Sonuç? Bölge ya da belediye olsun, meclis üyelerinin çoğunun pek faal olduğu söylenemez. Edinburgh diğer çoğundan daha ilginçtir."

"O zaman bana Edinburgh'dan bahset." Rebus, Inchkeith Adasına doğru baktı.

"Burada altmış iki semt var. Çoğu da İşçi Partisinin."

"Şaşırmadım."

"Ama İşçilerle Muhafazakârlar arasındaki fark büyük değil. Sadece yedi sandalye. Birkaçı da Liberal Demokratlara ve İskoçya Ulusal Partisine ait. Belediye meclisinin ne yaptığına gelince, bir kere toplantılarına katılsan ne olduğunu anlarsın."

"Sıkıcı mı?"

"Çoğu belediye meclis üyesi Dünya *Usanç* Kupası'nda Britanya'yı temsil edebilir."

"Demek o kelime böyle telaffuz ediliyor." Gülümsedi. Kadına gelince, Rebus'u Crazy Hose Saloon'un üzerindeki dehşete yönlendirdiğinden beri pek gülmüyordu. Rebus denize baktı. Köpüklü dalgalar ufka kadar devam ediyordu.

"Komite ve alt komiteler var," diye devam etti kadın. "Belediyelerin meclisleri de ayda bir toplanır. Ama buna rağmen meclisin asıl ilgilendiği şey insanlara konut sağlamaktır. Glasgow Belediye Meclisi ülkenin en büyük ev sahibidir: yüz yetmiş bin ev. Söylentiye göre belediye meclislerine konut portföyü, sadece yapacak bir işleri olsun diye, yerel yönetimlerin tekrar örgütlenmesinden sonra verilmiş."

"İşin bu kısmını pek anlayamadım."

"Muhafazakârlar konut sağlama işinin bölge meclisinin kontrolünde olmasını istememiş." Onun şaşkın şaşkın baktığını gören kadın iç çekti. "Tümü siyasetle ilgili ve can sıkıcı."

"Meclis üyeleri de o kadar can sıkıcı mı?"

"İster istemez neredeyse hepsi. Belki de 'saygın' kelimesini seçmek daha yerinde olur." Kadın ona baktı. "Bizi ilgilendiren Belediye Meclis Üyesi Tom Gillespie. Kendisi ekonomi ve yerleşimle ilgilenen sanayi planlama heyetinin başkanı. Meclisin kendi dairesi var: Ekonomik Gelişme ve Emlak. Heyetin görevi de çoğunlukla bu dairenin çok çalıştığından emin olmak ve gizli kapaklı bir şekilde bir şeyler yürütmeye kalkışmasını önlemek."

"Yürütmek derken?"

"Arazi anlaşmaları ve inşaat sözleşmeleri milyonlar edebilir. Binaların tamiri bile yüz binler ediyor. Şehirdeki meclise ait tüm binaların camlarının silinmesi için seninle sözleşme imzaladığını düşün."

"Kendime yeni bir güderi almak zorunda kalabilirdim."

"Buna da kesinlikle paran yeterdi. Gillespie hırslı biridir ki bu da pek şaşırtıcı değil. Yirmi yıl önce, şirket daha belediye meclisi olmadan hemen önce, Malcolm Rifkind, George Foulkes ve Robin Cook, hepsi meclis üyesiydi. Bir şey daha var: Belediye meclisi Nisan 1996'dan sonra ortadan kalkacak. Seçimler yakın ve birileri oy kullanmaya zahmet ederse, bir tür gölge otorite kurabiliriz."

"Anlaşmalarda usulsüzlük yapan üyeler var mı?"

"Bilemiyorum. Tom Gillespie çok çalışkan bir meclis üyesi ve basında hakkında çıkan kötü bir habere rastlayamazsın, bırak utanılacak bir sırrı, bunun dedikodusu bile yok. İçki içmiyor, kumar oynamıyor, karısını sekreteriyle bile aldatmıyor..."

"Bunu da nereden çıkardın?"

Omuz silkti. "Bu tür insanların genelde yaptığı bir şeydir." Kadın onun eline dokundu. "Benim bilmediğim bir şey mi biliyorsun?"

Rebus doğruldu. "Sanki bu mümkünmüş gibi... Bu arada o da işsiz mi yoksa kendi işi mi var?"

"Eşi zengin. Karısının kendi işi var."

Rebus etrafına baktı. "Bir yerlerde açık bir kafe var mıdır?"

"Fun Park'ta olabilir." Kadın ellerindeki kumu silkeledi. "Yoksa özel röportaj mı olacak?"

Rebus ayağıyla kadının kumda çizdiği daireyi sildi.

"Evet?" diye üsteledi kadın.

"Hâlâ o *country* ve *western* grubunda şarkı söylüyor musun?"

"Konuya değiştirmek için güzel bir yöntem. Sorıma cevap ver."

"Ne sorusu?"

"Özel röportaj."

"Hayır olmayacak." Sahilden kıyı yoluna çıktılar. "Benim için birkaç şeye daha bakabilir misin?"

"Ne gibi?"

"Bir şirket adı: LABarum." Harflerini tek tek kodladı. "Elimde sadece bu ve diğer bir ad var. Dalgety."

"O da bir şirket mi?"

"Bilmiyorum. Araştırdım ve Dalgety adında birkaç şirket buldum. Ayrıca bir yer *ve* bir soyadı."

"Peki, benim ne yapmamı istiyorsun?"

Omuz silkti. "LABarum hakkında bir şey bulursan, Dalgety de onunla bağlantılı olabilir."

"Elimden geleni yaparım. Bu arada söylemeyi unuttum, daha sonra kızınla konuşacağım."

Rebus durdu. "*Unuttun* mu?"

"Tamam, söylemeye niyetli değildim. McAnally intiharı hakkında onunla röportaj yapıyorum." Rebus tekrar yürümeye başlayınca Mairie de ona ayak uydurdu. "Müfettiş, şu noktada bir yorum yapmak ister misiniz? Kesinlikle kayıt altına alınacak."

"Yorum yok, Bayan Henderson," diye homurdandı Rebus.

Sorgu odasının Helena Profitt'e fazla gelebileceğini düşündüğünden onunla işyerinde görüşmeye karar verdi. Kadın, Gillespie'nin sekreterliğine ek olarak bir ofiste yarı zamanlı çalışıyordu. Ama ofisinden biri arayıp Bayan Profitt'in migreni tuttuğundan eve döndüğünü söyledi. Evini aradı ama açan olmadı. Acelesi yoktu. Bu arada başka bir randevu ayarladı. Bu kez Edinburgh Hapishanesi müdürüyle görüşecekti. Müdürün sekreterine eski bir mahkûmun intiharıyla ilgili olduğunu söylemiş, sekreter de ona salı öğleden sonraya randevu vermişti.

"Ne kadar çabuk olursa o kadar iyi," dedi kadına.

"En erken bu olur," diye cevap verdi sekreter.

O gece, Doc ve Salty ile her zamanki gibi takıldıktan sonra, Forth Road Köprüsüne gitti, park etti ve yürüyerek köprüye çıktı. İlk kez nasıl olduysa şiddetli rüzgâr, hatta esinti bile yoktu. Ay görünmüyordu ve sıcaklık sıfırın bir iki derece üzerindeydi. Bazı geçici onarımların ardından köprü tekrar açılmıştı. Gövdede yapılan incelemelerde büyük bir hasara rastlanmamıştı ama araç, taşıyıcı kalın metal kablolardan birini koparsaydı durum bambaşka olurdu.

Barın ve arabasının sıcaklığından sonra soğuktan titreyerek orada öylece dikildi. Çocukların atladığı yerden birkaç metre uzaktaydı.

Bölge metal engel ve kum torbalarıyla kordona alınmıştı. İki sarı lamba yasak bölge olduğunu gösteriyordu. Birisi bariyerin üzerine çıkıp kırık tırabzanın yanına küçük bir çelenk koymuş ve uçup gitmesin diye de kenarına taş yerleştirmişti. İki büyük destekten yakındakine baktı, tepesindeki kırmızı ışıklar uçakları ikaz etmek için yanıp sönüyordu. Yalnızlık ve kendine acıma duygusu haricinde bir şey hissettiği söylenemezdi. Aşağıdaki Forth, en az Pontius Pilatus kadar merhametsizdi. İnsanı öldürebilecek güçteki bazı şeyler çok ilginçti: su, gemi güvertesi, plastik bir kutunun çelik perçinleri. Bazılarının ölmeyi *seçmesi* de çok ilginçti.

Rebus yüksek sesle, "Ben asla yapamazdım," dedi. "Kendimi öldüremezdim."

Ama bu düşünmediği anlamına gelmiyordu. Bazı geceler insanın aklına tuhaf düşünceler gelirdi. Onları düşününce yutkunmakta zorlanırdınız. İçki yüzünden diye düşündü. İçki beni aşırı hassas yapıyor. Sadece içki yüzünden.

13

Edinburgh'un barınakları hakkında hemen hiçbir şey bilmeyen kişiler kimi zaman oralara bataklık derdi. Rebus polislerin pek hoş karşılanmadığını bildiğinden gitmeden önce telefon etti.

Waverley İstasyonunun arkasındaki barınağı işleten kişiyi tanıyordu. Rebus ona bir iyilik yapıp Nicolson Caddesinde yoksunluk krizine giren bir eroin bağımlısını barınağa geri getirmişti. Başka polisler olsa onu karakola götürüp temiz bir sopa atabilirdi. Ama Rebus onu gitmek istediği yere götürmüştü: Waverley'deki barınağa. Adamın bayıldığını görünce de tüm işi kendi yapmak zorunda kalmıştı.

Rebus barınağın müdürü ve yön gösteren ışığı Fraser Leitch'e, "O nasıl?" diye sordu.

Leitch her tarafı dökülen ofisinde her zamanki evrak yığınlarının ortasında oturuyordu. Arkasındaki raflar, üzerlerindeki dosya, dergi, kitap ve kutuların ağırlığından bel vermişti. Fraser Leitch beyazlamaya başlayan sakalını kaşıdı.

"Son duyduğumda iyiydi. Kursa gidip bir iş buldu. Gördün mü Müfettiş, sistem bazen işe yarıyor."

"Ya da adam sadece kaideyi bozmayan bir istisnadır."

"Sen hep böyle kötümsersin zaten." Leitch ayağa kalkıp yerdeki bir tepsinin önünde çömeldi. Su ısıtıcısının içinde su var mı diye kontrol ettikten sonra çalıştırma düğmesine bastı. "Buraya Willie Coyle ve Dixie Taylor hakkında konuşmaya geldiğine bahse girerim."

"Bu konuda bahse girmem için kafadan kontak olmam gerek."

Leitch gülümsedi. "Dixie'nin bağımlı olduğunu biliyor muydun?" Rebus başıyla onayladı. "Bildiğim kadarıyla Willie'nin de yardımıyla birkaç aydır temizdi."

"Aletleri hâlâ yatağının altındaydı."

Leitch iki kupaya kahve koyarken omuz silkti. "Cazibesi hiç bitmez. Şimdi seninle bir başka konuda bahse gireceğim. Senin eroini hiç denemediğine de bahse girerim."

"Doğru."

"Ben de öyle ama duyduklarıma göre... Neyse, daha önce de söylediğim gibi, çekiciliğini asla kaybetmez. Hiçbir zaman unutamadıklarını söylüyorlar. Bırakması kolay değil, adım adım yol kat etmek gerek."

Rebus, Fraser Leitch'in önceden alkolik olduğunu biliyordu. Bir kez alkolik olursan ömür boyu bu sorunla yaşarsın demişti, çünkü bıraksan bile sorunun kaynağı ortadan kalkmamıştır ve daima hazır beklemektedir.

Su ısıtıcısındaki su kaynarken Leitch, "Bir fıkra duydum," dedi. "Pek fıkra da sayılmaz ama

şöyle bir şey: Dixie nasıl bir geminin üzerine düşmüştür?"

"Bilmiyorum."

"Sampan, çünkü ikisi de düşkün. Dedim ya kötü bir fıkra." Kupalara hazır kahve, süt ve su koyup karıştırdıktan sonra birini Rebus'a verdi. "Ne yazık ki paramız Kolombiya kahvesine yetmiyor."

"Bu da mı fıkra?"

Leitch tekrar oturdu. "Dixie'yi tanırdım," dedi. "Willie'yi sadece birkaç kez gördüm."

"Willie kullanmaz mıydı?"

"Belki esrar içip sonra bırakmıştır."

"Demek ki temizdi. Yaptıkları şeyi öğrendiğinde şaşırdın mı?"

"Şaşırmak mı? Bilmem. Kahve nasıl?"

"Berbat."

"Berbat ya da değil, hâlâ yirmi peni." Leith masadaki kutuyu işaret etti. Rebus bir sterlinlik bozukluk bulup kutuya attı.

"Üstü kalsın."

"Bir sterlin verdiğinde buranın hamisi olursun." Leith dizlerini büküp ayağını masanın kenarına koydu. Giydiği mokasenin dikişleri sökülmeye başlamıştı. Pantolon paçaları da farklı değildi. Genelde kendini "eskilerin hippilerinden biri" diye tarif ederdi.

"Barınak ne durumda?" diye sordu Rebus.

"Güçbela idare ediyoruz."

"Belediye meclisinden yardım alıyor musunuz?"

"Biraz." Leitch kaşlarını çattı. "Neden sordun?"

"Belediye meclisi değişirse ne oluyor?"

"Yeni gelenlerin para ödemeye devam etmesi için dua ediyoruz."

Rebus düşünceli bir ifadeyle başını salladı. "Sana Willie ve Dixie'nin yaptığına şaşırdın mı diye sormuştum."

Leitch biraz düşündü. "Hayır," dedi, "şaşırdım diyemem ama onlardan bu kadar salakça bir hareket de beklemezdim."

"Willie bunu yapmayacak kadar zeki olduğu için mi?"

"Bunun yanlarına kalmayacağını anlamış olmalı. Dixie arada bir kendini kaybetse de Willie onu kontrol altında tutardı."

"*Arka Sokaklar*'daki Keitel ve De Niro gibi."

"Fena bir kıyaslama olmayabilir. Dixie aptalca bir şey yaparsa Willie'den tokadı yermiş. Dixie başka kimsenin sözünü dinlemezmiş. Gördüğün gibi sana söylediklerimin çoğu ilk ağızdan değil. Dediğim gibi Willie'yi sadece birkaç kez gördüm." Durdu. "Sen de oradaydın, değil mi?"

Rebus sessizce, "Evet," dedi. Oturduğu yerde kımıldandı.

"Onlar... Willie, Dixie'ye sarıldı ve tırabzanda arkasına yaslanıp Dixie'yi de beraberinde götürdü. Hiç direnmedi. Atlamadılar, kenardan kayıp gittiler."

"Tanrım." Leitch ayağını masadan indirdi.

"Neden böyle bir şey yaptılar?"

Leitch ayağa kalkıp masanın önüne geçti. "Bence cevabı biliyorsun, en azından tahmin ediyorsundur. Hapse giremezlerdi."

"Biliyorum," dedi Rebus. İki kişi hapse girmek yerine ölmeyi tercih etmişti; diğeriyse hapisten çıktığı için kendini öldürmüştü. Rebus ağzına dokunup bastırınca hissettiği hafif sızı neredeyse hoşuna gitti.

Leitch elini onun omzuna koydu. "Bir terapistle görüştün mü?"

"Ne?"

"Polislerin terapisti yok mu?"

"Neden terapistle görüşeyim ki?"

Leitch, Rebus'un omzunu sıktıktan sonra elini çekti. "Sen bilirsin," deyip sandalyesine döndü. Bir süre sessizce oturdular.

"Hiç Paul Duggan diye birine denk geldin mi?" diye sordu Rebus sonunda.

"İsmi tanıdık gelse de yüzünü hatırlayamıyorum. Belki sadece adı geçmiştir."

"Willie ve Dixie'ye arabasını ödünç vermiş. Onların ev sahibiymiş."

"Ah, evet. Onun kiracılarından bazıları ara sıra buraya gelir."

"Nerede oturduğunu biliyor musun?"

"Abbey Hill civarında bir yerde."

"Peki ya Dalgety ismi sana bir şey ifade ediyor mu?" Leitch biraz düşündükten sonra başını iki yana salladı. Rebus elini cebine atıp Kirstie Kennedy'nin resmini çıkardı. "Biraz zorlama olacak biliyorum ama bu kızı buralarda hiç gördün mü?"

"Bu Belediye Başkanının kızı. Kaybolduktan sonra birkaç üniformalı polis gelip sormuştu."

"Fotoğraf eski olduğundan şimdi daha farklı görünüyor olabilir."

"O zaman bana yeni fotoğrafını getir. Sakın bana ailesinin elinde sadece bu eski fotoğrafın olduğunu söyleme."

Rebus, Fraser Leitch'in ofisinden ayrılırken bunu düşündü. Adam haklıydı. Gerçi Rebus'un elinde kızının kaç fotoğraf vardı ki? On iki yaşından sonraya ait sadece birkaç tane. Duvarının yarısı ilan tahtası, diğer yarısı da duvar yazılarıyla kaplı, kısa ve karanlık bir koridorda durdu. İlanlara baktı. Köşeleri henüz kıvrılmamış olan yeni bir kart vardı. Diğerleri tükenmez kalemle yazılmışken bu bir yazıcıdan çıkartılmıştı. Yani her yönüyle diğerlerinden daha üstündü.

UCUZ KİRALIK ODALAR.

Telefon numarası ve isim de vardı. İsim Paul'dü. Rebus kartı alıp cebinde Kirstie Kennedy'nin resminin yanına koydu.

Kapısı açık iki odaya baktı. Birinde bir televizyonun önüne dizili iki sıra plastik sandalye duruyordu. İçeride bir genç bir metre yakından ekrana bakarken anteni de başının üzerinde tutuyordu. Televizyon otuz iki ekran ve siyah beyazdı. Başka bir çocuksa sandalyenin üzerinde uyuyordu. Diğer bir odada ikisi erkek biri kız üç genç çatlak bir top, iki tahta raket ve ciltsiz bir kitapla masa tenisi oynamaya çalışıyordu. Fileleri, sıra halinde dizilmiş ters duran sigara

paketleriydi. Sessizce ve fazla bir heves ve umut belirtisi göstermeden oynuyorlardı.

Dışarıdaki merdivenlerde barınağın iki sakini ondan önce para, sonra da sigara istediler. Onlara iki sigara verdi ve sigaralarını yaktı.

"Dixie'ye yazık oldu, değil mi?" dedi.

"Defol git, şerefsiz," dedikten sonra içeri girdiler.

Evine dönen Rebus nihayet kalorifer peteklerindeki suyu boş kahve kavanozlarına doldurarak, merkezi ısıtma sistemini boşalttı. Buraya geri döndüğünde yığınla boş kahve kavanozu olduğunu görmüştü. Öğrencilere neden dolap ve kutuların onlarla dolu olduğunu sormayı düşünmüştü.

Sistemi tekrar doldururken, kalorifer kazanının önündeki basınç göstergenin kaçı göstermesi gerektiğini düşünüyordu. Sistemi çalıştırınca borular uğuldadı ve gaz ateşi yanınca kazan titremeye başladı.

Oturma odasına gidip elini kalorifere koydu. Isınmaya başlasa da termostat azami dereceyi gösterdiği halde ısısı artmıyordu. Ayrıca vanadan su damlıyordu. Anahtarı tüm gücüyle çevirmesine karşın damlamaya devam etti. Oraya bir elbezi bağlayıp akan suyu tutması için altına bir kavanoz koydu. Böylece damlalar kavanozda birikecek ve ses çıkmayacaktı.

Evet, John Rebus bunu daha önce de yaşamıştı.

Karanlıkta sandalyesine oturup pencereden Arden Caddesine bakarak Maisie Finch'i, onun

annesiyle kendi annesini düşündü. Park halindeki arabaların tavan ve kaportaları buz tutmuştu. Bir grup öğrenci gülüşerek evlerine dönüyordu. Rebus kendine bir viski koyup öğrencilere ne kadar şanslı olduklarını söyledi. Herkes çok şanslıydı. Herkes uyuyor, sigara içiyor ve geleceğe dair planlar yapıyordu. Alister Flower yatakta dönüp durarak ve dişlerini gıcırdatarak uyuyordu; Gill Templer'ın uykusu deliksizdi; Frank Lauderdale'in alçısının altı kaşınıyordu; Tresa McAnally televizyonun önünde ayaklarını uzatmıştı; Kirstie Kennedy... Kim bilir neredeydi. Tümü de çok şanslıydı.

Edinburgh çok şanslı bir şehirdi.

İKİ

PARÇALAR

14

Ertesi salı Rebus görülmemiş bir şekilde işe erken gitti.

Buna rağmen ondan önce gelen birisi vardı. Gill Templer oradaydı, kapısı aralıktı ve evraklarla boğuşuyordu. Rebus kapıyı çaldıktan sonra biraz daha açtı.

Kadın gözlerini ovuşturarak, "Erkencisin," dedi.

"Senin kadar değil. Geceyi burada mı geçirdin?"

"Onun gibi bir şey. Kahve güzel koktu."

"Bir bardak ister misin?"

"Hayır, seninkinin yarısını ver yeter." Kadın ona temiz bir bardak uzatınca Rebus kendi bardağından onunkine döktü. Çöp kutusunun başında dikildiğinden kadının ne üzerinde çalıştığını görebiliyordu. Frank Lauderdale'in ardında bıraktığı tüm davaların üzerinde çalışıyordu.

"Uzun iş," dedi.

"Yardım edebilirsin."

"Nasıl?"

"Davaları zamanında daktiloya çekmiyorsun. Özellikle de McBrane ve Pettiford davaları. Doğrusu onları bu sabah masamda görsem iyi olurdu."

"Daktilo hızım hakkında bir fikrin var mı senin?"

"Uzatma da hallet."

"Sadece birini yapsam nasıl olur? Cenazeye gideceğim."

"Müfettiş, öğle tatiline kadar ikisini de istiyorum."

Rebus açık kapıya baktı. Ortalıkta hâlâ kimse yoktu. "Bunu kişisel algılamaya başlayacağım," dedi usulca.

Kadın başını kaldırdı. "Neyi?"

"Buraya geldiğinden beri bana karşı tavrını. Açıkçası, artık rahatsız etmeye başladı. Başta sadece göstermelik diye düşündüm ama artık emin değilim. Evet, herkese bir şeyler ispatlamaya çalıştığını biliyorum ama sırf bu yüzden..."

"Lafına dikkat et, Müfettiş."

Rebus ona baktı. Kadın tekrar başını öne eğdi. "Kahve için teşekkürler," dedi sakinleşerek. "Dava notlarını öğlene kadar istiyorum."

Rebus masasına dönüp notlarını yazmaya başladı. Dava notu yazmayı hiç sevmez, anlatacak doğru kelimeleri bir türlü bulamazdı. Hiçbir polis memuru savcılığın ufacık bir kusur yüzünden raporu geri göndermesinden hoşlanmazdı. Siz ilk soruşturmaya geçmesini beklerken, dava dosyası üzerinde "Bu haliyle dava açılamaz," yazısıyla geri gelirdi.

Suçlanan genelde görevi hükümetle bağlantıyı sağlamak olan rapor memuru olurdu ve McBrane ve Pettiford davalarının rapor memu-

ru da Rebus'tu. Savcılığın kabul edeceği bir dava hazırlamak onun işiydi. Gill Templer'ın ona iş yaptırmaya çalışmasında sorun yoktu ancak tavırları hiç hoş değildi. Gördüğü kadarıyla Frank Lauderdale'in yerine gelmesi istenen son kişi Gill'di. Lauderdale'e herkes bayılmasa da, en azından erkekti ve onlardan biriydi: Gill Templer ise Fife'tan getirilmişti, kadındı ve golf bile oynamıyordu.

Kadın memurların kadın amirlerle bir alıp vermediği yoktu; bu rahatsızlık sadece erkekler arasındaydı. Rebus, Siobhan Clarke'ın bir kadının emrinde çalışmaktan dolayı mutluluktan havalara uçtuğunu fark etmişti. Belki de gelecekte onun gibi olmak istiyordu. Ama Gill'in çok dikkatli olması gerekirdi. Ona tuzak kurabilirlerdi. Kime güveneceği konusunda gözünü dört açmalıydı. Rebus şu ana kadar onun haklı olduğunu düşünmüştü; yumuşak görünme lüksü olmadığından ona sert davrandığını varsaymıştı.

Ama şimdilik bu tek yönlü bir yolu andırıyordu.

Biten notları kadının ofisine götürdüğünde, onun Çiftçi Watson'la toplantıda olduğunu gördü. Notları masasının üzerine bırakıp mavi kravatını siyah olanla değiştirmek için tuvalete gitti. Brian Holmes geldiğinde Rebus aynada kendine bakıyordu.

"Partiye mi?"

"Bir bakıma öyle, Brian. Bir bakıma öyle..."

Mutfakta bir parti başlatacak kadar içki olduğu kesindi, öte yandan bu bir kutlama değil, cenaze öncesi ev toplantısıydı.

Rebus, Tresa McAnally'nin dairesine varana kadar mekân orta yaşlı kadın ve erkekler, onların huysuz çocukları ve sandalyelere yerleşme şerefine nail olan birkaç yaşlıyla dolmuştu. Oturma odasının ortasında da, tepeden tırnağa siyahlar içindeki kırmızı parıltılı ojeleriyle dul kadın oturuyordu. Komşuların perdeleri de dayanışma göstergesi olarak, tıpkı evin perdeleri gibi kapalıydı. İskoçlar cenazelerde hep dayanışma sergilerdi.

Rebus fısıldayan kalabalığın arasından geçip elini uzattı. "Bayan McAnally," dedi.

Kadın elini tutup hafifçe sıktı. "Gelmene sevindim."

Kadının birisine dönerek, "İşte okula gidip Wee Shug'ın suratının yarısı uçmuş cesedini yerde gören polis bu," demesine fırsat vermeden geldiği gibi geri döndü. Bu tür durumlarda erkekler genelde mutfağa gidip viski içerdi. Ama buradaki mutfakla oturma odası arasında sadece bir kahvaltı barı vardı. O yüzden tüm erkekler bir otobüsteymiş gibi bu minik alana doluşmuştu. Temiz bardakları ve viskileri elden ele dolaştırıyorlardı. Hanımlara da tatlı *sherry* dağıtılıyordu. Gençler için alkolsüz içecekler vardı ama içki içmek için *çok* da yaşlı olmak gerekmiyordu.

Rebus bir kadeh alıp yanındaki adamla kadeh tokuşturdu. Adam yetmişlerindeydi ve üzerinde savaş zamanından kalma bir takım vardı. Ada-

mın yüzü bir deri bir kemikti ve dudaklarını büzerek ve buruşturarak durmadan oynatıyordu. Konuştuğunda sesi adeta bir fısıltı gibi çıktı.

"Haydi, şerefe evlat."

"*Slainte*." Bir süre ucuz viski içtiler. İçmek konuşmaktan daha iyiydi, cenazelerde bu kadar viski içilmesinin nedeni buydu.

"Cenaze arabası on dakikaya gelir," dedi adamın biri Rebus'a.

"Tamam." Tabut haliyle kapalı olacaktı. Tresa McAnally kocasını son bir kez görmekten mahrum kalacaktı.

"İşte vaiz geldi."

Kalın gözlük camlarına rağmen adamın görüşünde bir sorun yoktu. Rebus, Tresa McAnally'ye doğru giden vaizi izledi. Siyah giymişti, yakası beyazdı ve yürürken insanlar ona yol açıyordu. Vaizlerin kolay kolay arkadaşı olmazdı; bir açıdan polisler gibiydiler. İnsanlar onların yanında ters bir laf etmekten çekinirdi. Ama hitap ettikleri kişi haricinde diğer hiç kimse tarafından duyulmadan konuşabilmek gibi bir yetenekleri vardı.

İhtiyar, markası farklı olan diğer bir viski şişesini açıyordu. "Evi pek güzel yapmış," dedi. "Buraya birkaç senedir gelmemiştim."

Rebus başını sallarken, yer açmak için büyük televizyonun çıkarıldığını fark etti. Muhtemelen banyoya götürmüşlerdi. Erkeklere göz gezdirerek tanıdık bir sima, Wee Shug'a çifte temin etmiş olabilecek bir tip aradı.

"Aferin ona," diye devam etti yaşlı adam. "Şimdi gayet iyi görünüyor. Yeni halılar ve duvar kâğıdı gerçekten güzel."

Ve yeni televizyon diye düşündü Rebus. Ön kapı ve banyo da pek eskiye benzemiyordu. Peki, bu değirmenin suyu nereden geliyordu?

"Koridorda da yeni halı var," dedi yaşlı adam. Sesini biraz daha alçalttı. "Galiba Wee Shug için yaptı. Güzel bir eve dönmesini istedi demek ki. Yani hapisten sonra insan güzel bir yere gelmek istemez mi?"

Rebus adama daha yakından baktı. "Siz de hapis yattınız mı?"

"Uzun zaman önce evlat. Ellili yıllarda. O zaman Saughton farklıydı, her şey farklıydı. Ama daha kötü demek istemiyorum." İçkilerini tazeledikten sonra şişeyi kapatıp yanındaki bir adama uzattı. Rebus, burada hapis yatmış kaç ihtiyar olduğunu merak etti. Ardından odaya gireni görünce içki kadehi ağzına doğru giderken yarı yolda durdu.

Kadın siyahlar içindeydi, taktığı şapkanın sadece gözlerini örten bir peçesi vardı. Arkasındansa çok daha uzun boylu, derin dekolteli ve kalçalarına oturan bir döpiyes giymiş daha genç bir kadın geliyordu. Bu tür şeylerin altına bluz giyilse de Rebus'un görebildiği kadarıyla Maisie Finch hiçbir şey giymemişti.

Şimdilik yanındaki kadınla daha fazla ilgiliydi. O kadın Helena Profitt'ti. Rebus ceketsiz ve pantolon askılı bir adamın içki dağıttığı içki dolabına döndü.

"Bize oradan iki *sherry* ver," dedi Rebus adama. Emir gereken yere iletildi ve birazdan içkiler Rebus'a ulaştı. Viskisini kahvaltı barında bırakıp *sherry*'lerle oturma odasına gitti.

Helena Profitt, Tresa McAnally ile sessizce sohbet ederken Rebus, Maisie Finch'in omzuna dokundu. Kadın dönünce ona kadehleri uzattı.

"Teşekkürler." İçindekileri kokladıktan sonra birini Helena Profitt'e verdi.

"İlginç," dedi Rebus, "Bayan Profitt'i tanıdığını söylememiştin."

Kadın gülümseyip içkisinden bir yudum aldıktan sonra yüzünü buruşturdu.

"Çok mu tatlı?"

"Evet. Başka bir şey var mı?"

"Viski, siyah rom, alkolsüz içecek. Votka da olabilir."

"Votka iyi olurdu." Mutfaktaki seçeneklere bakınca fikrini değiştirip kadehi dikti.

Rebus alçak sesle, "Söyle bakalım," dedi, "Helena Profitt'i nereden tanıyorsun?"

"Bu odadaki çoğu kişiyle aynı yerden." Tekrar gülümseyip dula döndü. "Tresa, sigara içmemde mahzur var mı?" Paketi çoktan cebinden çıkarmıştı.

"Sorun değil Maisie." Durdu. "Wee Shug da isterdi. O da sigara severdi."

Bunu fırsat bilen pek çok kişi cebine ve çantasına uzandı. Paketler açıldı, etrafa ikram edildi. Rebus, Maisie'den bir tane aldı ve kadın onun sigarasını yaktı.

"Güzel çakmak," dedi.

"Hediye." Kadın ince akik ve altın çakmağa baktıktan sonra cebine koydu.

"Bayan Profitt bu apartmanda mı oturuyordu?" diye sordu Rebus.

"Bir alt katta."

Yeni kişiler başsağlığı dilemeye ve diğerleri de giderken elveda demeye geldikçe Rebus ve Maisie ister istemez duldan ve Bayan Profitt'ten uzaklaştı. Sonunda kendilerini şömine rafının yanında buldular. Rebus bir başsağlığı kartı aldı. Kartta, "Saughton'daki Shug'ın tüm dostlarından. Onu unutmayacağız," yazılıydı.

"Çok acıklı," dedi Maisie Finch.

"Ya da biraz rahatsız edici."

"Neden, Müfettiş?" Rebus kadının "Müfettiş" kelimesini yüksek sesle söylediğini fark etti. Yakındakiler onu tepeden tırnağa süzdüler ve çok geçmeden herkesin kim olduğunu bileceğini anladı.

"Kendini neden öldürdüğüne göre değişir," dedi. "Belki de Saughton'la ilgili bir şeydir."

"Tresa bana kanser olduğunu söyledi."

"Bu muhtemel nedenlerden sadece biri." Gözlerine baktı. "Aklıma başka nedenler de geliyor."

Kadın gözlerini kaçırdı. "Ne gibi?"

"Suçluluk, utanç, mahcubiyet."

Kadın acı acı gülümsedi. "Shug McAnally'nin sözlüğünde olmayan kelimeler."

"Kendine acıma olabilir mi?

"Daha yüksek ihtimal."

Rebus peçeli şapkanın kapıya doğru gittiğini gördü. "Hemen dönerim," dedi.

Helena Profitt'e kapıdan çıkarken yetişti.

"Bayan Profitt?" Kadın ona döndü. "Konuşmamız gerek."

Onunla evin yatak odasına gitti.

Ortamdan pek haz etmeyen kadın, "Daha sonra konuşsak olmaz mı?" diye sordu.

Rebus başını iki yana salladı. Televizyon orada olduğundan kımıldayacak yer kalmamıştı. "Benden uzak duruyorsunuz," dedi.

Kadın iç çekti. "Tom size anlattığını söyledi."

"O gece Bay McAnally'yi tanıdınız mı?"

"Tabii ki tanıdım."

"O sizi tanıdı mı?"

Kadın başını salladı. "Tanıdığından eminim."

"Önceden belediye meclis üyesine yakın olduğunuzu biliyor muydu?"

Kadın bunu duyunca doğruca ona baktı. "Yakın da ne demek? Ben onun sekreteriyim, hepsi bu."

"Ben de onu kastettim zaten."

"Nereden bilecek ki? Hayır, bildiğini sanmıyorum." Birden konuyu nereye getirmeye çalıştığını anladı. "İntiharının benimle bir ilgisi yok!"

"Bu tür şeyleri kontrol etmek zorundayız. Neden o zaman bundan bahsetmediniz?"

"Ben..." Yatağın kenarına oturdu, elleri kucağındaydı, sonra tekrar ayağa kalktı. Rebus yatağın sallanıp eski halini alışını izledi. Su yatağıydı. Keyfi kaçan Helena Profitt şapka ve peçesini düzeltti. Ama bu saklanmasına yetmeyecekti.

"Maisie Finch'le mi ilgili?" diye sordu Rebus.

Kadın biraz düşündükten sonra başını sallayıp ağlamaya başladı. Rebus omzuna dokunsa da kadın omzunu çevirip elini itti. Birisi kapıyı açıp içeri baktı. Rebus dışarıda gözyaşlarını görmek isteyen başkaları da olduğunu tahmin etti.

"Bir şeyi yok," deyip kapıyı sıkıca kapattı. Helena Profitt kolundan bir mendil çıkartıp burnunu sildi. Rebus'un verdiği mendili de gözlerini silmek için kullandı. Mendili geri verdiğinde rimel bulaştığını fark etti. Kapı tekrar açıldı. Gelen kırmızı pantolon askılı adamdı.

"Neler oluyor?"

"Bir şey olduğu yok," dedi Rebus.

Adam ters ters baktı. "Kim olduğunu biliyoruz. Gitsen iyi olur."

"Ne yapacaksın, beni dışarı mı atacaksın?"

Adamın terli suratında pis bir sırıtma belirdi. "Siz hepiniz aynısınız."

"Siz de öyle." Rebus kapıyı hızla itip kapattı ve Helen Profitt'e döndü.

"Söylemediğin şey ne?" diye sordu. "Önünde sonunda ortaya çıkacağını biliyorsun."

"Bu apartmandan dört yıl önce taşındım," dedi. "O zamandan beri de sadece birkaç kez geldim. Daha sık gelmeliydim. Maisie'nin annesi ziyaretlerimi özler..."

Dört yıl önce. "McAnally, Maisie'ye tecavüz ettikten sonra mı?" diye sordu Rebus.

Kadın sakinleşmek için birkaç kez derin nefes aldı. "Hiçbirimiz hiçbir şey yapmadık. Hepimiz

çığlıkları duyduk ama kimse polisi aramadı. Ancak Maisie, Tresa'ya denk geldikten sonra Tresa polisi arayıp kocasının komşu kızına tecavüz ettiğini söyledi. Çığlıkları duyduk ama hepimiz işimize bakmaya devam ettik." Tekrar burnunu sildi. "Bu şehirde herkes böyle değil mi?"

Rebus kullandığı kelimeleri hatırladı: suçluluk, utanç, mahcubiyet.

"Utandınız mı?" diye sordu.

"Elbette. Burada daha fazla oturmaya tahammül edemedim."

Rebus başını salladı. "Peki, McAnally'nin geri döneceğini bildiği halde Maisie'nin kalması sizi şaşırtmadı mı?"

Kadın başını iki yana salladı. "Maisie'nin annesi hayatta taşınmaz. Ayrıca Maisie ve Tresa çok yakındır. Özellikle de..."

Rebus hapisten çıktıktan sonra böyle bir duruma düşmenin nasıl bir şey olacağını hayal etmeye çalıştı. McAnally'nin yokluğunda Tresa ve genç kadın ne kadar yakınlaşmıştı?

"Bana o gece olanları anlatın."

"Ne?" Kadın mendilini tekrar kıyafetinin koluna soktu.

"Saldırı gecesi."

"Neden soruyorsun?" Yanakları öfkeyle kızardı. "Seni ilgilendirmez. Çok zaman önceydi, unutulup gitti."

"Unutuldu mu, Bayan Profitt?" Rebus başını iki yana salladı. "Hiç zannetmiyorum."

Sonra kadına sırtını dönüp odadan çıktı.

Oturma odasına baktı. Duman altı olmuştu. Dulun koltuğunun koluna oturup bacak bacak üzerine atmış Maisie'yi gördü. Tuttuğu Tresa McAnally'nin eline hafifçe vururken başını eğmiş olan Tresa da onun anlattıklarını dinliyordu. Dinliyor ve gülümsüyordu. Rebus, Tresa McAnally'yi kavgacı, hatta cazgır olarak tarif edebilirdi ama şu an bu iki tanım da ona uymuyordu. Nedeni cenaze olabilirdi ama öyle olduğunu sanmıyordu.

Birisi dul kadına, "Cenaze arabası geldi," dedi. Vaiz elinde içkisiyle, yanakları kızarmış halde birkaç şey söylemek üzere ayağa kalktı. Rebus kalabalığın arasından geçerek daireden çıkıp apartmanın merdivenlerinden indi. Pantolon askılı adam tırabzanın üzerinden uzandı.

"Umarın şahitlerin olmadığı bir yerde tekrar görüşürüz."

Tehdit merdiven duvarlarında yankılandı. Rebus yürümeye devam etti. Arabasıyla çıkarak cenaze aracına yer açtı.

15

Shug McAnally'nin intiharıyla ilgilenen tek kişi Rebus değildi. Gazetedeki haberi okurken önce kendi adının geçip geçmediğine baktı. Geçmediğini görünce rahatladı. Mairie Henderson geçen üç isimden biriydi. Rebus'un kızı Sammy ile yaptığı mülakat haricinde konuya dahil oluşunun nerede başlayıp nerede bittiğini kestirmek kolay değildi; Sammy'nin adı geçmediğinden genel başlık şuydu: Eski Mahkûmlara İskoç Yardımı ya da bilinen adıyla SWEEP.

Polisler buna *Sooty* derdi.

Diğer yardım kuruluşları gibi yazıda ismi geçen SWEEP de Hugh McAnally'nin tahliye edildikten sadece bir hafta sonra intihar etmesinin uyum sorunu ve "sistemin" onlarla ilgilenmemesinin işaretleri olduğu hususunda endişeliydi; bunlar Sammy'nin sözleriydi. Polis, hapishane görevlileri ve Sosyal Hizmetler eleştiriliyordu. HM Edinburgh Hapishanesi müdürü gazetecilere mahkûmların tekrar topluma kazandırılması için neler yapıldığını açıklamaya zahmet etmemişti. Bir SWEEP sözcüsü eski mahkûmların (SWEEP onlara asla suçlu demezdi) serbest bı-

rakılan rehinelerle aynı psikolojik sorunlar yaşadığını ifade etmişti. Rebus sözlerin Sammy'nin ağzından çıktığını duyabiliyordu; çünkü bunları daha önce de duymuştu.

Birkaç ay önce kızından, Edinburgh'da iş bulduğu ve "eve döneceğini" yazan bir mektup aldığında şaşırmıştı. Ne demek istediğinden emin olmak için aradığında sadece Edinburgh'a dönmeyi kastettiğini öğrenmişti.

"Merak etme," demişti kızı. "Senin yanında kalmaya niyetli değilim."

Kızı SWEEP'te iş bulmuştu. Londra'da bir süredir, bir arkadaşını hapishanede ziyaret edip "yalnızlık" olarak tarif ettiği koşulları gördükten sonra, mahkûm ve eski mahkûmlar için çalışmaya karar vermişti.

Rebus hata ederek, "Bu arkadaşının bundan çıkarı ne?" diye sormuştu.

Bu sorudan sonra konuşmaları can sıkıcı bir hal almıştı.

Kızı trenden indiğinde karşılanmayı istemese de Rebus Waverley'ye gitti. Kız, babasının onu askeri çanta ve sırt çantasıyla istasyonda beklerken görmesini istememişti. Rebus orada onu karşılamak, ona sarılmak istemiş, hatta daha çok onun koşup *kendisine* sarılmasını beklemişti. Ama kız karşılanmak istemediğinden, her ne kadar kısmen kızın onu görmesini umuyor olsa da, yerinden kımıldamadı.

Ama kız onu görmedi; sadece etrafına keyifle baktıktan sonra çantasını sırtına atıp ordu çan-

tasını eline aldı. Zayıftı, siyah bir pantolon, Doc Marten ayakkabılar, bol bir gri tişört ve siyah yelek giymişti. Uzun saçını beyaz bir tokayla at kuyruğu yapmıştı. Kulaklarında birkaç küpe ve burnunda hızma vardı. Artık yirmi yaşında bir kadındı ve platformda kendinden emin bir şekilde yürüyordu. Rebus istasyonun dışına kadar peşinden gitti. Kızı, aydınlık bir kış günü bekliyordu. Ama Rebus onu soğuktan rahatsız olacağını düşünmüyordu.

Daha sonra yemeye Patience'ın dairesine gelecekti. Rebus işi garantiye almak için Patience'a vejetaryen yemekleri yapmasını tavsiye etmişti.

"Ergenlere ve gençlere daima vejetaryen yemek pişiririm," cevabını vermişti kadın.

"Tahmin etmem gerekirdi."

Bu ziyareti diğerleri takip etmiş ve Patience, Rebus'tan uzaklaşırken Sammy ile yakınlaşmıştı. Günün birinde Rebus taşınıp öğrencilere kiraladığı dairesine geri döndü.

İki gün sonra Patience'ın dairesinin anahtarları Sammy'ye teslim edilmiş ve kız eşyalarını misafir odasına taşımıştı. İki kadının da dediği gibi, kalıcı bir durum değildi; sadece şimdilik böyle olsun istemişlerdi.

Sammy hâlâ oradaydı.

O ilk akşam, kırmızıbiber dolması akşamı, Rebus ve Sammy hapishane ve eski mahkûmlar, doğru ile yanlış, toplum ve birey üzerine tartışmıştı. Sammy sürekli "sistem ve düzen" gibi kelimeler kullanıp duruyordu; Rebus da "suçlu" keli-

mesini kullanarak onu sinir etti. Kızının üzerine çokça kafa yorduğu ve ikna edici bir şekilde savunduğu bazı düşüncelerine hak verse de birden onunla karşı saflarda yer aldıklarını fark etti. Bu onun genelde yaptığı bir şeydi ve sadece kızıyla ilgili değildi. Patience'a baktığında kadının yüzünde bitkin bir tebessüm gördü. Ona daha önce söylemişti: Sırf bir tepki almak için kızdırmayı severdi.

"Nedenini biliyor musun?" diye sormuştu kızı. "Çünkü çatışmak senin için fikir birliğinden daha *eğlencelidir*."

"Hayır değil," dedi. "Şeytanın avukatlığını yapıyorum, hepsi bu."

Böylece bitkin tebessümü görmezden gelip kızıyla tartışmaya devam etti...

Gazeteyi kapattı, katladı ve çöp tenekesine attı. Gill Templer ofise girdi. On beş dakikadır onu bekliyordu. Kadın özür dilemedi.

"Kızının SWEEP'te çalıştığını bana söylemeyi unutmuşsun," dedi.

"Gerek görmedim."

"Söylemen gerekirdi."

Ciddi olduğunu anladı. "Muhabirle görüşmenden önce mi diyorsun?"

"Kadın muhabir görüşmenin sonuna kadar çok kibardı. Sonra aniden: 'Söyleyin lütfen, müfettişlerinizden birinin bir SWEEP çalışanıyla yakın akraba olması hakkında ne düşünüyorsunuz?' diye sordu."

Rebus, Mairie Henderson olsa gerek diye dü-

şündü. Muhtemelen cevap umurunda değildi; sadece görüştüğü kişinin dengesini bozarak ağzından laf kapmaya çalışmıştı.

"Ona ne söyledin?"

"Yorum yok dedim. Sonra da doğruca Emniyet Amiri Watson'a gidip ona muhabirin ne demek istediğini sordum." Durdu. "Senden başkası olamazdı."

"Bu bir şarkı adı mı?"

Kadın elini masaya vurdu. "Bu ofisimden defolup gitmen için bir işaret."

Rebus defolup gitti.

Rebus'un Saughton'ın müdürüyle olan randevusu öğleden sonraydı.

Gardiyan kulübesine önceden haber verildiğinden geçmesine izin verdiler. Kapının diğer tarafında karşılanıp müdürün odasına götürüldü. Sekreter masasının yer aldığı bir giriş salonu vardı. Telefonla konuşan sekreter başıyla oturmasını işaret etti.

Telefona, "Diyorum ya, *control shift* yıldızın temizlemesi gerek," dedi. "Ama işe yaramıyor." Kadın dinledi, klavyeyi iki eliyle kullanabilmek için ahizeyi yanağıyla çenesi arasına sıkıştırdı. "Bu da işe yaramadı. Dur, şimdi oldu, teşekkürler, görüşürüz." Telefonu kapatıp başını iki yana salladı. "Bazen işe yaradıklarından daha çok sorun çıkarıyorlar," dedi. "Müdür birkaç dakikaya dönecek."

"Teşekkürler," dedi Rebus. "Benim kullanabildiğim en ileri teknoloji ürünü daktilodur."

"Beni kursa gönderip duruyorlar ama yarım saat sonra kafam hiçbir şey almıyor."

Rebus'un geldiği kapı açıldı ve müdür içeri girdi. Rebus ayağa kalktı, el sıkıştılar ve müdür onu odasına davet etti.

"Oturun, Müfettiş."

"Görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkürler."

Müdür elini sallayarak geçiştirdi. "Genelde *dışarıda* gerçekleşen bir intihar yüzünden kimse bana bulaşmaz ama bu seferkinde gazetecilerden kurtulamadım. McAnally'nin ölümü bir sürü tartışmayı tekrar başlattı. Galiba haber kıtlığı var." Arkasına yaslanıp ellerini karnına koydu. "Şimdi de sen geldin."

Müdür ellili yaşlarının sonunda, yakışıklı bir adamdı. Rebus'a metal çerçeveli gözlüğünün üzerinden baktı. Şişmandan ziyade yapılıydı ve kırlaşan saçları gür ve sağlıklıydı. Takımı pahalı, gömleği temiz görünüyordu ve düz mavi renk kravatı da ipeğe benziyordu. Adamda yönetici havası ve İskoç ceza sistemini reforma sevk edecek bir ses tonu vardı: Artık lazımlık boşaltmak ve hücre paylaşımı yok; daha parlak ve daha güzel döşenmiş salonlar olacak; eğitim ve danışmanlığa ağırlık verilecek. Açık Üniversitede okuyan görme engelli öğrenciler, kullandıkları körler alfabesinin Saughton Körler Biriminden çevrildiğini bilmiyordu.

Ama her şey günlük güneşlik değildi: Saughton'da uyuşturucu sorunu ve HIV taşıyıcısı mahkûmlar vardı. Ama en azından bunlarla ilgilenen tam zamanlı çalışan bir reviri bulunuyordu.

Rebus, müdürü daha önce hiç görmese de icraatlarından haberdardı, gazetede haberlerine denk gelmişti. İsmi Jim Flett'ti ve genelde "Büyük Jim" olarak bilinirdi.

"Çok haklısınız, efendim," dedi Rebus. "Buraya Hugh McAnally hakkında konuşmaya geldim."

"Tahmin ettim." Flett masasının üzerindeki bir dosyaya vurdu, 1117 numaralı mahkûm kaydı, C-Bölümü, HMP Edinburgh, McAnally, Hugh. "Bunu okudum ve bazı gardiyan ve McAnally'yi tanıyan mahkûmlarla konuştum." Sırıttı. "Hazırlıklı olduğumu söyleyebilirim. Bu arada içecek bir şey ister misiniz?"

"Hayır, teşekkür ederim. Fazla zamanınızı almayacağım. McAnally neden çok erken tahliye edildi?"

"*Çok* erken denemez. İyi hali ve hastalığı dikkate alındı."

"Hasta olduğunu biliyor muydunuz?"

"Tedavisi olmayan kanser. Aslında bu seviyedeki bir hastalıkta onu TFF* pansiyonuna naklet-meye hazırdık."

"O da ne?"

"Özgürlük için eğitim. Kendisine nezaret gerektirmeyen bir iş bulunurdu. Ama Bay McAnally C sınıfı bir mahkûm ve ancak D sınıfı olanlar TFF'ye gitmeye hak kazanır. Öyle ya da böyle erken tahliye edildi."

---

* *Training For Freedom* –ed.n.

"Neden C sınıfı oldu?"

Flett omuz silkti. "Bir gardiyanla dalaştı."

"İyi hal dememiş miydiniz?

"Bu çok zaman önceydi. Adam ölüyordu, Müfettiş. Onu bir daha burada görmeyeceğimizi biliyorduk."

"İntihara meyilli görünüyor muydu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır. Dışarıda intihar ettiğine memnunum. Böylece benim değil sizin mesleniz oldu."

"Peki, tehdit ya da şiddete maruz kaldı mı?"

"Ne gibi?"

"Kendisi tecavüzcüydü, reşit olmayan bir kıza tecavüz etmekten hapse girmişti. Diğerleri gibi benim de kulağıma bazı şeyler geliyor: Seks suçlusu olup ayrı bir bölmeye konulmadığınızda dayak yersiniz, insanlar çayınıza işer ve sizi dışlar. İnsanın ruh hali üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenemez."

"Ruh hali mi?" Flett gülümsedi. "O tür bir suçtan haberim olmadı diyebilirim. Eğer öyle bir şey olsaydı icabına bakılırdı."

"Kurbanların şikâyet edeceklerini pek sanmıyorum."

"Müfettiş, hakkımızda bu kadar çok şey biliyorsanız, gelip işin başına geçmeye ne dersiniz?"

"Hayır, teşekkürler."

"Bakın, burada kaldığı süre boyunca, kimsenin kafasına bir çifte dayayacağından şüphelenmesine neden olacak bir şey yapmadı."

Rebus biraz düşündü. "Onu tanır mıydınız?"

"Hayır. Burada sadece on bir ay kaldı."

"Daha önce neredeydi?"

"Glenochil."

"Orada bir sorun yaşamış mı?"

"Dosyasına bakılırsa, hayır. Bakın Müfettiş, ne düşündüğünüzü ve ne yapmaya çalıştığınızı biliyorum. Ama burada olan bir şey yüzünden intihar etmedi. Duyduğunda hücre arkadaşı da herkes kadar şaşırdı. McAnally'nin geçmişte iki mahkûmiyeti daha var. Onun için yabancı bir şey olduğu söylenemez."

Rebus tekrar Willie ve Dixie'yi ve hapse girseler başlarına neler gelebileceğini düşündü.

"Bana kalırsa hastalık düşüncesi onu bitirdi ve sonunda kendi canına kıymaya karar verdi," dedi Flett.

"Kusura bakmayın, efendim, ama önceki suçları tecavüz değilmiş."

Flett önce Rebus'a, sonra da saatine bakarak süresinin tükendiğini ima etti.

"Son birkaç soru daha, efendim. Hapisten çıkarken yanında kaç para vardı?"

Flett cevap verebilmek için dosyaya baktı. "İçeri girdiğinde üzerinde sekiz sterlin altmış peni varmış."

"Başka?"

"Bundan başka, diğer eski mahkûmların neyi varsa onda da aynısı vardı. Bunu neden sordunuz?"

"Dairesi yeni elden geçirilmiş; paranın nereden geldiğini merak ettim."

"Karısına sor. Başka?"

"Dışarıdaki bağlantısı kimdi?"

"Nezaret memurunu mu soruyorsun?" Flett bunun için de dosyaya baktı. "Sosyal Hizmetlerden Jennifer Benn." Rebus ismi not defterine kaydetti. "Eğer hepsi buysa, Müfettiş..." Müdür ayağa kalktı. Masanın önüne yürüyüp Rebus'a gülümseyince Rebus adamın bir şey sakladığını anladı. Sanki cevaplaması zor soruların sorulmasını beklermiş gibi tüm konuşma boyunca diken üzerindeydi. Ama beklediği sorular gelmeyince rahatlamıştı ve bunu gülümsemesi ve tavırlarındaki değişiklikten anlamak mümkündü.

Rebus beklediği sorunun ne olduğunu merak etti. Sekreterin ofisine çıktığında Büyük Jim'in elini sıkarken hâlâ düşünüyordu. Onu beladan kurtarmıştı. Arabayla giderken görüşmeyi kafasında canlandırdı.

"Biliyorsam ne olayım," dedi kendi kendine. Ama arabaya oturduğunda öğrenmek zorunda olduğunu biliyordu.

O akşam Edinburgh'da eski mahkûmlara tahsis edilmiş iki barınaktan birine gitti. Ona Fraser Leitch'in tesisini hatırlatsa da burada siyah beyaz yerine renkli televizyon vardı.

Hiçbirinin ona yardımı olmadı. Hugh McAnally'yi bu civarda gören yoktu. Fazla uzatarak kimsenin canını sıkmak istemiyordu, buna karşın gitmeden önce etrafa bir göz atmaya karar verdi.

Ana salonun bir köşesinde omzuna büyük bir hasır çanta asılı, çömelmiş bir kadın, sandalyede oturan bir adamla konuşuyordu. Adam pek ilgili değildi. Kadın sonunda vazgeçip bir bloknota bir şey yazdı, kapattı ve çantasına koydu. Adam öne eğilip kulağına bir şey fısıldadı. Kadın dinledi, yanakları kızardı ve gitmek üzere döndü.

Rebus kadının hemen arkasındaydı. Kadın çarpmamak için son anda durdu.

"Jennifer Benn, siz misiniz?"

"Evet."

"Şanslı gecem." Rebus kadının arkasında, alnını ovuşturarak yüzünün görülmesini engellemeye çalışan adama baktı. "Selam Pete."

Başını kaldıran adam Rebus'u tanıyordu. "İyi akşamlar Bay Rebus."

"Çıkalı ne kadar oldu?"

"Üç hafta iki gün."

"Tekrar içeri girmek mi istiyorsun? Hanımefendinin cüzdanını iade et."

Pete ceketinin içinden siyah deri cüzdanı çıkarırken sosyal hizmet görevlisi hayretle ona baktı. Kadın cüzdanı hemen alıp içindekileri kontrol etti.

"Şikâyetçi olmak ister misiniz?" diye sordu Rebus. Kadın başını iki yana salladı. "Peki öyleyse, biz işimize bakalım."

Ön kapıya vardıklarında Jennifer Benn kendini toparlamıştı bile.

"Nereye gidiyoruz?"

"Daha hoş karşılanacağım bir yere. Yolun karşısında bir bar var."

"Barları sevmem."

"O zaman arabama gidelim."

Kadın ona döndü. "Kimliğinizi görebilir miyim?"

"İçeride yaşananların yeterli olacağını düşünmüştüm." Ama kadın geri adım atmayınca kimliği çıkardı ve yavaşça inceleyecek olan kadına verdi.

"Tamam," diyen kadın kimliği iade etti, "burada konuşabiliriz."

"Burada mı?" Kaldırımda duruyorlardı. Kadın atkısını boynuna sarıp eldivenlerini taktı. Yirmili yaşlarının sonlarındaydı; sarı saçları ve büyük gözlükleri vardı. "Burası çok soğuk," dedi Rebus.

"O zaman acele edin."

İç çekti. "Shug McAnally'nin sosyal hizmet görevlisi sizsiniz, değil mi?"

"Evet."

"Onun intiharını soruşturuyorum."

Kadın başını iki yana salladı. "Ne yazık ki yardım edemem. Randevularına gelmediğinden hiç karşılaşmadık."

"Bunu bildirdiniz mi?"

Kadın başıyla onayladı. "Ama bundan bir şey çıkacağını sanmıyordum. Kanser hastası birine ne ceza verilebilir ki?"

Bunu dedikten sonra dönüp hızla arabasına doğru yürüdü. Rebus kadının çok doğru bir soru sorduğunu düşündü.

16

Ertesi sabah Emniyet Amiri Watson'ın odasına çağrıldı.

Gittiğinde Gill Templer'ın orada olduğunu gördü. Kollarını kavuşturup dosya dolabına yaslanmıştı. Fazla yer yoktu: Masanın yanındaki zeminde, üzerinde "PanoTech" yazan üç koli duruyordu.

"Yeni bilgisayarım," dedi Çiftçi. "Otur, John." Çiftçi kötü haber verecek gibiydi. Rebus bu bakışı ve ses tonunu tanıyordu.

"Ayakta durmayı tercih ederim, amirim."

"Bilmemiz gereken bir şey var mı, John?"

"Hayır, amirim."

"Emin misin?"

"Bildiğim kadarıyla yok, amirim. Neden?"

Watson, Gill Templer'a baktı. "Allan Gunner dün akşam beni aradı." Gunner: Emniyet Müdürü Yardımcısı. "Beni pek evden aramaz."

"Kötü haber mi verdi acaba?" Rebus fikrini değiştirip oturdu.

"HM Soruşturma Merkezi* bizi soruşturmayı düşünüyormuş."

---

* *Her Majesty's Inspectorate of Constabulary*. HMIC. Majestelerinin Polis Soruşturma Merkezi -ed.n.

"Bizi mi?"

"B dairesini."

"O biziz."

"Bu basit bir şey değil."

Haklıydı. HMIC bağımsız bir polis kurumuydu; doğrudan İskoçya İçişleri Bakanlığına bağlıydı. HMIC polis standartlarını inceleyip geliştirilmesi gereken noktaları tespit ederdi. Her yıl sekiz bölge kuvvetini de teftiş etmesine rağmen, sadece dördü tam teşekküllü olurdu. Suç ve suç önleme oranlarına ve halktan gelen şikâyetlere bakarlardı. Bunda bir sorun yoktu: Suç oranı düşmediği zamanlarda sabitti ve önleme oranları da artmıştı. Ama HMIC sadece oradaki varlığıyla bile karakolun tüm düzenini altüst edebilirdi. Cevaplanması gereken yığınla soru ve asıl teftiş öncesi hazırlık teftişleri olurdu... Ayrıca hepsinin bildiği gibi HMIC kimi zaman hiç kurcalanmaması gereken bir şeye denk gelebilirdi. Ya da Çiftçi'nin tabiriyle:

"Bu şerefsizleri bilirsin, John. Bize çamur atmak isterlerse bunu yaparlar. Mikropsuz bir ortamda çalıştığımız söylenemez."

"Her sabah kulağının arkasını yıkan insanlarla muhatap olmuyoruz da ondan. Ne demeye getiriyorsunuz, amirim? Bizi seçtilerse ne olmuş? Çekiliş dediğin böyle bir şey..."

Watson işaret parmağını kaldırıp "Ah," dedi. "Sadece bizi seçmeyi *düşünüyorlar* dedim."

"Anlamadım."

Çiftçi oturduğu yerde olabildiğince kımıldandı. Ufak tefek bir adam olmadığı gibi sandalye de

büyük değildi. "Açıkçası ben de anlamadım. Emniyet Müdürü Yardımcısı çok muğlak konuştu. Galiba istemedikleri bir şey yaptığımızı ve bunu yapmayı bırakırsak bizim yerimize başka bir bölümü soruşturacaklarını ima etti."

"Bunu gerçekten söyledi mi?" diye sordu Gill Templer.

Çiftçi omuz silkti. "Ben sadece anladığımı söylüyorum. Telefondan sonra biraz düşündüm. Kendime sordum: Kim birilerinin burnunun dibinde dolaşıyor olabilir. Bu açıdan kokainden farkı olmayan bir polis tanıyorum."

"Artık kimse burundan kokain çekmiyor, amirim." Watson tek kelime etmeden, gözlerini dikerek Rebus'a baktı. Rebus tekrar ayağa kalkarak, "Tamam," dedi. "Dün Büyük Jim Flett'i görmeye gittim. Muhtemelen Gunner'ın sizi aramasından birkaç saat önceydi."

"Neden?" diye sordu Gill Templer. Öncesinde ona söylemediği için kızgındı.

"McAnally."

"İntihar mevzusu mu?" Rebus başını sallarken Çiftçi kaşlarını çattı.

"Mevzu şu ki, amirim, orada bir şeyler dönüyor... Ne olduğunu bilmiyorum ama içime sinmiyor. Neden kendisini tanımadığını söyleyen bir belediye meclis üyesinin önünde kafasını uçurmak için kalkıp Warrender'daki okula gitsin ki? Ayrıca karısı birden bu kadar parayı nereden buldu? Bu sorulardan sadece ikisi; sırada bekleyen başkaları da var."

"İkinci telefonun nedeni bu olabilir," dedi Çiftçi. "Yine dün gece evime geldi ve arayan Derek Mantoni'ydi."

"Onu tanımıyorum."

"Lothian and Borders Müşterek Polis Kurulunun başkanıdır."

Rebus konuyu anladı: Gillespie onu arkadaşına şikâyet etmişti.

"Seni sordu, John."

"Sağ olsun."

"Anlaşılan Meclis Üyesi Gillespie'nin canını sıkmışsın. Burada korkunç şeyler yaşayan kurbanın o olduğunu hatırlatırım." Çiftçi, Derek Mantoni'den alıntı yapıyormuş gibi konuşuyordu.

"Müfettiş Rebus," dedi Gill Templer, "bunun intihar olmadığına inanmak için geçerli bir nedeniniz var mı?"

"Hayır," dedi Rebus. "İntihar olduğundan eminim."

"O zaman sorun görmüyorum."

Rebus ona döndü. "Ama ben *görüyorum*." Vurgulamak için de parmağını göğsüne dayadı. "Ve birden herkes konunun üzerini örtmek için çırpınmaya başladı!" Kadın başını çevirdi.

"John, saçmalama," diye onu uyardı Çiftçi. "Çalışma saatlerine baktım. Bence biraz ara versen iyi olur. Yılın en sakin dönemindeyiz."

Rebus, Çiftçi'ye baktı. "Amirim, bu konuda beni desteklemeniz gerek."

"Sana sadece biraz ara ver diyorum, hepsi bu."

"Kimden çekiniyorsunuz: Emniyet Müdürü

Yardımcısından mı? Mantoni'den mi? İçişleri'nden mi?"

Çiftçi bunları duymazdan geldi. "Bir hafta ya da on gün izin al... Kafanı topla, Müfettiş."

Rebus ellerini masaya vurdu. Çiftçi'nin çerçeveli aile fotoğrafı kolilerden birinin üzerine düştü. Gill Templer eğilip fotoğrafı aldı.

"Beni desteklemeniz gerek," diye tekrarladı Rebus. Gill'den hayır gelmeyeceğini biliyordu; gözlerini Çiftçi'ye dikmişti ama Çiftçi ona bakmıyordu bile.

"Sana bir emir verdim, Müfettiş."

Rebus kolilerden birine bir tekme savurduktan sonra odadan çıktı.

Rebus konuyu biraz düşündükten sonra Çiftçi'yi suçlamaktan vazgeçti. Kendini koruyordu; Gill'in yapmaya çalıştığı da farklı değildi. Rebus artık serbest ajan gibi bir şey olmuştu. Kendisi dışında kimsenin başını belaya sokamazdı ki bu da onun için hiç sorun değildi. Masasını temizleyip ne varsa çekmeceye, orada yer kalmayınca da çöpe attı. Hiç kimseye tek kelime etmeden St. Leonard'dan çıkıp gitti.

Fakat iki sorunu vardı ki ikisi de göz ardı edilemezdi ve yarım Caledonian Eighty ve bir duble maltla Oxford Bar'ın arkasında otururken onları düşündü.

İlk sorun günlük hayatına şekil veren ve anlam katan şeyin polis rutini olmasıydı; ona bir çalışma programı ve sabahları kalkması için bir

neden sunuyordu. Boş zamandan ve pazar günlerinden korkardı. Yaşamak için çalışır, çalışmak için yaşardı: Adı çıkmış Protestan iş ahlakı. İşi hayatından çıkarırsan geriye hiçbir şey kalmazdı. Ayrıca iş olmasa, onu içmekten ne alıkoyabilirdi?

Bu onu endişelendiriyordu çünkü pek de sevilmeyen biri olan Wee Shug McAnally'ye ne olduğunu araştırmaya devam etmek yerine kendini içkiye vurması muhtemeldi. Bahis dedikoduları yapıp börek çörek yiyerek bütün gününü Ox'ta geçirebilirdi. Onun için hiç zor olmazdı.

Bir de ilkiyle bağlantılı olmayan ikinci bir sorun vardı.

Artık ona engel olacak bir işi kalmadığına göre, dişçiye gitmemek için ne mazeret uyduracaktı?

Yapılacak tek şey çalışmaya devam etmekti. Ayrıca ayrıldığı duyulmadan çabucak halletmesi gereken işler de vardı. Öncelikle Torphichen Place'teki C Şubesine gitmesi gerekiyordu.

Rebus nöbette Dedektif Davidson'ın olduğunu görünce rahatladı.

Davidson onu CID bürosuna götürürken, "Kokusunu alabiliyorum," dedi.

"Neyin?"

"İçkinin. Bana neden böyle işkence ediyorsun? Nöbetimin bitmesine daha iki saat var."

Rebus ofiste başka kimsenin olmadığını gördü. "Tecavüzle suçlanan McAnally'nin dava dosyalarını istiyorum."

"Neden?"

Rebus omuz silkti. "Görmem gerekiyor, hepsi bu."

Davidson bir masanın çekmecesini açıp bir anahtarlık aldı. "John, bilirsin böyle istemekle her şey olmuyor." Bir dolaba gidip kapağını açtı. "Burada bir kopyası olduğunu hiç sanmıyorum. Çoktan arşivi boylamıştır."

Raflar tıka basa rapor doluydu. Her raporun sırtına kalın keçeli kalemle onu hazırlayan memurun adı yazılmıştı. Sırtlar yukarı bakıyordu ve raporların dibi dışa dönüktü. Diplerinde suçlunun adı yazılıydı ama McAnally'ninkini göremedi.

Bunun üzerine binanın başka bir bölümüne gittiler, başka anahtarlar buldular ve içinde bir düzine çift kapılı dosya dolabı olan bir depoya girdiler. Davidson bir an durduktan sonra bir tanesini işaret etti.

"Büyük olasılıkla aradığımız yıla ait olanlar orada." Dolabı açtı. Buradaki küflü kâğıt kokusu önceki dolaptan daha keskindi. Davidson parmağını dosya sırtlarının üzerinde gezdirdi. Sonunda, "McAnally," deyip iki kalın A4 dosyasını çıkardı ve Rebus'a verdi. İkisi birbirine sadece metal bir ataşla tutturulmuştu. Mavi kapaklarının kenarları solmuştu. Sırtında Davidson'ın soyadı yazılıydı. Rebus birinin kapağını okudu.

"Hugh McAnally Davası, doğum tarihi: 12.1.44." İki dosyaya da baktı ve yığınla şahit ifadesi olduğunu görünce şaşırmadı.

Davidson, "Keyfine bak," deyip dolabı kilitledi.

Rebus eve dönerken yolda durup kahve, ekmek, pastırma ve iki tane dörtlü Export aldı. Sağlam bir stok yapıyordu.

Dairesi sıcaktı. Sızdıran kaloriferin altındaki kavanozu değiştirdi ve müzik setini açtı. Birayla üç aspirin içip banyo aynasında yüzüne baktı. Burnunun altındaki ve etrafındaki deri kızarmıştı. Dişlerden birini dürtünce onun uyuşuk olduğunu ama diğerlerinin sanki ona bağlıymış gibi etkilendiğini hissetti. Avucundaki kabarıklık düzelmeye başlamış, geriye sadece ince bir tabaka kalmıştı. Tabakanın altında hâlâ motorun seri numarasını görmek mümkündü.

Durumum mükemmel diye düşündü. Türümün nadide bir örneğiyim.

Birayla oturma odasına gidip sandalyesine oturarak raporları okumaya başladı.

Kanıt Özetiyle başladı, Ürün ve Tanık listesine bir göz atıp Memurların Yıllık İzinlerini es geçerek İfade ve Kayıt dökümlerini okudu. Tanıklar komşular, kurban, suçlunun karısı, iki barmen ve hem kurban hem de suçludan örnek alıp inceleyen polis doktorundan (Dr. Curt olduğunu gördü) ibaretti. Maisie Finch hastanede muayene edilmiş ve geceyi müşahede altında geçirmişti. Kızının orada olduğundan habersiz annesinin de aynı hastanede bir üst katta olduğu belirtilmişti.

Hugh McAnally'nin muayenesi Torphichen'deki revirde yapılmıştı. Bu muayene sırasında,

"Kondom kullandım, ne olmuş?" diye itiraz etmişti.

Bu sözler hiç de lehine olmamıştı.

Kurbanın bakış açışından olaylar şöyle gelişmişti: Maisie dairesinde yalnızdı, annesi küçük bir müdahale için hastanedeydi. O tarihte annesi yatalaktı ve Maisie bütün gün ona bakıyordu. (Hiç kimse ona bütün gün yatalak birine bakmanın ya da annesinin hastaneye götürülmesinin nasıl bir his olduğunu sormamıştı... Rebus onunla görüşmesini hatırladı: Büyük bira şişeleri ve "tatil modu.") Maisie, McAnally'yi yıllardır tanıyordu. Onu sadece bir komşu değil, bir aile dostu olarak da görüyordu.

McAnally ona annesinin hatırını sormaya geldiğini söylemişti. İçki kokmasına rağmen adamı içeri alıp ona çay ikram etmişti. Adam ona daha sert bir şey var mı diye sormuştu. Annesinin dolabının altında bir şişe viski olduğunu biliyordu. Babasının ölümünden beri oradaydı. Maisie onu almaya gittiğinde McAnally de peşinden gelmişti. Onu yüzü koyun yatağın üzerine atıp bir eliyle kafasını yatağa bastırmıştı...

Sonrasında bir şey mırıldanmıştı. Kız özür gibi bir şey olabilir dese de emin değildi. Sonra çıkıp gitmiş, kapıyı da aralık bırakmıştı. Onun merdivenlerden indiğini duymuştu. Hemen Bayan McAnally'nin kapısına koşup açana kadar kapıya vurmuştu. Polisi arayan Bayan McAnally'ydi.

McAnally, kendi itirafına göre, apartmandan çıktıktan sonra Lothian Yoluna sapıp sıklıkla

gittiği iki barda içki içmişti. Bunu iki barmen de doğrulamıştı. Sonra yemek alıp apartmana doğru gelirken yolda yemiş ve orada araçlarında bekleyen polisler tarafından tutuklanmıştı. Torphichen Place karakoluna götürülüp sorgulanmış ve mahkûm edilmişti.

McAnally'nin gözünden olay şöyleydi: Hem annesinin hatırını sormak hem de Maisie'yle sevişme umuduyla Maisie Finch'in dairesine gitmişti. Annesi diğer odada uyurken daha önce de sevişmişlerdi. İkisinde de ilk adımı atan taraf Maisie'ydi. McAnally onun "iyi bir kız" olduğunu ama aynı zamanda evde durmaktan sıkıldığını biliyordu. Kendisinin çok matah bir şey olmadığını biliyordu ve kızın onunla sevişmek istemesinin nedeni de evde kapalı olmasıydı: "Bu işi sadece benimle yapmadığını da söyleyebilirim." Maisie bir şey söyleyip açıklama yapmamış, McAnally de "işine baktığı müddetçe" sormaya zahmet etmemişti.

Oturma odasında birkaç dakika konuştuktan sonra Maisie kendi yatağı tek, annesinin yatağı da çift kişilik olduğundan annesinin yatak odasına gitmelerini teklif etmişti. (Maisie'nin yatak odasını tarif etmesi istenen McAnally bunu yapabilse de bu hiçbir şey kanıtlamazdı çünkü sonradan, bir ay önce lambayı tamir etmek üzere oraya gittiğini doğrulamıştı.)

O gece annesinin yatak odasına gidip "köpek pozisyonunda" sevişmişlerdi. Neden bu pozisyon olduğu sorulunca McAnally, Maisie'nin

onun çirkin suratını görmek istemediğini söylemişti. (Rebus onu sorgulayanın *kendisi* olmadığına memnundu, yoksa adama yumruk atmadan duramazdı). McAnally sonrasında daireden çıkmıştı çünkü Maisie orada durmasını istemezdi. Kondomun da Maisie'ye ait olduğunu söylemişti: "Cebimde kondomla dolaşamam. Tresa bulabilir."

Evet, Bay Hugh McAnally işte böyle biriydi.

Tecavüz davaları zor olabiliyordu. İskoç kanunları ikinci bir tanık gerektirirdi, birinin sözüne karşı diğeri yeterli değildi. Ama tecavüz suçlamalarında nadiren ikinci tanık olurdu: Tecavüzcüler seyirci beklemezdi. Ama bu örnekte bazı komşular tarafından duyulan (ama tümü tarafından değil) kızın çığlıkları ve Davidson'ın tarifiyle "çok sağlam" bir tanığı vardı. Kız tanık kürsüsüne kendisi çıkıp (çoğu tecavüz kurbanı duygusal nedenlerle bunu yapmazdı) ifade vermişti. "O yaşlı şerefsizi parmaklıkların ardına koyacaktı."

Öyle de yapmıştı.

Çığlık ona sorulduğunda McAnally başta onun sevişirken çığlık attığını söylemişti. Davidson raporun kenarına, belki daha sonra silmek niyetiyle, kurşun kalemle not düşmüştü: "Hangi genç kız senin gibi biriyle sevişirken çığlık atar?" McAnally daha sonra fikrini değiştirip kızın hiç çığlık falan atmadığını söylemişti. Tabii ki, çığlık duyduğunu söyleyen tanıklar olduğundan, savcı için bu harika bir haberdi.

Rebus bu noktada jürinin fikrini değiştiren unsurun bu olduğunu düşündü. Çoğunlukla onun sözüne karşı kızınkiydi ama Helena Profitt gibi tanıklar çığlığı işitmişti.

Bayan Profitt ifade vermiş ancak mahkemeye çağrılmamıştı. Büyük olasılıkla savcılığın kararı böyleydi. Savcılık Bayan Profitt'i önceden dinleyip son derece gergin olduğundan mahkemeye çıkmasının uygun olmadığına hükmetmişti. İddia makamı jüriye göstermek için en iyi komşuları seçmişti. Onların yeteneklerinden biri de buydu.

Rebus diğer bira kutusuna uzanınca tümünün bittiğini gördü. Dolaba gidince son kullanma tarihini iki ay geçmiş bir kutu buldu. Çok soğuktu ama açınca çoğunun gaz olduğunu gördü. Bu aralar sadece ağzının bir tarafıyla içiyor, diğer tarafını aşırı sıcak ve soğuktan uzak tutmaya çalışıyordu. Kutuyu bırakıp pastırmayı pişirdi ve ekmek paketini açtı. Yemeğini mutfak masasında yedi.

Ciddi bir mesele olmalıydı. Saughton müdürü, emniyet müdürü yardımcısı... belki de Soruşturma Merkezi. Onun kurcalamasını istemiyorlardı. Neden? Asıl soru buydu. McAnally ile ilgili bir şey olmalıydı. Rebus daha ziyade McAnally'nin Saughton'da geçirdiği zamanla alakalı bir durum olduğunu düşünüyordu.

Oturma odasına gidip McAnally'nin önceki mahkûmiyetlerine baktı. Önemsizmiş diye düşünüp birasından bir yudum aldı. Gerçi epey şans-

lıydı ve pek çok suçtan para cezasıyla yırtmıştı. Bir seferinde bir yıl, diğerinde sekiz ay yatmıştı; ikisi de haneye tecavüzdü ve hepsi bundan ibaretti. Onun dışında para cezası hariç bir şey yoktu.

Rebus ağzındaki birayı yutmayı unutarak oturdu. Düşünmek istemediği bir şey düşünüyordu. Wee Shug'ın bu kadar şanslı olmasının ve hâkimin defalarca kez ona böyle kıyak geçmesinin tek bir nedeni olabilirdi.

Birisi araya giriyordu.

Peki, hâkimle bu tiplerin arasına kim girerdi?

Cevap: polisler.

Peki, bunu neden yapmışlardı?

Rebus birasını yuttu. "Muhbir! Wee Shug birisinin ajanıydı!"

Ertesi sabah işe gitmek için kalktı, sonra gidecek bir işi olmadığını hatırladı. Tam da diğer polislere birkaç gizli soru sorması gerektiği sırada bu imkândan mahrum kalmıştı.

Gecenin bir yarısı uyumadan yatağında uzanıp tavanına vuran sokak lambasının ışığını izleyerek ihtimalleri düşünmüştü. McAnally'nin birinin sokaklardaki gözü kulağı olduğu fikrini bir türlü aklından atamıyordu. Tüm iyi polislerin muhbiri olurdu; bir şeyler başarmak isteyen herkesin onlara ihtiyacı vardı: Muhbir, gammaz, ispiyoncu, ihbarcı. Bir sürü isimleri ve iş tarifleri vardı.

Mantıklıydı; bu hafif cezaları açıklıyordu. Ama sonradan McAnally çizgiyi aşmıştı. Ne de

olsa hiçbir hâkim tecavüz işin içine girince hafif ceza vermezdi. Dört yıl sokaklardan uzak kalan bir muhbir de artık işe yaramazdı: Yeni haydutlar, onun hiç tanımadığı ve tanıyamayacağı tipler çıkmış olurdu. Dört yıl sokaklar için uzun bir zamandı; zaman oralarda hızlı akardı.

Gece üç civarında Rebus'un aklına bir şey daha geldi. İnsanların çekindikleri o şey her neyse McAnally'ye ek olarak belediye meclis üyesiyle de ilgisi olmalıydı. Rebus meclis üyesinin denklemden çıkmasına izin vermişti. Ayrıntılarla uğraşırken asıl gözünün önünde olanı unutmuştu. Üstelik McAnally'den farklı olarak meclis üyesi sağ olduğundan sorularına cevap verebilirdi. Rebus ölünün izinden giderek ancak buraya kadar gelebilmişti. Artık sağlara odaklanmasının vaktiydi.

Ortalığı karıştırmanın vaktiydi.

17

Belediye Meclis Üyesi Tom Gillespie büyük, cumbalı, müstakil bir evde oturuyordu. Ev biri altta, diğeri üstte olmak üzere iki daireden oluşuyordu. Gillespie'nin dairesi alt kattaydı. Önünde bakımlı bir bahçesi bulunan ev, üzerinde sivri uçlu siyah parmaklıklar olan alçak taş duvarlarla çevriliydi. Rebus bahçe kapısını açıp ön kapıya gitti. Karın ve buzun en yoğun olduğu zamanda patika buz tutmasın diye kil rengi yol tuzuyla kaplanmıştı. Ama artık, güneşin erişemediği köşelerdeki kül rengi beyazlıklar dışındaki tüm buzlar eridiğinden, şehirdeki tüm yollar buzun yerini alan tuzla örtülüydü.

Rebus kapı zilini çalarken cumbada bir hareketlilik fark etti. Zil eski usul ucuna ip bağlı bir çandı. Rebus içeride bir kapının, sonra da kilidin açıldığını duydu. Kapıyı açan meclis üyesinin kendisiydi.

"Günaydın Bay Gillespie, sizinle konuşmamız mümkün mü?"

"Şu an çok meşgulüm, Müfettiş."

Rebus içeriden gelen bir uğultu, sonra da bir kadının hapşırdığını işitti. Gillespie içeri girme-

sini önlemek amacıyla kapıya kolunu germişti. Hava sıcak olmasa da meclis üyesi terliyordu.

"Haklısınız, efendim," dedi Rebus, "ama çok sürmeyecek."

"Helena Profitt'le konuştun mu?"

"Evet, konuştum. Bu arada Müşterek Polis Kurulunu başıma sardığınız için teşekkürler."

Gillespie özür dileyecek değildi. "Sana dostlarım olduğunu söylemiştim."

İçeriden bir tekme yemiş gibi bir çığlık, sonra da öfkeli bir kadın sesi geldi.

"Tom! Tom!"

Gillespie duymazdan geldi.

"Galiba sizi çağırıyorlar," dedi Rebus.

"Bak, bunları konuşmanın hiç de..."

"Tom, Tanrı aşkına!"

Gillespie homurdanıp dönerek hızla içeri gitti. Ön kapı yavaşça kapanıyordu. Rebus kapıyı ittirip koridora girdi.

"Bu baş belası şey yine sıkıştı," dedi kadın. "Neden bunu *sen* yapmıyorsun?"

Ardından kısık bir sesle Gillespie konuştu. "Git ve içeri girmesine izin verme. Haydi!"

Kadın arkadan itilmiş gibi giriş salonuna geldi. Rebus'a çarpmasıyla birkaç boş dosya yere düştü.

"Kahretsin," dedi kadın. Kapı kadının arkasından kapanırken Rebus cumbalı odanın bir tür ofis olduğunu fark etti. Üzerinde bilgisayar olan bir masa, içlerinden belgeler taşan çekmeceli dolaplar vardı. Gürültünün kaynağını ya da Gilles-

pie'yi göremese de meclis üyesinin bir tür cihaza vurduğunu duyabiliyordu.

Kadının dosyaları toplamasına yardım etti. "Güzel renkler," dedi.

"Ne?" Kadın saçlarını kulağının arkasına attı. Uzun boylu, yüz ifadesi sert, iri kemikli bir kadındı. Omuzlarına dökülen gür siyah saçları bir yana yatmış ve biraz cansızdı. Ama gözleri hayat dolu ve ışıltılıydı. Biraz sinirli görünse de inci renkli ipek bluzu ve Black Watch kumaşından uzun eteğiyle çok şıktı.

"Dosyalar," dedi Rebus. "Geçmişte gördüklerim hep mavi, gri ya da yeşil olurdu. Bunlar... rengârenk."

Kadın ona deliymiş gibi baktı: Alt tarafı dosyaydı.

"George Caddesinden aldım," dedi.

Rebus başını sallarken baktığı dosyanın üstündeki harfleri ezberlemeye çalıştığını belli etmedi. Gerçi SDA/SE harflerini hatırlamak zor değildi.

"Bir şey mi bozuldu?" diye sordu Rebus.

Kadın kibar olarak yetiştirilmiş, evde ve okulda görgü kurallarını öğrenmişti. Böyle sıradan ve zararsız bir soruya cevap vermeden edemezdi.

"Kâğıt öğütücü," dedi.

Rebus başını sallayarak kendisinin de o şeylerle sorun yaşadığını söyledi. "Siz Bayan Gillespie olmalısınız?"

"Evet."

"Demek ona yardım ediyorsunuz?"

Kadın gülmeyi denedi. "Elden ne gelir."

"Meclis Üyesi Gillespie'nin sekreteri olduğunu zannediyordum."

Kadının gülümsemesi soldu. Tam ona bir yalan uydurmayı düşünürken kapı açıldı ve Gillespie dışarı çıktı. Bu sefer tekrar odaya göz atan Rebus içi kâğıt parçalarıyla dolu birkaç koli gördü. Tümü de makineyle doğranmıştı.

Gillespie yavaşça karısını odaya itip kapıyı üzerine kapattı. "Seni içeri davet ettiğimi hatırlamıyorum, Müfettiş."

"Belki de dostunuz Meclis Üyesi Mantoni'yle tekrar konuşmak istersiniz."

Gillespie bir mendil çıkardı. "Madem içeri girdin, mutfağa gel." Mendille alnını sildi. "Sıcak bastı."

Rebus'la uzun koridorda yürüyüp oturma odasından ve yemek odasından geçtiler. Merdivenin yanından dönüp kısa ve daha karanlık bir koridordan mutfağa çıktılar. Her şey çamdı: Cilalı zemin haricinde her şey çam ahşabından yapılmıştı. Arkadaki geniş cam, gül ve defnelerin olduğu geniş arka bahçeye bakıyordu.

Gillespie su ısıtıcısını çalıştırdı.

"Sana bir şey ikram etmeyeceğim, Müfettiş. Bir an önce gitmek istediğini biliyorum."

"Bay Gillespie, bugün hiç meşgul olmasam da kahvenizi içmek için kalacak değilim." Rebus durdu. "Teklifiniz için teşekkürler."

Gillespie dolabı açıp içindeki bardak ve kupalara baktı. Yansımaları Rebus'un dikkatini çekti.

"Peki, ne istiyorsun?" Gillespie bir kupaya uzandı.

"Köpek boku," dedi Rebus.

Gillespie kupayı bıraksa da tekrar aldı. "Ne dedin?"

"Köpek boku: kaldırımda, çimlerin üzerinde... Her yerde. Büyük rezillik."

"Buraya resmi görevle gelmediğini mi söylemek istiyorsun?"

"Öyle bir şey söyledim mi? Hayır, buraya birey olarak, seçtiği kişiye şikâyetini iletmeye çalışan bir seçmen olarak geldim."

Gillespie kahve paketini açıp döktü. Bu işlemi bitirene kadar kendini tekrar toplamıştı.

"Müfettiş Rebus," dedi, "insanlar sadece yazın şikâyet eder. Şikâyetler art arda o zaman gelir. Kışın kimsenin sesi çıkmaz."

"O zaman sessiz çoğunluk adına konuşuyorum."

Gillespie gülümsedi. "Ne istiyorsun? Yoksa bu bir taciz ziyareti mi?"

Rebus gördüklerinden sonra başka bir şeye ihtiyaç duymuyordu, öte yandan anın tadını çıkarıyordu, anın tadını çıkarmadıktan sonra tatilin ne anlamı vardı?

"Dediğim gibi," diye cevap verdi.

Gillespie kahvenin üzerine sıcak su döktü. "Beni şaşırttın."

"Neden?"

"Çünkü en başta senin bilmen gerekir ki yollara pisleyen köpekler polisin işidir. Sahibini bulup ona ceza yazmanız gerekir."

"Ve belediye meclisi bununla hiç ilgilenmez, öyle mi?"

"Bizim köpek sahiplerini bilinçlendirmeyi amaçlayan Köpek Bekçisi Bölümümüz var. Bekçiler polise de yardım eder. Bu bölüm EHD'nin* parçasıdır."

"Çevre Sağlığı Şubesinin mi?"

"Evet. İstersen numarasını verebilirim. Bir seçmenim için hiç değilse bunu yapayım."

Rebus gülümseyip başını iki yana salladı. Ellerini ceplerine koyup gidecekmiş gibi yaptı. Ama meclis üyesinin yanında durup alçak sesle konuştu.

"Ne kadar korktun?"

"Ne?"

"Bana kalırsa şu an korkudan altına sıçıyorsun."

Meclis üyesi tekrar terlemeye başladı. Bir şey demek için ağzını açsa da vazgeçip kahvesini karıştırmaya odaklandı.

"Bu aralar ortalık çok karışık," dedi Rebus. "Dikkat et de sen de pisliğe bulaşma, olur mu?"

"Hemen çık git."

Rebus gitmek üzere döndü. Gillespie elini uzatıp onu durdurdu. "Müfettiş, hata yapıyorsun." Tehdit değil, sadece bir açıklamaydı.

"Anlat."

Gillespie biraz düşündü, alt dudağını ısırdı ve başını iki yana salladı. Rebus fikrini değiştirme-

* Environmental Health Department – EHD –ed.n.

sini umarak bekledi. Ama Gillespie korkuyordu; bunu gözlerinden ve yüzünden anlamak mümkündü.

Adam dehşet içindeydi.

"Seni geçireyim," diyen Gillespie, Rebus'a kapıya kadar eşlik etti. Bir elinde kahve, diğerinde iki boş kupa vardı. Ofis kapısından Bayan Gillespie'nin makineye küfrettiği duyulabiliyordu. Anlaşılan makineye tekme atıyordu.

"Eşiniz biraz asabi galiba," dedi Rebus. Gillespie'nin ellerinin dolu olduğunu görünce kibarlık yapıp onun için ofis kapısını açtı.

"O hâlâ gitmedi mi?" diye çıkışlı Bayan Gillespie.

"Ben de tam gitmek üzereydim, Bayan Gillespie," diyen Rebus, başını uzatarak içeri baktı. "Tanıştığımıza memnun oldum."

Öfkesi utanca dönen kadının yüzü kızardı. "Özür dilerim," dedi.

"Gerek yok."

Ve Rebus onları, her *ne* yapıyorlarsa onunla baş başa bıraktı.

18

Rebus öğleden sonranın yarısını yapmakta olduğu şeyin doğru olup olmadığına karar vermeye harcadı.

Daha doğrusu, kararını vermek on dakikasını alırken, devam edebilecek cesarete sahip olana kadar içmesi iki saat sürdü.

Ama sadece içmekle kalmamış, etrafı kolaçan edip Rico Briggs'ten bir haber duymaya çalışmıştı.

Rico doğu kıyısının en iyi ve en kötü hırsızıydı. Nedeni sakar olması değildi: Evin sahibi ister uykuda, ister televizyon karşısında sızmış, isterse parti yapıyor olsun, bir eve girip çıkması sadece dakikalar sürerdi. Rico'nun sorunu çok göze çarpması ve çalıntı mal satıcılarının da bundan hoşlanmamasıydı. Rico büyük bir Hearts taraftarıydı ve 1977-80 arası, Peterhead'de yattığı dönem hariç, hiçbir maçı kaçırmamıştı. Bir gece Leith Walk'ta, Hibees'ten sarhoş şekilde çıktıktan sonra, bir dövmeciye gitti.

Rico ertesi sabah banyo aynasında suratına baktığında iki yanağında da Hearts'ın simgesi ve ortasında haç bulunan bordo renk bir kalp oldu-

ğunu gördü. Bir zamanlar çok sevdiği takımdan nefret etmeye başlaması sadece birkaç gün sürdü; ama adamların ayaklı reklam panosu gibi olduğundan bu biraz ironikti.

Tahmin edilebileceği gibi, dövmeler eşsiz olduğundan polis için parmak izi kadar geçerlidir. Bunu fark eden Rico yüzünü kar maskesiyle örtmeye karar verdi fakat bu da diğer niteliklerinin öne çıkmasına neden oldu: Keops piramidi büyüklüğündeki bir burun. Bu da insanların dikkatinden kaçacak diğer bir şey değildi.

Rebus, Rico Briggs'i emekli olmaya ikna etmeyi denemiş ve bunda da kısmen başarılı olmuştu. Rico bu aralar tecrübelerini çıraklarına aktarmakla meşguldü; hatta çilingirlik konusunda Rebus'a bile ders vermişti. Polis ev anahtarlarını kaybettiğinde ya da diğer zamanlarda bunun faydası oluyordu.

Rebus Rico'yu nihayet Nicolson Caddesinde, bitişikteki yarı kör berberin tıraşından sonra orada saklanmayı tercih eden kederli müşterilerle dolu bir barda buldu. Bu kadar kötü tıraşlı adamın arasında şaşırtıcı şekilde uyum sağlamıştı.

"Selam Rico," diyen Rebus, adamın yanındaki ahşap tabureye oturdu. "Nasılsın?"

Rico gazetede bulmaca çözüyor ve bahis bayiinden arakladığı bir kalemi hafifçe gazeteye vuruyordu.

"Altı harf," dedi Rico, "M, bir şey, H, bir şey, U. 'Issız adada kalmak...'" Rebus'a baktı.

"MAHSUR."

"Teşekkürler. Öyleyse duble istiyorum." Rico güldü. "Bunu daha önce duymamıştın, değil mi Rebus?"

"*Double Barrel*'ın liste başı olduğu zamandan beri duymadım."

Rebus içki siparişi verirken Rico iyice ovalarsa zamanla dövmelerin silineceği umuduyla iki yanağını da ovaladı.

"Ee, Bay Rebus, iş için mi geldin?"

Fazla açık etmek istemeyen Rebus başını salladı: Çevredekilerin saçları kötü olabilirdi ama kulakları hâlâ duyuyordu.

"Sonra anlatırım."

İçkilerini sessizce içtiler. Bar çok sessizdi. Bir müşteri barmene başıyla tekrar doldurmasını işaret edince barmen de başını salladı. Rebus keşiş gibiler diye düşündü. Saç kesimleri sayesinde dış görünüşleri zaten benziyordu.

Bardan çıkıp Pleasance'a doğru yürüdüler. Sağa dönseler St. Leonard'a gelirlerdi ama onlar sola, Cowgate ve Canongate'e doğru gittiler. Yürürken konuştular ve yeni görevin şerefine kadeh kaldırmak üzere High Caddesindeki bir bara girdiler.

Saat altıda, silik bir hilal haricinde tümüyle karanlık gökyüzünün altında, Rebus ve Rico, Rebus'un park halindeki ama içeriyi ısıtmak için motoru çalışan arabasında oturuyordu. Gillespie'nin evinin karşısındaydılar ve Rebus ona evi tarif ediyordu. Rebus itiraf edebileceğinden daha gergindi: Rico

yakalanır ve konuşursa Rebus, Büyük Jim Flett'in müşterilerinden biri olurdu. Rico birkaç soru sormuş ve o da olabildiğince cevap vermişti.

"Seradan girerim," dedi Rico. "Alarm konusunda emin misin?"

"Alarm yok," dedi Rebus.

Kaldırımda yürüyen insanlar Edinburgh'da âdet olduğu üzere karşıdan ve yatay esen soğuk rüzgârdan korunmak için başlarını eğerek yürüyordu. Bu yaptığı şey Rebus'un içine sinmese de başka çare göremiyordu. Rico'ya soracağı bir şey daha aklına geldi.

"Saughton'dan yeni çıkmış birini tanıyor musun?"

"Eski mahkûmlarla takılmam."

"Ne demezsin, bilmez miyim?" Rebus'un sesi sakin ama kararlıydı. "Eğer tanıdığın biri varsa onunla konuşmak isterim. Resmi bir şey değil, sadece Saughton hakkında birkaç şey sormak istiyorum."

"İşin içinde para ödülü var mı?"

"İkiniz için de bedava içki olabilir."

"Neyse, etrafa sormaktan zarar gelmez."

"Öyle," dedi Rebus. Gillespie'nin evine baktı. "Ne zaman gireceksin?"

"Gece ikide. Burada daha fazla durmayalım, dikkat çekmek iyi olmaz."

Rico haklıydı: Marchmont'ta daima başka birinin park yerine park etmiş olurdunuz. Değil ziyaretçiler, buranın sakinleri için bile yeterli yer yoktu. Rebus vitesi bire taktı.

"Bir şeyler yiyelim," dedi.

"Hey, dur." Rico evi işaret etti. Ön kapı açılmış ve Bayan Gillespie iki çöp torbasıyla dışarı çıkmıştı. Kocası da arkasından iki torbayla geliyordu. Bahçe kapısını açıp torbaları kaldırıma bıraktılar. Rebus'un aklına bir fikir geldi. Sokakta etrafına bakındı. Diğerlerinden bazıları da çöplerini çıkarmıştı.

"Yarın çöp günü mi?" diye sordu Rico.

"Rico, galiba sana ihtiyacım kalmadı."

Sonuç olarak Rico'nun tek yaptığı çöp torbalarını bagaja yüklemeye yardım etmekti.

Rico'nun parasını ödeyip onu şehir merkezine bırakan Rebus evinde tek başına oturdu. Çöp torbalarından birinde sadece boş tenekeler, poşetler ve kutular olduğundan, şu anda Rebus'un evinin dışında duruyordu. Diğer üçü ise açık vaziyette salonun ortasındaydı. İlk torbayı yere boşaltınca yer kâğıt şeritlerle doldu. Rebus şeritlerden birini aldı. A4 kâğıdı uzunluğundaydı ve kalınlığı en fazla iki milimdi. Kesilen dosyaların birleştirilebildiğine dair hikâyeler duymuştu. Tek gereken sabırdı: müthiş bir sabır. Bunu yapmanın zekice yolları olduğundan emindi: UV analizi, filigran eşleştirme, kümeleme... Ama bu yöntemler onu aşardı. Bunlarla Howdenhall'a gidemezdi. Yığınla soru sorulurdu. Yere oturdu, birkaç şerit alıp birleştirmeyi denedi.

İmkânsız olduğunu anlaması dört dakika sürdü.

Sigara içerek oturup şeritlere baktı. Bilmesi gereken her şey burada olabilirdi. Sigarasını bitirdi, bir içki koydu ve tekrar denedi. Bu sefer de uzun sürmedi. Mutfak masasını çekip üzerine oturdu. Sonra da yatak odasından getirdiği gece lambasını üzerine koydu. Makine bozulmuştu; tüm şeritlerin ayrılmamış olma ihtimali vardı.

Birbirine ekli kalan pek fazla şerit bulamadı.

Bir süre küfrederek evin içinde volta attı, kaloriferin altındaki kavanozu değiştirdi, sonra paltosunu giyip sigara ve içki almaya gitti. Köşedeki bakkalın kapalı olduğunu gördü. Saat on bir elliydi; bu kadar geç olduğunu fark etmemişti.

En yakın bara girip duman altı olmuş, gürültülü kalabalığın arasından geçti. Kadın barmen ona sigara makinesi için bozukluk verdi ama içki satmadı: Son siparişleri çoktan almıştı. Kadın barmen ona bir yer tarif etti ancak orası da uzak olduğundan Rebus geri dönüp evdeki şişeleri yokladı. Olur da eve bir kadın getirirse diye sakladığı çeyrek şişe Bacardi vardı. Bacardi'yi sek içme düşüncesi, onu başka bir şeyle karıştırma düşüncesinden yalnızca biraz daha iticiydi.

Demek ki, diye düşündü, ben bir alkolik olamam.

Yine de Bacardi'yi açtı, kokladı ve tekrar kapattı. Onu içmek için çok daha çaresiz olması gerekirdi... Örneğin gece saatin dördü gibi. Sonra aklına dondurucu geldi. Açıp buzları eşeleyince iki buz küpü dizisi, bir kutu fileto balık ve küçük bir

şişe buldu. Polonya votkası; memleketi Lodz'dan dönen bir komşusu vermişti; kedisine bir hafta baktığı için verilmiş bir hediyeydi.

Rebus bir bardak buldu, doldurdu ve Solidarity şerefine kadeh kaldırdıktan sonra bardağı dikti. İçimi diğerleri kadar kolaydı. Seksen dört alkol derecesinin üçte bir litresi. Bardak ve şişeyle oturma odasına gidip müzik setine *Exile on Main Street*'i koydu. Her zamanki gibi güzeldi.

Tekrar işe koyulup bu sefer ikinci torbadan başlamaya karar verdi. İlk torbadakileri geri koyup ardından ikinci torbadakileri yere döktü.

Ve kapı çaldı.

Gece yarısını biraz geçmişti.

Apartmanın kapısı kimi zaman açık kalırdı. Bu sayede ziyaretçiler doğrudan dairenin kapısına kadar gelebilirdi.

Perşembe gecesi bu saatte mi?

Rebus yerdeki yığına baktı, parmak uçlarında yürüyerek kapıya giderken kapı tekrar çaldı. En az iki kişinin fısıldadığını işitebiliyordu. Birden posta kutusundan içeri dalan parmakları gören Rebus hemen kapının yanına çekildi.

"Belki dışarı çıktığında ışıkları açık bırakıyordur."

"Öyle, belki de sızmıştır."

Rebus kapıyı yavaşça açtı. Posta kutusundan bakmaya hazırlanan Siobhan Clarke doğrulmuştu ama Rebus'un gözleri Brian Holmes'un üzerindeydi.

"Sızmış öyle mi? Güvenine teşekkürler."

Holmes omuz silkti. "Tatillerde ben öyle yapıyorum."

Rebus kapının eşiğinde durup kollarını kavuşturdu. "Burada ne işiniz var, parti reklamımı yapıyorsunuz, yoklama mı alıyorsunuz, ah yoksa sadece geçerken mi uğradınız?"

"Çalışıyoruz," dedi Brian Holmes. "Sonrasında yemeğe gittik ve konuşacak mevzumuz kalmayınca konu size geldi, amirim."

"Ne olmuş bana?"

"Neler döndüğünü merak ettik," dedi Siobhan Clarke.

Rebus gülümsedi. "Ben de merak ediyorum." Kapıdan çekildi. "İçeri gelin. İlk gelen sizsiniz, daha parti yiyeceklerini çıkarmadım." Brian Holmes'un arkasında yerde kahverengi bir torba gördü.

"Biz partiyi beraberimizde getirdik." Holmes torbayı aldığında Rebus teneke ve şişe sesleri duydu.

Rebus onları içeri alırken, "Brian, buraya ne zaman istersen gelebilirsin," dedi.

Oturma odasında oturup kâğıt yığınına baktılar. Siobhan Clarke kahvesinden bir yudum aldı.

"Bunları *çaldın* mı?"

Rebus başını iki yana salladı. "Kamu hizmeti; çöpçüleri bir zahmetten kurtardım."

Holmes, Siobhan'a baktı. "Buraya yardım etmeye geldik demiştik."

"Evet, ama bunlar..." Kadın kollarını açtı. "Blue Peter programındakilerin bile bu işin için-

den çıkmaz. Burada paramparça olmuş kanıtlardan bahsediyoruz."

Rebus elini kaldırdı. "Bakın bu sizin değil, benim sorunum. Evden kaçarsanız, hüsrana uğramam. Aslında benim için daha iyi olur."

"Biliyoruz," dedi Holmes.

Rebus ona baktı.

"O da ne demek?"

Siobhan Clarke açıkladı. "Bu öğleden sonra Çiftçi bizimle konuştu. Aslına bakarsan bizi uyardı. Senin izne ayrıldığını ama bu durumun seni bu işe burnunu sokmaktan alıkoyacağını hiç düşünmediğini söyledi." Başını kaldırdı. "Onun sözleri, benim değil."

"Bize yeni görevler verildi," diye ekledi Brian Holmes.

"Masa işi, dosyaları bilgisayara aktarıyoruz."

"Sizi meşgul etmek için mi?"

"Evet."

"Ve benden uzak tutmak için, öyle mi?"

İkisi de başını sallayarak onayladı.

"Siz de doğal olarak doğruca buraya geldiniz." Rebus ayağa kalktı. "İkiniz de işinizi tehlikeye atıyorsunuz."

"Ben CID'ye evrak düzenlemek için girmedim," dedi Siobhan Clarke. Sonra ağzından çıkanı fark edip önündeki yığına bakarak güldü.

Hepsi birlikte güldüler.

Üçüncü torbada şansları yaver gitti.

"Bakın," dedi Siobhan Clarke, "sadece beyaz kâğıt değil."

Rebus şeridi ondan aldı: sarı kart. "Dosya," dedi. "Dosyaları da doğramışlar."

"Sağlam makineymiş," dedi Brian Holmes.

"Çok haklısın, Brian."

Dosyalar önemli bir gelişmeydi. Kâğıtların sorunu onlardan çok fazla olmasıydı. Ama dosya fazla olmadığından renklerine göre gruplandırmak mümkündü. Her dosyanın önünde beyaz bir etiket vardı ki Rebus'un asıl istediği onlardı. Etiketleri birleştirmek istiyordu.

Ama ne aradıklarını bilseler bile, bu bir hayli zamanlarını alacak ve epey bir çaba gerektirecekti. Rebus'un sızlayan gözlerini sürekli ovuşturması bulanık görmesinden başka bir işe yaramıyordu.

Sürekli, "Sizi ikiniz bir şey bulabildiniz mi?" diye soruyordu. Onlar da sadece başlarını iki yana sallıyordu. Rebus payına düşen kutuları ortadan yok etti. Bir Irn Bru'yu alkolsüz olduğunu anlamadan bitirdiğinde aşırıya kaçtığını biliyordu.

Öğrenciler evlerine çekildikten sonra sokaklar iyice sessizleşti. Saat iki buçuk civarında merkezi ısıtma kapandı ve Rebus gaz ocağını açtı. Her biri farklı renk bir dosya üzerinde çalışıyordu.

"Bayan Gillespie düşürdüğünde dosyalardan birini gördüm," dedi Rebus. "SDA/SE yazılıydı. Sanırım harfler Scottish Development Agency* ve Scottish Enterprise'ın† kısaltmaları. SDA ka-

* İskoç Kalkınma Ajansı –ed.n.

† İskoç Girişimi –ed.n.

panınca yerini SE aldı. Bu arada Belediye Meclis Üyesi Gillespie de sanayi planlama heyetinde."

"O zaman SDA dosyası tümüyle zararsız olabilir," dedi Holmes.

"SDA hakkında bir dosyası olması gayet normal. Ama neden panikle dosyayı doğradı?"

Holmes ona hak verdi.

"Sanırım bir şey buldum," dedi Siobhan Clarke. Sarı bir dosyayı ve etiketini bir iki şerit hariç bir araya getirmişti. "A ve K harflerine benziyor," dedi. "Bir de Haldayne ismi var."

Rebus telefon rehberine baktı. Edinburgh'da A. K. Haldayne diye biri yoktu.

"Tuhaf," dedi Brian Holmes. "Haldayne'in a ve y ile yazıldığını hiç görmemiştim."

"Yanlış mı yazılmış?" diye sordu Siobhan Clarke. "Seçmenlerden birinin ismi mi?"

Rebus omuz silkti. Yarım saat sonra, bu kez Holmes kırmızı bir dosyayı tamamlamıştı.

"Gyle Park West," dedi, etiketi okuyarak.

Rebus onunla pek ilgilenmiyordu; renkli dosyalardan sonuncusu olan yeşil dosyayı tamamlamak üzereydi.

"Mensung," deyip başını kaldırdı. "Mensung da ne demek?"

Siobhan Clarke esneyip gözlerini ovuşturduktan sonra etrafına baktı.

"Kâğıtları her yana yaymakla iyi etmişsin," dedi. "Onlar olmadan burası çöplüğe benzerdi."

Rebus'un telefonu çaldığında cuma sabahı saat altıydı.

Sandalyeden düşünce yorganı da onunla birlikte düştü. Telefon kâğıt şeritlerin altında bir yerdeydi.

"Her kimsen ve her ne istiyorsan," dedi, "kendini ölmüş bil."

"Amirim, Ben Siobhan. A.K. Haldayne hakkında düşünüyordum da..."

"Ben de," diyerek yalan söyledi Rebus.

"Neden öyle yazıldığını düşünüp duruyordum. Amerikan isimleri bazen farklı yazılır, değil mi?"

"Beni bu yüzden mi uyandırdın?"

"Sanırım AK'yle bir bağlantısı olabilir."

"Öyle mi dersin?"

"Tanrım, çok yavaş algılıyorsunuz, amirim."

"Clarke, saat sabahın altısı."

"Demek istediğim AK'nin açılımı Amerikan Konsolosluğu olabilir. Haldayne soyadı ve AK de konsolosluktur."

Rebus oturup gözlerini açtı. "Olabilir."

"Konsolosluğu aradım ama telesekreter çıktı. Bana çoğu vize başvurusuyla ilgili bir sürü seçenek sundu. Sonra beni konsolosun kendisine bağladığı ama bu kez de açılış saatlerini söyleyen başka bir makineye bağlandım."

"Sabah tekrar dene."

"Peki, efendim. Uyandırdığım için özür dilerim."

"Sorun değil. Dinle, Siobhan... Yardım ettiğin için teşekkürler."

"Hiç önemli değil."

"O zaman başka bir şey yapmaya da itiraz etmezsin?" Onun gülümsediğini neredeyse duydu.

"Nedir?"

"O doğrayıcı. Gillespie onu ne zamandır kullanıyor merak ediyorum."

"Kontrol etmemi mi istiyorsunuz?"

"Evet."

"Olur. İyi geceler, efendim."

"İyi geceler, Clarke."

Rebus telefonu kapattıktan sonra kalkmaya karar verdi. Yarım dakika sonra halının üzerinde uyuyordu.

19

Rebus pazar günü öğleden sonra Oxford Terrace'a çaya davet edildi.

Geçen kırk sekiz saat boyunca kâğıt parçalarını bir araya getirmekle uğraştığından, biraz ara verebildiğine memnundu. Bir ilerleme kaydedemese de hiç değilse şişen diş etini unutmuştu. Cumartesi öğleden sonra artık canına tak edip dişçiyi aramıştı ama o saate kadar Edinburgh'daki dişçilerin tümü kulübe gitmiş, cin içerken on sekiz delik mi oynasam, yoksa bu havada sadece dokuz deliğe razı mı olsam diye düşünüyordu.

Cumartesi öğleden sonra şık ama gündelik giyinip arabasını çalıştırmak üzere sürücü koltuğuna oturdu ve ama arabanın ona itaat etmediğini gördü. Muhtemelen kopuk bir bağlantı vardı. Kaputun altına baktı ama araba tamirinden anlamadığı ortadaydı. Sokakta ona yardım edebilecek kimse olmadığı için eve dönüp taksi çağırdı. Elindeki motor yağını fark ettiğinde artık çok geçti, pantolonuna bulaştırmıştı bile.

Sürücü onu şehrin kuzeyine götürürken keyfi pek de yerinde değildi.

Kapıyı Sammy açtı. Üzerinde siyah tayt ve ikinci el, kısa bir elbise vardı. Elbisenin altına da beyaz tişört giymişti.

"Neredeyse vaktinde geldin," dedi. "Seni böyle erken beklemiyorduk."

"Bunu Patience'tan mı öğrendin?"

Kızının peşi sıra oturma odasına gitti. Lucky isimli kedi Rebus'u gördü, muhtemelen tanıdı ve sinirli adımlarla seraya çıktı. Rebus kedi kapısının kapandığını duydu. Artık ikiye karşı tekti; Rebus'un şansı artıyordu.

Babalarının kızlarına söylemesi gereken şeyler olduğunu bilirdi, biraz eleştiri ilgi olarak kabul edilirdi. Ama Rebus onun biraz eleştirisinin çok eleştiri olarak görüleceğini biliyordu. O yüzden görüşlerini kendine sakladı. Patience ellerini elbezine silerek mutfaktan çıktı.

"John."

"Merhaba Patience." İki arkadaş gibi bir el omuzda yanaktan öpüştüler.

"iki dakikaya hazır," deyip mutfağa döndü. Kadın ona pek dikkat etmemiş gibiydi. "Seraya geçin."

Sammy yine önden gitti. Masanın üzerine beyaz bir örtü serilmiş ve tabaklar konulmuştu. Patience saksıları kış yüzünden içeri aldığından etrafta fazla yer kalmamıştı. Rebus bahçe kapısına en yakın sandalyeyi seçti. Seranın camından baktığında mutfak penceresinden içeriyi görebiliyordu. Patience lavaboda bir şeyler yapıyordu ve yüzü duygudan yoksundu. Başını kaldırıp bakmadı.

"Memnun musun?" diye sordu Rebus kızına.

Kız başını salladı. "Hem de çok."

"İşin nasıl?"

"Kolay değil ama heyecan verici."

"Tam olarak ne yapıyorsun?"

"SWEEP çok küçük olduğundan her işe koşuyoruz. Benim görevim müşterilerle ilişkileri geliştirmek."

Rebus başını salladı. "Böylece bir dahaki sefere büyükannelerini soyarken, daha mı kibar davranacaklar?"

Kız ona ters ters bakınca Rebus ellerini kaldırdı. "Şaka yaptım," dedi.

"Belki senin de iletişim yeteneklerini biraz geliştirmen gerekir."

"Ona laf işlemez," dedi Patience çaydanlığı getirirken.

"Yardım ister misin?" diye sordu Sammy.

"Sen otur, ben bir saniyeye dönerim."

Dönmesi bir saniyeden çok daha uzun sürdü; bu süre boyunca hiç konuşma olmadı. Rebus bahçeden kendisini izleyen Lucky'ye baktı. Patience kek ve bisküvi tabaklarıyla döndü. Rebus'a dişi yüzünden bir sürü şey yasaktı: sıcak yok, kek ve bisküvi yok, şeker yok, sert şeyler yok.

"Çayları ben koyarım," dedi Sammy. Lucky belki bana da bir şeyler düşer diye içeri döndü.

"John, kek alır mısın?" diyen Patience tabağı ona uzattı. Rebus bulabildiği en küçük limonlu dilimi aldı. Patience bu seçimini şüpheyle izledi: Rebus daima zencefilli keki alırdı ve kendisi nefret ettiği halde, sırf onun için satın almıştı.

"Sammy," dedi Patience, "zencefilliyi dene."

"Benim için biraz fazla şekerli," dedi Sammy. "Bana bir bisküvi yeter."

"Sen bilirsin."

"Bu çalıştığın yer," diye başladı Rebus.

"Çalıştığım yerin adı SWEEP," dedi Sammy.

"Evet, SWEEP, parası nereden geliyor?"

"Biz bir tür hayır kurumuyuz. Bu nedenle bağış kabul ediyoruz ama gerektiğinden çok daha fazla, para toplama etkinlikleriyle uğraşmamız gerekiyor. Paranın büyük bölümü İskoç Ofisi'nden geliyor." Kız Patience'a döndü. "Bizim için harika bir adam var. Nasıl bağış toplanacağını, hangi fonlara başvurabileceğimizi çok iyi biliyor..."

Patience ilgili görünüyordu. "İyi biri mi?"

Sammy kızardı. "Müthiş biri."

"Ve İskoç Ofisi'yle mi iş yapıyor?" diye sordu Rebus.

"Evet." Sammy konunun nereye varacağını kestiremedi. Kız polislere ve yetkililere güvenmeyen kişilerle çalışıyordu. Meslektaşları onun yanında konuştuklarına dikkat ediyordu. En başından itibaren onlara karşı açık olmuştu; başvuru formunda babasının Edinburgh Kiriminal Soruşturma Dairesinde görevli olduğu yazılıydı. Ama ona hâlâ tam olarak güvenmeyenler vardı.

Kız sorunlardan birinin de medya olduğunu biliyordu. Babasının kim olduğunu öğrendiklerinde onun ağzından laf almak isteyeceklerdi; geçmişi bunu çok daha ilginç hale getiriyor-

du. Buna "sorunları kişileştirmek," demişlerdi. SWEEP'te bazıları onun bu kadar ilgi görmesine içerliyordu.

Onları suçlayamazdı. Tümü sistemin suçuydu.

"Biraz daha kek ister misin, John?"

Kedi kapısının sesinden Lucky'nin dışarı çıktığını anladılar.

"Teşekkür ederim, Patience, daha fazla almayayım," dedi Rebus.

"Ben limonlu kekten biraz tadabilirim," dedi Sammy. Böylece geriye bir sürü berbat zencefilli kek kalmış oluyordu.

"John, çayına elini bile sürmedin."

"Soğumasını bekliyorum." Oysa önceden çok sıcak severdi.

"Neden böyle birdenbire SWEEP'e merak saldın?" diye sordu Sammy.

"SWEEP'ten çok İskoç Ofisi'yle ilgileniyorum."

Sammy ona inanmamış gibi görünüyordu. SWEEP'i savunmaya başlayıp yanakları kızarana kadar da buna devam etti. Rebus onun bu azmine gıpta etti.

Ardından o da bir iki şey söyleyince iş tartışmaya dönüştü. Elinde değildi; ister istemez muhalefet ediyordu. Patience'ı da tartışmaya dahil etmeye çalıştı ama o yavaşça ve asık bir suratla başını iki yana sallamakla yetindi. Sonunda Sammy yorulduğunda Patience onun için durumu özetledi.

"Gördüğün üzere, Sammy, baban Eski Ahit tarzını benimser: uzlaşmadan ziyade inatlaşma. Haksız mıyım, John?"

Rebus omuz silkti, ılık çayından içip dalgın bir ifadeyle bir parça tereyağlı zencefilli keki ağzına atıp çiğnemeye başladı.

"Ayrıca tipik bir Kalvinisttir de," diye devam etti Patience. "Suça göre bir ceza bul ve sonra biraz daha ekle."

"Bu Kalvinizm değil ki?" dedi Rebus. "Gilbert ve Sullivan." Sandalyesinde öne doğru kaykıldı. "Ayrıca ceza her zaman suça göre *olmaz*. Bazen ceza vardır, hem de hiç suç olmadığı halde... Bazen de suç vardır ama ceza yoktur; en kötüsü de..." dedi ve bir süre duraksadıktan sonra devam etti, "*adaletsizlik* neredeyse hep vardır." Sammy'ye baktı ve eğer hapse girmiş olsalardı, çıktıklarında SWEEP'in Willie Coyle ve Dixie Taylor için ne yapabileceğini düşündü.

Sonunda konuşacak başka şeyler buldular. Sammy fazla bir şey söylemedi; sanki onu ilk defa görüyormuş gibi babasına bakmayı sürdürdü. Dışarıda gökyüzü yenilgiyi kabul edip griden siyaha dönmüştü. Patience ve Sammy masayı kaldırırken, Rebus pencereden Lucky'ye baktı, sonra da gidip kedi kapısını kilitledi. Kedi onun yaptığını görünce miyavlayarak itiraz etti. Rebus ona el salladı.

Oturma odasında oturdular ve Patience ona taşındıktan sonra orada unuttuğu şeyleri teslim etti: ikinci en sevdiği tıraş bıçağı, temiz mendiller, bir çift ayakkabı bağı ve *Electric Ladyland* kaseti. Rebus hepsini ceket ceplerine doldurdu.

"Teşekkürler," dedi.

"Rica ederim."

Sammy onu kapıya kadar geçirip uğurladı.

O akşam evine dönen Rebus oturup önünde çizgili kâğıtlı bloknotuyla Hendrix dinledi. Üzerine bazı şeyler yazmıştı.

SDA/SE (İskoç Ofisi?)
A. K. Haldayne (Amerikan Konsolosluğu?)
Mensung (?? - rehberde yok)
Gyle Park West (sanayi bölgesi)

Gyle Park West'i biliyordu, çünkü o sabah oradan geçmişti. Görkemli PanoTech elektronik şirketinin yanında yer alan küçük endüstriyel ve ticari işletmelerden ibaretti. Bölgenin girişinde orada bulunan ve Deltona'nın da dahil olduğu şirketlerinin listelendiği bir tabela vardı. Salty Dougary'nin Deltona'da çalıştığını ve Deltona'nın PanoTech için mikroçip ürettiğini hatırladı. PanoTech fabrikadan çok bir üretim bandıydı, başka yerlerde üretilen parçaları birleştiriyordu.

Bunların hiçbirinin Belediye Meclis Üyesi Gillespie ve Wee Shug McAnally ile bir ilgisi varmış gibi görünmüyordu. Hiçbiri şüphe uyandırıcı değildi. Meclis üyesi sanayi planlama heyetindeydi, bu yüzden SDA, İskoç Girişimi ve Gyle Park West'le ilgili dosyalara sahipti. Peki, neden aceleyle onları imha etmeye kalkmıştı? Rebus'u asıl ilgilendiren *buydu*.

Şehrin pek bilmediği bir kısmı olan Gyle'dan arabayla çıkarken başka bir şey fark etti. Gyle

seksenlerde gelişmiş; yeni evlere, sanayiye ve hatta bir tren istasyona sahip olmuştu. Öncesinde sadece havaalanına yakın bir yerdi. Havaalanı seksenlerde çok önemliydi ve hızlı iletişim sağlıyordu. Gyle'ın artık bir kimliği vardı ve o dönem bölgeye çok para akmıştı. Ama Gyle'ın lehine olan bir şey daha vardı.

Belediye meclis üyesi, aynı zamanda Belediye Başkanı da olan Cameron McLeod Kennedy'ydi.

Çalan telefon onu hayal aleminden çıkardı. Telefonu açtı. "Buyurun?"

"Sen buyur." Arayan Mairie Henderson'dı.

"Beni unuttuğunu düşünmeye başlamıştım," dedi Rebus.

"Nihayet LABarum'un izini buldum."

Rebus kalemi alıp bloknota yaklaştı. "Neden bu kadar zorlandığımı anladım; çünkü öyle bir şey yok."

"Ne?"

"En azından şimdilik yok. Bir PanoTech projesiymiş. Kim olduklarını biliyor musun?"

"Bilgisayar şirketi mi?"

"Evet. LABarum üzerinde çalıştıkları bir şeymiş. Silicon Glen ve bütün İskoç elektronik endüstrisinin sorunu montaj yapmaları. Sadece parçaları birleştiriyorlar. Tümü başka yerde üretiliyor."

"Tümü değil, Deltona var."

"Makinenin *çok* küçük bir dişlisi sadece... İskoçya'da ihtiyacımız olan bir yazılım devi, bir Microsoft; araştıracak, geliştirecek ve makinelerin *içine* girebilecek yazılımı üretebilecek biri."

"LABarum?"

"Çok doğru. Ama kaynaklarım bana henüz hazır olmadığını söyledi. Para bulamamışlar. Bunu yapabilecek yetenekte insanlar var ama onları İskoçya'da tutmak çok para gerektiriyor, çok ama çok para..." Durdu. "Kaynağım bunu nereden öğrendiğini merak etti?"

"Bir iş planı gördüm."

"Öyle mi? Nerede? PanoTech'te mi?"

"Hayır." Ona ne diyebilirdi? Stenhouse'daki bir binada, bir yeniyetmenin kitabının arkasında bulduğunu mu söyleyecekti?

"Nerede peki? Belediyede mi?"

Rebus, "Neden..." diye söze girse de sonra vazgeçti. Muhtemelen Gyle Park West'te bir bilgisayar yazılım şirketi kurma planıydı... Önündeki yazıya baktı. Belediye meclisi bunu görüşmek isterdi ve bundan haberdar olmaları gerekirdi. Tom Gillespie'nin heyetinin bilmemesi de mümkün değildi. Eğer Gyle Park West'teyse ve belediye meclisiyle de bir ilgisi varsa, o zaman Belediye Başkanı Cameron McLeod Kennedy'nin de haberi var demekti.

Rebus iş planını yerden alıp ön sayfadaki baş harflere baktı. Mairie ona Dalgety'den bir şey çıkmadığını söylese de onu dinlemiyordu.

"CK," dedi usulca. Cameron Kennedy. "Tanrım, Mairie, bu iki çocuk Kirstie Kennedy'yi tanıyormuş!"

20

Pazartesi sabahı Rebus, George IV Köprüsündeki Milli Kütüphaneye gitti. Güvenlikten geçip heybetli merdivenleri çıktı. Danışmada ne aradığını söyledi ve ona bir günlük okuyucu kartı verildi. Sonra boş bir bilgisayar bulup oturdu ve kullanma talimatını okumaya başladı.

Araştırması uzun sürmedi. İskoç Kalkınma Ajansı adına çok az şey vardı. İskoç Girişimi üzerine olanlar daha da azdı. SDA'nın batmadan önce İskoç Ofisi'nin kanatları altında olduğuna inandığından, bilgisayara İskoç Ofisi yazdı. Bir sürü bilgiye ulaşmak mümkündü; sırasıyla tümüne baktı: refah, yol genişletme çalışmaları, balıkçılara verilen destek, cezalar... Ama SDA ya da İskoç Girişimi hakkında yeni bir şey yoktu.

Yolun karşısındaki Merkez Kütüphanesinde de benzer sonuçlara denk geldi. Edinburgh Bölümü onu alt kattaki İskoçya Kütüphanesine gönderdi ve İskoçya Kütüphanesinin mikro fişlerinin de yolun karşısındaki bilgi ve ileri teknoloji olanakları kadar yararsız kaldığını gördü. Rebus sonunda kütüphanecilerden birine sormaya ni-

yetlendi. Kadın masada oturmuş, gazete kupürlerini beş ayrı deste halinde diziyordu.

"Evet?" diye sordu kadın fısıltıyla.

"İskoç Kalkınma Ajansı hakkında bilgi arıyorum," dedi.

"Fişlere baktınız mı?"

"Evet."

"O zaman yoktur." Biraz düşündü. "Doğrudan İskoç Ofisi'yle temas kurabilirsiniz."

Evet, bunu yapabilirdi. High Caddesine çıkıp North Köprüsünü geçerek St. James Merkezinin yanından İskoç Ofisi'nin yer aldığı Yeni St. Andrew's Binasına yürüdü. Kapıdaki bekçiye ne istediğini sordu ve danışmaya yönlendirildi. Oradaki kadın çok kibar davransa da faydası olmadı. Kütüphane ve Yayın Odalarını aradı fakat oralardan da bir şey çıkmadı. Rebus, SDA'yla ilgili hiçbir bilgi olmamasına anlam veremiyordu.

"Kimsenin ilgilenmediğini söylediler," dedi kadın, telefonu kapattıktan sonra.

"Ama *ben* ilgileniyorum."

"HMSO Kitapçısına sorabilirsiniz."

"Lothian Yolundaki mi?"

"Evet." Kadın yüzündeki ifadeyi fark etti. "Burada isterseniz alabileceğiniz başka kitaplar var."

Bu sabahki icraatına dair bir şey göstermek isteyen Rebus içlerinden biri HM Soruşturma Merkezini tanıtan birkaç kitapçık aldı. Rebus acaba içinde rüşvetten bahsediliyor mu diye merak etti.

Görevliye teşekkür etti. Girişte bir vitrin olduğunu görünce bakmaya gitti. Yeni St. Andrew's

Binası, Leith'e taşınacak ve bu taşınma da milyonlara mal olacaktı. Ödediği vergilerin nereye harcanacağını öğrenmek, Rebus'a kendini daha iyi hissettirmedi. Binadan çıkarken sulu kar yağmaya başlamıştı.

Bu da ona Cafe Royal'e uğraması için bir bahane sundu. Saat on biri çeyrek geçiyordu ve o günün ikinci müşterisiydi. Burayı boşken seviyordu. Kalabalıkken atmosferi kötüleşen nadir barlardan biriydi. Yürümekten yorulmuştu. Sadece George IV Köprüsüne yürüyeceğini düşündüğünden arabasını evde bırakmıştı.

O bardan çıkana kadar yağış durdu. Princes Caddesindeki satıcılardan uzak durmak için George Caddesinden yürüyüp Lothian Yoluna döndü. Lothian Yolunun rüzgârı doğa harikalarından biriydi; insanlar neredeyse kırk beş derece açıyla yürüyordu. Karşıdan esen rüzgâr insanın bir anda yorgun düşmesine neden olabilirdi. Rebus aşağı bakıp sanki bacakları takmaymış gibi bir adımını diğerinin önüne atmaya odaklandı.

Yeni Kongre Merkezi bitmişti. Şehirde bir sürü yeni bina inşa edilmişti: Festival Salonu, Kongre Merkezi, mahkeme ek binası, kütüphane ek binası ve yeni İskoç Ofis Merkezi. Nefesini toparlamak için bir kapının eşiğinde durup inşaat programının boyutlarını düşündü: yeni yollar, yeni tesisler... Forth'a yeni bir köprü yapılmasından bahsediliyordu. İyi de, parası nereden geliyordu? Düşünceli bir halde yürüyerek HMSO dükkânına girdi. Tezgâhtara otuz saniye kadar

ne istediğini anlattıktan sonra adam başını iki yana salladı.

"Daha bitirmedim," dedi Rebus.

Adam sessizce dinleyip Rebus bitirince tavsiyede bulundu. "Doğrudan İskoç Girişimi'nden bilgi isteyebilirsiniz." Adresi bulmak için rehberi çıkardı. Merkezi Glasgow'daydı ama Edinburgh'da da şubesi vardı: LEEL: Lothian and Edinburgh Enterprise Limited. Haymarket Sıraevleri'ndeki ofisi, yürüdüğü mesafe dikkate alınırsa, çok uzakta sayılmazdı.

LEEL'in içinde yer aldığı yeni binanın sıkılmış görünen iki danışma görevlisi vardı fakat güvenlik yoktu. Buranın geçmişiyle ilgili bilgi almak istediğini söyledi.

Ona gülümseyerek, "Agatha elimizde olanları aşağı getirecek," dediler. "Siz buyurun oturun."

Oturup masanın üzerine yayılmış şeyleri okudu. Bacakları sızlıyordu. Bunun bir tür egzersiz olduğunu düşündü. Bazıları her gün yapıyordu.

Asansörün kapısı açıldı ve genç bir kadın ona doğru yürüdü. Yüzünde çalışılmış bir gülümsemeyle ona içinde belgeler olan şık bir dosya uzattı.

"Şimdilik elimizdekiler bundan ibaret," dedi.

"Teşekkürler, Agatha, bu yeterli."

Hazır gelmişken bir kahve içmek üzere Torphichen'e uğradı. Davidson olmasa da Dedektif Polis Memuru Robert Burns oradaydı ve Rebus onunla sohbet ederek hasret giderdi. Sonra Burns'ten bir iyilik istedi.

"Birinin beni eve bırakması gerek," dedi. "Sağlık nedeniyle..."

Evine dönen Rebus aldıklarını okudu. Gyle Park West ya da Mensung adında biri ya da bir şeyle ilgili hiçbir ize rastlamadı. Bulduğu şeylerin Belediye Meclis Üyesi Gillespie'yle hiçbir alakası yoktu. Ama Kirstie Kennedy'nin az ya da çok Willie ve Dixie'yi tanıdığını biliyordu: Aksi takdirde Belediye Başkanına ait bir belgenin Willie'nin yatak odasına ne işi vardı? Ama şimdilik orada ne işi olduğunu bilmiyordu. Kirstie evden almış olmalıydı, ama neden? Onun için bir anlamı mı vardı ve Willie onu neden saklamıştı?

Telefonu çaldı. Arayan Siobhan Clarke'dı. "Nerelerdeydiniz?" diye sordu.

"Yürüyordum."

"*Yürüyor* muydunuz?"

"St. Leonard'da işler nasıl?"

"Emniyet amiri, Brian'la ikimizin başından ayrılmıyor, üstelik bir de üzerimize iş yıkmaya devam ediyor."

"Yani henüz bir şey yapamadın?"

"Aksine, çok ilginç haberlerim var. Meclis üyesinin kâğıt doğrayıcısı kiralıkmış. Stockbridge'de bu tür eşyaları kiralayan bir şirket var. Bu arada aklıma geldi, döndüğünüzde sizi minik bir sürpriz bekliyor."

"Ne?"

"Yeni bilgisayarlar geldi."

"Güzel, fazladan birkaç kişiyi devriyeye çıkarabiliriz."

"Tanrım," sesinden ironi akıyordu. "Bunu bugün ilk kez duyuyorum. Neyse masanızda bir tane hazır sizi bekliyor."

"Gillespie doğrayıcıyı ne zaman kiralamış?"

"Çarşamba günü. Satıcıya birkaç günlüğüne bir tane aradığını ama çok pahalı olduğundan satın alamadığını söylemiş."

"Şansımıza cimri, yoksa bir şey doğradığından haberimiz olmazdı."

"Kalanını duymak ister misiniz? Nihayet konsolosluğa ulaştım ve Haldayne'le konuşmak istediğimi söyledim." Durdu. "Bana Bay Haldayne'in dışarıda olduğunu söylediler. İlk adı Richard. Soyadını hecelettim: Ortasında y var."

"Sen bir dâhisin."

"Gerisini duymak ister misiniz?"

Rebus ayaklarının sızısını unuttu. "Hiç durma."

"Bay Richard Haldayne'i araştırdım. Hiç şehirdeki diplomatlarla bir işiniz oldu mu?"

"Hayır."

"Benim oldu. Üniformalıyken birkaçına trafik cezası kesmiştim. Amirim diplomatik plakaya ceza yazmanın boşa vakit harcamak olduğunu söylemişti. Onlara bir şey yapamadığımızdan cezaları ödemezler."

"Sen de bilgisayardan kontrol ettin ve?"

"1985'e kadar giden on sekiz ödenmemiş park cezası. Bu yılda ikiden az eder ki bu da adamın kanunlara itaat eden bir diplomat olduğunu gösterir."

"Yine de epey ceza yemiş. Bir memur bu cezalar hakkında onunla konuşmak isteyebilir."

"Sakın yakalanmayın, efendim."

"Aynısı senin için de geçerli, Clarke. Teşekkürler."

Telefonu kapatıp parmaklarını ahizeye vurdu. Kesinlikle bir gelişme vardı. Ahizeyi kaldırıp Sammy'nin iş numarasını çevirdi. Orada değildi. Ona bunu söyleyen kadının sesi gergin geliyordu.

"Ben babasıyım," dedi Rebus, "bir terslik mi var?"

"Berbat haldeydi. Birisi onu eve götürdü."

"Neden?"

"Ev sahibinden dolayı." Kadın burnunu çekti.

"Ne olmuş ev sahibine?"

"*O* üzgün olduğundan Sammy'nin de morali çok bozulmuş."

Rebus sakin davranmayı bıraktı. "Neden üzgünmüş?"

"Kedileri severim," dedi kadın.

"Ne?"

"Kediler. Ev sahibinin kedisi... Dün gece birisinin köpeği ev sahibinin kedisini parçalamış."

Rebus sonunda Patience'ın dairesini arayacak cesareti toplayabildi ve telefonu Sammy açınca rahatladı.

"Duydum," dedi. "Patience nasıl?"

"Dışarı çıktı. Berbat halde."

Rebus yutkundu. "Nasıl olmuş?"

"Lucky bahçedeydi. Köpek duvarın üzerinden atlamış olmalı. Lucky kedi kapısına kaçtı ama kapı kilitliymiş." Sesi kısıldı. "Ve olan oldu."

"Aman Tanrım," dedi Rebus.

"Sorun şu ki baba, Patience *beni* suçluyor."

"Ama bunun..."

"Benim kilitlediğimi söylüyor. Döndüğümden beri benimle neredeyse hiç konuşmadı."

"Kilit kendi kendine düşmüştür."

"Bilmiyorum ama *ben* yapmadığımdan eminim."

"Bak Sammy, aramamın nedeni..."

"Evet?

Rebus önündeki notlara baktı. "Bana SWEEP'in İskoç Ofisi'ndeki bağlantısının adını verebilir misin?"

O gün öğleden sonra Belediye Başkanıyla randevusu vardı.

Rebus telefonda ayrıntı vermemişti; sekretere sadece "soruşturmanın" parçası olduğunu söylemiş, cümlesinde "resmi polis" ibaresini geçirmemeye dikkat etmişti. Sekreter ev numarasını alıp onu tekrar aramıştı. Başkan saat dörtte onunla beş dakika görüşebilirdi.

"Beş dakika yeter," demişti Rebus.

Belediyenin ana kapısından geçerken, Edinburgh'un gömülü veba sokağı Mary King Geçidi'nin altlarında olduğu fark ederek yere baktı. Sokağı örtüp üzerine yenisini inşa etmişlerdi: Edinburgh tarzı tam da buydu: Göm ve unut.

Belediye Başkanı onu karşılamak üzere ofisinden çıktı. Yorgun görünüyordu, yüzünde derin çizgiler vardı ve kare şeklindeki çenesi sarkmıştı. Kırlaşmaya başlayan siyah saçları ve kalın siyah kaşlarıyla, bir nesil önce bulabileceğiniz türden, sert yüz hatlarına sahipti.

"Müfettiş." Tokalaştılar. Başkan, sekreterine döndü. "Beş on dakikaya toplantıda olurum," dedi. Rebus'a döndü. "Öğleden sonra birkaç dakika buradan kaçmak hoşuma gider. Zihnimi boşaltıyor. Mahzuru var mı?"

Rebus olmadığını söyledi.

Sokakta Cameron Kennedy'yi tanıyan olmadı. High Caddesini geçip başıyla St. Giles Katedralini işaret etti. Rebus onun peşi sıra büyük ve eski kiliseye girdi. Ellerinde rehberle dolaşan üç turist haricinde içeride kimse yoktu. Rebus ve Başkan ana koridorda yürüdü.

"Size nasıl yardımcı olabilirim, Müfettiş?"

"Kızınızla ilgili, efendim."

Başkanın yüzü hareketlendi. "Onu buldunuz mu?"

"Hayır, efendim. Ama kısa süre önce olduğu yeri biliyorum. O iki düzenbazı hatırladınız mı?"

"Hatırlamaz mıyım? Sen de korkunç bir kaza geçirmiştin, değil mi?"

Rebus başını sallayarak onayladı. "Aslında belki de yaptıkları numara değildi."

"Bu da ne demek?"

"Telefonda konuştuğunuz kız..."

"Ah, onun Kirstie olduğunu hiç zannetmiyorum."

"Ama olabilir. Ölen iki genci tanıdığına dair kanıt var."

Başkan ona baktı. "Kanıt mı?"

"Yatak odasında bulduğumuz bir şey." Rebus iş planını çıkarıp Başkana uzattı. "Bu sizin mi, efendim?"

Başkan planı inceledi. "Nerede buldum demiştin?"

"Çocuklardan birinin yatak odasında saklıydı. Ne zaman ve nerede kaybolduğunu biliyor musunuz?"

"Hayır, ben... Epey zaman önceydi. Eve götürdüğümü sanıyordum..."

"Kirstie giderken yanına almış olmalı."

Başkan yavaşça başını salladı.

"Asıl soru, neden? Yani, bu belgenin kızınız için bir önemi var mıydı?"

"Nasıl olabilir ki?"

"Ben de bilmiyorum. Sizin bilebileceğinizi ummuştum. Lütfen son sayfaya bakın."

Başkan son sayfayı açınca şaşırdı.

"Bunu siz mi yazdınız, efendim?"

"Hayır." İsme kocaman gözlerle baktı.

"Kirstie'nin el yazısı mı?"

"Bilmiyorum."

"Peki, ne demek olduğunu biliyor musunuz?"

Başkan başını yavaşça iki yana sallayıp raporu kapattı. "Müfettiş ben... galiba Kirstie meselesi yüzünden fazla yaygara kopardım. İyi durumda olduğuna eminim."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Polise onu bulmaya çalıştığı için minnettar olduğumu söylemek istiyorum ama bence daha fazla aramanıza gerek yok."

Rebus gözlerini kıstı. "Neden şimdi?" Raporu geri almak istese de Belediye Başkanı katlayıp cebine koydu.

"Bir nedeni olması mı gerek?"

"Raporla mı ilgili?"

"Okudun mu?"

"Evet, efendim."

"Sadece muhtemel bir iş girişiminin hazırlık raporu, o kadar."

"Gyle Park West'te mi?" Belediye Başkanı başını salladı. "PanoTech'in yeni tedarikçisi mi?"

"Bilmediğin şey de yokmuş, Müfettiş."

Rebus omuz silkti. "Kirstie'nin, sanki önemi varmış gibi, neden alıp sakladığını merak ediyorum."

Kennedy gülümsedi. "Bir önemi yok, Müfettiş. Alt tarafı olabilecek bir şeyin planı. Gerçi olsa iyi olurdu."

"Neden, efendim?"

"Elbette iş imkânı sağlayacağı için."

"LABarum planı şu sıralarda herhangi bir heyette görüşülüyor mu?"

Başkan bir sıraya oturunca Rebus da önüne oturdu. "Bunun kızımla ne ilgisi var anlamadım."

Rebus omuz silkti. "Sadece merak ettim."

"Evet, yakında görüşülecek."

"Belediye Meclis Üyesi Gillespie'nin sanayi heyeti mi görüşecek?"

"İlk başta, evet. Bak, bunların Kirstie'yle ne ilgisi var anlamış değilim. Belgeyi evimdeki çalışma odamdan almış olabileceğini kabul ediyorum. Sırf asilik olsun diye yapmış olması mümkün; yaptı çünkü *yapabilirdi*."

"Kendisi asi miydi, efendim?"

"Tüm gençler öyle değil mi?"

"Tüm gençler uyuşturucu kullanmıyor, efendim."

Rebus, Başkanın yanaklarına rengin geri gelişini izledi. "Ne dedin sen?"

"Bu yüzden bize yeni çekilmiş fotoğrafını vermediniz çünkü keşler fotoğrafta pek iyi çıkmaz."

Başkan ayağa fırladı. "Bu ne cüret!" Turistler rehbere bakmayı bıraktı.

"Yalan söylediğimi iddia edebilir misiniz?" diye sordu Rebus istifini bozmadan. Kennedy ağzını açsa da tekrar kapattı. "Bana yalancı olduğumu söyleyin, ben de söylediklerimi geri alayım."

Loş ışıkta Cameron Kennedy'nin gözleri ışıldadı. Duvarlardan asılan sancaklara, sunağa, pencerelere ve tavana baktı. Sonra Rebus'a bakıp başını iki yana salladı ve çekip gitti.

Rebus ellerini kucağında kavuşturarak birkaç dakika sessizce oturdu. Yaptıklarından tam olarak hoşnut olduğu söylenemezdi, öte yandan bu alışık olmadığı bir şey de değildi.

21

İskoç Ofisi'ndeki SWEEP'in bağlantısının ismi Rory McAllister'dı ve Rebus'la ertesi gün Leith Walk'taki bir İtalyan restoranında öğle vakti buluşmayı kabul etti.

Rebus yarımda gittiğinde McAllister'ın orada olduğunu gördü. Zarif krom bir tükenmez kalemle *Scotsman*'in bulmacasını henüz bitirmişti. Tokalaşmak üzere ayağa kalktı. Rebus adamın maden suyu içtiğini gördü.

Garson Rebus'a kocaman bir menü verirken McAllister, "İşadamı seçiminden şaşma," dedi. Rebus da dediğini yaptı.

Rory McAllister otuzlu yaşlarının sonlarındaydı, düzgün kesilmiş seyrek saçları ve sivilce ve siyah nokta izleri taşıyan bir suratı vardı. Rebus'a, sanki gözlüğe ihtiyacı varmış ama takmayacak kadar kibirliymiş gibi, gözlerini kısarak baktı. Koyu renkli yün takımıyla krem rengi gömleği ve düğümü sıkı gri kravatı yakışmıştı.

Rebus tepeden tırnağa tam bir devlet memuru diye düşündü. McAllister'da eğitimli Edinburghlu sesi vardı: Burundan gelen ve iniş çıkışlı hoş bir ton, hecelerin sonunu bitirmeye özellikle meraklı...

Gazeteyi masanın altında gözden ırak bir yere koyarken, "Aramanız ilgimi çekti, Müfettiş," dedi. "Tam olarak ne istiyorsunuz?"

"Bay McAllister, bana İskoç Ofisi'nden bahsetmenizi istiyorum. Ayrıca SDA ve İskoç Girişimi hakkında da bilgi istiyorum."

McAllister, "Hmm," deyip bir galeta paketini açmaya başladı. "Ben düşüncelerimi toparlarken sipariş versek nasıl olur?" Garsonla kısık ama kendinden emin bir sesle konuştu. Rebus böylelerini iyi bilirdi: Hemfikir olduklarında sesleri yüksek, aksi takdirde kısık çıkardı; kızdırıldığında McAllister'ın sesinin fısıltı gibi çıkacağından emindi.

"Domates çorbası fena değildir," dedi Rebus'a. "Dana eti ve *pollo* da öyle. Şaraba gelince..." Rebus omuz silkerek McAllister'ın tercihine razı olduğunu gösterdi. "Yarımşar şişe beyaz ve kırmızı şarap." Adamın şarap listesini kapatmasıyla diğer bir mevzu da halledilmiş oluyordu. Restoranın öbür ucundaki iki kişiye el salladı. Takım elbiseleri üniformaya benziyordu. Restoran hızla doluyordu ve gelenlerin çoğu New St. Andrew's Binasından gelen mültecilere benziyordu.

"Evet." McAllister ellerini kavuşturup ovuşturdu. "Demek İskoç Ofisi hakkında bilgi istiyorsun. Alttan mı başlayayım, üstten mi? Benimle tanıştığına göre en altı artık biliyorsun demektir." Rebus'un bunun bir şaka olduğunu anlaması için gülümsedi. Sammy, McAllister'ın yetenekli, zeki ve çalışkan olduğunu söylemişti.

Ve yardımsever.

"Galiba yukarıdan başlasam iyi olacak," diye devam etti. "Yukarısı, senin pozisyonuna bağlı olarak, iki kişiden biri demektir. İskoçya İçişleri Bakanı, İskoç Ofisi'nin başıdır ve halk açısından da durum budur. Ama siyasetçiler gelip gitse de İskoç Ofisi değişmeden kalır."

"Yani gerçek yöneticinin en kıdemli devlet memuru olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Kesinlikle, o da müsteşardır ki genelde daimi müsteşar olarak bilinir."

"Neden iki unvanı var?"

McAllister domuz gibi ses çıkararak güldü.

"Sorgulama, sadece kabul et." Bir ekmek sepeti geldi ve McAllister bir ekmeği alıp üçe böldü. "İskoç Ofisi savunma, dışişleri ve sosyal güvenlik haricinde İskoçya hükümetinin tüm faaliyetlerinden sorumludur. Whitehall'da küçük bir şubemiz var ama çoğumuz burayı, ya St. Andrew's ya da Yeni St. Andrew's Binasını kullanırız."

"St. Andrew's Binası..."

"Regent Caddesindeki Reichstag'a benzeyen bina."

"Ah, elektrik santrali."

McAllister doğruladı. "İçişleri Bakanı ve danışmanları orada görev yapar. Biz kalanlarsa Victoria Quay hazır olana kadar Yeni St. Andrew's Binasındayız." İki tabak domates çorbası geldi. "Danıştay Başkanı ve Belediye Başkanı da İçişleri Bakanına bağlıdır. Haliyle ikisi de kraliyet görevlisidir."

"Haliyle."

"Ayrıca bir devlet bakanı ve üç tane de pam var."

"Pam mı?"

McAllister peçetesiyle ağzının kenarını sildi. "Sakın kimseye onlara böyle dediğimi söyleme: Parlamento Müsteşarları."

"Onlardan sadece bir tane yok muydu?"

McAllister başını iki yana salladı. "Parlamenterle daimiyi birbirine karıştırma: *Daimi* Müsteşar bir tanedir ve devlet memurudur. Bir tek o..."

"Daimidir, değil mi?"

McAllister başını sallayarak onayladı. Çorbasından bir yudum ve ekmekten bir lokma alarak devam etmeye hazırlandı. Garsonun getirdiği beyaz şaraptan kendisine bir kadeh koydu. Rebus kırmızıyı tercih etti.

"Şimdi de dairelere geldik," dedi McAllister. parmağıyla saydı: "SOID, SOED, SOEnD, SOHHD, SOFAD ve pek yavan da olsa, Merkezi Hizmetler."

Rebus gülümsedi. "Bay McAllister, bence kasten beni yıldırmaya çalışıyorsunuz."

McAllister hayretle baktı. "Hayır, sizi temin ederim..."

"Bakın, ben sadece SDA ve İskoç Girişimi hakkında bilgi istiyorum."

"Sıra onlara da gelecek, merak etmeyin." Garson gelip tabakları aldı. McAllister ona, "Bugünkü biraz acıydı," dedi; şikâyetten çok açıklamaydı.

Adam ikinci bahsin ortasına gelmişti ki Rebus nihayet istediği konuya vardıklarını gördü.

"... yani o, LEC'ler gelene kadar SOHHD'deydi. SDA ve HIDB, SE ve HIE oldu ve RDG ve RSA'dan sorumlu zavallı adam kendini..."

"İngilizce konuşmaya başladığında haber ver."

McAllister tekrar domuz gibi ses çıkararak güldü. "Galiba halkla konuşmaya pek alışık değilim. Bu kısaltmaları çevremdekilerin bilmesine alışığım."

"Ama ne yazık ki ben anlamıyorum, o yüzden biraz bana ayak uydur."

McAllister derin bir nefes aldı. "SDA 1975'te, bazılarına göre o devirde yükselen milliyetçiliği tatmin etmek adına Wilson tarafından kuruldu," diye başladı. "200 milyon sterlinlik bütçesi vardı ki o zaman için çok büyük bir meblağdı bu ve aralarında SIEC'in de -İskoçya Sanayi Bölgeleri Kuruluşu- bulunduğu mevcut üç yapının yerine geçti. SIEC yirmi beş *milyon* metrekarelik fabrika alanıyla dahil oldu."

"Epey büyük bir alana benziyor."

"Hem de nasıl! SDA işe koyuldu. Herhangi bir zamanda ortalama beş bin projenin sürdüğü hesaplandı. SDA'nın tüm İskoçya'yı içermediğini de unutma: Bir de Kuzey İskoçya ve Adalar Kalkınma Kurulu var. Ama ikisi içinde Kuzey İskoçya ve Adalar Kalkınma Kurulu yani HIDB çok daha eskidir." Bu arada makarnalar geldi. McAllister kendininkinin üzerine parmesan peyniri serpip yemeğe girişti. "Sonra birisi SDA'dan kurtulmaları gerektiğine karar verdi." Başını iki

yana salladı. "Bozuk değilse tamir etme, lafını bilir misin? SDA iyi durumdaydı. Birkaç heyet tarafından incelenmiş ve bir sorun bulunmamıştı. Glasgow Bahçe Festivali ve Quinlon adındaki bir müteahhitle yapılan sözleşme yüzünden bazı sıkıntılar yaşanmıştı ancak o zamana kadar İskoç Girişimini kurma planları çoktan yapılmıştı bile."

"1 Nisan 1991'de –tarihe dikkatini çekerim – SDA ve HIDB, İskoç Girişimi ve Kuzey İskoçya ve Adalar Girişimi oldu. Temelde değişiklik iki yönlüydü: Yeni kurulan kurumlar Eğitim Kurumunu da devraldı ve daha da önemlisi SDA'nın merkezi rolü azaldı."

"Neden?" Rebus şarabına dokunmadı. Anlaması için aklının başında olması gerekiyordu.

"Yetki özel sektörün öncülüğündeki yerel girişimci şirketlere (LEC) devredildi."

"Lothian ve Edinburgh Yatırım Şirketi gibi mi?"

"Evet, LEEL onlardan biri."

"İskoç Ofisi'nin onlar üzerinde bir yetkisi var mı?"

"Evet, İskoç Girişimi'nin sponsoru SOID."

"İskoç Ofisi Sanayi Dairesi mi?" McAllister sessizce alkışladı. "Bu da bizi para kaynağına getirir," dedi Rebus.

"Para kaynaklarından bütün gün söz edebilirim çünkü benim uzmanlık alanım."

"Peki, İskoç Ofisi'nin yıllık bütçesi ne?"

McAllister yanaklarını şişirdi. "Dört yüz elli bin civarı."

Rebus makarnasını bitirdi. "Kusura bakma ama bu epey büyük bir miktar."

"Ama para bölünüyor: yatırım, çevre, gençlik ve yetişkin eğitimi ve masraflar."

"Böyle söylediğinde para hakkıyla harcanıyormuş gibi görünüyor."

McAllister gülerken az kalsın boğuluyordu. "Tam bir devlet memuru gibi konuştun."

"Dalga geçiyordum. Söyleyin Bay McAllister, neden benimle görüşmeyi kabul ettiniz?"

Bu soru McAllister'ı şaşırttı. Cevap vermekte acele etmedi. "Daha önce hiçbir polis memuruyla tanışmamıştım," dedi. "Galiba merak ettim. Ayrıca niyeti ne olursa olsun yaptığımız işle *ilgilenen* birini görmek güzel. İşin aslı bu ülkedeki seçmenlerden sadece üçte birinin İskoç Ofisi diye bir şeyden haberi var. Üçte bir!" Arkasına yaslanıp kollarını açtı. "Üstelik milyonlarca sterlin bütçemiz var!"

"Söyler misiniz, hiç yolsuzluk söylentileri çıktı mı?" diye sordu Rebus, istifini bozmadan.

"İskoç Girişimi'nde mi?"

"Evet."

"Hayır, hiç kulağıma çalınmadı."

"Ya SDA?"

Bir garson tabakları alırken, diğeri ana yemekleri ve sebzeleri getirdi. McAllister yemeğe yumuldu. Rebus'un sorusuna ilk lokmayı yuttuktan sonra cevap verdi.

"Varsa bile şimdiye kadar çoktan hasıraltı edilip unutulmuştur. SDA, İskoç Girişimi olduğun-

da hesaplar el değiştirdi: yeni düzen, yeni kurallar. Geçmişe sünger çekmek gibi."

"Peki, yolsuzluk tespit *edilseydi* ne olurdu?"

McAllister çatalıyla süpürme hareketi yaptı. "Tümü halının altına süpürülürdü."

Rebus biraz düşündü: Geçmişe sünger çekmek, halının altına süpürmek... Belediye meclisi de SDA gibi ortadan kalkmak üzereydi.

"Anladığım kadarıyla, Bay McAlister, SDA ve İskoç Girişimi hakkında *neden* bu kadar çok soru sorduğumu merak ediyormuş gibi görünmüyorsunuz."

McAllister bir yandan uzun uzadıya düşünürken, bir yandan da yemeğini çiğnemeye devam etti. "Galiba bana hazır olduğunuzda ya da olursanız söyleyeceksiniz. O zamana kadar beni ilgilendiren bir şey değil. Ben meraklı bir tip değilimdir, Müfettiş. Bizim işimizde bu önemli bir özelliktir."

Rebus bir süre sonra sordu. "Kurulu kim seçiyor?"

"İskoç Girişimi ve Kuzey İskoçya ve Adalar Girişimi'ndekileri İçişleri Bakanı." McAllister şarabın kalanını kadehine döktü. "Elbette kendi kafasına göre değil. Daimi Müsteşarın tavsiyesine göre hareket eder. Nihayetinde Müsteşarın işi bu: tavsiyede bulunmak. Gerçi onları hayata geçirmek de onun görevi ama neyse..." McAllister saatine baktıktan sonra garsonu çağırdı. "Seni bilmem, Müfettiş, ama benim tatlı yiyecek halim kalmadı," dedi. Göbeğine vurdu. Garson gelince McAllister kahve istedi.

"Müfettiş yoksa SDA'daki yolsuzlukları mı soruşturuyorsunuz?"

Rebus gülümsedi. "Meraklı değilim demiştiniz. Söyleyin, Mensung kelimesi size bir şey ifade ediyor mu?"

McAllister düşünürken bir kürdan alıp dişlerini karıştırdı. Bu manzara Rebus'un dişlerinin kamaşmasına neden oldu. "Sanki tanıdık gibi ama çıkaramadım. Araştırmamı ister misiniz?"

"Çok memnun olurum. Peki, SDA ya da İskoç Girişimi'yle ABD Konsolosluğu arasında bir bağlantı var mı?"

Bu soru da McAllister'ı şaşırttı. Kahvesi geldiği sırada, "Evet, var," dedi. "Amerikan şirketlerini buraya gelmeye ikna etmeye çalışıyoruz, o yüzden de konsoloslukla temas faydalı, hatta hayatidir. Özellikle seksenlerde öyleydi."

"Neden?"

"Mikro elektroniğin altın çağındaydı. Silicon Glen. Locate in Scotland (LiS) gayet iyi çalışıyordu. LiS'ten bahsetmiş miydim? Kısmen SDA, kısmen de İskoç Ofisi'ne bağlıydı ve amacı yabancı şirketleri buraya çekebilmekti. Çektiği şirketlerin çoğu Amerikalıydı ve bu da seksenlerin başında ve ortasında oldu. Rivayete göre başarısının sırrı ikna ve ekonomiden çok, kanuni olarak pek bir geçerliliği olmayan masonlukmuş."

"Nasıl yani?"

"LiS, Amerikan şirketlerinde çalışan, İskoçya'da doğmuş ya da İskoç kökenli çok sayıdaki üst düzey yöneticiyi hedef alıyordu. Onları bura-

da fabrika açmaya olduğu kadar, önemli pozisyonlardaki diğer İskoçları da yanlarına çekmeye ikna etmek için uğraşıyordu. Örneğin IBM.* Aslında bu LiS'in marifeti değil; IBM, İskoçya'da kırk yıldır var. İşe Greenock'ta başladılar ve hâlâ oradalar; fabrikaları neredeyse üç kilometre uzunluğunda. Peki, onları Greenock'a getiren neydi? Nedeni ekonomi ya da kalifiye işgücü değildi, tamamıyla *duygusaldı*. O tarihte IBM'in başındaki kişi İskoçya'nın batı sahilini çok sevmişti, hepsi bu." McAllister omuz silkip kahvesine üfledi.

Rebus bir iki kademe geri gitmek istedi. "Çoğu iş böyle mi yürüyor?"

"Kesinlikle."

"Ya rüşvet?"

"İşin o kısmını bilemem."

Neden ki, diye düşündü Rebus. Onun haricinde her şeyi söylemişti. Saat iki buçuktu ve restoranda kimse kalmamıştı.

"Demek istediğim," dedi McAllister, "birine göre rüşvet olan diğerine göre teşvik primi... Pergau Barajını düşünün. Kuralları çiğnemeden esnetmenin yolları var. Örneğin Bölgesel Seçim Yardımı keyfiydi, hâlâ da öyle. Para almak için başvuran kişinin parayı verecek kişiyle okul arkadaşı olmasının bir şeyi değiştirmeyeceğini kim söyleyebilir? Dünya böyle dönüyor, Müfettiş."

* International Business Machines: Merkezi New York, ABD'de bulunan dünyanın en büyük bilişim teknolojisi şirketlerinden biridir –ed.n.

Kahvesini bitirdikten sonra acıbademli kurabiye paketini açtı.

Rebus hesabı ödedi ve garson onlar çıktıktan sonra kapıyı kilitledi. Yüzü kızaran McAllister'ın yanaklarında damardan oluşan bir ağ vardı. Artık soracaklarını sorduğuna göre Rebus gönül rahatlığıyla yanından ayrılabilirdi. McAllister'da hoşuna gitmeyen bir şey vardı. Bir şey hakkında uzun uzadıya konuşarak onu örtbas etmenin ne kadar kolay olduğunu bilirdi. Bir itiraf diğer bir yalanın kılıfı olabilirdi. Sorgu odasında az da olsa, McAllister'dan daha kurnazlarıyla karşı karşıya gelmişti.

El sıkıştılar.

"Vakit ayırdığınız için teşekkür ederim," dedi Rebus.

"Rica ederim, Müfettiş. Yemek için teşekkürler. Ayrıca kim bilir? Belki günün birinde ben de sizden bir iyilik isterim." McAllister göz kırptı.

"Neden olmasın," diye cevap verdi Rebus.

Ne de olsa dünya böyle dönüyordu ve adam bu konuda haklıydı. Rebus dönüp McAllister'ın gitmediği bir yöne doğru yürüdü.

22

"Elimde sorular ve yarım bırakılmış cevaplardan başka bir şey yok ve hiçbiri de beni McAnally'nin neden kendini öldürdüğüne ya da belediye meclis üyesinin neden korktuğuna bir adım bile yaklaştırmış değil," dedi Rebus. "Bu da yetmezmiş gibi, Belediye Başkanı kâğıt üzerinde Dalgety kelimesini görür görmez, bir anda kızını aramayı bırakmamızı istedi."

Telefonda St. Leonard'daki Brian Holmes'la konuşuyordu. Kalorifer peteğindeki sızıntı artmıştı. Ağzı kesinlikle daha kötüydü. Arkasındaki oturma odası, içi kâğıtla kaplı çöp torbalarıyla doluydu. Tüm cevaplar sanki onun yeteneklerinin az ötesindeymiş gibi hissediyordu.

"Yani_" diye sordu Holmes.

"Güvenoyun için teşekkürler."

"Ne dememi bekliyorsunuz?"

Rebus burnunun altını dürtünce dişindeki baskının arttığını hissetti. "Ben asıl arkadaşın Duggan'la durumun ne olduğunu öğrenmek için aradım," dedi.

Holmes bazı kâğıtları karıştırdı. "İşte bu konuda yardım edebilirim. Paul Duggan, Edinburgh'un

Rachman'a cevabı. Yıllarca belediye meclisini aldatmış. Ailesiyle oturup beş kuruş kira ödemediği halde kiralık ev yardımı için başvurmuş ve kendisine dört ayrı belediye evi tahsis edilmiş... Şimdilik bu kadarını bulduk ama başkaları da olabilir. Daireleri kiraya vermekten çekinmiyormuş, herifin sırrı bu."

"Nasıl yapıyormuş peki?"

"Uydurma isimler. Ayrıca Konut Ofisine birkaç bebekle birlikte kızlar götürüyormuş. Kızlar arkadaşıymış ve çocuklar da onun değilmiş."

"Görüşme sırasında babaları gibi mi davranıyormuş?"

"Ve kendini öncelik listesine yazdırıyormuş. Ona bir yer verdiklerinde de orayı kiralıyormuş. Bazılarına kiracı bulabilmesine bile şaşırdım. Saughton'daki yer diğerlerine kıyasla saray gibi kalır."

Rebus elini arka cebine atıp Waverley'deki barınaktan aldığı kartı çıkardı. Paul. Ucuz odalar.

"Sence Willie ve Dixie neden Duggan'ın evini seçti," diye sordu Rebus. "O ev iki kişiye göre fazla büyük değil mi?"

"Bence de. Granton'da baktığım dairelerde oturma odasında, mutfakta ve banyoda uyku tulumları vardı."

Rebus karttaki telefon numarasına baktı. "Belki bu ev sahibi dostumuzla biraz sohbet etsem iyi olacak. Çiftçi sizi oyalamaya devam ediyor mu?"

"Sürekli neyin peşinde olduğunuzu bilip bilmediğimi soruyor."

"Peki, sen ne söylüyorsun?"

"Ser verip sır vermiyorum. Sadece sizin ne yaptığınızı bildiğinizi umuyorum, amirim."

"Brian, her şeyin bir ilki vardır."

Rebus telefonu kapatıp karttaki numarayı aradı.

"Alo?" Kibar ama genç olmayan bir kadın sesiydi.

"Ee, Paul orada mı?"

"Hemen çağırırım."

"Teşekkürler."

Kadın ahizeyi telefonun yanına koydu ve Rebus kadının, muhtemelen yatak odasında paralarını sayan oğluna seslendiğini işitti. Sonunda ahizeden ses geldi.

"Evet."

"Paul?"

"Kiminle görüşüyorum?"

"İsmim John. Barınaktaki ilanı gördüm."

"Hangisi? Bir sürü yere ilan astım."

"Waverley'nin arkasında."

"Ah, tamam."

"Bana oda lazım."

"İşsizlik parası alıyor musun?"

Rebus cevap vermedi. "Merak etme, nakit ödeyeceğim, eğer korktuğun buysa..."

"Hayır, ondan değil, sadece ters bir zamanda aradın, John. Bu aralar üzerimde biraz baskı var da, bilmem anlatabildim mi?"

"Evet, baskı nasıl bir şeydir iyi bilirim."

"O yüzden şu aralar yeni bir sözleşme yapa-

mam." Sessizlik oldu. "Nakit mi dedin? Sözleşmeye ihtiyacın var mı?"

"Nakit, sözleşmeye ihtiyacım yok."

"Peki, John, görüşmeye ne dersin?"

Rebus'un gülümsemesi sesine yansımadı. "Adres ne?"

"Adres yok. Leith polis karakolunu biliyor musun?"

Rebus'un gülümsemesi dondu. Foyası ortaya çıkmıştı. Ama Duggan sessizliğini yanlış yorumladı.

"Pek hevesli değilsin bakıyorum, başın belada galiba."

"Biraz."

"Biz karakolun dışında buluşacağız. Seni Shore yakınındaki bir daireye götüreceğim. Bu arada yakında orası epey değerlenecek."

Rebus adama hayran olmadan edemedi. "Saat kaçta?"

"Beşte."

"Tamamdır," dedi Rebus.

Brian Holmes'u aradı. "Rachman'ın listesinde Shore yakınlarında bir ev var mı?"

"Leith mi? Hayır," dedi Holmes. "Leith'e en yakın yer Granton'da. Neden sordunuz?"

"Henüz hepsini bulamamışsın, hepsi bu."

Beşe beş kala polis karakolunun karşısındaki yoldaydı. Kullanılmayan bir binanın merdiveninde duruyordu. Leith'in genel durumu eskisine göre daha iyiydi. Boş arsalara siteler kurul-

muş ve yeni restoran ve kafeler açılmıştı. Bu yeni işletmelerde geçici bir hava vardı; sürekli henüz el değiştirmiş gibi görünüyorlardı. Leith'in canlanışı Shore'da başlamış ve dönüştürülen depo ve market üstü barlarla orada da bitmişti. Ama şimdi yeni bir canlanma dönemine girmişti: Victoria Dock'ta yeni İskoç Ofisi Merkezi inşa ediliyordu ve Queen's Quay'deki denizci hanı otele çevrilmişti.

Ama Leith hâlâ eski ve eşsiz cazibesini koruyordu: Şehrin gündüz vakti, kısa etek ve ince ceketleriyle soğukta titreyen fahişeleri görebileceğiniz belki de tek bölgesiydi. Rebus, Bernard Caddesinde onların bazılarının yanından geçti: Tümü de eve götürülmeye hazır bekliyordu.

Merdivende on beş dakika kadar bekledikten sonra Paul Duggan göründü. Genç adam ayak bileğine kadar inen siyah yün bir palto giyiyordu ve yakalarını da yukarı kaldırmıştı. Ayağındaki spor ayakkabılar yepyeni olduğundan geçen arabaların far ışıklarını yansıtıyordu.

Rebus yoldan karşıya geçerken Duggan ona hiç dikkat etmedi; gözleri bambaşka birini arıyordu.

"Beni mi bekliyorsun?" diye sordu Rebus.

Duggan'ın onu fark etmesi biraz zaman aldı. "Hey Tanrım, ne istiyorsun?"

"Telefondaki bendim. Shore'da da bir yerin olduğunu bilmiyorduk."

"Neden bahsettiğin hakkında hiçbir fikrim yok."

"Gel Paul, biraz sohbet edelim."

"Orada mı?"

Rebus karakola baktı. "Hayır," dedi, "orada değil. Bu sadece seninle benim aramda kalacak. Anlaşıldı mı?"

Rebus yürümeye başladığında bir eli Duggan'ın kolundaydı.

"Nereye gidiyoruz?" diye sordu Duggan.

"Sadece yürüyoruz, hepsi bu. Sana soracaklarım var. Dört ya da beş evin olduğunu ve Saughton'dakinin açık ara en iyisi olduğunu biliyoruz. Peki, oraya neden sadece iki kişi yerleştirdin?"

Duggan olduğu yerde durdu. "Bu bir tuzak mı? Üzerinde mikrofon mu var?"

Rebus güldü. "Senin gibi biri için mi? Umurumda bile değil. Sen benim değil, belediye meclisinin sorunusun."

Rebus tekrar yürümeye başladı. Duggan ona yetişti. "Peki, neler oluyor?"

"Beni sadece Willie ve Dixie ilgilendiriyor. Bana onların arkadaşı olduğunu söyledin, o yüzden artık seninle de ilgileniyorum."

"Evi onlara o yüzden verdim," dedi Duggan. "Onlar dostlarımdı."

"Verdin mi? Yani kira ödemiyorlar mıydı?"

"Ah... Hayır, tabii ki ödediler. Demek istediğim..."

"Bir yalanını diğeriyle desteklemeye zahmet etme, değmez. Bence sana çalışıyorlardı. Peki, ne yapıyorlardı?"

Duggan dudağını ısırdı. "Kiraları topluyorlardı," dedi sonunda.

"Karşılığında da bedava mı oturuyorlardı? Bu daha mantıklı. Sen sıska bir adamsın. Uğraştığın kiracıları düşünürsek biraz desteğe ihtiyacın olabilir, haksız mıyım? Çünkü her an ödemeye niyetli olmayan biri çıkabilir." Duggan başını salladı.

"Onlar bu iş için idealdi," dedi Rebus. "Willie zeki olduğundan ödemeyen adamı ikna etmeye çalışır ve olmazsa manyak Dixie devreye girerdi. Mevzu bu muydu?"

"Aynen."

Rebus düşünüyormuş gibi görünürken burnunu çekti. Sonra sıradan bir şeymiş gibi, "Bu kaçırma numarası kimin fikriydi?" diye sordu.

"Dedim ya, haberim yok! Onlar benden sadece araba istediler!"

Rebus, Duggan'ı hiç duymamış gibi, "Willie'nin fikridir," dedi. "Dixie'de o kadar kafa yok." Duggan'a döndü. "Elbette senin fikrin de olabilir."

Duggan itiraz edecekti ki vazgeçti. Sessizce yürüdüler. "Tamam," dedi sonunda. "Tamam, ama aramızda kalacak."

Rebus omuz silkti. "Dediğim gibi, senin peşinde değilim ama bana yalan söylersen işler değişir. O yüzden ayağını denk al."

"Ne planladıklarını biliyordum."

"Elbette biliyordun. Senin gibi cimri bir şerefsiz çıkarı olmadan hayatta arabasını ödünç vermez." Rebus, Kirstie Kennedy'nin resmini çıkardı. "Bu kızı Willie ve Dixie'yle birlikte gördün, değil mi?"

"Hayır."

"Ya Dalgety?"

"Ne?" İsim belli ki Duggan'a hiçbir şey ifade etmemişti.

"Hadi ama," dedi Rebus. "Kızı gördüğünü *biliyorum*. Barınaklarda çok zaman harcıyorsun..."

"Hayır, harcamıyorum."

"Bir sürü ilan tahtasında ilanın olduğunu kendin söyledin. Oralara uçarak mı gidiyorlar?" Rebus resmi Duggan'a uzattı. "Kızı gördün."

"Hayır."

"Yalan söylüyorsun. Neden korkuyorsun, Paul?"

Shore'a inmişlerdi ve Duggan nerede olduklarını ancak şimdi fark etmişti. Barların karşısındaki yolda denizin kıyısında yürüyorlardı. Çok geçmeden liman girişine geleceklerdi. Rebus durup Duggan'ın kolunu çekti. "Bak ona!" diye bağırdı. Duggan yüzünü çevirdi. "Bak ona!"

Duggan resme bakıp tekrar yüzünü çevirdi. Gözleri sokak lambasının altında ışıldıyordu.

"Willie'yi onun yatak odasında bir şey bırakacak kadar iyi tanıyordu. *Onu tanıyordu*... Ve *senin* de onu tanıdığından adım gibi eminim!"

Duggan gözlerini kırptı. "Yatak odasında ne bırakmış?" diye sordu usulca.

"Bana kızın yerini söyle."

Duggan başını olmaz anlamında iki yana sallayınca Rebus onu paltosunun yakasından tutarak denizin kenarına sürükledi. Yolda sahipleri barlara doluşmuş boş arabaların dışında hiçbir şey yoktu.

"Yüzmeyi sever misin, Paul? Eğer lağım ya da

sıçanlara aldırmazsan bu havada epey canlandırıcı bir deneyim olabilir."

"Bu palto bir servet eder," diye bağırdı Duggan.

"Hapiste buna ihtiyacın olmayacak evlat. Birlikte yatacağın kocaman, pislik herif seni sıcak tutar."

"Tamam, tamam!"

Rebus onun yakasını bıraktı. Duggan caddede durup etrafına bakındı.

"İstersen kaç, Paul, nasılsa bulurum seni."

"Tamam, sakin ol biraz. Evet, onu gördüm. Bir süre Willie ve Dixie'yle takıldı."

"Ne kadar?"

"Bir hafta, belki on gün."

"Hâlâ buralarda mı?"

"Hiç görmedim. Zaten önceden de sadece birkaç kez görmüştüm."

"Saughton'daki evde mi?"

"Hayır, hayır, barınaklarda."

"Ama nerede olduğunu ve ne yaptığını bilmiyorsun, öyle mi?" Duggan başını iki yana salladı. "O zaman şöyle yapacağız. Onu benim yerime sen bulacaksın."

"Ne?"

"Senin gibi birinin bir sürü tanıdığı vardır... Zor olmaz."

"Ne istediğini bilmiyorsun."

Rebus denizi işaret etti. "Diğer seçenek de bu." Resmi uzattı. "Sende kalsın. Faydası olabilir."

"Olmaz."

"Neden?"

"Kız buna hiç benzemiyor. Gazetelerdeki resmi gördüğümüzde hepimiz gülmüştük. Yani kullanmaya başlamadan önce böyle görünüyor olabilir tabii."

"Uyuşturucu mu?"

"Tipine bakılırsa acayip çok kullanmış."

Rebus kaşlarını çattı. "Sence uzun zamandır mı kullanıyor?"

"Yeterince uzun. Bir yıl ya da daha fazla olabilir."

"Bir *yıl* mı?"

Duggan omuz silkti. "Sadece tahmin ediyorum. Bu tür işlere burnumu sokmam."

"Ama onları kiracın yapmaktan çekinmezsin, değil mi?"

Duggan omuzlarını düzeltti. "Bir de şu açıdan bakmaya ne dersin. Ben belediyenin yapması gereken şeyi yapıp sokakta kalacak insanlara kalacak bir yer temin ediyorum."

"İçim parçalandı. Yakında sana Yılın Toplumsal Vicdan Sahibi olarak şehrin anahtarlarını da teslim ederler. Arkasında telefon numaram yazılı şu resmi al ve yıkıl karşımdan. Eğer senden bir iki gün içinde haber alamazsam, tekrar konuşacağız. Bu sefer kim bilir, belki de senin evinde, anne babanın huzurunda sohbet ederiz. Bilmem hoşuna gider mi?"

Duggan cevap vermedi. Bir omzundan aşağı sarkan paltosunu düzeltip resmi cebine koydu. Rebus onun yavaş yavaş trafiğe doğru gidişini izledi.

Artık neden Belediye Başkanının elinde kızının yeni resminin olmadığını kesin olarak biliyordu. Duggan'ın Kirstie'nin Willie Coyle'un yatak odasında bıraktığı şeyle neden bu kadar ilgilendiğini düşündü. Ama Rebus'un onu öğrenmesi de uzun sürmeyecekti.

23

Doc ve Salty'nin her zamanki yerlerinde oturduğu Ox'a gitti. Rebus'u görünce ona da yer açtılar ve Doc onun için büyük bir bira siparişi verdi.

"Ah, ne harika dostlarım var," dedi Rebus, bardağını kaldırarak. Salty Dougary'ye döndü. "Geçen gün Gyle Park West'e gittim."

"Resmi görevle mi?"

"Kısmen. Bana orası hakkında ne söyleyebilirsin?"

"Orası sanayi bölgesi. Orada çalışırdım. Başka ne bilmek istiyorsun?"

"Oradaki işletmelerin İskoç Girişimi'yle bir ilgisi var mıydı?"

Salty başıyla onayladı. "LEEL," dedi. "Deltona'daki patronumuz 'işçi katılımına' çok hevesliydi, yani haftada bir kantinde oturup yirmi dakika boyunca onun müşteri memnuniyeti, dış yatırım ve verimlilik gibi konularda atıp tutmasını dinlerdik. Sürekli LEEL'den bahsederdi."

"Yani Deltona, LEEL'den para mı alıyordu?"

"John, oradaki *herkes* az çok yardım almıştır: taşınma teşviki, başlangıç teşviki, yeniden eğitim teşviki, aklına ne gelirse..." Kadehini kaldırdı. "Tanrı İskoç Girişimi'ni korusun."

"Neden ilgileniyorsun?" diye sordu Dr. Klasser. Genelde bu tür şeylerden konuşmazlardı.

"Üzerinde çalıştığım bir davayla ilgisi olabilir." Ama dava olmadığı gibi üzerinde çalışması da yasaktı.

"Pençelerini Deltona'dan uzak tut," diyerek onu uyardı Salt Dougary.

Rebus gülümsedi. "Mensung diye bir şey duydun mu hiç?" diye sordu.

"İnsanın zekâsını ölçmüyorlar mıydı onlar?"

Tezgâhın diğer tarafından, genizden gelen bir kahkaha yükseldi. "Salty seninkini ölçmek için küçük bir cetvel yeter."

Salty, espriyi yapana bunu komik bulmadığını gösterecek şekilde bir kahkaha attı. Rebus hâlâ ona bakıyordu. "Açıkçası tanıdık geldi," dedi Salty. "Galiba bir şirket ismiydi."

"Sanayi bölgesinde mi?"

Dougary omuz silkti. Gözleri Rebus'ta olan barmen telefonda konuşuyordu.

"Sana, John." Telefonu yanına getirdi. Rebus, Salty'ye bir soru daha sordu.

"Peki ya LABarum'u duydun mu?"

"Ne bu, Mastermind mı?"

Rebus telefonu barmenden aldı. "Alo?"

"John, sen misin?"

Rebus sesi tanıdı ama o olamazdı; o kişi ona asla ilk adıyla hitap etmezdi.

"Flower, sen misin?"

"Evet."

Detektif Müfettiş Alister Flower, Rebus'a "John" diye hitap ediyordu. Bu işte bir terslik vardı.

"Ne oldu?"

"Acaba sohbet için karakola gelebilir misin diye soracaktım."

"Sohbet mi? Çay ve bisküvi de hazır mı?"

Flower sanki bu uzun süredir duyduğu en güzel espriymiş gibi güldü. Rebus'un merakı iyice arttı.

"Ne zaman?" diye sordu.

"Ne zaman istersen."

Rebus yarım saate orada olacağını söyledi.

Karakol akşam vakti sakindi. Polislerin büyük bölümü bir araba kazası mahalline gitmişti. Kaza, civardaki nispeten iyi Hint restoranlarından birinin önünde olmuştu. O yüzden merkez büroda Alister Flower dışında kimse yoktu.

"John, tatil nasıl gidiyor?"

"Bronzlaşmakta biraz zorlanıyorum."

Rebus, Alister Flower'ı süzdü. Onu sevmemek, hatta ondan nefret etmek için yüz neden sayabilirdi. Adam şerefsizin önde gideniydi. Flower'ın gözleri sanki fırsat kollarmış gibi sürekli hareket halindeydi. Gözleri, sanki etrafındaki deri kalıcı olarak şişmiş gibi patlaktı. Kalıtsal ya da içkiye bağlı olabilirdi ve gözlerinin iki yarık gibi görünmesine yol açıyordu. Rebus adamın gözlerini göremediği için rahatsız olurdu.

Flower'ın karakolda dostları vardı: casuslar ve onun gibi olan ya da olmak isteyen çaylak polisler. Bu Rebus'u rahatsız ederdi. Ama bu gece onlardan hiçbiri yoktu. Masasına oturup bacak-

larını bir sandalyenin üzerine uzatmıştı. Kendi masasının yanından geçen Rebus yeni bilgisayarı gördü. Hiç ilgisini çekmedi.

"Bana çay ve bisküvi sözü vermiştin," dedi.

"Sonra kantine ineriz."

"Neyden sonra?"

"Sana bir şey gösterdikten sonra. Gel."

Rebus'u hücrelere götürdü. Orada uzun saçlı, tıraşsız ve keyifsiz bir adam vardı.

"Kim bu?"

"İsmi Terry Shotts," dedi Flower. "Newcastle'dan. Onu Prestonfield'da bir evden çıkarken yakaladık... Koltuğunun altı evdeki eşyalarla doluydu."

"Yani?" Rebus hücre kapısındaki gözü kapattı.

"Yani adamın aldıklarına baktık. Aralarında kayıt numarasından izini sürebileceğimiz başka şeyler de vardı. Adam burada çaldıklarını Newcastle'da, orada çaldıklarını da *burada* satıyormuş."

"Flower, muhteşem bir tespitte bulunmuşsun. Bunu benimle paylaştığın için ne kadar teşekkür etsem azdır."

Rebus merdivenlerden çıkmaya başladı, Flower da arkasındaydı. Rebus'a katlı bir kâğıt uzattı.

"Bu dairesinde bulunanların listesi. Bazılarını diğer hırsızlıklara bağlasalar da liste uyuşmuyor. Galiba çoktan çoğunu satmış ki bunlara bir çifte de dâhil." Rebus şimdi anlamaya başlıyordu. "Shotts üç haftadır buradaymış. Anlaşılan Shug McAnally'ye çifteyi o satmış."

"Bay Shotts'a sordunuz mu?"

"Adam itiraf etti."

Rebus durdu. "Onunla bir de ben konuşayım."

Flower yolunu kesti. "Bunun bir faydası olacağını hiç sanmıyorum." Rebus tartışacak havada olmadığından yürümeye devam etti. "Memnun olursun diye düşünmüştüm. Bu açık uçları bağlıyor, değil mi?"

"Onları bağlasa da diğer birkaçını çözdü. Ne olduklarını bilmek ister misin? İlk olarak sen bununla neden ilgileniyorsun? İkinci olarak neden beni 'memnun etmek' istiyorsun?"

CID ofisine geri dönmüşlerdi.

"Sadece bilmek istersin diye düşündüm," dedi masasına giden Flower.

"Hiç zannetmem, Flower. Neyin peşindesin?"

Flower bir çekmeceden çıkardığı viski şişesini Rebus'a gösterdi. Rebus başını iki yana sallayınca kırık saplı bir kupaya kendisi için biraz koydu.

"Neden böyle paranoyakça davranıyorsun, Rebus?"

"İlk nedeni sensin." Flower viskisinden bir yudum aldıktan sonra bir sigara yaktı.

"Haksız da sayılmazsın," dedi dumanını üfleyerek. "Tamam, daha fazla uzatmayacağım. Birisi seninle konuşmamı *istedi*. Yoksa yapmayacağımı biliyorsun."

"Böylesi daha iyi." Rebus masanın kenarına oturdu. "Kim bu birisi?"

"Önemli birisi."

"Çiftçi mi?"

Flower gülümseyip sesli bir şekilde nefes verdi. Çiftçi'den çok daha önemli biriydi.

"Peki bu önemli şahsiyet tam olarak neyi bilmemi istiyormuş?" diye sordu Rebus.

Flower sigarasının ucuna baktı. "Gitmek üzere olduğunu."

"Gitmek mi?"

"Teşkilattan gitmek üzeresin." Flower durdu. "Dahası da olabilir."

"Neden?"

"Bunu bilmene gerek yok."

Rebus o zaman bu muhtemelen yaptığım değil de *yapabileceğim* bir şeyle ilgili diye düşündü.

"Peki, ne yapmam gerekiyor?" diye sordu.

"Kurcalamayı bırakman gerekiyor."

"Neyi?"

"Tabii ki McAnally'yi."

"Bunun..."

"Bak, ben sadece aracıyım, tamam mı?"

"Sen öyle diyorsan..."

Flower'ın gözleri daha da kısıldı. Sonunda, "Bak," dedi, "biliyorsun, benim elimde olsa senin gözünün yaşına bile bakmam. Bir gece önceden kalma kebap gibi çöpü boylarsın. Ben sadece sana son bir uyarıda bulunmak isteyen birine bir iyilik yapıyorum. Duydun mu? Son uyarı." Ayağa kalkıp izmariti çöp tenekesine attı.

"Çok ilginç," dedi Rebus. "Çiftenin kaynağı birden ortaya çıktı... Kim bu, Flower? Emniyet Müdür Yardımcısı mı? Büyük Jim Flett mi? Ne saklıyorlar?" Rebus'la Flower arasında sadece

birkaç santim vardı. "*Seninle* ne ilgisi var?" Parmağıyla Flower'ın göğsünü dürttü.

"Bana bir daha dokunursan ölürsün."

"Söyle dostuna, beni tehdit etmek istiyorsa bunu kendisi yapsın. Hiç kimse aracılardan korkmaz."

Sonra da dönüp gitti. Ama endişelenmişti. Bu şahıslar, artık her kimseler, bulmacayı çözmekten bu kadar uzak olduğu halde böyle ciddilerse bir de yaklaşırsa kim bilir neler yaparlardı? Kapıda durdu.

"Bu arada," dedi, "izmaritin çöp tenekesini tutuşturdu."

Flower döndüğünde çöp tenekesinden duman çıktığını gördü. Ateşi söndürmek için en yakındaki sıvıya uzandı.

Bardağındakinin kahve değil de viski olduğunu unutmuştu.

Eve döndüğünde Rebus'un telefonu çaldı. Arayan Rico Briggs'ti.

"Bir dostumla konuştum," dedi Rebus'a. Rico telefonda fazla anlatmayı sevmezdi.

"Ve?"

"On birde otobüs terminalinde ol."

"Bu gece mi?"

"Bu gece."

"Terminalin neresinde?"

"Orada ol yeter. İkimizin payını da ona ödeyeceksin."

Telefon kapandı.

24

Rebus, saat on bire on kala St. Andrew's Meydanındaki otobüs terminalindeydi. Birkaç sarhoş, son otobüse binmek üzere orada toplanmıştı. Terminalde bir bar vardı ve kalabalıktı. Adamın biri dışarı çıktı, yerdeki yağa basınca keskin nişancı mermisi yemiş gibi kayıp düştü. Ayağa kalktığında otobüsünün gitmek üzere olduğunu görünce küfrü bastı. Pantolonunun dizleri lekelenmişti.

Yerin hemen üzerinde egzoz dumanlarından bir tabaka vardı. Rebus volta atarken derin nefes almamaya çalıştı. Birkaç genç bankların üzerinde uyuyordu. Üzerinde palto, pijama ve terlikler olan ve uykulu görünen bir adam meydandan geçti. Yeni gibi görünen terlikler yılbaşı hediyesi olabilirdi.

Rebus ayaklarını yere vurup, "Nerede kaldın?" diye söylendi. Ellerini cebinde daha derinlere sokup tekrar yürümeye başladı.

"Otur," dedi bir ses.

Rebus başını eğip adama baktı. Kollarını kavuşturup başını ceketine gömmüş olan adamın uyuduğunu zannetmişti. Sağ gözünün altında

küçük bir yara izi vardı. Gözleri mavi ve kirpikleri uzundu. Konuşunca Rebus öndeki dişlerinden birinin eksik olduğunu fark etti.

"Para."

"Sen Rico'nun dostu musun?"

Adam başını salladı. "Para," diye tekrarladı.

Rebus ona iki yirmilik gösterdi, sonra da parayı uzattı. "Yarısının onun için olduğunu söyledi."

"O payını alacak." Aksanı batı kıyısına aitti. "Saughton hakkında bilgi mi istiyorsun?"

"Saughton'dan yeni çıkmış birisi çifteyle kendini öldürdü."

"Hangi kısmından."

"C bölümü."

Adam başını iki yana salladı. "O zaman faydam olmaz."

Elinde para kutusuyla bir sürücü otobüse geldi. Kapıları açıp içeri girdikten sonra kapattı.

"Bu da ne demek?"

"Dediğim gibi. Faydam olmaz."

Otobüs çalışarak egzoz dumanı püskürtmeye başladı. Kuyrukta bekleyen bir iki kişi acaba dolmuşa mı binsek diye düşünüyordu.

"Neden?"

"C bölümünden kimseyi tanımıyorum." Adam kalkınca Rebus da onunla birlikte kalktı. "Bu benim otobüs."

"Dur bir dakika."

Adam ona döndü. Otobüsün kapısı açılınca kuyruktakiler hareketlendi. "Gerry Dip'e sor."

"Gerry Dip mi?"

"C bölümündeydi, birkaç hafta önce çıktı."

"Onu nerede bulabilirim?"

"Adam balık kızartır, adı da buradan geliyor zaten." Adam platforma çıktı. "Eastern Sokağında bir balık restoranında çalıştığını duydum."

İskoçya'daki tüm balık restoranlarının en yoğun zamanı barların boşalmasından sonraydı. En kötülerinde bile kuyruk olurdu. Rebus ikincinin vitrinindeki ürünlere baktıktan sonra denemeye karar verdi.

Kuyruk kapının dışına taşsa da ters bakışları görmezden gelerek öne yürüdü. Servis yapan genç kız yaptığı işe dikkatini vermekten ağzını kapamayı unutmuştu.

"Tuz ve sos?" diye sordu müşteriye.

"Gerry burada mı?" diye sordu Rebus.

Kız başıyla tezgâhın ucunu işaret etti. Orada balıkları bir kova un ve yumurta karışımına bulayıp kızartma yağına atan ufak tefek bir adam vardı.

"Gerry?" diye seslendi Rebus. Adam başını iki yana sallayıp beyaz önlüklü çok uzun ve zayıf bir adamın video oyunu oynadığı dar bölümü işaret etti.

Düşmanın kahraman tarafından öldürülecek kadar görüntüde kaldığı kesip biçmeli oyunlardan biriydi.

"Gerry Dip?" diye sordu Rebus.

Gerry yirmili yaşlarının ortasındaydı, saçları siyah ve burnu basıktı. Çıplak kollarında ve el-

lerinin üstünde dövmeler vardı. Sağ bileğindeki dövmedeki saat on ikiyi gösteriyordu. Rebus kendi saatine bakınca Gerry Dip'inkinin geri kaldığını gördü.

Rebus, Dip'in onu ekranın yansımasından izlediğini fark etti. "Beni o isimle çağıran pek yoktur," dedi.

"Seni Saughton'dan tanıyan bir arkadaşının arkadaşıyım. Bana yardım edebileceğini söyledi. İşin içinde bedava içki de var."

"Bu içki ne kadar çok?"

Rebus bankamatiğe uğramıştı. Konsolun üzerine bir yirmilik koydu. Dip'in dikkati dağılmış olacak ki oyundaki adamı bir mayına çarptı. Oyun bitince dijital bir ses, "Para... yükle... çok... açım..." dedi.

Gerry Dip parayı aldı. "Ofisime geçelim."

Rebus'u tezgâhın arkasına götürüp, balıkları kızartan adama beş dakikaya döneceğini söyledi. Sonra bir kapıyı açıp Rebus'u depo gibi bir yere getirdi. Çuvallarda soyulmayı bekleyen patatesler ve iki büyük dondurucu vardı.

"Umarım Çevre Sağlığı idaresinden gelmiyorsundur," dedi Gerry Dip, lavabodan bir bardak su alıp içerken. "Aslında kim olduğunu biliyorum. Senin gibileri artık kokusundan tanıyorum."

Rebus cevap vermedi. "Birkaç hafta önce C Bölümünden tahliye edilen biri var. Adam bir çifteyle..."

"Wee Shug." Dip başını salladı. "Onu tanırdım, birkaç kez kâğıt oynayıp filmlerden ve fut-

boldan bahsetmiştik." Dip bardağını doldurdu. "Sabah altıdan akşam dokuza kadar ayaktasın, ışıklar ona kadar sönmez. Herkesi tanırsın. Ayrıca onunla atölyede de çalıştım. Buraya gelip beni göreceğini söyledi ama sonra gazetede haberini okudum."

"Hasta olduğunu biliyor muydun?"

"Hep doktora gitse de hiç bahsetmedi. İlaç kullandığını biliyordum. Ondan bizim de ağrıkesici istediğimiz olmuştu. Neyi varmış?"

"Kanser?"

"O yüzden mi intihar etti?"

"Belki."

"Eğer Wee Shug hakkında bilgi istiyorsan hücre arkadaşıyla konuş. Kahrolası herif, tam bir cinsti. Gerek olmadığında bile hücresinde kalırdı."

Büyük Jim Flett bir hücre arkadaşından bahsetmişti; Rebus, Flett'in görüşmenin sonunda neden rahatladığını şimdi anladı.

"Gerry, Wee Shug neden içeri girmişti?"

"Hırsızlık."

"Emin misin?"

"Öyle duydum."

"Tecavüz değil mi?"

"Ne?"

Rebus, hayır, diye geçirdi içinden, çünkü tecavüzcüler genelde diğer mahkûmlardan uzak tutulurdu. Ama devlet Wee Shug'ın bir hücreyi paylaşabilmesi için bunun üzerini örtmüştü.

"Tecavüzden içeride değildi," dedi Gerry Dip.

"Nasıl bu kadar eminsin?"

"Olsa bilirdik."

"Sana söyleyeceğini zannetmem."

"Hayır, ama mutlaka *birisi* söylerdi. Hapiste bunu sır olarak saklayamazsın."

"Ama hiç kimse bilmeni istemiyorsa iş değişir," dedi Rebus içinden konuşur gibi.

25

Rebus, St. Leonard'daki bir telefon kulübesinden CID'yi arayıp ismini vermeden Dedektif Holmes ya da Clarke'la konuşmak istediğini söyledi.

Sabahtı ve tüm şehir denizden gelen sis örtüsünün altındaydı. Bu tür anlarda kişi kendini zamanda geriye gitmiş hisseder ve yollarda at arabalarını görmeyi beklerdi. Rebus'un üstü başı rutubetten yapış yapıştı.

"Ben Dedektif Memur Clarke."

"Benim. Bilgisayarda bir isme bakmanı istiyorum."

"Şu an ortalık biraz karışık. Dün gece galiba çöp tenekesi yüzünden küçük bir yangın çıkmış. Burada kimse olmadığından nedenini kimse bilmiyor."

"İşe bak."

"Amir soruşturmamızı istedi. Bu arada ofisin yarısına girmek yasak."

"Ama bilgisayarlar hâlâ çalışıyor, değil mi?"

"Sadece çöp tenekesi ve yanındaki masada hasar var. Yangını gören Müfettiş Flower olmuş."

"Deme."

"Söndürmek için Holmes'un paltosunu üzerine atmış."

"Nell'in ona yılbaşında hediye ettiği paltoyu mu?"

"Evet onu. Kime bakmamı istiyorsunuz?"

"Charters." Hata olmasın diye heceledi. "İlk ismini bilmiyorum ama Saughton'da yatmış. Sabıkası varsa iyi olur. Yüz metre uzakta bir telefon kulübesindeyim. Hırdavatçının karşısında bir kafe var. Oracla bekliyor olacağım."

"Elimden geldiğince hızlı hallederim."

"Çörekler benden."

Fakat Siobhan Clarke kafeye gelince çörek yerine yumurtalı sandviç isteyip Rebus'a büyük bir zarf uzattı.

"Seni bilgisayar başında gören oldu mu?"

"Hiç sanmıyorum."

"Dikkatli ol. Sadece Çiftçi değil, Flower da bir dümen çeviriyor."

"Ne?"

"Yangın daha başlangıç." Rebus dosyayı açıp içindekilere baktı. Clarke'ın yemeği geldi ve ısırdığında yumurtanın sarısını tabağına düşürdü.

Rebus yüksek sesle okuyarak, "Derwood Charters," dedi, "yaş kırk altı, boşanmış, eski şirket müdürü. Sahtekârlıktan suçlu bulunup altı yıllık cezasının üç yılını Edinburgh Cezaevinde yatmış. Ev adresi yer satılana kadar Cramond'muş. Doğum tarihi... Savcının ismi... Eş ya da akraba yok." Rebus kalanlara da göz attı. "Biraz sıradan gibi."

"Biraz."

"Sanki birisi elinden geldiğince kırpmış. Onunla hangi karakol ilgilenmiş?" Notlara tekrar baktı. "Bak sen, St. Leonard."

"Bizden önce mi?"

Rebus başını salladı. "Ben hâlâ Great London Road'daydım. Başmüfettiş Lauderdale de oradaydı ama ekibin parçası olarak adı geçmiş." Biraz düşündü. "Maden öyle, yapmanı istediğim şey..."

"Karakola dön ve arşivden dava dosyasını çıkar mı diyeceksiniz?"

"Fazla şey istediğimi biliyorum."

"Alt tarafı bütün kariyerim."

Ama yine de yapacağını biliyordu.

Rebus bir saatten fazla Clarke'ın dönmesini bekledi. Yanına gelince kadın elindeki market çantasını yere koydu. Rebus ona çay söyledi; kendi midesiyse zaten doluydu.

"Olması gereken yerde değildi," dedi. "Dosya sırasından çıkarılmış."

"Birisi saklamak mı istemiş?"

"Ve bunu da dikkat çekmeden yapmaya çalışmış. Arşivde çok dosya var ve biri yanlış yere konursa ortadan kaybolması zor olmaz."

"Seni gören oldu mu?"

"Brian neyin peşinde olduğuma bakmaya geldi. Ben de onu gelen giden var mı baksın diye nöbetçi olarak kullandım. Bu arada dava notlarını ne kadar çabuk okursanız o kadar çabuk geri koyarım."

Kafeyi işleten kadın Siobhan Clarke'a çayını getirdiğinde Rebus'un çantadan kalın bir dosya çıkardığını gördü.

"Buraya yerleşmeyi mi düşünüyorsun?" dedi kadın.

"Sana iyilik yapıyorum," dedi Rebus boş masalara bakarak. "Kimse boş bir kafeye gelmek istemez."

"Sen geldin ama," dedi kadın.

Rebus gülümseyip dosyayı açarak okumaya başladı.

Öğle vakti Rebus randevu almak için dişçiyi aradı.

Sorununu açıkladığında sekreter hatta beklemesini söyledi. Döndüğünde Dr. Keene'nin saat beşte ona bakabileceğini iletti.

Dişçi, Botanik Bahçesine bakan Inverleith Row'daki müstakil bir binadaydı. Bekleme salonunda oturan Rebus ter içindeydi. Orada bir kadın daha vardı ve ilk onun çağrıldığını görünce rahatladı. Ama böylece tek kalmış oluyordu. Kulakları her zamankinden daha iyiydi. Matkap uğultusunu ve tepsiye konan metallerin şıngırtısını duyabiliyordu. Kadın hasta dışarı çıkınca sekretere gidip bir randevu daha aldı. Dişçi de yanındaydı. Ardından dişçi dönüp gülümseyerek bekleme odasının kapısına geldi.

"Bay Rebus, böyle buyurun."

Üzerinde beyaz önlük ve gözünde yarım ay gözlük olan adam Rebus'un tahminine göre altmış yaşına yakındı.

Dr. Keene, "Lütfen oturun," deyip ellerini yıkadı. "Ağzınızda şişlik mi var?"

Rebus sandalyeye oturup kollarını tutarken ayaklarını da üzerine koydu. Dr. Keene yanına geldi.

"Şimdi uzanıp rahatlayın." Rebus kendi nefesini duyabiliyordu. "İşte böyle." Dişçi sandalyeyi neredeyse tamamen yatay olacak şekilde yatırdı. Lambayı üzerine getirip açtı. "Önce bir bakalım." Ona doğru içi alet dolu bir tepsiyi yaklaştırıp yanındaki daha yüksek bir sandalyeye oturdu.

"Ağzınızı kocaman açın."

Müzik çalıyordu. Radio Two, plasebonun radyo dalgaları muadili. Rebus gözlerini açıp tavana baktı. Tavanda kuzeydeki Trinity'den güneydeki Braid Hills'e kadar Edinburgh'u gösteren siyah beyaz bir fotoğraf vardı. Zihninde sokakları bulmaya çalıştı.

"Görünen o ki apse yapmış," dedi dişçi. Bir aleti bırakıp diğerini alarak hafifçe Rebus'un dişine vurdu. "Bir şey hissettiniz mi?" Rebus başını iki yana salladı. Dişçinin yardımcısı da geldi. Dr. Keene ona hastanın anlamayacağı lisanda bir şeyler dedikten sonra Rebus'un ağzına pamuk doldurmaya başladı.

"Zehri akıtmak için dişi arkadan deleceğim. Bu da baskıyı ortadan kaldıracak. Diş çoktan ölmüş, kanal tedavisini daha sonra yaparım. Önce apseyi akıtmamız gerek."

Rebus alnında ter biriktiğini hissetti. Tükürüğü çekmek için ağzına bir tüp konuyordu.

"Önce bir iğne. Etki etmesi birkaç dakika sürer."

Rebus tavana baktı. Davey Soutar'ın öldüğü Calton Hill işte oradaydı. St. Leonard ve Great London Road da. Hyde Club hemen aşağıdaydı. İşte Willie ve Dixie'nin oturduğu Stenhouse. Saughton Hapishanesi açıkça görülüyordu. McAnally'nin kafasını uçurduğu Warrender Okulu. Sokaklarla birlikte oralarda oturan ve ölen insanların da birbirlerine bağlandıklarını düşündü. Willie ve Dixie, babası Belediye Başkanı olan Kirstie Kennedy'yi tanıyordu. McAnally intiharına bir belediye meclis üyesinin şahit olmasını istemişti. Şehir büyük bir alana yayılmış ve nüfusu da yarım milyona yakın olsa da tümünün yaşamı bir şekilde birbirine bağlıydı ve yapısını güçlü kılan da buydu...

"Başta biraz rahatsızlık hissedebilirsin," dedi dişçi.

Rebus caddelerde dolaşmaya devam etti. Oturduğu yer olan Marchmont; Tresa McAnally'nin evi, Tollcross; fotoğraf çekildiği zaman yeni palazlanan South Gyle. Şehirdeki inşaat çalışmalarından eser yoktu. Şimdi bina ve yolların olduğu boş alanları gördü. Ve bu işlem çok can yakıyordu!

Dr. Keene sonunda, "Hah," dedi, "işte oldu." Rebus boğazından aşağı bir şeyin gittiğini hissetti. Burnunun arkasındaki tazyik azaldı. Bir kaloriferin sızdırması gibi, diye düşündü. Dişçi kendi kendine konuşurcasına, "Baskıyı azaltmak için zehrin olduğu yere bir delik açtım," dedi.

Rebus, evet işe yaradı, diye düşündü.

Dişçi ağzını son bir kez kontrol etti. Yardımcısının elinde bir kart vardı; Dr. Keene Rebus'un

ağzındaki çürüklerin listesini çıkarttıkça, elindeki karta not alıyordu.

"Bu dolguların hiçbirini bugün yapmayacağım," demesi Rebus'u rahatlattı.

Sonunda ağzını çalkalayıp tükürmesine izin verildi ve yardımcı boynundaki önlüğü çıkardı. Rebus dilini ağzında gezdirdi. Ön dişlerinden birinin arkasında bir gedik vardı.

"Apsenin kuruması için birkaç gün geçmesi gerek. Kuruduktan sonra kanal tedavisini yaparım. Olur mu?" Rebus'a bakıp gülümsedi. "Dişlerinize en son ne zaman baktırdınız?"

"On bir on iki yıl önce."

Dişçi başını iki yana salladı.

"Ben randevu tarihi vereyim," diyen yardımcısı odadan çıktı. Dr. Keene plastik eldivenlerini çıkarıp ellerini yıkamaya gitti.

"Artık hepimiz eldiven giydiğimizden ellerimi yıkamama gerek yok," dedi. "Ama otuz yıldır yaptığımdan alışkanlık haline geldi."

"Eldiveni HIV yüzünden mi takıyorsunuz?"

"Evet. Eh, o halde yeniden görüşmek üzere, Bay..."

"Aslında Müfettiş Rebus."

"Öyle mi?"

"Sizinle konuşmam mümkün mü?" Rebus ağzı uyuşmuş olduğundan geveleyerek konuşsa da doktor onu kolayca anladı.

"Resmi olarak mı demek istiyorsunuz?"

"Kısmen. Derwood Charters'ı tanıdığınızı zannediyorum?"

Dr. Keene homurdanıp aletlerini düzenlemeye başladı.

"Bunu evet olarak kabul ediyorum," dedi Rebus.

"Tanımaz olaydım. Sizin gibi o da günün birinde tedavi olmak için geldi. Sonra ona başka yerde de rastladım. Birkaç kez görüştük ve bana bir teklifte bulundu."

"Parasal bir teklif mi?"

"Şirket kurmak üzere bir yatırımcı arıyordu. Adamın geçmişi sağlamdı, PanoTech'in kurulmasına yardımcı olmuştu ki kimse buna başarısızlık diyemez. Sadece onun sözüne güvenerek hareket etmedim. Muhasebecim gereken incelemeleri yaptı. Yatırım gayet makul görünüyordu."

"Hangi şirketti?"

"Derry çok ikna ediciydi, tüm projelerin kötü yanlarını belirtirdi. Nasıl oluyorsa, onlardan bahsettikçe projeleri daha cazip hale getirebiliyordu. Sanki bir şey satmaya çalışmıyormuş gibi görünüyordu. Yatırım yaptığım şirket ekonomideki kötüye gidişten faydalanacaktı. Kötü tarafı şuydu: Yatırımcılar diğerlerinin kötü talihlerinden kâr edecekti. İşten çıkarılan işçilere danışmanlık ve eğitim hizmeti sunulacaktı. Şirket kurulup iş yapmaya başlayınca –adı Albavise olacaktı– o da Avrupa Komisyonundan ve İskoç Ofisi'nden para alacaktı. İhtiyacı olan tek şey kuruluş sermayesiydi." Dr. Keene durdu. "Ne oldu biliyor musunuz? Ona inandım ve hâlâ inanıyorum: Eğer parayı şirketi kurmak için kullansa başarılı olurdu."

"Ama şirketi kurmadı, değil mi?"

Dr. Keene iç çekti. "Bir kısmıyla borçlarını ödeyip kalanını da yedi. Her biri beş bin veren on yatırımcısı vardı. Müfettiş, elli bin topladı ve üç ay içinde tümünü harcadı."

Evet, sonra da kaçmaya kalktı. Ama yatırımcılardan biri diğerlerinden daha dişliydi. Charters Londra'ya giderken yakalandı.

"Bir kez onu soruşturmaya başladıklarında – Vergi Dairesi, Dolandırıcılık Masası– Derry'nin bahsetmek istemediği yığınla dalaveresini buldular. Mahkeme boyunca hiç konuşmadı." Rebus'a baktı. "Bir şey mi oldu?"

Rebus omuz silkti. "Bir şey söylemek için henüz erken, efendim." Klişe bir cevap olsa da Dr. Keene kabul etti.

"Bana koyan giden para olmadı," dedi Rebus'a. "Asıl ihanete uğramak ağırıma gitti."

"Tahmin edebiliyorum."

Charters'ın dava notları okunmaya değerdi. Örneğin, Rebus artık Frank Lauderdale'in o tarihte Albavise ve Derwood Charters'ın diğer işlerini soruşturan Dolandırıcılık Bürosunda görevli olduğunu biliyordu. Rebus düşününce Lauderdale'in bir dönem Great London Road'da olmadığını hatırladı. Ama Lauderdale işin en az ilginç olan kısmıydı. O tarihte Dolandırıcılık Bürosunun başı şimdi Lothian and Borders Emniyet Müdür Yardımcısı Allan Gunner'dı.

Hepsi bu kadar da değildi...

"Dr. Keene, Haldayne isminde birini tanıyor musunuz? A ve y ile yazılıyor."

"Hiç sanmıyorum."

"Amerikalı ve konsoloslukta çalışıyor."

Dr. Keene başını iki yana salladı. "Hayır, tanımıyorum. Önemli mi?"

"O da Albavise şirketine para kaptıran yatırımcılardan biri. Belki tanırsınız diye düşündüm, hepsi bu."

"Mahkemeye şahitler çağrıldığında karşılaşmış olabiliriz. Ama Charters son anda fikrini değiştirip suçunu kabul etti."

"Öyle mi? Neden acaba?"

"Bilmem. Avukatım da şaşırdı. Adamın sağlam bir geçmişi olduğundan ona karşı açılan dava çok da kusursuz değildi. Serbest kalması ya da ceza ödeyerek kurtulması mümkündü. Ama onun yerine hapse girmeyi kabul etti. Ben de nedenini merak ediyorum."

Rebus da aynı şeyi merak ediyordu. "Belki mahkemede açığa çıkabilecek birini ya da bir şeyi korumak için yaptı," dedi.

"İyi de, kimi ya da neyi?"

Rebus gülümseyip göz kırptı. Paltosunu alıp koridorda giydi. Yardımcı çoktan evine gitmişti. Masada bir randevu kartı vardı. Dr. Keene kartı alıp Rebus'a verdi.

"Birkaç güne görüşürüz."

Rebus karta baktı. Arkasında uzun bir randevu listesi vardı. Altı ayrı tarih ve saat.

"Dr. Keene," dedi, "kaç dolgu yapacaksınız?"

"On beş," dedi Keene, heyecandan uzak bir ses tonuyla. Sonra da Rebus'u uğurladı.

26

Rebus o gece Tresa McAnally'ye gitti.

Apartmanın kapısı açık olduğundan doğruca daireye çıktı. İçeriden müzik ve alkış seslerinin geldiğini duyabiliyordu. Rebus zile basıp bekledi, sonra tekrar bastı. Müzik kısıldı. Kapının arkasından bir ses geldi. "Kim o?"

"Müfettiş Rebus."

"Bir dakika bekle." Kapıyı açması epey sürdü, açtığında da zinciri çıkarmadı. "Ne istiyorsun?"

Kadının arkasındaki oturma odasının kapısı kapalıydı. Koridorda farklı türde içki şişeleri duruyordu. Tresa McAnally günlük giysileri içindeydi: bol tişört, dar siyah tayt ve altın halka küpeler. Artık en son ne yapıyorduysa, harcadığı efor yüzünden terlemişti.

"İçeri girebilir miyim?" diye sordu Rebus.

"Hayır, giremezsin. Ne var?"

"Wee Shug hakkında."

"O öldü, bu hikâye de burada sona erdi." Kapıyı kapatmayı denedi ama Rebus izin vermedi.

"Para nereden geldi Tresa?"

"Ne parası?"

"Evine harcadığın para."

"Bunu yapmaya hakkın..."

"Belki yok, ama sen bunu söyleyene kadar gelmeye devam ederim."

"O zaman kıyamete kadar gelip gidersin."

Rebus gülümsedi. "Zannettiğinden daha yakın olabilir." Elini kapıdan çekse de kadın kapıyı kapatmadı.

"Bu da ne demek?"

"İçeride kim var?"

"Kimse yok."

"Kimse yok mu?"

Tresa McAnally bile bir yalanı tekrar edecek kadar yüzsüz değildi. Kapıyı kapattı.

Rebus orada biraz durup dinledikten sonra Maisie Finch'in dairesine gitti. Kapıyı çaldı fakat açan olmadı çünkü o sırada Tresa McAnally'nin oturma odasının kapısının arkasında saklanıyordu.

Rebus ertesi sabah Amerikan Konsolosluğunu aradı.

"Sen de ses kaydı değilsin, değil mi?" diye sordu Rebus.

"Değilim."

"Güzel, beni Bay Haldayne'e bağlar mısınız?"

"İsminiz?"

"Dedektif Müfettiş John Rebus."

"Hatta bekleyin, Müfettiş."

Fazla beklemesi gerekmedi.

"Müfettiş, sizin için ne yapabilirim?" Şehirli, Amerikan aksanı. Ne demek olduğundan emin

olamasa da, Haldayne'nin sesi Rebus'un aklına "Sarmaşık Birliği"ni getirdi.

"Öncelikle park cezalarınızı ödeyerek başlayabilirsiniz, efendim."

Adam güldü. "Ne yani, hepsi bu mu? Eğer ısrar ediyorsanız hallederim. Bunu diplomatik bir mesele haline getirmek istemem."

"Ama isterseniz yapabilirsiniz, bunu mu demek istiyorsunuz? Aramamın nedeni cezalar değil. Sizinle Derwood Charters hakkında konuşmak istiyorum."

"Tanrım, yine ne yaptı?" Sessizlik. "Sakın paramı geri alacağımı söyleme."

"Bunu yüz yüze konuşabilir miyiz?"

"Olabilir. Buraya gelmek ister misiniz?" Haldayne konsoloslukta fazla mağrur olurdu.

"North British olsun," dedi Rebus. "Sabah kahve içeriz."

"Oranın adı artık North British değil, değil mi?"

"İskoçya hakkında öğrenmeniz gereken çok şey var, Bay Haldayne. On buçuk olur mu?"

"Tamam, Müfettiş. Sizinle görüşmek için sabırsızlanıyorum."

Rebus daha sonra St. Leonard'ı arayıp Siobhan Clarke'ı istedi. "Nasılsın?"

"Bayan Templer beni ofisine çağırıp sizinle görüşüp görüşmediğimi öğrenmek istedi. Bir sürü soru sordu."

"Bırak sorsun. Bildiğin kadarıyla Lanzarote'deyim."

"Tamam."

"Dinle, Haldayne'nin park cezaları tam olarak nerede kesilmiş?"

"Galiba bir yere yazmıştım." Kadının not defterini karıştırdığını duyabiliyordu.

"Yangın soruşturması nasıl gidiyor?"

"İlerleme yok. Neredeyse Tanrı'nın işi herhalde deyip bırakacaklar. Çöp kutusunda sigara ya da kibrit bulamadılar."

"Bulamazlar tabii. Flower haber vermeden önce almıştır."

"İşte buldum: Princes Caddesi, James Craig Walk ve Royal Circus. Hepsi bu ve tarih yok. Son iki yerde birkaç tane."

Rebus teşekkür edip telefonu kapattı. Bir harita bulup James Craig Walk'un nerede olduğuna baktı. Yeni St. Andrew's Binasına uzak değildi. Demek Haldayne, İskoç Ofisi'yle iş yapıyordu. Princes Caddesi sadece alışveriş için olabilirdi. Rebus, Royal Circus'un neye karşılık geldiğini bilmiyordu. Meclis üyesinin dosyalarını hatırladı: SDA/SE; AK Haldayne; Gyle Park West; Mensung.

Mensung hakkında hâlâ hiçbir şey bilmiyordu. En azından Haldayne'den bir şey çıkmasını umuyordu.

Rebus, eski adıyla North British, yeni adıyla Balmoral Forte Grand'in salonunda oturup garsona bir misafir beklediği söyledi, buna rağmen sipariş verdi: iki kişilik kafeinsiz kahve ve kek ya da bisküvi ya da onun gibi bir şey.

"Meyveli çörek olur mu?"

"Olur."

"Teşekkürler, efendim."

Rebus iyi takımlarından birini giydiğine memnundu. Oteli epey toparlamışlardı. Buraya son kez Gill Templer'la çıktığı sırada kahve içmeye gelmişti. O tarihte duvarlarda çatlaklar vardı ve her taraf dökülüyordu.

Rebus, Amerikalı içeri girer girmez onu tanıdı. Uzun boyluydu, krem rengi Burberry yağmurluk giymişti ve son derece şıktı. Haldayne'in sarı saçları o kadar inceydi ki kafa derisini görmek mümkündü. Kırklı yaşlarındaydı ve yuvarlak, kaplumbağa kabuğu çerçeveli gözlük takmıştı. Yüzü ince, alnı geniş ve parlaktı.

"Müfettiş Rebus?" El sıkıştılar ve Rebus ona oturmasını işaret etti.

"Burası sizin için yeterince soğuk mu?" diye sordu Rebus.

"Ben Illinois'da büyüdüm." Haldayne yağmurluğunu çıkardı. "Oradaki kışları hayal bile edemezsiniz." Hatırlayınca irkilip gülümsedi; bu sinir bozucu bir alışkanlık olmaya başlamıştı.

Rebus'un da sinir bozucu bir alışkanlığı vardı: Sürekli dilini dişindeki gediğe sokup oradaki apseyi boşaltmaya çalışıyordu. O minik deliğe alışmaya başlamıştı.

"Dr. Keene diye birini tanıyor musunuz?" diye sordu Amerikalıya.

Haldayne ağzını kuşkuluyla buruşturdu. "Bir ipucu vermeye ne dersiniz?"

"Kendisi dişçi ve Derry Charters'ın kurbanlarından biri."

Haldayne rahat sandalyede arkasına yaslandı. "Beş binim gitti. Hâlâ içim sızlıyor; ben milyoner değil, diplomatım."

"Konsolosluktaki göreviniz nedir?"

"Sanayi yatırımları. Bu yatırımlar bazı ülkeler arasında iki yönlü bir iştir, ne var ki ABD'de şirket kurmayı düşünen pek İskoç yatırımcı olmadığından, sadece buraya gelmeyi düşünen Amerikalı yatırımcılarla ilgileniyorum. Çok yoğun bir iş değil zaten." Etrafına bakındı. "Çalışanlar biraz ağır galiba."

"Ben siparişi verdim. Umarım mahzuru yoktur." Haldayne omuz silkti. "Derry Charters'ı nereden tanıyorsunuz?"

"Bir partide tanıştık. Kimin tanıştırdığını hatırlamıyorum..."

"Kimin partisi olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"İskoç Ofisi'yle ilgili bir şeydi, zaten o yüzden gitmiştim."

"Peki ya Bay Charters?"

"Kendisi bir işadamıydı. Yakayı ele vermesinden öncesi hakkında ne kadar bilginiz var?"

Rebus, Haldayne'in söyleyeceklerini merak ederek, "Neredeyse hiç yok," diye yalan söyledi.

"Birkaç şirketi gayet iyi idare etmişti. Ama sürekli işi büyütmek istiyordu. Galiba sıkılıyordu. Bir şeyler kurmayı, proje üretmeyi sever; bir süre sonra hevesi kaçınca başka bir şeye yönelir-

di. Ama yaptığı işte iyiydi; o yüzden benden para istediğinde fazla temkinli davranmadım."

"Onu iyi tanır mıydınız?"

"Pek sayılmaz. Anlaşmalardan konuşmakta üstüne yoktu, öte yandan çok sıcakkanlı biri sayılmazdı. Sanırım sıradan kibar konuşmalar onu ölümüne sıkıyordu. Katıksız bir seksenler insanı, Bayan Thatcher'ın vurgunculardan biriydi."

İçinde tereyağı, reçel ve kaymakla servis edilen bir tabak meyveli çörek ve kahve demliği olan tepsi masaya geldi.

Haldayne, "Hmm, çok güzel görünüyor, teşekkürler," dedi garsona. Hemen idareyi ele alarak fincanları çıkardı ve kahve servisine başladı. Tam kahveleri koyarken, Rebus bir soru sordu.

"Hiç Mensung diye birini ya da bir şey duydunuz mu?"

"Tekrar söyle."

"Mensung."

Haldayne başını hayır anlamında iki yana sallayıp Rebus'a bir fincan kahve uzattı. Tek damla dökmemiş ve hatta fincanları doldururken duraksamamıştı bile.

"Bay Haldayne, Amerikan şirketlerine yardım ediyorsanız, bu İskoç Girişimi'yle iş yaptığınız anlamına mı geliyor?"

"Sürekli."

"Ya Locate in Scotland?"

"Onlarla da sürekli iş yapardım, Müfettiş. Aslında tam ilişki kurmaya başlarken hükümet her şeyi değiştirdi: İsimler, kurallar ve oyuncular

değişti. SDA, İskoç Girişimi oldu, HIDB de HIE oldu ve her şey sil baştan başladı, sil baştan ilişkiye geçmek, insanlara kim olduğumu anlatmaya çalışmak..."

"Kolay değil."

"Ama birisinin yapması gerekiyor, değil mi?" Haldayne bir çöreğin yarısının üzerine kaymak sürdü. "Bu hamur işlerine bayılıyorum," dedikten sonra kocaman bir ısırık aldı.

"Uzun zamandır mı buradasınız?" diye sordu Rebus.

"Aralıklarla dokuz yıl oldu. Birkaç yıllığına beni ABD'ye gönderdiler ama yine geri geldim. İskoçya'yı severim, atalarım buradan gelmiş."

"Bir keresinde ABD sanayisinde sözü geçen ve insanları İskoçya'da iş kurmaya ikna eden bir İskoç mafyasına dair bir rivayet duymuştum," dedi Rebus.

Haldayne ağzındaki kaymağı mendille sildi. "Oluyor öyle şeyler," dedi. "Ne diyebilirim ki? Yasadışı değil."

"Peki, *hangisi* yasadışı, Bay Haldayne?"

"Rüşvet, paranın el değiştirmesi."

"Burada bir şirket kurmanın maliyeti çok düşük, yanılıyor muyum?"

"Belli alanlarda, belli tür fabrikalar için kesinlikle öyle. Bir kısmı Avrupa Topluluğundan, bir kısmı da İngiliz hükümetinden gelen bir sürü teşvik parası var."

"Zamanında DeLorean skandalı vardı," dedi Rebus.

"Ama adamın arabası çok güzeldi."

"Ve İngiliz vergi mükelleflerinin milyonlarını götürdü."

"Yine de o vergileri ödemeye mecbursun, Müfettiş. O paraları DeLorean almasa başka birisi alacaktı." Haldayne tekrar omuz silkti. Konuşması ve davranışları bir İskoç'ta görebileceğinizden biraz fazla abartılıydı.

"Yani İskoç mafyası hikâyesi doğru, öyle mi?"

"Tahminimce öyle. Sizinle olabildiğince açık konuşuyorum."

"Teşekkür ederim, efendim."

"Öte yandan o park cezalarını kafama kakan bir tek siz oldunuz, Müfettiş." Bir kahkaha patlattı. "Bu nasıl bir kahve böyle?"

"Kafeinsiz."

"Aslına bakarsan çok da fena sayılmaz, ama diğerinin yerini tutmaz. Garson!" Bir genç koşarak geldi. "Duble espresso alabilir miyim? Teşekkürler." Haldayne, Rebus'a döndü. "Peki, konu nedir, Müfettiş? Artık Derry Charters'tan konuşmuyoruz."

"Sadece devam eden bir soruşturmanın parçası. Açıklama yapmaya yetkim..."

"Ama bu iç adil değil? Hatta *İngiliz* tarzı olduğu bile söylenemez."

"Şu anda İngiltere'de değilsiniz, Bay Haldayne."

"Ama ben sana anlattığıma göre, senin de bana anlatman gerekir."

Rebus, Haldayne'in onunla dalga geçtiğini fark etti. Birden Haldayne'in anlattıklarının ne

kadarına güvenebileceğini sorgulamaya başladı. Yalanlar genelde gerçek ambalajına sarılarak yutturulurdu. Rebus ileride bu ambalajı incelemesi gerekeceğini biliyordu.

"Yapma, Müfettiş," dedi Haldayne. "Derry'yi araştırdığını biliyorum. İyi de o hâlâ hapiste değil mi? Peki ne halt etmiş; hapisteyken kâğıt üzerinde şirket mi kurmuş?"

"Kâğıt üzerinde şirket mi?"

"Evet, sadece kâğıt üzerinde var olan." Haldayne birden durup mendil almak için elini cebine attı.

Rebus onun lafı dolandırdığını düşündü. Neden böyle yapıyordu? Espresso geldi ve keyifle bir iki yudum alan Haldayne kendini toparladı.

"Müfettiş, buraya son derece iyi niyetle geldim," dedi sonunda. "Yoksa resmi olarak görevlendirilmemiş biriyle konuşmak zorunda değildim." Haldayne, Rebus'un yüzündeki ifadeyi görünce gülümsedi. "Söylediğin kişi olup olmadığını kontrol ettim. Amerikalı diplomatlar olarak ne kadar tedbirli olsak azdır. Başmüfettişin bana resmi izinde olduğunu söyledi."

Rebus tek kelime etmeden çöreğinden bir ısırık aldı.

"İzindeki birine göre bana bir hayli meşgul göründün, Müfettiş." Haldayne kahvesini bitirdi. "Memnun oldum demek isterdim ama fazlasıyla sinir bozucuydu." Paltosunu giymeye başladı. "Bir daha beni rahatsız etmenizi istemiyorum, Müfettiş. Tüm park cezalarını ödeyen bir çek

gönderdim. Bildiğim kadarıyla benimle temasa geçmeniz için başka bir neden yok."

"Royal Circus'ta oturan bir tanıdığınız var mı?"

Bu soru Haldayne'in dikkatini dağıttı. "New Town'da mı?"

"Başka yerde Royal Circus varsa da ben bilmiyorum."

Haldayne düşünüyormuş gibi yaptı. "Hayır," dedi. "O tür çevrelere dahil olan ben değilim, patronumdur."

"Ne tür çevrelere?"

Ama Haldayne cevap verecek değildi. Ayağa kalkıp belden aşağı eğilerek selamladı. "Hesabı sana ödetmemden umarım rahatsız olmazsın, Müfettiş." Ve dönüp uzaklaştı.

Rebus sesini çıkarmadı. Üzerinde düşüneceği yığınla şey ve içilmeyi bekleyen bir hayli kahvesi vardı.

27

Rebus'un iki seçeneği vardı: Ya eve gidip Çiftçi ya da Gill'in onu yakalamasını bekleyecekti ya da St. Leonard'a giderek bu işten bir an önce kurtulacaktı. İkinciyi seçti.

Binayı gireli üç dakika olmuştu ki Çiftçi onu gördü.

"Derhal ofisime gel."

Rebus, Çiftçi'nin bilgisayarının kurulu ve çalışır halde olduğunu gördü. Aile fotoğrafı dosya dolabının üzerine konmuştu.

"Kullanmaya alıştınız mı, amirim?" diye sordu Rebus, ama Çiftçi bunu yutacak değildi.

"Sen ne haltlar karıştırıyorsun? Sana tatile çıkmanı emrettim."

"Her dakikasının keyfini çıkarıyorum, amirim."

"Senin eğlence anlayışın konsolosluğa musallat olmak mı?"

"Yurtdışına çıkmaya param yetmez, efendim."

"Bu gidişle soluğu orada alacaksın ama."

"Sadece yarım kalmış bir iş, amirim."

"Ne tür bir yarım kalmış iş?"

"Pek polis işi diyemem, amirim."

Çiftçi ona baktı. "Umarım doğruyu söylüyorsundur, Müfettiş."

"Yemin ederim doğru, amirim."

"Resmi kınamaya bir adım, askıya alınmayaysa sadece iki adım uzaktasın."

Rebus, öbür dünyaya da üç adım, diye geçirdi içinden. Çiftçi'ye anladığını söyledi.

Ana büroya dönüp mesajlarına baktı. Yeni PanoTech bilgisayarının ekranına yapıştırılmış yarım düzine kadar mesaj vardı. Etraftan gelen klavye seslerini işitebiliyordu. Kendi bilgisayarına nahoş bir misafirmiş gibi bakınca ekranda ona bakan yansımasını gördü.

Mesajların üçü İskoç Ofisi'ndeki Rory McAllister'a aitti. Rebus telefonu kaldırdı.

"Ben McAllister."

"Bay McAllister, ben John Rebus."

"Müfettiş, aradığın için teşekkür ederim." McAllister'ın sesi hem rahatlamış hem de gergin çıkıyordu, pek kendisi gibi değildi.

"Bir terslik mi var?"

"Görüşebilir miyiz?"

"Tabii ama bana nedenini söylerseniz..."

"Saat bir de Calton Mezarlığı." Telefon kesildi.

Gündüz Calton Mezarlığında hemen hiç kimse olmazdı. Yazları David Hume'un mezarını görmeye gelen ziyaretçiler olurdu. Daha bilgili ve meraklı olanlarsa yayıncı Constable ve ressam David Allan'ın mezarlarını ziyarete gelirdi. Eğer hâlâ vandallar tarafından yıkılıp indirilmediyse Abraham Lincoln'ın heykeli de oradaydı.

Soğuk bir kış günü saat birde mezar taşları kimsenin umurunda değildi. En azından mezar-

lığın kapısından giren Rebus'un edindiği izlenim bu oldu. Ama daha sonra şemsiyesini baston gibi kullanan ve mezar taşlarını okuyan birini gördü. Saçlarından geriye kalanlar, yer yer ak düşmüş olsa da siyahtı ve alnından arkaya doğru taranmıştı. Yüzü ve kulakları muhtemelen soğuktan kızarmıştı ve belden oturan siyah yün bir palto giyiyordu.

Rebus'u görünce yanına gelmesini işaret etti. Rebus taş merdivenden çıkarak ona doğru yürüdü.

"Buraya yıllardır gelmemiştim," dedi adam. Aksanı bozulmadan önce İskoç olmalıydı. "Rebus sensin galiba?"

Rebus adamı süzdü. "Evet."

"McAllister gelmeyecek. Ben onun bir meslektaşıyım."

Yakından bakınca adamın yüzünde suçiçeği izleri ve bir gözünde tembellik olduğunu gördü. Bir eliyle paltosunun içindeki kaşmir atkıyı düzeltti.

"Adınız nedir?" diye sordu Rebus. Adam bu tepeden düşer gibi sorulan soruyla hem şaşırmış hem de keyfi yerine gelmiş gibi baktı.

"İsmim Hunter." Adamın tavırları ve söyleyiş tarzından Rebus onun McAllister'ın meslektaşı değil, amiri olduğuna hükmetti.

"Tanıştığımıza memnun oldum, Bay Hunter. Sizin için ne yapabilirim?"

"Soruşturmanın gidişatıyla ilgileniyorum."

"Hangi gidişat acaba?"

"McAllister'a bazı sorular sormuşsun." Bir otobüs geçince Hunter sesini yükseltti. "Bu sorular merakımı cezbetti."

"Neden?"

"Neden mi? Çünkü İskoç Ofisi merak etmeyi sever."

"Tam olarak hangi kısmını merak ettiniz?"

Otobüs uzaklaşınca Hunter sesini alçalttı. "Az ve öz konuşacağım, Müfettiş. Bu soruşturmaya devam etmemeni tercih ederim. Bir bağlantısı olduğunu düşünmüyorum."

"*Tercih* mi edersiniz?"

"Çıkar çatışması olabilir." Hunter şemsiyesinin sapını çenesinin altına kadar kaldırdı. "Ben bir devlet memuruyum ve sen de bir polissin. İşine müdahale etmek bana düşmez."

"Çok düşüncelisiniz."

"Ama ikimiz de devlete hizmet etmiyor muyuz?" Hunter şemsiyeyi yerdeki yapraklara doğru savurdu. "Şu noktada diyeceğim tek şey, senin soruşturmanın *bizim* çok uzun zamandır sürdürdüğümüz bir soruşturmaya müdahale edecek olmasıdır."

"Soruşturma yapmanın İskoç Ofisi'nin yetkisi dahilinde olduğunu bilmiyordum, Bay Hunter. Elbette kendi içişlerinizle ilgili bir soruşturmadan bahsediyorsanız iş değişir."

"Müfettiş, sen zeki bir adamsın ve ben de senin zekâna hitap ediyorum."

"Açıkçası bana hitap ettiğinizi söyleyemem, beyefendi."

Hunter'ın yüzü biraz asıldı. "Bu konuda karşı karşıya gelmeyelim." Şemsiyeyi tekrar yapraklara savurdu.

"Ya işbirliği?"

Hunter biraz düşündü. "Ne yazık ki henüz olmaz. Gizli bir konu. Ama ileride tam bir işbirliği yapılacağından şüphen olmasın. Ne dersin?" Elini uzattı. "Anlaştık mı?"

Rebus sırf Hunter'ı rahatlatmak için elini sıktı.

İhtiyar adam rahatlamış görünmüyordu, buna karşın görüşmenin kansız ve onun gözünde başarıyla sona ermesinden memnundu. Ayrılmak üzere döndü.

"Söyleyecek bir şeyim olduğunda seni ararım," dedi Rebus'a.

"Bay Hunter? Neden kendiniz aramadınız da McAllister'ı arattınız?"

Hunter gülümsedi. "Biraz entrika olmazsa hayatın ne tadı kalır, Müfettiş?" Hafifçe aksayarak dikkatle yürüdü. Baston taşımayacak kadar gururlu olduğundan şemsiye kullanıyordu. Rebus yarım dakika bekledikten sonra hızla mezarlıktan çıkıp sağa baktı. Hunter, Waterloo Place'te sanki oranın sahibiymiş gibi yürüyordu. Rebus onun peşi sıra yürümeye devam etti.

Sadece Reichstag'a kadar devam eden kısa bir yürüyüştü: St. Andrew's Binası. Rebus İskoç Ofisi'nin kıdemli memurlarının burada çalıştığını ve binanın eski Calton Gaol'un yerine inşa edildiğini hatırladı. Binayı geçip yoldan karşıya geçti. Toplanacak herhangi bir İskoç meclisine

ev sahipliği yapacak eski Royal Lisesinin dışında durdu. Bina terk edilmişti ve önündeki tek bir protestocu, devalüasyon ve İskoç Parlamentosuyla ilgili pankartlar taşıyordu.

Rebus birkaç dakika St. Andrew's Binasına baktıktan sonra arabasını yasak yere park etmiş olduğu Waterloo Place'e döndü. Ceza yemişti ama onu sonra hallederdi. Yıllar içinde yediği cezaların toplamı Haldayne'inkilerden çok daha fazlaydı. Dediğimi yapın ama yaptığımı yapmayın, diye geçirdi içinden. Yolda beleşe otlandığı başka yerler de vardı: Bedava yiyip içtiği kafe ve restoranlar ve ona ekmek veren bir fırın. Kendisi usulsüzlük yapıyormuş gibi hissetmese de bazıları buna rüşvet ya da gelecekte alınacak rüşvetlerin ilk adımı diyebilirdi. Satın alınabileceğini söyleyenler bile çıkardı.

Dediğimi yapın ama yaptığımı yapmayın. Ve park cezasını yırtıp attı.

Eve dönen Rebus, İskoç Ofisi'nden aldığı tüm bilgiyi toparladı. Hiçbir yerde Hunter'ın adı geçmiyordu. Belgeler devlet memurlarının adlarını anmaya hevesli olmasa da, İçişleri Bakanı, Devlet Bakanı, Müsteşar ve Lordlar kamarasındaki milletvekillerinin isimlerini yazmaya bayılırdı. McAllister'ın da dediği gibi onlar geçici ve göstermelikti. İş *daimi* olanlara, yani kıdemli memurlara gelince, Rebus hiçbir bilgi olmadığını gördü: Alçakgönüllülük mü, yoksa gizlilik mi? Belki tümüyle farklı bir şeydi.

Mairie Henderson'ın evini aradı.

"Yoksa benim için bir hikâyen mi var?" diye sordu. "Şu sıralar hiç fena olmazdı."

"İskoç Ofisi hakkında bilgin var mı?"

"Biraz var."

"Kıdemli memurları tanır mısın?"

"Son baktığımdan beri değişmiş olabilir. Gazeteyi ara ve... Acaba hangisi daha iyi bilir? İçişleri mi, Parlamento mu? Evet, arayıp Roddy McGurk'la konuş ve adını benden aldığını söyle."

"Teşekkürler, Marie."

"Haber konusunda da ciddiyim. Müfettiş..."

Rebus gazeteyi arayıp Roddy McGurk'u istedi. Hemen bağladılar.

"Bay McGurk, ben Mairie Henderson'ın bir arkadaşıyım. Bir konuda bana yardımcı olabileceğinizi söyledi."

"Nedir?" Adamda West Highland aksanı vardı.

"Birini sormak istiyorum. İskoç Ofisi'nden Hunter adında biri. Altmışına yakın ve aslında tam da bir bastona ihtiyacı olmasına rağmen bir şemsiye kullanıyor..."

McGurk gülüyordu. "Bu kadarı yeterli. Sorduğun kişi Sör Iain Hunter."

"Peki, kendisi tam olarak kimdir?"

McGurk tekrar güldü. "O İskoç Ofisi'nin ta kendisidir. Kendisi Daimi Müsteşardır ki..."

"Müsteşar olarak bilinir," diye sözünü tamamladı Rebus.

"Tüm ülke siyaseti ondan sorulur. Ona Bay İskoçya bile diyebilirsiniz."

"Ama tanınan bir sima değil."

"İhtiyacı yok. Eski bir şarkıda da dendiği gibi, güç onda."

Rebus, McGurk'a teşekkür edip telefonu kapattı. Hafifçe titredi. Bay İskoçya... Güç onda. Acaba neye bulaştım, diye düşündü.

Sonra telefonu çaldı.

"Söylemeyi unuttum," diye başladı Mairie Henderson.

"Evet?"

"Belediye Meclis Üyesi Gillespie'nin bir açığı var mı diye sormuştun, hatırladın mı?"

"Hatırladım."

"Benim dönemimde olmamış ama dün BBC İskoçya'dan biriyle konuştum. Bilirsin, Queen Caddesindeki radyoda da bir şeyler yapıyorum. Neyse, Gillespie'nin değil de karısının varmış."

"Ne gibi?"

"Birisiyle bir ilgilisi olduğu söylenmiş."

"Yani ilişkisi mi varmış?"

"Evet."

Rebus meclis üyesinin evine yaptığı ziyareti hatırladı. Aralarında pek sevgi olmadığı ortadaydı, ancak o sırada suçu başka şeylerde bulmuştu.

"Kiminle ilişkisi varmış?"

"Bilmiyorum."

"Peki, BBC'deki kaynağın nereden öğrenmiş?"

"Söylemedi, sadece Belediye meclisine gittiğinde kulağına gelmiş. Ona söyleniş tarzına bakılırsa başka bir meclis üyesi olabilir."

"Peki, başka bir şey duyarsan bana haber ver. Görüşmek üzere, Mairie."

Rebus telefonu kapatıp düşüncelerini düzene sokmaya çalıştı. Doğranmış kâğıt torbalarına bakması bir işe yaramamıştı. Sonunda kendisine sürekli aynı soruyu sormaya başladı.

Ben neye bulaştım?

28

Başmüfettiş Frank Lauderdale, hastanede açık bir koğuşta yatıyordu fakat yatağı Meadows manzaralı pencerenin kenarındaydı. Onun ve yanındakinin yatağı arasındaki perde kısmen de olsa mahremiyet sağlıyordu. Yatağının başucundaki vazoda çiçekler vardı. Hastanenin yakıcı sıcağında uzun süre dayanmaları mümkün değildi.

Rebus camdan bakarak, "Neredeyse benim ev bile görünecek," dedi.

"Bunun içimi ne kadar rahatlattığını bilemezsin," diye cevap verdi Lauderdale. "Ziyaret etmen uzun sürdü."

"Hastaneleri hiç sevmem, Frank."

"Ben de öyle. Burada keyfimden kaldığımı mı sanıyorsun?"

İkisi de gülümsedi ve Rebus onu inceledi. "Frank, berbat görünüyorsun."

Lauderdale'in yüzü uyduruk bir jiletle tıraş olmaya çalışmış bir gencin yüzüne benziyordu. Arabanın ön camının neden olduğu bir sürü kesiğe sahipti. Gözleri mor ve şişikti, burnunda dikiş izleri vardı. Üzerindeki bandaj ve sargılarla komedi skeçlerindeki hastalara benziyordu.

"Bacakların nasıl?" diye sordu Rebus.

"Kaşınıyor."

"Bunun iyi bir şey olması gerek."

"Sahi, bu arada tekrar yürüyebileceğimi söylediler." Lauderdale gergin bir ifadeyle gülümsedi. "Bir süre topallayabilirmişim, biri ya da ikisi birden..."

"İkisi de olsa daha iyi," dedi Rebus, "hiç değilse dengeni sağlarsın."

"Alçımı imzalamak ister misin?"

Rebus, Lauderdale'in bacaklarındaki alçılara baktı. Üzerlerinde birkaç imza vardı. "Hangisi olsun?"

"Sen seç."

Rebus cebinden bir tükenmez kalem çıkardı. Pürüzlü yüzeye yazmak kolay değildi, yine de elinden geleni yaptı.

"Ne yazdın?" diye sordu Lauderdale kafasını uzatarak.

"Emniyet kemeri hayat kurtarır."

Lauderdale tekrar arkasına yaslandı. "O ikiliye ne oldu?"

Willie ve Dixie'yi kastediyordu. "Bana sorma," dedi Rebus. "Ben izindeyim."

"Öyle duydum."

"Hadi ya."

"Yeni amirin söyledi. Aslında hiç ikna olmadım: Eğer seni biraz olsun tanıyorsam, bu şehirde olduğun sürece çalışmadan duramazsın. Nasıl, idare edebiliyor mu?"

Gill Templer'ı kastediyordu. Rebus başını sal-

ladı. "Hallediyor." Frank Lauderdale'in duymak istediğinin bu olduğundan şüpheliydi. Yatağın yanına bir sandalye çekip oturdu. "Aslında bir sorunum var, Frank."

"Olmasa zaten buraya gelmezdin."

"Belediye başkanının kızıyla ilgili değil..."

"Onu daha bulamadın mı?"

"Yaklaştım. Arabadaki ikiliyi tanıyormuş."

"İlk kez duyuyorum."

Rebus oturduğu yerde kımıldandı. "Henüz kimseye söylemedim."

Lauderdale başını iki yana salladı. "Tanrım, John..."

"Dediğim gibi, öncelikli sorunum *o* değil. Asıl sorunum Wee Shug McAnally adındaki eziğin teki."

"Kendi kafasını uçuran adam mı?"

"Evet." Rebus dilini dişindeki gediğin üzerinde gezdirdi.

"Saughton'da, Derwood Charters adında bir dolandırıcıyla aynı hücrede kalmış. Wee Shug başka bir hapishaneden nakledilmiş ve ne tesadüf ki o hücreye konmuş." Rebus, Lauderdale'e baktı. "Ayrıca hiçbir diğer mahkûm McAnally'nin neden içeri girdiğini bilmiyor. Bu arada suçu reşit olmayana tecavüz. Peki Frank, tüm bunlar sana ne anlatıyor?" Lauderdale bir şey demedi. "Bana öyle geliyor ki," diye devam etti Rebus, "üst mevkilerde birileri diğer mahkûmların öğrenmesine engel olmuş."

"Bana biraz su verir misin?"

Rebus, Lauderdale'in bardağını doldurdu. Lauderdale bardağı alırken, "Neden böyle bir şey yapsınlar ki?" diye sordu.

"Pek çok nedeni olabilir. İstersen bir tane söyleyeyim: Diyelim ki McAnally oraya yerleştirildi."

"Yerleştirildi mi?"

"Charters ya da başka birinin güvenini kazanmak için olabilir. Şimdi," Rebus, Lauderdale bir yere gidecek olmasa da, sandalyesini biraz daha yakına çekti. "Charters dolandırıcılıktan içerideydi ve onu içeri tıkan da Dolandırıcılık Bürosu. Soruşturmanın başı Emniyet Amiri Allan Gunner artık Emniyet Müdür Yardımcısı. Anladığım kadarıyla beni izne çıkmak zorunda bırakan da kendisiymiş. Çiftçi'yi eğer beni dizginlemezse HMIC teftişiyle tehdit etmiş."

"Daha iyisini yapabilirdi." Lauderdale durdu. "İyi de HMIC bağımsız bir kurumdur. Emniyet Müdür Yardımcısı kararlarını nasıl etkilemiş?"

Rebus adamın haklı olduğunu düşündü. HMIC'yi yönetenler polis değil devlet memuruydu.

"Her neyse," dedi düşünceli bir şekilde. "Baskıyı yapan kişinin Gunner olduğundan eminim."

"Diğer memurlar mesajı almış olabilir, John."

"Ama ben almadım. Charters'ın ilk soruşturmasından tanıdığım iki kişi var: Sen ve Alister Flower. İlginçtir, Flower da bana ayar çekmeye kalktı. Sence de güzel bir döngü değil mi Frank?"

"Neden bana geldin?"

"Belki de deneyebileceğim tek kişi sen kaldığın için. Belki, kendime rağmen, hani nasıl di-

yeyim, neredeyse sana güvendiğim için. Demek istediğim, sen fırsatçının, düzenbazın tekisin ve Çiftçi'nin yerinde gözün var, ama yine de özünde iyi bir polissin." Rebus durdu. "Tıpkı benim gibi. O yüzden bana McAnally'yi anlatmanı istiyorum, Frank."

"Yapamam." Lauderdale, Rebus'un yüzündeki ifadeyi gördü. "Yapamam çünkü anlatacak bir şey yok. Haklısın, Albavise soruşturmasında görev aldım ama hepsi bu. Ama şunu biliyorum, sadece Flower değil, emniyet müdür yardımcısıyla ve Büyük Jim Flett gibilerle de ters düşüyorsan, ayağını denk al."

"Anladığım kadarıyla durum bundan daha beter," dedi Rebus. "İşin içinde İskoç Ofisi, hatta milletvekilleri ve bakanlar bile olabilir."

"Tanrım, John," diye fısıldadı Lauderdale.

Rebus ayağa kalktı. "Kısacası belki de sen eşyalarını toplayıp buradan çıkınca tekerlekli yatakla yerine gelen hasta ben olacağım."

"Şaka yapılacak konu değil."

"Şaka yaptığımı kim söyledi?"

"Bana daha fazla şey anlatma. Ne kadar az bilirsem o kadar iyi."

"Senin için mi benim için mi?"

Lauderdale elinden geldiğince dik oturdu. "Peşini bırak," dedi. "Hayatında bir kez olsun inat etme."

Rebus sandalyeyi aldığı yere koydu. "Bunu yapamam, Frank." Dilini tekrar gediğe soktu. Apse tümüyle boşalmamıştı.

"Kendine mukayyet ol," dedi Lauderdale'e.

"Bunu benim söylemem gerekirdi."

Rebus koğuşun ortasına geldiğinde Lauderdale'in ona seslendiğini işitti. Yatağın yanına döndü.

Lauderdale yükselip pencereden dışarıyı seyretmeye başladı.

"Flower," dedi, dönüp Rebus'a bakmadan.

"Ne olmuş ona?"

"McAnally, Flower'ın gözü kulağıydı."

"Onun muhbiri miydi?"

Lauderdale gözleri pencerede olduğu halde başıyla onayladı.

"Bunu unutmayacağım," diyen Rebus, tekrar dönüp gitti.

"Umarım unutmazsın," dedi Frank Lauderdale sessizce.

Koridordaki halının üzerinde bir zarf duruyordu. Posta önceden geldiğine göre bu elle teslim edilmişti: Üzerinde pul yoktu, sadece mavi mürekkeple yazılı ismi vardı. Kapağında resmi bir arma olduğunu gördü: aralarında bir kalkan tutan aslan ve tek boynuzlu at. Rebus bunun İskoç Ofisi'nin arması olduğunu biliyordu. Zarfı iki eliyle tuttu. İnce ve hafif olsa da içindeki sertti. Zarfı koltuğun koluna koyup mutfağa giderek viskisine su kattı. Çekmeceden bir bıçak alıp bardak ve bıçakla geri döndü. Viskiden bir yudum aldıktan sonra zarfı açtı.

Altın kenarlı, üzerinde siyah yazılar olan beyaz bir davetiyeydi.

Sör Ian Hunter sizi misafiri olarak evine davet etmektedir.
4 Mart Cumartesi.
Saat öğlen on iki
Ruthie Malikânesi
Perthshire.

Kartın üzerine mavi mürekkeple Rebus'un ismi eklenmişti. LCV ya da telefon numarası yoktu, sadece adres yazılıydı. Rebus kartı çevirdiğinde üzerinde, Perth'le Auchterarder'in ortasında yer alan malikânenin haritası olduğunu gördü. Cumartesiye iki gün vardı. Rebus davetiyeyi şömine rafına koyup duvara yaslandı. Daha önce hiç bu tür bir yere gitmediğinden Ruthie Malikânesinin nasıl bir yer olabileceğini bilmiyordu.

Rebus, Ox'taki akşam seansına gittiğinde hâlâ davete katılıp katılmaması gerektiğinden emin değildi.

Dr. Klasser orada değildi. Telefon edip, gelebilirse bile geç geleceğini söylemişti. Barmen, Rebus'un önüne içkisini koyarken Salty Dougary içeri girdi.

"Hava çok soğuk," dedi Dougary.

"Neyse ki burası sıcak, ama soğuk istiyorsan biraya yazıl derim. Durma Jon, adama zehrini doldur."

Dougary, Rebus'un yanındaki tabureye oturdu. "Sana bir şey getirdim."

"Neymiş?"

"Bana Mensung'u sormuştun ya?"

Evet, Rebus hatırlıyordu. Rory McAllister'a da sormuştu ama McAllister'a ayağını denk alması söylenmişti; Rebus bir daha ondan haber alacağına hiç ihtimal vermiyordu.

"Evet."

"Ne olduğunu hatırladım," dedi Dougary. İçkisi gelince cips istedi.

"Neymiş peki?"

"Tuzlu ve sirkeli olandan ver, Jon," dedi Dougary. Televizyonda spor haberleri açıktı. "Bir şirket ismiydi," dedi Dougary. Birasından bir yudum aldı. "Bir paket de sadece tuzlusundan uzat," dedi barmene.

"Şirket mi dedin?"

"Evet." Dougary'nin dikkati televizyona yöneldi. Rebus onu tutup soğuk ve karanlık sokağa çıkardı. Castle Caddesinde trafik gürültüyle akıyordu.

"Dışarısı çok soğuk!" diye sızlandı Dougary.

"Haydi anlat." Dougary büyük bir hasretle barın kapısına baktı. "Anlat," diye üsteledi Rebus.

"Zamanında bir yarı iletken şirketinde çalıştığımı hatırlıyor musun?"

"İsmi Mensung muydu?"

"Hayır. Ama işten çıkardığı işçilerine yeni mesleki eğitimler aldırmak gibi bir politikası vardı."

"Yani?"

"Yani ben de işten çıkarıldım. İşini kaybedenlere başka iş bulan bir ajans vardı. Bu ajans seminerler düzenlerdi, daha doğrusu öyle olması gerekiyordu. Vaat ettiği yeniden eğitim programlarının yarısını bile yapmadı. İşte *o* bir grup kovboya Mensung deniyordu."

"Bu grup hâlâ buralarda mı?"

Dougary omuz silkti. "O tarihten sonra iki kez işten çıkarıldım ama onlara hiç denk gelmedim."

"Merkezleri nerede?"

"Leith Walk'un tepesinde, Playhouse'un yanında."

"Elinde onlarla ilgili yazılı bir belge var mı?"

Dougary ona baktı. "İstersen sekreterime bir sorayım." Adam bunu abartılı alaycı bir tonda söylemişti. Rebus gülümsedi. "Evet, salakça bir soruydu, Donny. Kusura bakma."

"İçeri girebilir miyim artık?"

"Evet."

"Bir terslik mi var?"

"Ne gibi?"

"Bana Salty yerine Donny dedin de..."

"Senin ismin o değil mi?"

"Galiba öyle," diyen Dougary kapıdan içeri girdi.

29

Rebus'un içmesinin nedenlerinden biri uyuyabilmekti. Ayıkken uyumakta güçlük çekiyordu. Karanlığa bakar ve daha iyi anlayabilmesi için onun şekle bürünmesini dilerdi. Hayatına bir anlam vermeye çalışırdı: hayatının erken dönemindeki felaket askerlik yılları; biten evliliği; baba, arkadaş ve sevgili olmayı beceremmesi ve bunun sonu da gözyaşları olurdu. Sonunda uyumayı başarsa bile sürekli yaşlanmak ve çürüyüp gitmekle ilgili berbat rüyalar görürdü. Rüyalarında karanlık türlü şekillere bürünür ama Rebus onlara bakmaya cesaret edemezdi. Onun yerine gözleri kapalıyken kaçar, bir şeye çarpar ve karanlığın etrafında şekil aldığını hissederdi.

Fakat sarhoşken rüya görmez ya da görse de uyandığında hatırlamazdı. Kan ter içinde uyansa da hiç değilse titremiyor olurdu. O yüzden yatmadan ve genelde koltukta bir iki tek atardı; üstelik zaten burada rahatken kalkıp yatağa yatmanın ne anlamı vardı?

Kapı çaldığında koltukta uyuyordu. Kalkıp ışığı yaktıktan sonra gözlerini kırparak saatine baktı. Saat bir buçuktu. Yürümeyi yeni öğreni-

yormuş gibi sendeleyerek kapıya gidip diyafonu açtı.

"Kim o?"

"Patience."

"Patience mı?" Hiç düşünmeden kapıyı açtı, sonra da oturma odasına gidip pantolon giydi. Kapıya döndüğünde kadın o kata çıkmış sayılırdı. Kararlı ve ağır adımlarla yürüyordu. Başı eğikti, gözleri merdivendeydi ve ona bakmıyordu. Saçı taranmamıştı.

"Ne oldu?"

Kadın önünde durduğunda Rebus onun ne kadar öfkeli olduğunu fark etti. O kadar öfkeliydi ki anormal derecede sakindi.

"Yatakta yatıyordum," dedi usulca, "ne olduğunu bilmiyorum ama... Birden anladım."

"Neyi?"

"Lucky'nin öldüğünü biliyor musun?"

"Evet, çok üzüldüm."

Kadın başını salladı. "Beni hiç yalnız bırakmadığın için çok sağ ol. Bunun senin için bile fazla kalpsizlik olduğunu düşündüm. Sammy bana sana anlattığını söyledi. Neden aramadığını düşündüm, sonra birden aklıma geldi. Nasıl unuttum, anlamıyorum. Pazar günü oradaydın. Seranın kapısının yanında oturuyordun." Sesi daha da kısıldı. "Lucky'nin kapısını sen kilitledin."

"Patience ben..."

"Haksız mıyım?"

"Bak, saat çok geç, bunu..."

"Haksız mıyım?"

"Tanrım, bilmiyorum... Tamam, daha iyi hissetmeni sağlayacaksa evet." Eliyle yüzünü ovuşturdu. "Evet, çıkardığı gürültü beni sinir ediyordu, ben de kapısını kapattım ve sonra da unuttum. Özür dilerim."

Kadın omuz çantasını açıp içinden plastik bir çanta çıkardı. "Bu sana." Rebus torbayı almak üzere elini uzattığında da sol yanağına sert bir tokat attı. Sonra dönüp merdivenlerden aşağı inmeye başladı.

"Patience!"

Kadın hiç durmadan devam etti. Torbayı açıp içindekilere baktı.

İçinde Lucky'e ait parçalar vardı.

Sabah olunca torbayı arka bahçeye çıkardı. Bahçenin Rebus'un alt katındaki Bayan Cochrane'in ilgilendiği çiçeklerden oluşan bir sınırı vardı. Apartmanın arka kapısının hemen içinde asma kilitli bir dolap duruyordu. Orada ortak kullanılan aletler bulunurdu ama Rebus'un diğerleriyle ortak kullanmak istediği bir şeyi yoktu. Dolabı açıp oradan ölmüş Bay Cochrane'e ait bir kürek çıkardı.

Plastik torbayı çiçek sınırının yanına koyup kafasını kaldırarak acaba gören var mı diye baktıktan sonra küreği eline aldı.

Küreği toprağa vurduğunda tüm vücudunun titrediğini hissetti. Tekrar denediğinde donmuş toprakta ancak bir çentik açabilmişti. Durup çıkan toprağa baktı. Donmuş şekerlemeye benziyordu.

"Tanrım," deyip tekrar denedi. Nefesinin buharlaştığını gördü. Karşıdaki apartmanda kahvaltı hazırlayan birinin mutfağın penceresine geldiğini fark etti. Henüz gün doğmasa da Rebus onu gayet net görebileceklerini biliyordu.

Vazgeçmek için geçerli mazereti vardı.

Bunun yerine, arabayla Cowgate'e gitti, aracı park etti ve torbayla birlikte şehir morguna girdi.

Çalışanlardan biri, "Müfettiş, sizin için ne yapabilirim?" diye sordu.

Rebus torbayı verip teşekkür etti ve çekip gitti.

Holmes ve Clarke'la üniversite yakınlarındaki işlek bir kafede bulaşacaktı ama mekân henüz açılmadığından Nicolson Caddesinde yürüyüp denk geldikleri aydınlık bir kafeye girdiler.

Onlara St. Leonard'da işlerin nasıl yürüdüğünü sordu. Yakından izlendiklerini fakat idare ettiklerini söylediler.

"Güzel," dedi, "çünkü sizden bir şey daha yapmanızı isteyeceğim. Bir şirket hakkında bilgi istiyorum. Muhtemelen artık yok ama 86-87 yıllarında aktifmiş."

"Limited şirket mi?"

"Bilmiyorum."

"Yöneticileri?"

Rebus omuz silkti. "Size sadece adının Mensung olduğunu söyleyebilirim."

Clarke ve Holmes birbirine baktı. Bir ağızdan, "Belediye meclis üyesinin dosyası mı?" diye sordular.

"Yeniden mesleki eğitimler veren bir şirketmiş ve anlaşılan işlerinde iyi de değillermiş. Leith Walk'un yukarısında, Playhouse'un yanında bir tesisleri varmış. Şirketler Binasına gidip kayıt var mı diye bakmanızı ve İskoçya'daki tüm yeniden eğitim şirketlerinin listesini istiyorum." Garsona başıyla sipariş vermeye hazır olduklarını işaret etti. "Evet, kendinizi tutmayın," dedi. "Bu öğünü fazlasıyla hak edeceksiniz."

Leith Walk'u kendi kontrol etti.

Playhouse'un yanında bir barla gazete bayii vardı ve aralarında kısmen açık bir kapı bulunuyordu. Dış duvarda birkaç plaket ve sökülen plaketlerin izlerini gördü. Rebus kapıyı ittiğinde kapının pek de sağlam olmadığını fark etti ve pek çok bardan daha kötü kokan karanlık bir koridora girdi. Yukarı çıkan taş basamaklar aşınmıştı, duvarlar yazılarla kaplıydı.

İlk katta birinin üzerinde Muhtelif Triko, diğerinde de J. Joseph Simpson ve Ortakları yazan iki kapı gördü. Rebus'un çıktığı ikinci katta kapılar yazısızdı ve üzerlerinde asma kilit vardı. İlk kata inip üzerinde Simpson ve Ortakları yazan kapıyı çaldıktan sonra kapıyı iterek açtı.

Kendi dairesindekine benzer bir koridordaydı. Koridor üzerindeki odalardan birinde danışma tabelası vardı. Kapı açık olduğundan Rebus içeri girdi. Üzerinde daktilo olan bir masada oturan yaşlı bir adam telefonla konuşuyordu. Rebus erkek bir sekreter gördüğüne şaşırmasa da bu

kadar yaşlı olmasını beklemiyordu. Masa, sandalye ve halının üzeri evraktan geçilmiyordu.

Rebus'un içeri girmesine şaşıran adam birden telefonu kapattı.

"Böldüğüm için özür dilerim," dedi Rebus.

"Sorun değil, sorun değil." Adam bazı evrakları topluyormuş gibi yaptı. "Sizin için ne yapabilirim, bayım?"

Adam, Rebus'a Charles Laughton'ı hatırlattı. Tombul, gıdılı, patlak ve endişeli gözlü ve lekeli parlak ciltli bir adamdı. Üzerindeki takımı, paltosu ve saati kırk yıl önce moda olmalıydı. Rebus acaba karşımdaki Sör Ian Hunter'ın ağabeyi mi diye merak etti.

Rebus kimliğini gösterdi. "İsmim Müfettiş Rebus. Geçmişte burada ofisi olan bir şirketi araştırıyorum."

"Burada mı?"

"Bu binada. Sekiz yıl kadar önceymiş. O tarihte de burada mıydınız?"

"Elbette."

"Şirketin adı Mensung."

"Tuhaf bir isim." Adam birkaç kez usulca tekrar etti. "Hayır," dedi, "duyduğumu söyleyemem."

"Emin misiniz?"

"Eminim."

"Acaba işvereninizle konuşmam mümkün mü?"

Adam gülümsedi. "İşveren *benim*. Joe Simpson hizmetinizdedir."

"Affedersiniz, Bay Simpson."

"Beni sekreter mi sanmıştınız?" Simpson'ın hoşuna gitmişti. "Aslında bir açıdan öyleyim. Son sekreterim sadece iki gün çalışıp bıraktı. Ajansın gönderdiği kızlarda umut yok. Mesai saatinden sonra beş dakika kalmasını istesen ortalığı ayağa kaldırıyorlar." Başını iki yana salladı.

"Sekiz yıl önceki sekreterinizin kim olduğunu hatırlıyor musunuz, Bay Simpson?"

Joe Simpson başını salladı. "Onun hafızasının benimkinden iyi olacağını düşünüyorsanız hata ediyorsunuz. Ayrıca kim olduğunu da hatırlamıyorum. Bu masadan o kadar çok kadın gelip geçti ki." Tekrar başını iki yana salladı.

"Bay Simpson, sekiz yıl önce bu binada hangi şirketler vardı?"

"Benimki ve bir de Kapital İplikleri."

"Şimdi Muhtelif Triko'nun olduğu yerde mi?"

"Kapital İpliklerini işleten kadın 1989'da gitti. Bina uzun bir süre boş kaldıktan sonra bir bilgisayar galerisi açıldı, o da üç ay sonra kapandı. Bayan Burnett gelene kadar yine boş kaldı. İşte Muhtelif Triko'nun sahibi o."

"Ya üst kat?"

"Yıllar önce oralar ofisti. En az on yıldır depo olarak kullanılıyorlar."

Rebus buradan bir şey çıkmayacağını anladı. Mensung ismini heceledi, yazdı ama adamın bu ismi bilmediğinden adı gibi emindi. Teşekkür etti ve koridora çıkarak tırabzana yaslandı. Bu tür iş hanlarına Edinburgh'da sıkça rastlanırdı. Küçük, değişken, kimliksiz. Nasıl para kazan-

dıklarını aklı almıyordu. J. Joseph Simpson ve Ortaklarının ne iş yaptığını bile bilmediğini fark etti. Ama adında geçtiği gibi bir ortaklık olmadığından, belki de hiç olmayacağından emindi.

Tam gitmek üzereyken Muhtelif Triko'nun kapısı açıldı ve dışarı iki kadın çıktı. Ona baktıktan sonra konuşmalarına devam ettiler. Kadınlardan biri palto giyiyor ve pek ağır görünmeyen iki büyük torba taşıyordu. Rebus içinde yün olduğunu tahmin etti. Diğer kadın iki parça kırmızı ve siyah kareli bir elbise giymiş, inci kolye takmıştı. Boynunda uçlarına zincir bağlı bir gözlük asılıydı. Ufak tefek, bakımlı ve yaklaşık Rebus'un yaşlarındaydı.

Kadın giden müşteriye, "Tekrar teşekkürler," dedi. Ardından Rebus'a döndü. "Yardım edebilir miyim?"

"Bayan Burnett?"

"Evet." Kadın tedirgin olmuş gibiydi.

"Müfettiş Rebus." Ona kimliğini gösterdi.

"Hırsızlık mı oldu? O depoların kapısı çelik de olsa, girmenin yolunu bulurlar."

"Hayır, hırsızlık olmadı."

"Ah?" Kadın ona baktı. "Aslında ben de tam çay yapacaktım, bir fincan ister misiniz?"

Rebus kadının teklifini memnuniyetle kabul etti.

Muhtelif Triko'nun içi Joe Simpson'ınkinden farklı değildi. Bayan Burnett lavaboda su ısıtıcısını dolduruyordu. Rebus diğer odalara baktı. Yün. Bir sürü ama bir sürü yünle doluydu. Du-

varlara ürünleri sergilemek üzere derin raflar monte edilmişti. Örgü desenleriyle dolu kutular ve içinde şişler olan sert plastikten bir kutu vardı. Duvarlara ve kapılara farklı örgü desenlerinin resimleri konmuştu. Gülümseyen ve sorunsuz erkekler. Muhtemelen on beş ya da yirmi yıl öncesinin modelleri olan kadınlar. Bir duvardaki bir dizi çiviye kalın beyaz yün çileleri asılmıştı. Mekânın kokusu Rebus'un hoşuna gitti. Ona annesini, teyzelerini ve onların arkadaşlarını hatırlattı. Annesi ona örgü şişlerini baget olarak kullanmamasını söylerdi.

Döndüğünde Bayan Burnett'in kapının eşiğinde durduğunu gördü.

"Orada bir anlığına da olsa huzur içinde görünüyordunuz," dedi kadın.

"Öyle hissettim."

"Çay olmak üzere."

"Bitişikteki Bay Simpson'ın ne iş yaptığını biliyor musunuz?"

Kadın güldü. "Ben de yıllardır bunu merak ediyorum."

"Yıllardır mı?"

"Size yeni geldiğimi mi söyledi? Beni hatırlamıyor ama burası Kapital İplikleri olduğu zaman da burada çalışmıştım. O zaman benim işim değildi, sadece bir çalışandım. Kendi işimi kurduğumda ve buranın müsait olduğunu öğrendiğimde duramadım." İç çekti. "Nostalji, Müfettiş. Sakın sizi etkilemesine izin vermeyin. Princes Caddesinden buraya gelmeye istekli müşteri

bulmak çok zor. Daha merkezi bir yerde olsam, sanırım çok daha iyi olurdu."

Rebus, IBM'in Greenock'ta iş kurmaya gelişini hatırladı: O da bir nostalji olsa da daha büyük ölçekliydi.

Bayan Burnett'le birlikte ofise girdi. "Sekiz sene önce, 86 ya da 87'de de burada mıydınız?"

Kadın iki bardağa sıcak su döktü. "Ah, evet."

"O tarihte burada Mensung adında bir şirket var mıydı?"

"*Mensonge* mu?"

Rebus hata olmasın diye harfleri tek tek söyledi.

"Hayır," dedi, "o tarihte sadece Bay Simpson ve Kapital İplikleri vardı. Bu adres olduğundan emin misiniz?" Rebus başıyla onaylarken kadının çay poşetlerini sıcak suya daldırmasını izledi. "Süt ve şeker?"

"Sadece süt lütfen." Kadın bardağı ona verdi. "Teşekkürler. Neden öyle telaffuz ettiniz?"

"*Mensonge* diye mi?"

"Evet. Fransızca gibi."

"Fransızca zaten. Yalan demek."

"Ne?"

"Sahtekârlık, uydurma gibi bir anlamı var. Çayı beğenmediniz mi, Müfettiş?"

"Hayır, çayda bir sorun yok, Bayan Burnett. Hiçbir sorun yok."

Rebus emin olabilmek için gazete bayiine de sordu. On sekiz yıldır orayı işleten sahibi başını iki

yana salladı. Rebus daha sonra emlakçıyla konuşup o adreste ofis kiralayan Mensung adında bir şirket olmadığını öğrendi.

"Sırf meraktan soruyorum," dedi Rebus. "O binanın sahibi kim?"

Kadın söyleyebileceğinden emin değildi. Rebus bir polis soruşturmasıyla ilgili olduğunda ısrar edince kadın pes etti.

"Sahibinin ismi Bay J. Simpson," dedi. "Bay Simpson bireysel olarak yeri Simpson ve Ortakları, Muhtelif Triko ve Bay Albert Costello'ya kiralamış."

"Costello mu?"

"Bitişikteki gazete bayii," dedi emlakçı.

Brian Holmes öğle yemeğinde içki içerlerken, "Şimdilik bir şey yok," dedi. "O şirkete dair hiçbir kayıt yok."

Rebus yemeğinin son lokmasını çiğnedi. "Zaten var olmadığını düşünmeye başladım. Bu arada Siobhan nerede?"

"Spor salonunda."

"Spor salonu da ne?"

Brian Holmes güldü. Geçen sene ağırlık çalışırken şimdi kocaman bir göbeği vardı. Bazıları buna mesleğin kötü tarafları diyordu.

"Senin öğle tatillerinde vücut çalıştığını zannederdim," dedi.

"Yıllardır öyle bir şey yapmadım."

Fakat Rebus o öğleden sonra yüzmeye gitmiş, bir yandan düşünerek yirmi tur atmış ve ardın-

dan bir süre bölmesinde oturmuştu. Egzersizin sorunu buydu: Hiç eğlenceli değildi. Etrafında gördüğü zinde ve sportif insanlar ondan daha mutlu görünmüyordu. Eğer hayatın diğerlerinden daha güzel değilse, egzersiz yaparak hayatını uzatmaya çalışmanın ne anlamı vardı? Sabah Salty Dougary ile konuşmak için Ox'a geldiğinde yüzmeye karar vermiş ve Dougary gelmeyince kuralı bozmaya niyetlenmişti.

Dougary'nin evine gidecekti.

Dougary boşanmış ve Murrayfield Stadyumunun dibinde bir binanın en üst katını kiralamıştı. Rebus'u kapısında görünce öyle şaşırmıştı ki onu eski karısını pazarlarken görse bu kadar şaşırmazdı.

"Burada ne işin var?"

"Konuşmamız gerek, Salty."

"Bu akşam içesim gelmedi. Patron bizi köle gibi çalıştırıyor, büyük bir teslimat yaklaşıyor ve Mathieson telefondan ateş püskürüyor."

"Mathieson mu?"

"PanoTech'in başı. Bizim patronun davranışını..."

"Salty kusura bakma ama hava çok soğuk."

Dougary, Rebus'un içeri girmesi için yana çekildi. "Seni uyarıyorum," dedi. "İçerisi çok dağınık."

Rebus bekârlar için şaşılacak bir şey olmadığını düşündü.

"Çöp tenekesi kıtlığı mı var?"

"Nedense temizliğe bir türlü vaktim olmuyor. Bira ister misin?"

"Teşekkürler." Rebus pizza kutuları, cips poşetleri ve boş kutuları kaldırıp kanepeye oturdu. Salty iki kutuyla gelip birini ona uzattı.

"Evet, acil bir durum mu var?"

Rebus kutudan bir yudum aldı. "Mensung'un Leith Walk'ta olduğunu söylemiştin." Dougary başını salladı. "Gazete bayiinin yanında." Tekrar başını salladı. "Bu sabah gittim ama o ismi duyan olmamış."

"Yani?"

"Yani orada olduklarından emin misin?"

"Broşürlerindeki adres oydu."

"O broşürlerden bir tane bulamayacağına emin misin?" Rebus etrafına bakındı. Neyi kastettiği belliydi: Bu çöplükte her şey olabilirdi.

"Fiona'yla ayrıldığımızda her şeyi attık. Hem de *her şeyi*... Mektuplar, resimler, doğum belgem bile kayboldu. John, ben o adrese hiç gitmedim. Aldığımız kurslar Corstorphine Sokağındaydı."

"Numarayı hatırlıyor musun?"

Dougary başıyla onayladı. "Bir-altı-beş Corstorphine Sokağı. On altı beş Fiona'yla evlendiğimiz tarih. O yüzden unutmadım." Yüz ifadesi değişti. "Hayatın ana kartında bir araya gelen iki çip."

Rebus, Rhona'yla evlendiği zamanı hatırlamaya çalıştı. Haziran veya temmuzdu ama tam emin değildi.

Ertesi sabah erkenden Corstorphine Sokağına gidip 165 numarayı aradı. Rebus bürokrasinin

ne olduğunu bilmese de bu iş ona benzemeye başlamıştı. Amerikalı Haldayne kâğıt üzerindeki şirketlerden bahsetmişti ki şu anda onlardan birinin peşinde koşturuyor olabilirdi. Corstorphine Sokağına yaptığı bu ziyaret, şüphesini doğruladı.

Ofisin şimdiki sakini ona o yıllarda buranın kısa süreliğine, günlük olarak kiraya verildiğini söyledi. Ama o tarihte kimlerin tuttuğu belli değildi ve o zamandan sonra birkaç kez el değiştirmişti.

"Yardımınız için teşekkürler," dedi Rebus.

Çıkmaz sokak, diye düşündü. Ölü bir şirket. Meclis Üyesi Gillespie'yi konuşturmaktan başka çaresi kalmamıştı. Ya da davayı tümüyle bırakacaktı. Herkesin istediği de buydu ama hiçbir zaman diğerlerinin lafına göre hareket etmemişti. Hiçbir zaman tribünlere oynamamıştı.

Hafta sonundan sonra Meclis Üyesi Gillespie'yle konuşacaktı. Bu arada alışveriş yapması gerekiyordu. Yeni kıyafetler alacaktı. Nedendir bilinmez Sör Iain'ın karşısına yeni kıyafetlerle çıkmak istemişti.

ÜÇ

ZUGZWANG

30

Uzun ve kıvrımlı garaj yolunun başında iki alçak taş sütun vardı. Rebus anayoldan mıcırlı yola geçip arabayı durdurdu. Bunun doğru dönüş olduğunu anlamasını sağlayacak bir tabela yoktu. Davetiyenin arkasındaki haritaya bakınca doğru yolda olduğuna hükmetti. Yolun hiç dikkat çekici olmaması Sör Iain Hunter'ın mizacına uygundu. İki taraftaki açık alanlar çok geçmeden yerini sık bir ormana bıraktı. Su yollarını ot bürümüştü ve ağaçlarla garaj yolu arası yosunlarla kaplıydı.

Yaklaşık bir kilometre sonra nihayet gölgeleri terk edip seraların ve duvarlarla çevrili bir sebze bahçesinin bulunduğu aydınlık bir alana çıktı. Hemen önünde İskoç baron tarzı gri bir bina duruyordu. Binadaki çatının üzerine çıkan iki kule binanın birinci katından başlıyordu. Pembe mıcırın üzerine park etmiş üç araba (bir Rover 800, Jaguar ve Maserati) gördü. Rebus yanlarında durup inerken etkilenmemeye çalıştı. İleride bir dere ve üzerinde kavisli bir köprü gördü, ona St. Andrew's'taki panayırları hatırlattı.

"Güzel manzara, değil mi?" Ses Sör Iain'a aitti. Oymalı bastonundan güç alarak Rebus'a doğ-

ru yürüyordu. Anlaşılan evde şemsiye kullanması gerekmiyordu.

"Galiba üç numaralı demir sopamı getirmem gerekirdi."

"Ah, golf oynar mısın?"

"Sadece üç numaralı demir sopayla."

Hunter gülüp elini Rebus'un omzuna koydu. "Kolay bulabildin mi?"

"Sorun olmadı."

"Güzel." Hunter, Rebus'u eve yönlendirdi. "Önce bir şeyler içelim, ardından biraz atış yapar ve hafif bir öğle yemeği yeriz."

"Atış mı?"

"Müfettiş, silah kullanmayı biliyorsundur?"

"Pek çok şey bilirim."

"Sülün mü kış tavşanı mı vuralım diye düşündüm ama sonunda kil güvercininde* karar kıldım."

"Eh, tadı kesinlikle daha güzel, değil mi?"

Şaşıran Sör Ian Hunter başını iki yana salladı. "Ne söyleyeceğin hiç belli olmuyor, Müfettiş."

Beyaz mermer zeminli ve duvarları tablolarla süslü şık bir salona girdiler: Modern sanat tercihi Rebus'u şaşırttı. Ahşap paneller ve yivli sütunların arasında çoğu eşya garip kaçıyordu. Salonun ortasından çıkan demir korkuluklu bir merdiven sağa ve sola gidiyordu.

"Bu taraftan," dedi Hunter. "Paltonu alayım."

* Trap ya da suni güvercin de denen, havaya atılan hedef –ed.n.

Rebus yeni paltosunu çıkarıp üzerindeki spor ceketi düzeltti. Kravatını da düzelttikten sonra oturma odasına girdi.

Bir uşak, arabanın üzerindeki tepsilerden içki servisi yapıyordu. Bu nedenle Rebus, uşak yerine patron tarafından karşılanmanın önemli bir şey olduğunu düşündü. Orada durup etrafı kolaçan ederek Sör Iain'ın dönmesini bekledi.

Birisi, "Selam, John," deyip elini uzatarak ona doğru yürüdü. Adamın diğer elinde kristal bir kadeh vardı ve biraz mahcup görünüyordu. Rebus ancak adamla tokalaşırken onu tanıyabildi.

Bu Emniyet Müdür Yardımcısı Allen Gunner'dı.

"Herkesi tanıyorsun, değil mi?" diye soran Gunner, Rebus'u içki arabasına doğru götürdü. Şaşkınlığı atlatmasının ardından Rebus'un ilk düşüncesi şu oldu: Hiç değilse Gunner'ın mahcup görünecek kadar haysiyeti var. İkinci düşüncesi ise şu: Tastamam içlerine düştüm.

Uşak, Rebus'un siparişini bekliyordu. Biraz kambur duruyordu ve tebessümü zorlamaydı. Tüm düğmeleri ilikli mavi naylon bir ceket giyiyordu. Galiba ceket kambur durmasına yardım ediyordu.

"Ben bir malt viski alırım," dedi Rebus.

"West Higland mi Strathspey mi, efendim?"

"Strathspey ve su olmasın."

Diğer bir misafir güldü. "Sör Iain viskilerine su konmasına zaten izin vermez." Elini Rebus'a uzatabilmek için sigara ve içkisini tek elinde tuttu.

"Colin Macrae," dedi.

"Sör Colin," diye ekledi Gunner, "kendisi İskoç Ofisi'nde Tarım ve Çevre Bakanıdır."

Rebus da, "John Rebus," diyerek kendini takdim etti.

Böylece geriye sessizce pencerelerin yanında sohbet eden ve ikisi de erkek olan iki misafir kalıyordu. Ama Gunner, Rebus'u koluna ciddi bir baskı uygulayarak, onu Sör Colin'in bardağını ağzına kadar doldurma siparişi verdiği içki arabasından uzağa sürükledi. Sonunda büyük taş bir şöminenin yanına geldiler.

Gunner bir şeyler fısıldadı. "Burada ne yaptığını bilmiyorum..."

"Ben de öyle."

"Ama birlikteyken, özellikle onların karşısında, birlikte hareket ediyormuş gibi görünelim."

"Kabul."

"O zaman resmiyete gerek yok, birbirimize ilk isimlerimizle hitap edelim."

"Nasıl isterseniz, amirim."

"İsmim Allan."

"Allan."

Odaya girip bastonuyla onları işaret eden Hunter, "Bak şu işe," dedi. "Hep aynı hikâye... Ev sahibi hariç herkesin içkisi var."

Uşak hemen bir içki doldurdu. Salondaki telefon çalınca bakmak için, başı önde, odadan çıktı.

"Şerefe," dedi Sör Iain. Rebus'a ona katılmasını işaret etti. "Herkesle tanıştın mı?"

Pencerenin yanındaki ikili, kadehlerini tazelemeye geliyordu. Rebus başıyla onları işaret etti.

"Robbie," dedi Sör Iain. "Gelip Müfettiş Rebus'la tanış. John, bu Robbie Mathieson."

Mathieson, Rebus'un elini sıktı. Uzun boylu, yapılı, gür siyah saçlı ve sakallıydı. Gözlüğünün camları maviye çalıyordu.

"Tanıştığımıza memnun oldum." Hafif Amerikan aksanı vardı.

"PanoTech mi?" diye sordu Rebus.

Mathieson başını salladı, o da Sör Iain da Rebus'un bunu tahmin etmesine şaşırmıştı. Sör Iain, Allan Gunner'a döndü.

"Müdür Bey, böyle adamların varken suç oranının düşmesi ve yakalama oranının artmasına şaşmamalı." Dönüp Rebus'a baktı. "Neredeyse ürkütücü."

Bir oyun oynanıyordu ve Rebus ne olduğunu bilmiyordu. Ama Mathieson'la tanışmasının bu oyunun bir parçası olduğunun farkındaydı.

Gunner, Sör Iain'ın dediğini düzeltti. "Ben sadece Müdür *Yardımcısıyım*."

Hunter göz kırparak, "Dilim sürçtü," dedi. "Belki de geleceği hesap ederek konuştum. Devlet memurlarının iyi olduğu şeylerden biri de budur. Dugald içkinin tazelenmeye ihtiyacı var."

Dugald doldurulması için kadehini uzattı. Kimse onu tanıştırmaya zahmet etmedi çünkü gereği yoktu. Sakin ve düşünceli biriydi, belki de boşa konuşmak istememişti. Söyleyeceği her şey basına sızdırılıp ona karşı kullanılabileceğinden, bunda şaşılacak bir taraf da yoktu. Tanımadığı kişilere güvenemezdi.

Elbette Dugald, Rebus'u tanımasa da Rebus onu tanıyordu. Kendisi İskoçya İçişleri Bakanı Dugald Niven'dı. "İçkilerimizi alıp silah odasına geçelim," dedi Sör Iain, "böylece herkes silahını seçebilir."

Rebus yarım kadeh daha doldurup içtikten sonra diğerlerini takip etti.

Dışarıda sıcaklık sıfırın biraz üzerindeydi; Sör Iain'a göre hava "temiz" ve "canlandırıcıydı" ve onlar piknik yapacaktı. Yiyecekler onları hedeflerin olduğu yerde bekliyor olacaktı. Oraya gitmek için ormanın içinden yürümeleri gerekiyordu. Silah odasında avcı ceketi, yeleği ve palaskası kuşanmışlardı. Her birine, güvenlik nedeniyle açık olan birer çift verilmişti.

Rebus grubun gerisindeydi ve Gunner ona katılmak için yavaşladı.

"Burada ne yapıyorsun, anlat bakalım," diye sordu Gunner.

"Bildiğinizi zannediyordum."

"*Ben* mi?"

"Beni soruşturmadan siz aldınız."

"Ben öyle bir şey yapmadım."

"O zaman alınmamı *talep* ettiniz."

Gunner çiftesini koltuğunun altına iyice sıkıştırdı. "Bunun burada olmanla ne ilgisi var?"

"Keşke bilseydim. Ama eğer bir tahminde bulunmamı isterseniz..."

"Hiç durma."

"Buraya beni etkilemek için çağırdılar."

"Ne?"

"Bir kez daha beni uyaracaklar ve ben de buradaki kişilerden çok korkup diz çökerek af dileyeceğim."

Gunner ona dik dik baktı. "Bu saçmalık."

"Öyleyse *sizin* burada ne işiniz var?"

"Bilmiyorum. İlk kez davet edildim. Belki de Sör Iain beni tanımak istedi. Müthiş bir idareci olduğu kadar usta bir diplomattır da." Gunner durdu. "Emniyet Müdürü yakında emekli olacak."

"Bunun için biraz genç değil mi?"

"Karısı hasta olduğundan onunla ilgilenmek istiyor."

"Yani onun yerine siz geçeceksiniz."

"Muhtemelen."

"Size hep sağlam raporu verildiğini düşünmüşümdür."

"Ne?"

"Örneğin HMIC tarafından. Bu tür tehditler iki yönlü iş görür, Allan."

Gunner gözlerini kıstı. "Bu da ne demek şimdi?"

"Shug McAnally kendini öldürdü. Nedenini bulmaya çalışırken Charters adındaki bir adamla hücre arkadaşı olduğunu öğrendim. Hem de McAnally cinsel saldırı suçundan yattığı halde. İlginçtir, hiçbir mahkûm onun suçunu bilmiyordu."

"Hâlâ ne demeye getirdiğini anlamadım."

"Hayır, anladınız. McAnally, Alister Flower'ın muhbiriydi. Charters davasında Flower sizin emrinizde çalıştı. McAnally Charters'ın hücre-

sine özellikle konuldu. Flower'ın böyle bir şeyi becerebilecek ağırlığı yoktur; bunu ancak Büyük Jim Flett'e söz geçirebilecek, sizin gibi biri yapmış olabilir." Gunner ne gözlerini yerden ayırdı ne de tek kelime etti. "Şimdi de Hunter gibileri benim kulağımı çekmeye başladı," diye devam etti Rebus.

Gunner başını kaldırıp önlerindeki adamlara baktı. Ağaçların arasındaki dal ve otlarla kaplı yoldan ilerliyorlardı.

"Seninle konuşmak istiyorum," dedi.

"Tamam."

"Ama burada olmaz."

Sör Iain durup işaret etti. "Haydi tembeller! Tek bacağım sakat olduğu halde sizden hızlı gidiyorum." Diğerlerinin ona yetişmesini bekledi.

Birden terbiyeli bir misafire dönüşen Gunner, "Sör Iain, buradaki araziniz ne kadar büyük?" diye sordu.

"Yüz yetmiş hektar ama merak etme tümünü dolaşacak değiliz."

Çok geçmeden çim kaplı açık bir alana çıktılar. Alanın hemen yanında, orada duran, üzerlerindeki avcı ceketleri gibi zeytin yeşili, evladiyelik bir Land Rover ve onun ancak geçebileceği genişlikte bir yol vardı. Aracın arkasındaki uşak büyük hasır bir sepeti açıyordu. Alanın diğer ucundaysa Rebus'un kil güvercin hedefleri attığını varsaydığı bir cihazın başında bir başkası duruyordu.

Rebus kendisini İçişleri Bakanının yanında buldu. Adam konuşmaya meraklı görünmüyor-

du. Rebus oturma odasında Robbie Mathieson'la ne konuştuklarını merak etti. Mathieson'a döndü.

"Bir arkadaşım sizin tedarikçilerinizden birinde çalışıyor."

"Ah?" Mathieson pek ilgilenmişe benzemiyordu.

"Deltona," dedi Rebus.

Mathieson'un sakalına rağmen gülümsediğini tahmin etti. "O zaman umarım hafta sonu için planı yoktur. Bana fabrikanın hafta sonu da çalışacağı söylendi. Hafta ortasına kadar onlardan büyük miktarda mal gelecek. Yeni bir tedarikçi bulmak zorunda kalmayı istemem."

"LABarum'la ilgili işler ne durumda?"

Mathieson ona baktıktan sonra çifteye fişek yerleştirdi. "İyi," dedi. "Bunu nereden bildiğinizi sorabilir miyim?"

Rebus omuz silkti. "Bir yerlerden duymuşumdur."

"Öyle mi?" Mathieson çifteyi kapattı.

"Aslında Stenhouse'daki bir mecliste iş planınızın nüshasına denk geldim."

"Orada ne işi varmış?" Mathieson yeterince sakin görünüyordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Rebus. "Birisi üzerine 'Dalgety' yazmış." Mathieson irkilip bir fişeği düşürdü.

"Fırlat!" diye bağırdı Sör Iain. Kil disk havaya fırladı. Art arda iki gürültü duyuldu ve disk parçalandı. Sör Iain çiftesini kırdı.

"Güzel atıştı," dedi Sör Colin Macrae.

"Biliyorsunuz, aslında bu oldukça sıradışı bir gün. Sör Iain normalde cumartesileri şirketlerle ilgilenir ama bugün burada *iki* polis var." Mathieson, Rebus'un bir şey söylemesini istiyormuş gibi görünse de Rebus ne söylemesini istediğini bilmiyordu.

"Fırlat." Yine silah sesleri.

"Hiç fena değil, Dugald, hiç fena değil."

"Derwood Charters adında birini tanıyor musunuz?" diye sordu Rebus, Mathieson'a.

"Sanmıyorum."

"Kurulduğu günlerde PanoTech'e mali destekte bulunduğunu duydum."

Mathieson güldü. "Yanlış duymuşsun."

"Haydi Allan, sırada sen varsın!"

Robbie Mathieson'ın sırası geldiğinde iki atışı da ıskaladı.

Sör Iain, Rebus'a bakarak güldü. "Bunu senden beklemezdim, Robbie," dedi. Tuhaf derecede keyfi yerinde görünüyordu. Rebus kullanıldığını hissetse de, hâlâ neden ve nasıl olduğunu bilmiyordu.

Atış sırası ona gelince ikisini de ıskaladı. Sör Iain tekrar denemesinde ısrar etti.

"Hamsın," dedi, "biraz talim yapman gerek. Başlangıçta hepimiz ıska geçtik."

Bu sefer Rebus ikinci atışında diskin bir kenarını vurmayı başardı.

"Gördün mü?" dedi Sör Iain. "Alışmaya başladın bile."

Belki de haklıydı.

Kulakları hâlâ çınlayan Rebus, Land Rover'ın yanındaki diğerlerine katıldı. Viski şişeleri, folyoya sarılı sandviçler ve çay termosları vardı. Rebus'un sandviçi esmer ekmek ve tütsülenmiş somondu. Kalın kalın dilimlenmiş somon, limon suyu ve biberle tatlandırılmıştı. Cep şişesi elden ele dolaşıp ona geldiğinde viskiden bir yudum aldı, sonra da demli çaydan iki bardak içti. Bir oyunun içinde olduğundan aklının başında olmasını istiyordu. Oyuncu mu, tezgâh mı, yoksa zar mı olduğundan emin değildi. Ama bir şeyden şüphesi yoktu: Oyunlar tehlikeliydi; tüm kariyerini ve hayatını yaşamaya değer kılan her şeyi tehlikeye atardı. Burada hazır bulunan herkesin Rebus'u oyun masasından atabilecek gücü vardı. Öfkelenmeye başladı: Geldiği için kendisine, onu buraya çağırdığı için kibirli ve sinsi Sör Iain Hunter'a kızıyordu. Rebus buraya sırf uyarılmak üzere çağrılmadığını anlamıştı. Öfkesini yuttu: Çaydan daha sıcak ve viskiden daha sertti.

Eve dönmelerine az kala Sör Iain, Rebus'u dirseğinden tutup seralara doğru götürdü.

"Biz daha sonra geliriz!" diye seslendi diğerlerine. Sonra da kolunu tutmaya devam ettiği Rebus'a döndü. "Robbie Mathieson'la sohbetiniz nasıldı?" Rebus kolunu Sör Iain'ın elinden kurtardı. "Allan Gunner'la da konuştun."

"Beni neden çağırdınız?"

"Dürüstlüğüne hayranım. Çağırdım, çünkü karar verdin mi öğrenmek istedim."

"Ne kararı?"

"Soruşturmayı durdurma kararı."

"Bana neden bu kadar ilgili olduğunuzu söyleyebilir misiniz?"

Sör Iain'ın bakışları sertleşti. "Eğer dinlemeye niyetliysen, sana tek bir şey söyleyeceğim."

Uzun seralardan birinin önünde duruyorlardı. Rebus buğulu camdan sehpaları, boş saksıları ve tohum tepsilerini görebiliyordu ama şimdilik orada yetişen şeyden eser yoktu.

"Dinliyorum."

"O zaman sana İskoçların işlerinin tehlikede olduğunu söyleyeceğim."

"Ne tehlikesi?"

"*Senin* teşkil ettiğin tehlike, Müfettiş. Neye yol açabileceğinin farkında bile değilsin. Bırak, her şey olacağına varsın."

Rebus ona döndü. "Olacağına varacak olan da ne? Bana hiçbir şey söylemezseniz, ne yapıp ne yapmamam gerektiğini nasıl bileceğim?"

"Yapman gerekeni biliyorsun," dedi Hunter sakince. "Soruşturmaya son ver. İleri gidecek olursan, yüzlerce iş ortadan kalkacak. Duydun mu beni? *Yüzlerce*. Bundan sorumlu olmak isteyeceğini hiç sanmıyorum, Müfettiş."

"Size inanmıyorum," dedi Rebus.

Hunter ona acımış gibi baktı. "Bence inanıyorsun, Müfettiş."

İnanıyordu. Hunter'ın sesi ve konuşma tarzı inandırıcıydı. Söylediğine inanıyordu. *Yüzlerce iş*.

Sör Iain eve doğru yürümeye başladı. Rebus yetişmemeye özen göstererek peşinden gitti.

Anlaştıkları üzere Rebus ve Gunner evden ayrı ayrı çıkıp Auchterarder'daki bir otelde buluştular.

Gunner, portakal suyuyla iki aspirin içerken, "Pek içki içmem," dedi. Sakin barın bir köşesinde oturdular. Cumartesi gününe göre ana cadde epey sessizdi. Esnafın tümü Perth'teki mağaza ve marketlerde ısınıyor olabilirdi. Televizyonda *Rio Bravo* vardı ve John Wayne, John Wayne yürüyüşünü yapıyordu.

"Ben de pek ateş etmem," dedi Rebus.

"Demek ki ikimiz de öteki yarının nasıl yaşadığını görmüş olduk." Gunner bardağını bırakıp derin bir nefes aldı. "Neyse, en iyisi mi, biz işimize bakalım. Ne düşünüyorsun bilmiyorum ama oraya 'gözünü korkutayım' diye gitmedim. Benim davetiyem de seninki gibi postayla geldi. Sanırım Sör Iain bizi birbirimize karşı kullanmaya çalışıyor. Belki de benim varlığımın sinirlerini gereceğini düşündü."

Rebus onunla aynı fikirde olduğunu göstermek üzere başını salladı. "Bir seçenek daha var," diye ekledi. "Belki ikimiz de oraya başka birini korkutmak için çağrıldık. Mathieson polislerin varlığından pek hoşnut olmadı."

"Neden bu kadar rahatsız oluyorlar?"

"Hunter bana iş meselesi olduğunu söyledi."

"İş mi? Ne işi?"

Rebus başını iki yana salladı. Gunner'a ne kadar güvenebilirdi? Onu bu oyundan atmaya çalışan ilk kişi oydu. "McAnally hakkında itirafta bulunacak mısın?"

Gunner parmaklarına baktı. "Söylediğin her şey doğru. McAnally'yi Saughton'a ve Charters'ın hücresine ben gönderdim. Ama kanser olup Charters hakkında da bir şey öğrenemeyince onu tahliye ettirdim."

"O da doğruca Belediye Meclis Üyesi Gillespie'ye gidip önünde kafasını uçurdu."

"Bunu neden yaptığını bilmiyorum."

"McAnally neden Charters'ın hücresindeydi?"

"Charters'ın güvenini kazanıp kazanamayacağını görmek için. Charters'ın ne sakladığını öğrenmek istedim. Bir şey sakladığını bilsem de Flower, McAnally'yi önerene kadar ne yapacağımı bilemedim."

"Peki, Charters tam olarak ne saklıyor?"

"Para tabii ki. Nakit olarak mı saklıyor, ondan pek emin değilim. Ama seksenlerin ortalarında çok para kazanıyordu ve nakit paranın nereden geldiğini bilmiyorduk. Yarım düzine şirketi vardı; Dolandırıcılık Bürosu yasal olduklarını söyledi ama olması gerekenden fazla para kazanıyorlardı."

"Thatcherizm bu değil mi zaten? Bu şirketlerden birinin ismi Mensung muydu?"

"Evet."

"Bu şirketlerin tümü yeniden eğitimle mi ilgiliydi?"

"O tür bir şey. Muhasebe hesapları o kadar karmaşıktı ki uzmanlarımız bile işin içinden çıkamadı. Tümü tek bir konuda hemfikirdi: Derry Charters'ın suyu bulandırmakta üstüne yoktu. Aylarca onun şirketlerinden birini incelesen de, mali durumunu anlayamazdın."

"Bir yerden PanoTech'e mali açıdan yardım ettiğini duymuştum."

"Bunu kim söyledi?"

"Doğru mu?"

"Zannetmem. Charters'ın yatırımcılarından biri mi söyledi?" Rebus başını salladı. "Muhtemelen bizzat Charters'ın uydurduğu bir haber. Kendisi çok ikna edici biri olabilir."

"Ama bütün bunlar sekiz ya da dokuz sene önceydi."

"Ondan sonra kendisini temize çekti ve tüm yaptıklarını unutturdu, ardından da insanları Albavise ile bir kez daha kazıklayana kadar da öyle devam etti."

"Peki, artık tarih olmuş bir şey yüzünden neden hâlâ onun peşindesin?"

"Birkaç nedeni var. Öncelikle Dolandırıcılık Bürosunda onun peşinde çok zaman harcadım ve hiçbir sonuç alamadım. Sicilimdeki tek leke o. İkincisi biz onu soruştururken bile onun milyonları götürdüğünü tahmin ediyoruz." Rebus onu dikkatle dinliyordu. "Milyonlar," diye tekrar etti. "O yüzden onu takip etmeye değer."

"Bu milyonları nereden götürdü?"

Gunner sadece omuz silkti. Rebus bir süre düşündü. Bar doluyordu ve televizyonda futbol

sonuçları açıldı. Fazla maç yoktu: Sahalar buz tuttuğundan tehlikeliydi.

"Albavise davasını okudum. Diğer belgeleri görmem mümkün mü?"

Gunner onu süzdü. "Yığınla belge var ve belli bir sırada da değiller. Maliye uzmanlarının bulamadığı bir şeyi bulabileceğini mi düşünüyorsun?"

Rebus omuz silkti. "Sırf içim rahat etsin diye. Ayrıca Charters'la da konuşmak istiyorum."

"Ne?"

"Hücre arkadaşı intihar etti. Eğer hiç kimse ona tahliye edilmeden önce McAnally'nin ruh halinin nasıl olduğunu sormazsa garip görünür. Demek istediğim, ondan daha iyi kim bilebilir ki?"

Gunner başını salladı. "Haklısın."

"McAnally demişken, ona ne kadar ödediniz?"

"Ne?"

"Size çalışıp bilgi sağladığına göre ona ödeme yapmış olmalısınız."

"Bize işe yarar bir bilgi vermediğinden, biz de ona sadece üç beş kuruş verdik, hepsi bu." Rebus, Tresa McAnally'nin dairesini hatırladı: yeni kapılar, yeni dekor, yeni televizyon... "Fark eder mi?"

"Wee Shug için fark etti," dedi Rebus usulca. Birisi ona para vermiş, o da o parayı hayat sigortası gibi Tresa'ya teslim etmişti. Wee Shug'ın hücre arkadaşı hariç, tanıdığı paralı biri var mıydı?

Gunner portakal suyunu bitirdi. "Acaba Sör Iain bu gece ne yapacak?"

"İçtikten sonra sızıp kalacak galiba. Her gün Edinburgh'a gidip dönüyor mu?"

"Ruthie'yi sadece hafta sonları kullanır. Çalışırken New Town'daki dairesine gider."

"Yeri nerede?"

"Royal Circus'ta galiba."

Royal Circus, Haldayne'in park cezası aldığı yerlerden biriydi. Eğer inanırsan hayat tesadüflerle doluydu, ama Rebus tesadüflere inanmazdı.

31

Pazar sabahı Rebus'un evine Lothian and Borders Polis Merkezinden mahmur gözlü bir dedektif geldi.

"Bana yardım etseniz iyi olur," dedi.

Rebus onunla birlikte aşağıdaki arabanın yanına indi. Yolcu penceresinden içeri baktı.

"Belki vinç çağırsak daha iyi."

Tüm kutuları Rebus'un dairesine ancak dört seferde çıkarabildiler. Rebus odada yer açmak için çöp torbalarını kanepenin arkasına koydu.

"Burayı imzalayın," dedi dedektif. Şöyle yazıyordu: DERWOOD CHARTERS DAVA NOTLARININ TÜMÜ (8 KUTU) TESLİM ALINDI. Rebus imzaladı.

"Zamanı ve tarihi de yazın, lütfen."

"Birazdan üstüne bahşiş de isteyeceksin sanırım," dedi Rebus.

"Verirseniz itiraz etmem."

"İstersen onun yerine sana bir nasihat vereyim. Bir şey taşıdığın zaman, dizlerini bükerek eğil, belini değil."

Siobhan Clarke'ı aradı.

"Neden ben?" diye sordu Clarke.

"Çünkü Brian Holmes'un ev hayatı var."

"Buna ayrımcılık denir. Ne zaman gelmemi istiyorsunuz?"

"Bir saat diyelim."

Oturma odasını biraz toparladı, çöp torbalarını koridora çıkardı ve dosya kutularını yere koydu. Ardından tüm kirli bardak ve tabakları alıp mutfağa götürdü. Kavanozu boşaltıp tekrar kaloriferin altında koydu ve içeriyi havalandırmak üzere oturma odasının penceresini birkaç santim açtı. Çıkan güneş camların sonbahardan beri temizlenmediğini ortaya çıkarmıştı. Rebus, bu kadar yeter, diye düşündü.

"Buraya çalışmaya geliyor, mum ışığında yemeğe değil," dedi kendi kendine.

İkisi de öğleden sonra olmak üzere iki şey buldular.

İlki bir müşteri ismiydi: Quinlon.

"Bu isme daha önce de denk geldim," dedi Rebus. Hatırlaması biraz sürdü. "Devlet memuru Rory McAllister, Quinlon diye birinden bahsetmişti: bir müteahhit. SDA ve onun arasında bazı şüpheli işler geçmiş, SDA'nın akıbetine karar verirken dikkate aldıkları şeylerden biri de bu olmuş." Rebus notlarda önceki sayfaya baktı. "Ve Charters'ın müşterisi de, şu işe bak ki bir müteahhit çıkıyor."

"Yani?"

"Yani medya bir şekilde SDA ve Quinlon'u haber aldı ve bu da SDA'nın kaderini mühürledi. SDA'nın batmasından kim kârlı çıkardı?"

"Charters mı?"

"Evet, çünkü mali geçmişi temizlenecek ve ileride SDA'nın milyonlarının nereye gittiğine dair soruşturma yapılmayacaktı."

"Sence müşterisini Charters mı ispiyonladı?"

"Ondan her şeyi beklerim."

İkincisini bulmaları da uzun sürmedi.

Dava notlarından Dolandırıcılık Bürosunun Charters'a odaklandığı belliydi. Ortaklar sorulduğunda göstermelik ya da muhasebeci diye geçiştirilmişti. Hiç kimse müdürlerin Charters'ın çevirdiği dümenlerde payı olduğunu düşünmemişti.

O yüzden isimleri pek sık zikredilmemiş, Mensung ismiyse hiç geçmemişti. Rebus, Charters'ın SDA'ya gönderdiği mektubun fotokopisine baktı. Üstte Mensung logosu ve var olmayan Leith Walk adresi yer alıyordu; orası Mensung Binası olarak geçiyordu. Mektubun sonunda şirketin sicil numarası vardı.

"Mensung'un kaydını Şirket Kayıt Ofisi'nde bulamadın, değil mi?"

"Hayır," dedi Clarke. "Arşiv görevlisi dikkatle araştırdı."

"Öyleyse ya tescillenmişlerdi ya da bu sahte bir numara."

"Dosyalar kaybolmuş olabilir."

"Hiç şaşırmam." Son satır bulanıktı. Rebus, Mensung müdürlerinin isimlerine baktı.

Ne aradığını bildiğinden Charters ismini seçmesi zor olmadı; diğerleri daha zordu. J. Joseph Simpson ismini okuyabilmek için epey uğraştı.

"Bu çok şey açıklıyor," dedi Rebus. Kaldı ki Simpson'la tekrar konuşmayı zaten istiyordu ama bu bilgi, onun Mensung'un adresi hakkında neden yalan söylediğini açıklardı: Şirket sahteydi, soruşturuluyordu ve Simpson müdürlerinden biriydi. Bu hâlâ çalışırken insanlara duyurmak isteyeceğin türde bir şey değildi.

Üçüncü ve son isme gelince...

Rebus kâğıdı Siobhan Clarke'a uzatarak, "Şunu okuyabildin mi?" diye sordu.

"M ile başlıyor," dedi. "Murchieson olabilir mi?"

"Murchieson mu?"

"Ya da Matthew gibi bir şey."

Rebus kâğıdı ondan aldı. Matthews... Murchieson... "Mathieson" diyerek bulanık yazıya baktı. "Mathieson olabilir mi?"

Kadın omuz silkti. "Tanıdık mı?"

"Dün Robbie Mathieson adında biriyle tanıştım. PanoTech'in başı."

"Silicon Glen'in başarı hikâyesindeki mi?"

Rebus başıyla onayladı. "Hepimizin bilgisayarlarını PanoTech verdi, değil mi?"

"Evet, Emniyet Müdüründen en düşük rütbeli polis memuruna kadar, herkesinki."

O zaman Allan Gunner da bir tane almış olmalıydı. "Bu tür bir şeye kim karar verir?"

"Neye?"

"Bize hangi üretecinin bilgisayar satacağına."

"Kurumsal hizmetlerin başkanının işi değil mi bu?"

"Ama Emniyet Müdürünün de söz hakkı var."

"Olabilir. Ne ilgisi var?"

Rebus düşündü. PanoTech bilgisayarları Gyle Park West'te birleştiriyordu ve Gyle Park West, Meclis Üyesi Gillespie'nin dosyalarından biriydi. Bir diğeri de Mensung'du. Derry Charters'ın başlangıçta PanoTech'e mali destek sağladığına dair bir rivayet vardı. PanoTech'in sahibi de, Sör Iain Hunter'ın evinde gördüğü, ne olduğu bilinmez bir şeyden dolayı tedirgin olan adamdı. Ve Allan Gunner da oradaydı...

Çark içinde çark diye düşündü. İskoçya'yı dışarıdan büyük bir makine gibi görmek mümkündü. Ama içeriden yeni bir şekil almıştı: küçük, mahrem, fazla hareketli parçası olmasa da tümü birbirine hassas bir dengeyle bağlı... Rebus hâlâ bu makinenin dışında olduğunu bilse de hiç değilse artık Sör Iain Hunter'ın onu neden av partisine davet ettiğini biliyordu. Onu da makinenin bir parçası, ana kart üzerindeki bir çip yapacaklardı. Tek gereken doğru yerlerde tanıdıkların olmasıydı.

Ardından her şeyin olması mümkündü.

Beş buçuğa kadar çalıştılar.

"Umarım bana akşam yemeği ısmarlanır," dedi Clarke gerinerek.

"Kim ısmarlayacak?"

"Siz," dedi.

Rebus başını hayır anlamında iki yana salladı. "Kusura bakma ama bu akşam için başka planlarım var."

"Çok teşekkürler. Sizin için kıymetli pazar günümü harcadım ama siz beni kapı dışarı ediyorsunuz." Gözlerini kıstı. "Randevunuz mu var?"

Tipik bir İskoç taktiği uyguluyordu: Ciddi davranarak şaka yapıyordu.

"Çalışıyorum," dedi Rebus.

"Çalışıyor musunuz?"

"Birisiyle konuşmam gerek."

"Tanıdığım biri mi?"

Rebus başını iki yana salladı. "Ama yardımını takdir etmedim zannetme." Onu kapıya kadar geçirdi.

İki dakika sonra zil çaldığında kadının bir şey unutmuş olabileceğini düşündü. Ama kapıda duran Siobhan Clarke değil, Gill Templer'dı.

"İçeri girebilir miyim?" diye sorduktan sonra onu geçip salona daldı.

"Ben de tam çıkıyordum."

"Uzun sürmez. Evi aradım ama bütün öğleden sonra meşgul çaldı."

Rebus onun peşinden oturma odasına giderek, "Açık bıraktım," dedi. Kadın belge kutularına baktı.

"Bakıyorum da iznini epey ciddiye almışsın."

"Yapma Gill, zorla izne çıkarıldığımda sen de oradaydın."

"Hatırlıyorum. Şef çok şikâyet almaya başlamıştı; onun yerinde olsam ben de aynısını yapardım."

"Hatırımı sormaya gelmedin herhalde."

"Öyle. Son kurbanın Belediye Başkanı oldu. Şefi arayıp senin ona kabalık ettiğini söyledi."

"Tam olarak ne olduğunu söyledi mi?"

"Hayır."

"Tahmin etmiştim."

"Çiftçi muhtemelen sabah seni arar. Resmi olarak kınama, hatta açığa alınman bile söz konusu olabilir." Işıl ışıl gözlerle ona döndü. "Bunu bana nasıl yapabildin?"

"Ne?"

"Senin üstünde ben varım. Daha işe başlayalı bir hafta bile olmadan başıma olmadık işler açtın. Bunun beni nasıl etkileyeceğini hiç düşünmedin mi?"

"Bunun seninle bir ilgisi yok."

"Öyle bir var ki! *Hepsinin* ilgisi var. Sen bana bağlısın. Emniyet Amiri senin yaptıkların yüzünden diken üstünde dururken benden nasıl çalışmamı bekliyorsun?"

Rebus başını salladı. "Demek mevzu bu. Çiftçi seninle yeterince ilgilenmediği için sinirlendin. İyi bir izlenim bırakmak isterken hiç dikkat çekemedin."

"Şimdi de sözlerimi çarpıtmaya başladın."

"Öyle mi?" Kadını kollarından tuttu. "Yüzüme bak ve bana haksız olduğumu söyle."

Kadın kollarını onun ellerinden kurtardı. "John," dedi sakince. "Buraya seni uyarmaya geldim. Yarın sabah kariyerin sona erebilir."

"Sence bu umurumda mı?" Sakin olmaya çalıştı.

Kadın ona doğru bir adım attı. "Evet," dedi usulca, "umurunda." Yeşil gözlerini ona dikti. "Bence korkuyorsun."

"Korkmak mı?" Güldü. "Tabii ki korkuyorum. İri yarı bir herif beni bir köşede sıkıştırsa ya da başıma bir ödül konsa bu kadar dert etmezdim. Ama bu çok daha beter ve beni ölesiye korkutuyor."

"O zaman bırak. Birkaç kişiden özür dileyip işine dön."

Tekrar gülümsedi. "Ne kadar kolay, değil mi? Sen olsan öyle yapardın."

"Evet, yapardım."

"Neyse, bir düşünürüm."

Kadın onun samimiyetini ölçmeyi denese de bunun mümkün olmadığını anlaması zor olmadı.

32

Büyük Jim Flett ortalıkta yoktu.

"Büyük Jim bile bazen birkaç saat ara verir," diyen yardımcısı, Rebus'u Saughton Hapishanesi içindeki koridorlardan birine yönlendirdi.

"Eminim öyledir," dedi Rebus, buna karşın aslında adamın kendisinden kaçtığına emindi. Rebus'a yalan söylemişti ve artık Rebus bunu biliyordu.

"Derry'nin pek ziyaretçisi olmaz," dedi yardımcı. Hareketli, pembe suratlı ve gergin bir adamdı, gömleğinin kollarını yukarı sıvamıştı.

"Onu tanıyor musun?" diye sordu Rebus.

"Konuşmuşluğumuz var."

"Diğerlerinden ayrı tutulduğunu duydum."

"Öyle ama bence iyi biri."

"Sana bir şey satmaya çalışmadı, değil mi?"

Yardımcı güldü. "Henüz denemedi. Ama çok iyi bir satışçı olduğu kesin."

"Nasıl biri?"

"Genelde sessizdir, hiç sorun çıkarmaz."

Yanında bir gardiyanın durduğu metal bir kapıya yaklaştılar. Gardiyan kapıyı açtı.

"Kalmamı istemediğinden emin misin?" diye sordu yardımcı. Rebus gülümseyerek başını iki

yana salladı. "İşiniz bittiğinde Munro, Derry'yi hücresine geri götürecek."

"Tekrar teşekkürler," dedi Rebus.

Kapı arkasından kapanıp kilitlendi. Rebus, Derwood Charters'la baş başa kaldı.

Charters sanki bir şeyler düşünüyormuş gibi kollarını kavuşturmuş, başı önde, volta atıyordu.

Başını kaldırmadan, "Satranç oynar mısınız?" diye sordu.

"Hayır."

"Çok yazık."

Rebus etrafına baktı. Bacakları yere sabitlenmiş bir masa ve arkasında iki sandalye vardı. Odadaki tek süs duvardaki kara tahtaydı.

"Oturmamın mahzuru var mı?" diye sordu Rebus.

"Rahatınıza bakın." Charters bunu dedikten sonra gülümsedi. Rebus onu incelerken o da volta atmaya devam etti. Charters kırklı yaşlarında, uzun ve geniş omuzluydu. İtinayla taradığı saçını ortadan ayırmıştı; yüzü parlak ve tıraşlıydı. Tırnakları manikürlü gibiydi.

"*Zugzwang* ne demek bilir misiniz?"

"Almancaya benziyor," dedi Rebus.

Charters ilk kez ona baktı. "Tabii ki Almanca. Bir satranç dizilimidir. Sıra sendedir ama hamlen ne olursa olsun sonun felaket olacaktır. Yine de hamle yapmak zorundasındır. Bugünkü gazetede bir satranç bilmecesi vardı ve çözemedim."

"Çözümü kolay," dedi Rebus.

Charters volta atmayı bıraktı. "Ne?"

"Satrancı bırak, golf oynamaya başla."

Charters biraz düşünüp gülümsedi. Gelip Rebus'un karşısına oturarak masanın üzerinde ellerini kavuşturdu. "Kimliğinizi görebilir miyim?"

Rebus kimliğini çıkardı. Charters sanki sahte olup olmadığını kontrol edermiş gibi ışığa tutarak baktı.

"Bir pazar gecesi," dedi kimliği geri verirken.

"Nasıl?"

"Değil pazar gecesi, diğer zamanlarda bile ziyaretçim olmaz. Hele ki bir polis."

"Buraya Wee Shug McAnally hakkında birkaç soru sormaya geldim."

"Ah, evet Hugh." McAnally herhalde onu kutsayan rahip ya da hükmünü okuyan hâkim dışında hiç kimse tarafından Hugh diye çağrılmamıştı. Charters, Rebus'un ne düşündüğünü tahmin etmiş olmalıydı. "Ben kişilerin isimlerine saygı duyarım, Müfettiş. Bu dünyaya onunla gelir ve onunla gideriz. Benim ismimi de bazen Derry diye kısaltırlar. Buradaysa 'çırak çocuk' lakabını aldım."

Charters'ın sesinin teskin edici bir niteliği vardı ve gözlerini bir kez Rebus'a diktikten sonra bir daha çekmedi.

"Bay Charters, onun intihar ettiğini biliyorsunuz, değil mi?"

"Ne talihsizlik."

"İntiharların soruşturulması gerekiyor."

"Öyle mi? Bunu bilmiyordum."

"Bilin ya da bilmeyin, durum bu. Söyleyin bana, McAnally sizinle çok konuşur muydu?"

"Sürekli. Açıkçası beni biraz sinir ederdi. Ben bir şeyler okurken bile sırf laf olsun diye bir şeyler anlatır dururdu. Sanki burada yeterince gürültü yokmuş gibi... Hatta bir zaman sonra sırf psikolojik işkence olarak mı hücreme gönderdiler diye merak etmeye başladım."

"Peki, neden bahsederdi? Galiba genelde tek taraflı konuşuyordu?"

"Kendi kendine konuşurdu. Konularına gelince... Geçmişinden ve karısından bahsederdi... Karısını o kadar çok anlattı ki onu artık jinekoloğundan iyi tanıyorum. Diğer kadınlarla olan ilişkilerinden de bahsetti ki hiçbirine inanmadım. Anlatmayı bitirdiğinde de benden kendim hakkında bir şey anlatmamı ister, resmen *yalvarırdı*." Charters durdu. "Sizce bu ne anlama geliyor, Müfettiş? Yani Hugh kendisine takıntılı olsa da, birden durup bana bir şey sorardı. Sizce de garip değil mi bu?"

Rebus soruyu duymazdan geldi. "Neden içeri girmiş?"

"Gördünüz mü? Cevap vermediniz! İşte ben de her gün yirmi kez böyle yapıyordum."

"Cevap verecek misiniz?"

"Bana haneye tecavüz olduğunu söyledi."

"Ve siz de dolandırıcılıktan içeridesiniz, değil mi?"

Charters parmaklarını ağzına vurarak, "İlginç," dedi. "Niye bana Hugh'un neden içeri girdiğini sordunuz?"

"Sadece, bunu konuşup konuşmadığınızı merak ettim," diye uydurdu Rebus. "Onu tanımaya çalışıyorum."

"Kendini neden öldürdüğünü kestirmeye mi çalışıyorsunuz?"

"Evet."

"Tabii ki kendini, kanserden ölmek üzere olduğu için öldürdü."

"Size böyle mi söyledi?"

Charters tekrar gülümsedi. "Sadece tahmin ediyorum."

"Muhtemelen haklısınız ama bu kendini öldürüş şeklini açıklamıyor."

"Yani neden kendini belediye meclis üyesinin önünde öldürdü, öyle mi?" Rebus başını salladı. "Meclis üyesine sordunuz mu?"

"Evet."

"Peki, ne dedi?" Charters meraklanmışa benziyordu. Rebus ona baktı.

"Meclis üyesini tanıyor musunuz?"

"Hiç karşılaşmadık."

"Ben onu sormadım."

Charters arkasına yaslanıp kollarını kavuşturdu. "Evet, işin inceliklerini kavramaya başladınız, Müfettiş. İlerleme kaydediyoruz."

"Bu bir satranç oyunu değil, Bay Charters."

Charters pişman olmuş gibiydi. "Elbette değil, özür dilerim."

"Belediye meclis üyesini tanıyor musunuz?" diye sorusunu tekrarladı Rebus.

"Gazete okur, gelişmeleri takip ederim, Müfettiş. O nedenle bir yere kadar, evet, Meclis Üyesi Gillespie'yi *tanıyorum*."

"Peki, o sizi tanıyor mu?"

"Neden tanısın ki?"

Gülümseme sırası Rebus'a geldi. Charters "işin inceliklerine" vurgu yapmıştı. Rebus dolaylı bir yol tutturması gerektiğini düşündü.

"Mensung adında bir şirketiniz vardı, değil mi?"

"Uzun zaman önce evet." Rebus, Charters'ın dişlerinin ne kadar bakımlı ama ölü balık renginde olduğunu fark etti. "Bu tür daldan dala atlamaları severim, Müfettiş. Zihniniz farklı çalışıyor. Böyle farklı oynayan birine *zugzwang* yapmak zordur. Neden yedi yıl önce kapanmış bir şirketle ilgileniyorsunuz?"

"Bir arkadaşıma sizinle konuşacağımı söyledim. Kendisi Corstorphine Sokağında Mensung'un düzenlediği yeniden eğitim seminerlerine katıldığını söyledi."

Cevap Charters'ı ikna etmişe benziyordu. "Hangi şirkette çalışıyormuş?"

"Söylemedi. Hâlâ PanoTech'e bağlı elektronik şirketlerinden birinde çalışıyor."

"Demek ki seminerler işine yaramış."

Rebus başını salladı. "Şirket kurulduğunda PanoTech'e mali yardımda bulunduğunuzu duydum."

Charters bir kaşını kaldırdı. "Hikâyeler zamanla değişir."

"Yani sizin bir ilginiz yok mu?" Charters hayır anlamında başını iki yana salladı. "Bu arada, Mensung neden battı?"

"Batmadı, kapatıldı. Sıkıldım ve satacak birini de bulamadım." Omuz silkti. "Çabuk sıkılırım." Ayağa kalkıp tekrar volta atmaya başladı. "Müfettiş, buraya bana Hugh hakkında soru sormaya geldiğinizi söylemiştiniz ama o konudan epeyce uzaklaştık, değil mi?"

Rebus ayağa kalktı.

"Bu kadar çabuk mu gideceksiniz?"

"Bu durumun keyfini yeterince çıkardın, *Derry*. Bunun eğlenceli hiçbir yanı yok, sonuçta unutma ki birisi öldü."

Charters volta atmayı bıraktı. "O adam zaten ölecekti. Kendi kaderini seçti ki bu bakımdan çoğumuzdan daha şanslı olduğu söylenebilir. Eğer doktorlar bana sadece acı içinde geçecek birkaç ayım kaldığını söyleselerdi, ben de intihar ederdim. Fakat dünya bana göre çok adaletsiz; bir yanda sağlıklı ve neşeli insanlar, diğer yanda da hastanede acı içinde kıvrananlar... Belki birisinin, benim ve diğerlerinin gözünde otoriteyi temsil eden birisinin, tüm bu adaletsizliğe şahit olmasını isterdim. Belki de acımı *görüp* korkumu paylaşmasını isterdim. Ayrıca belediye meclis üyesi kolay hedefti: erişilebilir ve daima halka açık. Böylece dünyaya acımı ilan eder, bir fark yaratabilirdim. *Sessizce* ölmeyi reddederdim!"

Charters susunca odaya sessizlik çöktü. İçindekileri dökmüş ve şimdi de yavaşça sakinleşi-

yordu. Sesinde öfke, şevk ve inandırıcılık vardı. Gözleri Rebus'un üzerindeydi. *Gerçekten de satamayacağı şey yok gibiydi.*

Rebus kapıya giderken, "Bana mantıklı gelmedi," dedi.

"Müfettiş." Rebus durdu. "Bana Derry diye hitap etmeniz ucuz bir numaraydı. Onun dışında gayet iyiydiniz." Tekrar volta atmaya başladı. "Hugh aslında karısından o kadar çok bahsetmezdi. Başka bir kadın vardı... Onu öyle açık tarif etti ki resmini bile çizebilirim. İsmi Maisie. Sürekli ondan bahsederdi. Bana sorarsanız, dünyada en çok sevdiği kişi oydu. Bence onunla konuşmanız gerek."

"Zaten konuştum, Bay Charters." Rebus, kendisinin soruşturma, Willie ile Dixie ve genel olarak dünyayla ilgili görüşlerine Charters'ın bir ad verdiğini düşünerek oradan ayrıldı.

Bu isim *zugzwang*'dı.

Telefonu çaldığında saat sabahın dördüydü. Uyandığı halde telefonu açmadı. Saat dörtte kimse hayırlı haber vermezdi. Ama arayan vazgeçmeyince Rebus dayanamayarak telefona cevap verdi.

"Bay Rebus?"

Genç bir ses, küstah ve sarhoş. Arkadan gelen sesler ve müzik: bir parti.

"Evet?"

"Ben Paul. Paul Duggan."

"Paul, ne iyi ettin de aradın."

"Saat geç mi? Saatim yanımda değil."

"Güzel bir partiye benziyor, Paul. Adresi ver de birkaç polisle birlikte geleyim."

"Böyle davranmayın, Bay Rebus. Güzel haberlerim var. Onu buldum."

"Kirstie Kennedy'yi mi?"

"Evet."

"İyi mi?"

"Bir keşe göre fena değil."

"Onunla konuşabilir miyim?"

"Dinle, eve dönmeme konusunda kararlı. Üvey annesinin deli olduğunu söylüyor."

"Onunla görüşmek istiyorum. Derdim onun eve dönmesi değil."

"Bilmiyorum." Duggan emin değildi.

"Paul, sakın kapatma! Dinle, ona para verirsem benimle konuşur mu?"

"Ona sorarım. Ona sorup ne cevap verecek öğrenirim."

"Bana bir iyilik yapıp bir dahaki sefere gündüz arasan nasıl olur?"

"Hatta daha iyisi, ayıkken bile arayabilirim."

33

Sabah sekizde telefonu çaldı.

Ağzındaki salyayı silerek, "Evet," dedi.

"John?" Çiftçi'nin sesiydi.

Rebus, işte başladık, diye düşündü. "Günaydın, amirim. Ne karar verdiniz: Kınama mı, açığa alma mı, görevden alma mı?"

"Baş belası herif, senin yüzünden felaket bir hafta sonu geçirdim."

"Kusura bakmayın, amirim. Başınızı derde sokmak istemedim."

"Senin sorunun da bu, Müfettiş. Tek kelimeyle bencilsin. Bu takıntının dost düşman, çevrendeki herkesi etkileyeceğini gayet iyi biliyordun."

"Evet, amirim."

"Ama bu seni hiç rahatsız etmedi, değil mi?" Rebus cevap vermedi.

Çiftçi bu konuşmaya epeydir hazırlanıyor olmalıydı. "Sen memnun olduğun sürece geride kalanların hiçbir önemi yok. Kalanları salla gitsin, haksız mıyım?"

"Bazen öyle oluyor, amirim," dedi Rebus usulca.

"Bence ilkelerini bir daha gözden geçir, çünkü ben asla böyle bir şeyle yaşamak istemezdim."

"Onlarla yaşamak zorunda olan siz değilsiniz amirim, benim."

"Çevrene sevgi saçtığını söyleyebilirim."

Rebus'un kaşları çatıldı. "Bu da ne demek şimdi?"

"Emniyet Müdürü Yardımcısıyla konuyu görüştüm. Senin adına Belediye Başkanından özür dilediğini söyledi. Ayrıca HMIC'nin bizim yerimize F Kıtasını teftiş edeceğini söyledi."

F Kıtası: Livingston'daki F Şubesi. "Ne demek istiyorsunuz, amirim?"

"Sana buraya geri dönmeni istediğimi söylüyorum. Tatil bitti. Sabah ofisimde ol."

"Dişçi randevum var."

"O zaman öğleden sonra gel."

"Peki, amirim."

"John, seninle Emniyet Müdürü Yardımcısının bir teması oldu mu?"

"Ben izindeydim, amirim."

"Soruma cevap ver."

"Aslında, belki, havuz kenarında kendisine denk gelmiş olabilirim..."

Yine kasvetli bir gündü. Kar ya da buz olmasa da hava yağmurluydu, rüzgâr buz gibiydi ve gökyüzü kapkaraydı. Sanki şehir bir kutunun içindeydi ve birisi kapağını çok sıkı kapatmıştı.

Rebus'un Dr. Keene'i ikinci ziyareti o kadar travmatik olmadı. İnsan her şeye alışıyordu. Dişinin apsesi kurumuştu ve Rebus tavandaki resme bakarken, Keene kanal tedavisini yaptı. O sı-

rada Rebus, Paul Duggan'ın mülklerini düşündü. Belki de Duggan haklıydı: Kimse kiracılarından fazla kira aldığını söylemiyordu, her evden kâr etse de aşırı değildi. Bu zaman zarfında da sokakta kalmalarını önlemiş oluyordu. Rebus bir takasta bulunması gerekeceğini biliyordu: Kirstie'yle görüşmek isterse Duggan mahkemede Rebus'un onun lehine konuşmasını isteyecekti. Elbette bir mahkeme olursa... Belediye meclisinin yerini başka bir yapı alacaktı. Nelerin silinip gideceğini kim bilebilirdi ki?

Birden Rebus'un zihninde bir ampul yandı. Daha önce fark etmesi gereken bir şeyi fark etti. Düşünmekle o kadar meşguldü ki, Dr. Keene'in hazır gelmişken dolgusunu da halledeceğini söylediğini duymadı.

Rebus, St. Leonard'a girip kendisine kahve koyarken, ne alkış vardı, ne pankart ne de flama.

"Tavsiye ister misiniz?" diye sordu Siobhan Clarke.

"Ne?"

"Kahveyi kravatınıza döküyorsunuz."

Haklıydı: Ağzı hâlâ uyuşuk olduğundan düzgün içemiyordu. Tuvalete gidip kopardığı bir parça kâğıt havluyu ıslatarak kravatını sildi.

"İşte burada," dedi Flower kapıyı itip açarak, "dillere destan beş para etmez adam."

"Kendine o kadar yüklenme," dedi cevabı yapıştıran Rebus. Flower lavaboya gelip aynada saçına baktı. "Duyduğuma göre bir yangın çıkarıp sonra da söndürmekle övünmüşsün."

Flower sırıttı. "Tamamen söylenti."

"Söylenti demişken, muhbirin hakkında biriyle konuştum."

"Hangisi?"

"Shug McAnally. Başta sana çalıştığını söyleseydin o kadar zahmet etmezdik."

Flower etrafına bakarak, "Başkasının hücresine muhbir koymak herkese söyleyebileceğin türde bir şey değil," dedi.

"Ama artık söyleyebilirsin. Emniyet Müdür Yardımcısı bir şey dedi mi?"

"Soru sorduğunu söyledi." Flower fazlasıyla kendinden memnun görünüyordu. Rebus nedenini tahmin edebiliyordu.

"Emniyet Müdür Yardımcısıyla ortak çıkarlara sahip olduğunu düşünüyorsun, değil mi?"

"McAnally meselesi ortaya çıkarsa herifin başı derde girebilir." Flower göz kırptı. "Beni hoş tutmak zorunda..."

"Yani iki şekilde de senin elinde. Plan başarılı olursa senin sayende olmuş olacak. Olmazsa da üstünün örtülmesi gerekecek ki bu da senin yardımını gerektirir. Gunner yine sana borçlu olacak. Bu yüzden bana engel oluyorsun: O senin küçük yatırımın olduğundan Emniyet Müdür Yardımcısına ulaşmamı istemiyorsun."

Flower tekrar sırıtıp saçından bir tutamı kulağının arkasına attı. Bölmelerin birinden bir sifon sesi geldi. Flower dönüp ağzı açık halde bakarken Çiftçi dışarı çıktı.

Bu Rebus'u şaşırtmadı: Çiftçi'nin tuvalete girdiğini görmüştü.

"Günaydın, amirim," dedi.

Flower tek kelime etmedi. Çiftçi ona işaret etti. "Müfettiş Flower, derhal ofisime!" Sonra da kapıyı açıp çıktı. Flower, Rebus'a döndü.

"Biliyordun, değil mi? Biliyordun."

Rebus elindeki ıslak kâğıdı çöp kutusuna attı.

Bir sıfır.

Gelen mesajda danışmada onu soran biri olduğu söyleniyordu. Ama Rebus oraya gidince kimseyi göremedi. Sonra dışarıda birinin ona işaret ettiğini fark etti. Bu Paul Duggan'dı. Yine uzun siyah bir palto giymişti ama kolunda küçük bir yırtık ve bir omzunda beyaz bir leke vardı.

Rebus onun yanına gitti. "Dışarı çağırmak istemezdim," dedi, "ama karakollardan nefret ederim."

"Karşıda bir kafe..."

Duggan başını iki yana salladı. "Kız bizi bekliyor."

"Kirstie mi?" Duggan başıyla onayladı. "Nerede?"

"Araban var mı?"

Rebus'un arabasına gittiler.

Duggan onu Pleasance'dan Holyrood Sokağına doğru yönlendirdi. Burası şehrin iç karartıcı bölgelerinden biriydi: boş siteler ve depolar. Younger Universe inşaat halindeydi ve söylenilenler doğruysa her şeyi tekrar yoluna koyacaktı. Rebus başarılı olmasını umut etti; sembolizm hoşuna gitmişti: ABD'nin Disneyland'i,

İskoçya'nın da bira fabrikasının yanına inşa edilmiş tema parkı olacaktı. Tema parkı, kralın Edinburgh'da kaldığı yer olan Holyrood Sarayına komşu olabilirdi. Bu da Rebus'un hoşuna gitti.

"Nereye gideceğiz?"

"Saray kapısının yanına park et."

Yılın bu vakti park yeri bulmak kolaydı; yazın burası turist otobüsünden geçilmezdi. Kilitli kapıların önünde duran bir çocuk içerideki saraya bakıyordu.

"Korna çal," dedi Duggan. Rebus çaldı ama bir etkisi olmadı.

"Kız başka bir gezegende." Duggan camı açtı. "Hey Kirstie!"

"Çocuk" yavaşça dönünce Rebus yüzünün vücudundan çok daha yaşlı göründüğünü fark etti. Hiç kimse Kirstie Kennedy'nin bu kadar sıska ve ufak tefek olduğunu söylememişti. Arabaya doğru yürürken, yüzü çimentodan farksızdı. Ruj, far ve rimeli maske olarak kullanmıştı. Giydiği dar kot yüzünden kibrit çöpü gibi bacakları daha da göze batıyordu ve üzerindeki siyah süveterin uzun kolları ellerini örtmüştü. Saçları yağlıydı, omuzlarına geliyordu ve arkada toplanmıştı. Kırmızıya boyalı perçemleri gözlerinin önüne düşmüştü. Sakız çiğniyordu. Arabanın arka kapısını açıp bindi.

"Merhaba Kirstie," dedi Rebus. "Nereye gitmek istersin?"

"Dondurma istiyorum."

Rebus'un aklına Luca gelse de orası çok uzaktı. "Tollcross olur mu?"

Olurdu.

Dondurmacıda oturdular ve kız menüdeki en büyük dondurmayla kocaman bir kola istedi. Mekân sakindi: İhtiyar bir çift sigara ve köpüklü kahve içiyordu; bunalmış bir anne, gösterişli kaplardaki dondurmalarını yerken tartışan iki çocuğunu azarlıyordu.

Rebus kahve, Duggan portakal suyu ve kremalı elmalı turta almıştı. Rebus çocukken Sammy'yi buraya getirdiğini hatırladı. Belediye başkanının kızına bakıp on yedi yaşında olduğunu hatırlamaya çalıştı.

"Paul konuşmak istediğini söyledi." Kızın sesi hiçbir tavrın gizleyemeyeceği ölçüde kibardı. Rebus onun sokak ağzını ve alt sınıfın dilini daha yeni öğrendiğini biliyordu.

"Ne zamandır *Bob Hope** kullanıyorsun, Kirstie?"

"Merry mi demek istedin?"

Duggan, Rebus'a baktı. "Merry Mac," dedi.

"Yeterince uzun," dedi Kirstie.

"Bıkmana yetecek kadar uzun mu?"

"Hiç bıkmayacağımı anlamama yetecek kadar uzun." Dondurması geldi: üç farklı tat, çikolata sosu, çerez, şeftali ve gofret. Görüntüsü Rebus'un dişlerinin kamaşmasına neden oldu.

"Baban seni çok merak ediyor," dedi.

"Ne olmuş yani?"

* Ot, esrar –ed.n.

"Annen de öyle."

Kirstie öyle bir irkildi ki az kalsın ağzındaki dondurmayı masaya püskürtecekti. "Annem ben beş yaşındayken öldü. Galiba babamla yaşayan kadını kastettin."

"Tamam, öyle olsun."

"Onunla tanıştın mı?"

"Hayır."

"Manyağın teki."

"Yani onunla geçinemediğin için mi kaçtın?"

"Bir nedeni olması şart mı?"

Rebus omuz silkti. "Sadece, benim bildiğim gençlerin çoğu kaçtıklarında daha uzağa giderler."

"Londra'yı mı kastediyorsun? Hiç sevemedim. Ayrıca bütün arkadaşlarım burada."

"Willie ve Dixie gibi arkadaşların mı?"

Kız kaşığını tabağa koyup kolasını içmeye başladı. "Willie'yi severdim. Dixie biraz kaçık olduğundan sağı solu belli olmazdı ama Willie iyiydi."

"Yaptıklarını duydun mu?"

Başıyla onayladı.

"Köprüye o çelengi sen koydun, değil mi?"

Yine başıyla onayladı. Kız bir parmağını çikolata sosuna batırdı. Umursamıyormuş gibi görünse de içten içe hâlâ kendini suçlu hissediyordu.

"Kirstie, bu senin fikrin miydi?" Kız başını kaldırıp ona baktı. "Öyleydi, değil mi?"

Kız ayağa kalktı. "Tuvalete gidiyorum."

Rebus bileğinden tuttu. "Neden yaptın, Kirstie? Sadece para için miydi? LABarum planlarını babanın ofisinden neden aldın?"

Kız kolunu kurtardı. "Bırak beni!" Masadan uzaklaşıp tuvalete doğru koştu. Rebus arkasına yaslanıp bir sigara yaktı.

"Sigara içmek yasak," dedi garson kadın.

"Bir bira alabilir miyim?"

"İçki ruhsatımız yok."

Rebus sigarayı söndürüp cebine koydu. Karşısındaki Paul Duggan'a baktı.

"Ondan hoşlanıyorsun, değil mi?" diye sordu Rebus.

Duggan cevap vermedi. Kaşığıyla kremada daireler çiziyordu.

"Sana onun Willie'nin yatak odasına bir şey bıraktığını söylediğimi hatırladın mı? Babasından çaldığı bazı belgeler. Neden aldığına dair bir fikrin var mı?"

Duggan yavaşça ama emin bir şekilde başını iki yana salladı. "O... Ona fazla yüklenme, olur mu?"

"Yoksa?"

"Yoksa kaçar." Duggan durdu. "Tekrar."

Sonunda tuvaletin kapısı açıldı ve kız tekrar masaya döndü. Yalpalayarak yürüyor, kolları vücudunun iki yanında tembelce sarkıyordu. Rebus kızın gözlerine baktığında gözbebeklerinin toplu iğne başı kadar küçüldüğünü fark etti.

"Bu hiç de akıllıca bir hareket olmadı."

"Ne olmuş yani?" diyen kız tekrar dondurma yemeye başladı. İki kaşık aldıktan sonra tabağı itti.

"Kaçırma ve fidye isteme fikri senindi, değil mi?" diye sordu Rebus.

"Evet."

"Üvey annenden öcünü almak için mi?"

"Babamdan."

"Babandan mı?"

Kız başını salladı. "Ondan ve o şerefsizin temsil ettiği her şeyden intikam almak istedim." Kız şimdi çok daha güçlü ve kendinden emindi. Rebus'a ne anlattığı umurunda bile değildi.

"Yaptığının suç olduğunun farkında mısın?" diye sordu Rebus.

"Mahkemede inkâr ederim. Her yerde inkâr ederim. O iki çocuğun kendi kafasına göre hareket etmediğini gösteren bir delil var mı?"

"Söylediklerimi onaylayacak tanık var." Rebus, Duggan'a baktı.

"Paul beni ele verir mi sanıyorsun?" Duggan'a doğru eğilip yüzünü okşadı. "Asla yapmaz."

"Ona çevirdiği dümenler karşılığında bir anlaşma teklif etsem bile mi?"

Kirstie başını iki yana salladı. "Paul bana zarar vermez. Annesi beni çok seviyor."

"Belki Paul'a ihtiyacım yoktur. Belki ihtiyacım olan tek şey LABarum belgesidir. Bu seni Willie'ye bağlar." Durdu. "Son sayfaya Dalgety yazan sen miydin?" Kız başını yukarı aşağı salladı. "Neden?"

"Babam telefonda konuşurken duydum. Dalgety önemli gibiydi, onu endişelendiren biriydi."

"Dalgety bir kişi yani?"

"Evet."

"Kirstie, LABarum planını *niçin* çaldın?"

Yüzü asıldı. "Babam yüzünden, anlamıyor

musun? Eğer dikkatle bakıp tüm küçük yazı ve satır aralarını okursan, orada sana sırıtarak kibirle bakan babamın suratını görürsün."

"Neden kibirle?"

"Çünkü bu onu kahraman yapacak. Üstelik tümü üçkâğıt. Telefonda nasıl örtbas edeceklerinden bahsettiklerini duydum. Bütün yaptıkları lanet olasıca işler öylesine boktan ki... O kadar büyük bir pislik ki... Anlatmakla bitmez."

"Lütfen laflarınıza dikkat edin," dedi garson kadın. "Burada çocuklar var."

"Siktir et onları!" diye bağıran Kirstie ayağa fırladı. "Çünkü zaten herkes gibi onların da işi bitik."

"Lütfen gider misiniz?"

Rebus ve Duggan da ayağa kalktı.

"Haydi Kirstie."

"O kız kesin uyuşturucu falan kullanıyor, bundan eminim."

Rebus masaya para attı. Kirstie Kennedy sendeleyince Duggan onu tuttu.

"Onu arabaya bindirelim," dedi Rebus. Kızı doğruca St. Leonard'a götürmesi gerektiğini biliyordu ve yapacağı son şeyin bu olduğunu da bildiğinden kendine kızıyordu.

Onun yerine Duggan'ın tarifine uyarak kızın kaldığı yere gitti. Leith'te, Great Junction Caddesinin arkasındaki dar sokaklardan birindeki bir daireydi.

"Bu daire de senin, değil mi?" diye sordu Rebus, Duggan'a. Ama Duggan, kız uyuduğu halde, onun alnını ovuşturmakla meşguldü.

Kızın kollarına girerek onu merdivenden yukarı çıkardılar. Rebus kızın küçük göğsünü ve ince kaburga kemiklerini hissedebiliyordu.

Duggan kendini aklamak için, "Onu görmek istediğini söylemiştin," dedi.

"Ve tekrar görmek isteyeceğim." Ona söyleyecek daha çok şeyi olduğunu biliyordu.

Willie ve Dixie'nin ölümünden kimin sorumlu olduğunu çözmeye çalışıyordu. Taşıdıkları bu hafif varlık mı, çocukların kendileri mi, onları kovalayan polis mi, tümünü kabul eden Belediye Başkanı mı, yoksa Kirstie'nin evden kaçmasına neden olan üvey annesi mi? Gerçi evden kaçmasından üvey anne kadar Belediye Başkanının da sorumlu olduğunu öğrenmişti...

Belki de Sammy'nin şevkle saldırdığı sistemdi suçlu olan. Willie ve Dixie gibileri dışlayıp Sör Iain Hunter ve Robbie Mathieson gibileri semirten sistem. Doğada denge olmalıydı; bazıları düşerken bazıları kalkar ya da bazıları itilirken bazıları da çekilirdi.

Belki... Belki de kaza yaptığı araçtan çıkıp çocukların peşinden giderek onları seçim yapmaya zorlayan Rebus'un kendisi suçluydu. Nedeni benim takıntım olabilir, diye düşündü. Benim kişisel ahlak anlayışım, belki de Çiftçi haklı...

Merdivenin başına geldiklerinde Duggan'a, "Onun yanında mı kalacaksın?" diye sordu.

Duggan başını salladı. Rebus kıza bir şey olmayacağını biliyordu. Kendisine bakacak birisi vardı.

"Ya sen?" diye sordu Duggan. "Sen ne yapacaksın?"

Rebus cevap vermeden kızı bırakıp merdivenden indi.

Leith Walk'un dibindeki bir bara girdi. Şarap rengi muşamba zemini ve aynı renkte duvarları vardı.

"Viski," dedi Rebus. "Duble olsun."

Viski geldiğinde iki yudumda içti.

En yakın müşteriye, "Biliyor musun," dedi, "birkaç gün önce tütsülenmiş somon yiyip kil güvercinlere ateş ediyordum."

İhtiyar adam başındaki şapkayı düzeltip, "Tam tersi olmasından iyidir evlat," dedi.

Bayan Cochrane o gece üst kata gelip ona oturma odasının tavanında bir leke belirdiğini söyledi. Rebus kahve kavanozunu boşaltmayı unutmuştu ve su döşemenin altına sızmıştı.

Özür yerine geçmesini umarak, "Kuruduktan sonra orayı boyayla kaparım," dedi.

Koltuğunda sızıp kalmıştı, oysa şimdi kendini tümüyle uyanık hissediyordu. Saat on bir buçuktu ve herhangi bir şey yapılamayacak kadar geçti. Telefon çalınca açtı.

"İlgilenmiyorum," dedi.

"Ama bununla ilgileneceksin."

Rebus, sesin Dedektif Polis Memuru Robert Burns'e ait olduğunu anladı. "Sakın West End'in benden yardım istediğini söyleme."

"O kadar da umutsuz değiliz. Aslına bakarsan, sana bir iyilik yaptığımı düşünüyorum. Görünüşe göre elimizde bir cinayet var."

Rebus ahizeyi daha sıkı kavradı. "Tanıdığım biri mi?"

"Kimliğinde Thomas Gillespie olduğu yazılı."

"*Meclis Üyesi* Gillespie mi?"

"Henüz en iyi kısmını söylemedim bile. Dundee Caddesini Dalry Sokağına bağlayan dar yolda bulundu."

Rebus neresi olduğunu kestirmeye çalıştı. "Mezarlığın yakınında mı?"

"Evet. Oranın ismi Coffin Walk."

Coffin Walk, Dalry Sokağından ayrılan dik bir yokuştu. Bir tarafında yoğun Western Approach Sokağı, diğerindeyse Dalry Mezarlığı vardı. Dar bir sokaktı, aydınlık ama uzundu.

Burns, Rebus'u oraya götürürken, "Birisi seni burada, yolun ortasında durduracak olsa, kaçacak yer bulamazsın," dedi.

"Ama saldırganı da görürsün, çünkü saklanacak yer yok."

Burns başıyla mezarlık duvarını işaret etti. "Arkasında saklanıp beklersin ve yaklaştığında da aşağı atlarsın. Pusu kurmak için ideal bir yer."

"Sence böyle mi oldu?"

Burns omuz silkti. Artık cesede yaklaşmışlardı. Polis memurları el fenerleriyle mezarlıkta ayak izi ve cinayet silahı arıyordu. Yolun iki tarafı da kapatılmıştı ve cesedin yakınında bir sürü

polis memuru vardı, öte yandan gerçekten ona yakın duran tek kişi patolog Profesör Gates'ti. Gates fotoğrafçıya ne yapması gerektiğini söylerken Müfettiş Davidson da cenazeciyle konuşuyordu. Siyah takım elbise yerine ceket ve kot giymiş olmasına karşın, cenazeciyi ayırt etmek mümkündü.

"Peki nasıl olmuş?" diye sordu Rebus, Burns'e.

"Birisi Diggers'tan Angle Park Terrace'a çıkmış ve aşağı bakınca cesedi görmüş. Önce yolda uyuyan bir evsiz zannetmişler. Gorgie Sokağında bir barınak olduğundan adam buraya onu söylemeye gelmiş olabilir."

"İyi bir vatandaşmış."

"Kanı görünce ne olduğunu anlayıp bizi aramış."

Rebus cesedin bir metre yakınında duran bir cüzdanı işaret etti. "Orada mıydı o?"

"Evet, ehliyet, kan bağış kartı..."

"Nakit ya da kredi kartı yok mu?"

"Tertemiz."

"Saldırıyı gören de yok, değil mi?"

"Bence tekrar duvarın üzerine çıkıp kaçtı."

Profesör Gates ilk incelemesini bitirmişti. "Artık torbaya koyabilirsiniz," dedi.

Ama Rebus da bakmak istiyordu. Tom Gillespie, cenin pozisyonunda yatıyordu. Yere düştüğünde ölmemişti. Karnındaki acı yüzünden iki büklüm olmuştu.

"Bıçak yarası," dedi Profesör Gates. "Muhtemelen şoktan öldü."

"Eşine haber verildi mi?"

"Sen gönüllü olur musun, John?" diye sordu Davidson.

"Burası benim bölgem değil, unuttun mu?"

"Hayır, ama merhumu tanıyorsun. Bize söylemek istediğin bir şey var mı?"

Rebus başını iki yana salladı. "Ama bir soru sormak istiyorum: Burada ne işi varmış? Marchmont'ta oturuyor ve burayı bildiğini bile sanmıyorum. Ben de bilmiyordum. O yüzden burada ne işi var, nereye gidiyormuş?"

"Diggers'a olabilir."

Diggers'ın asıl adı Athletic Arms Pub'dı ve geçmişte orada takılan mezar kazıcılar yüzünden Diggers denirdi.

"Burası pek kestirmeye benzemiyor."

"Öyle," dedi Davidson. "Cevap bekleyen çok soru var, John."

"Davidson, senin kafanın nasıl çalıştığını bilirim. Bunun ters giden basit bir hırsızlık olduğunu düşünüyorsun. Saldırgan bilinmiyor; cinayet nedeni hırsızlık."

"O zaman bir de senin teorini duyalım."

Rebus gülümsedi. Kafası teorilerle doluydu. Belki gereğinden de fazla. "Bana bir sigara ver," dedi.

"Burada olmaz, John," dedi Davidson. Rebus tekrar cesede baktı. Torbaya konuyordu. Önce morga gidecek, oradan da son yolculuğuna uğurlanacaktı.

"Bir teorin var mı diye sordum," dedi Davidson.

"Peki, peki." Rebus teslim olur gibi ellerini kaldırdı. "Beni güzel ve sıcacık karakolunuza götürüp bir de sigara verirseniz size bir hikâye anlatabilirim. Ama mantıksız gelirse beni suçlamayın."

Davidson'a anlatacakları onun şüphelendiğinin yarısı bile değildi.

Kaldı ki o da korktuğunun yarısı bile değildi.

34

Ertesi sabah Müfettiş Davidson merhumun eşine haber vermeye giderken Rebus da onunla birlikteydi.

Kapalı perdeler, McAnally'nin cenazesinin olduğu günkü Tresa'nın dairesini hatırlattı. Kapıyı açan kişi Bayan Gillespie değil, beyaz bluz altına siyah etek, külotlu çorap ve ayakkabı giymiş Helena Profitt'ti.

"Duyar duymaz geldim," diyen kadın onları içeri buyur etti. Rebus'u görünce şaşırdı. Böyle görüşmeye bir son vermemiz gerek diye geçirdi içinden.

Bayan Profitt oturma odasının kapısını açarken, "Audrey, iki polis seni görmeye geldi," dedi.

İki duvara dizili tabandan tavana kitaplığın hâkim olduğu aydınlık, büyük bir odaya girdiler. Televizyon pek kullanılıyormuş gibi görünmüyordu ve video oynatıcı olsa da Rebus ortalıkta fazla kaset göremedi. Odanın köşesindeki büyük masa evrakla kaplıyken, telefon ve faks sehpanın üzerinde duruyordu. Burası oturma odasından ziyade ek bir ofis gibi göründüğünden Rebus, Gillespie'nin aile hayatını daha da merak etti.

Kanepede oturan kadın bacaklarını altına çekmişti. Ayağa kalkacaktı ama Davidson zahmet etmemesini işaret etti. Kadın gece uykusuz kalmış gibiydi. Yerde boş bir bardak ve yanında da minik kahverengi bir hap şişesi vardı. Merkezi ısıtmaya rağmen Audrey Gillespie titriyordu.

"Çay ister misiniz?" diye sordu Helena Profitt.

"Hayır, teşekkürler," dedi Davidson.

"Öyleyse ben sizi baş başa bırakayım. Daha sonra tekrar gelmemi ister misin, Audrey?"

"Eğer senin için çok zor olmayacaksa..."

"Hiç sorun değil, elbette gelirim." Helena Profitt'in gözleri ağlamaktan kızarmıştı. Rebus onun da herkes kadar üzüldüğünü davranışlarından görebiliyordu. Onun peşinden dışarı çıktı.

"Mutfakta bekler misiniz? Sizinle biraz konuşmak istiyorum."

Kadın tereddütle başını salladı. Rebus oturma odasına geri dönerek Davidson'ın yanına oturdu.

"Bayan Gillespie, beni hatırladınız mı?" diye sordu Davidson. "Dün gece görüşmüştük."

Davidson bu konularda pek çok polisten daha iyiydi. Diğerlerinin acısına ortak olmak, neyi nasıl diyeceğini bilmek herkesin sahip olmadığı bir beceriydi.

Audrey Gillespie başını sallayıp Rebus'a baktı. "Sizi de tanıyorum."

"Bir kez kocanızla konuşmaya gelmiştim." Rebus, Davidson'la aynı ses tonuyla konuşuyordu.

"Bayan Gillespie, doktorla görüştünüz mü?" diye sordu Davidson.

"Bana uyku ilacı verdi. Uyuyabileceğimi düşünmesi ne büyük saçmalık."

"Ama iyisiniz, değil mi?"

"Ben..." Ne diyeceğini düşündü. "İdare ediyorum, teşekkürler."

"Birkaç soruya daha cevap verecek durumda mısınız?"

Başını sallayınca Davidson biraz rahatladı. Not defterini çıkarıp baktı.

"Dün gece kocanızın bir seçmenle konuşmaya gittiğini söylemiştiniz," dedi. "Size öyle mi söylemişti?"

"Evet."

"Ama nerede buluşacağını söylemedi, öyle mi?"

"Söylemedi."

"Peki ya seçmenin adını?"

"Hayır."

"Ya da görüşecekleri konuyu?"

Kadın omuz silkti. "Her zamanki gibi saat sekizde yemek yedik. Tom'un sevdiği tavuk güveç yaptım. İki tabak yedi. Sonra ofisinde çalışır ya da gazete okur diye düşündüm, çünkü hiç boş durmaz. Ama o dışarı çıktı."

"Dalry'ye gitmesine şaşırdınız mı?"

"Çok. Orayla hiç ilgimiz yok. Neden bana yalan söylesin ki?"

Rebus araya girerek, "Kocanız sizden bir şeyler gizliyordu, değil mi?" diye sordu.

"Bu da ne demek şimdi?"

Davidson, Rebus'a ters ters bakınca Rebus ses tonunu biraz yumuşattı.

"Demek istediğim, buraya geldiğim gün kocanızın kiraladığı bir kâğıt doğrayıcıyla çuvallar dolusu kâğıt doğramakla meşguldünüz."

"Evet, hatırlıyorum. Tom ofiste yer kalmadığını söylemişti. Belgeler çok eskiydi. Gördüğünüz gibi her yer onlarla dolu." Eliyle odayı işaret etti.

"Bayan Gillespie," diye üsteledi Rebus, "kocanız Sanayi Planlama Heyetinin başındaydı; belgelerin onunla bir ilgisi var mı?"

"Bilmiyorum."

"Madem o kadar eskiydiler, neden atmak yerine doğramakla uğraştınız?"

Audrey Gillespie ayağa kalkıp şömineye gitti. Davidson, Rebus'a pis pis baktı.

"Tom yanlış ellere geçebileceklerini söyledi. Örneğin gazetecilerin. Gizli olduklarını söyledi."

"O dosyalara hiç baktınız mı?"

"Ben... Hatırlamıyorum." Kadın iyice telaşlanmıştı ve durmadan dönen gözleri iki polis dışında her yere bakıyordu.

"Hiç merak etmediniz mi?"

"Bakın, bu soruları neden sorduğunuzu anlamış değilim."

Rebus kadının yanına gidip ellerini tuttu. "Kocanızın cinayetiyle ilgisi olabilir, Bayan Gillespie."

"John, biz henüz..." diye söze girdi Davidson.

Ama Rebus'un gözlerine bakan Audrey Gillespie orada güvenebileceği bir şey gördü. Gözyaşlarını sildi. Usulca ve sakin olmaya çalışarak, "Çok ketum birisiydi," dedi. "O yüzden ne üzerinde

çalıştığını bilmiyorum. Yılın büyük bölümü bir şeyin peşindeydi. Sürekli onun böyle çalışmasından şikâyet ederdim. O da bana uzun vadede buna fazlasıyla değeceğini söylerdi. Bununla günün birinde milletvekili olmayı kastediyordu, çünkü tüm hayatını buna adamıştı."

"Uğraştığı projenin ne olduğuna dair bir fikriniz var mı?"

Kadın başını iki yana salladı. "Belediye meclisinde çalışırken öğrendiği ve hesaplarla ilgili bir şey olduğunu biliyorum. Okuduğum şeylerden bu kadarını çıkarabildim: hesap defterleri, kâr zarar bilançoları... Tom arada bir unutur, ama ben muhasebecilik okudum. Şu anda bir mağaza zinciri işletiyorum, ama hesaplara hâlâ ben bakarım. Ona yardım edebilirdim ama her şeyi kendi başına yapmak huyudur." Durdu. "Galiba bana sadece param için ihtiyacı vardı. Size vicdansızlık gibi gelirse kusuruma bakmayın."

"Önemli değil," dedi Davidson.

"Bayan Gillespie, onlar şirket hesapları mıydı?" diye sordu Rebus.

"Yüz milyonlarca sterlin söz konusu olduğuna göre öyle olmalı."

"*Yüz* milyonlar mı?"

Demek sadece Mensung ya da Charters'ın imparatorluğu söz konusu değildi. İş onun tahmininden çok daha büyüktü. Rebus, PanoTech'i düşündü ve başka birinin daha yüz milyonlarca dediğini hatırladı... Rory McAllister ya da onun gibi biriydi.

"Bayan Gillespie, o rakamlar SDA'ya ait olabilir mi?"

"Bilmem." Kadın kendini tekrar kanepeye attı.

"Tamam o zaman, John," dedi Davidson, "soracağını sordun."

Ama Davidson da bunun doğru olmadığını biliyordu.

Rebus kadının yanına oturarak, "Gördüğünüz gibi, Bayan Gillespie," dedi, "birisi kocanızı korkutmaya çalıştı ve işe yaradı. McAnally adındaki bir adama onu korkutması için para verdiler. McAnally'nin ne kadar ileri gidebileceğini bilip bilmediklerinden emin değilim. McAnally kocanızın karşısına çıkıp kendini öldürerek ona bir mesaj verdi. Zaten ölecekti ve bu hareketinin karşılığında cömertçe ödüllendirildi. Kocanız haklı olarak korktu ve o doğrayıcıyı kiralayıp kanıt olarak kullanılabilecek, üzerinde çalıştığı her şeyi ortadan kaldırdı."

"Neyin kanıtı?" diye sordu kadın.

"Büyük bir şeyin. McAnally'nin *fazlasıyla* dikkat çekici şekilde ölmesi merakımı cezbetti. Kocanızın bildiklerinin daha yarısını bile öğrenememiş olabilirim ama önemli olan bu değil. Önemli olan bu kişilerin kocanızın bana yardım ettiğinden ya da sonunda benimle konuşacağından şüphe etmeleri... Öyle ya da böyle riske girmemeye karar verdiler ve biraz daha ileri gittiler."

"Yani onu rahat bıraksaydınız, Tom'un hâlâ hayatta olacağını mı söylemek istiyorsunuz?"

Rebus başını öne eğdi. "Ne demek istediğinizi anlıyorum ama kocanızı *ben* öldürmedim." Durdu. "Kimin yaptığını da bulmak istiyorum."

"Ben nasıl yardım edebilirim?"

Rebus, Davidson'a baktı. "Yardımı olabileceğini düşündüğünüz her şeyi anlatarak başlayabilirsiniz. Kocanızın belgelerini inceleyebilirsiniz; bir yerlerde bir ipucu olabilir."

Kadın biraz düşündü. "Ben de tehlikede miyim?"

Rebus elini kadınınkinin üzerine koydu. "Hiç korkmayın, Bayan Gillespie. Tom'un sırrını paylaşmış olabileceği birileri var mı?"

Kadın başını iki yana salladı. "Hayır, dur... Birisi var." Sonra ayağa kalkıp odadan çıktı. Davidson beş karış suratla Rebus'a bakıyordu.

"Gördün mü?" diye sordu Rebus, "gönülleri fethetmekte iyisin ama kullanılacak açıkları göremiyorsun."

Davidson cevap vermedi.

Audrey Gillespie bir ajandayla geri geldi. Rebus'un yanına oturarak, "Bu geçen senenin," dedi. "Tom bu gizli işlere mayısta başlasa da asıl ekim ve kasımdan sonra ilgilenmeye başladı. Her günü toplantı ve görüşmelerle dolu."

Bayan Gillespie bir sayfayı işaret ederek, "Şu toplantıları gördünüz mü?" diye sordu. "O hafta iki tane..." İki sayfa çevirdi. "Ertesi hafta iki tane..." İki sayfa daha, "ve üç tane daha."

Toplantıların zamanları ve yanında da hep aynı iki harf yazılıydı: CK. Rebus, "Cameron Kennedy," dedi.

"Evet."

"Kim?" diye sordu Davidson. Günlüğe bakmak için kanepeye yaklaştı.

"Belediye Başkanı," dedi Bayan Gillespie. "Öğle yemeklerinde görüşürlerdi. Hatırlıyorum, çünkü Tom takımını kuru temizleyiciye gönderirdi; Başkana çok şık görünmek isterdi."

"Neden bu kadar sık görüştüklerini size söyledi mi?" Rebus ajandayı kadından alıp sayfalarını çevirmeye başladı. Ekime kadar CK'yle görüşme yoktu ancak o tarihten sonra haftada en az bir kere görüşülmüştü.

"Tom yeniden örgütlenerek, iyi bir iş çıkabileceğini söylemişti. Belediye Başkanıyla aynı siyasi partidendi.

"Bu ilginç," diyen Rebus, ajandayı daha rahat okuyabilmek için arkasına yaslandı.

Davidson'ın da soracağı sıradan sorular olduğundan Rebus izin istedi. Helena Profitt'in bir mendille mutfak masasında oturduğunu gördü.

"Berbat bir şey," dedi kadın.

Rebus karşısına oturup, "Evet," dedi. Charters'ın insanın ağzından laf alma becerisini ve Davidson'ın kadınla konuşmasını düşünmesine karşın, soracağı şeyi nasıl soracağına dair kolay bir yol bulamadı. "Bayan Profitt, belki doğru zaman değil ama..." Kadın ona baktı. "Merak ediyorum da... Acaba Bayan Gillespie ve kocasının..."

"Evliliklerini mi soracaksınız?" dedi kadın.

"Evet."

Kadının yüzünün rengi attı. "Olur şey değil!"

"Bayan Profitt, bu bir cinayet soruşturması. Sizi rahatsız ettiysem özür dilerim ama bu soruları sormaya mecburuz. Ne kadar çabuk sorarsam katili de o kadar çabuk yakalarız."

Kadın biraz düşündü. "Evet haklısınız. Ama yine de büyük densizlik."

"Bayan Gillespie'nin bir ilişkisi var mıydı?"

Helena Profitt bir şey demedi. Masadan kalkıp paltosunu giydi.

"Peki," dedi Rebus, "Bay Gillespie neden sürekli Belediye Başkanıyla konuştuğunu size söyledi mi?"

"Tom ona bilgi verdiğini söyledi."

"Hangi konuda?"

"Söylemedi. Sanayi Heyetiyle ilgili olsa gerek. Hepsi bu kadar mı, Müfettiş?"

Rebus başını sallayınca Helena Profitt mutfaktan çıktı. Rebus ön kapının açılıp kapandığını işitti. Gayet güzel hallettim, diye düşündü.

Oturma odasına döndüğü sırada Davidson'ın not defterini kapatıp zaman ayırdığı için Audrey Gillespie'ye teşekkür ettiğini gördü.

Kadın kibar bir şekilde, "Rica ederim," dedi.

Rebus ve Davidson dışarıda arabada oturup olup biteni konuştular. Giderlerken Rebus sokağa giren başka bir aracın park yeri aradığını gördü. Kül rengi spor bir Toyota'ydı.

"Biraz dur," dedi Rebus. Dikiz aynasını park eden Toyota'yı görecek şekilde ayarladı. Kapısı açıldı ve keyifsiz görünen Rory McAllister aşağı indi. Aracı kilitledi, saçını düzeltti ve su birikinti-

lerine basmamaya özen göstererek Audrey Gillespie'nin ön kapısına doğru yürüdü.

Rebus, Davidson'ı Arden Caddesindeki evine götürdü.

Koridordaki çöp torbalarını işaret ederek, "Sana bir şey göstereceğim," dedi.

Davidson hayretle baktı. "Doğranan belgeler mi?" Rebus başını salladı. "Onları nasıl bulduğunu sormayacağım."

"Katili bulmama yardımcı olurlarsa, Bayan Gillespie'nin sorun çıkaracağını sanmam."

"Acaba bir savunma avukatı onlarla ne yapar?"

"Arada bir aklıma bir hikâye geliyor."

"Peki, benden ne istiyorsun?"

"Sen bir cinayet soruşturması yürütüyorsun. Gillespie'yi öldüren kişilerin kimlikleri orada. Onları Torphichen Place'e götür ve parçaları birleştirecek bir takım kur."

"Amirin izin vereceğini hiç zannetmem; zaten adam sayısı yetersiz. Sen St. Leonard'a götürsen nasıl olur?"

Rebus başını iki yana salladı. "Nedenini biliyor musun? Çünkü kimin güvenilir olduğunu bilmiyorum ve birinin bu torbalardakileri ortadan kaldırmasını istemem. O yüzden bu belgelerde ne olduğunu ve onları kimden aldığını sakın söyleme. Yapbozu tamamladığında hem isimleri hem de cinayet nedenini bulacağından eminim. Gel, arabaya yüklemene yardım edeyim."

Davidson torbalardan birini alırken, "Çok yardımseversin," dedi.

Profesör Gates'le konuşmak üzere morga gittiler ama öğle yemeğini üniversitedeki Staff Club'da yediğini öğrenince Cowgate'den Chambers Caddesine çıktılar.

Rebus, Staff Club'a daha önce de gelmişti ve oraya aitmiş gibi görünürsen içeri girebileceğini biliyordu. Ama kapıcının onları durdurmak için çıkmasına bakılırsa, pek de akademisyene benzemiyorlardı. Yine de Rebus'un kimliğini göstermesi sorunun çözülmesi için yeterli oldu.

Tek başına yemek yiyen Gates'in masasındaki tabağın yanında katlı bir gazete vardı. Önünde yarım şişe şarap ve su duruyordu.

Masaya otururlarken, "Burada ne işiniz var?" diye sordu. "Yemek yemeye gelmediniz herhalde?"

"Hayır, teşekkürler," dedi Davidson.

"Ama bir şeyler içebiliriz," dedi Rebus.

Gates şarabını korumak için, "Su tavsiye ederim," dedi.

Birada karar kıldılar ve garson bardan getirdi.

Son patatesi bölmekte olan patolog, "Sizin için ne yapabilirim?" diye sordu.

"Acaba bize söyleyecek bir şeylerin var mı diye merak ettik."

"Dün geceki bıçaklama vakası hakkında mı? Biraz zaman tanıyın. Cinayet silahını buldunuz mu?"

"Hayır," dedi Davidson. "Ayak izi de bulamadık. Mezarlığın zemini donmuş."

"Yaranın etrafındaki derinin şekline bakılırsa uzun ağızlı bir bıçakmış. Şimdilik söyleyebileceğim bundan ibaret. Kurban kendini savunmaya çalıştığından elinde de yaralar var. Ayrıca yağlı bir şey yemiş çünkü parmakları yağlı."

Rebus, Davidson'a baktı. "Cesedin yanında ambalaj kâğıdı buldunuz mu?"

"Yeni bir şey yoktu. Neden sordun?"

"Gillespie sekizde yemek yemiş: iki porsiyon tavuk güveç. Sizce parmaklarıyla mı yedi?"

"Hiç sanmıyorum."

"Peki, neden üç saatten kısa bir süre sonra balık ve patates kızartması yemeye karar verdi?" Rebus patoloğa döndü. "Midesine baktığınızda bence tavuk güveçten başka bir şey bulamayacaksınız."

"Bu biraz tuhaf," dedi patolog, "çünkü insanlar sonrasında elini yıkar. Ama bu yağ epey katıydı."

Bu da Rebus'a bilmesi gereken her şeyi söylüyordu.

35

Rebus, Easter Sokağındaki balık ve patates kızarması satan dükkâna girdiğinde öğle yemeği vaktiydi ve ceketli ve kravatlı iki adam, dikişleri patlamış bir parka giyen bir gencin arkasında sıraya girmişti: Rebus'un sırada beklerken sırıtıp el salladığı garson onu ciddiye almadı.

Nihayet sıra Rebus'a geldi. "Selam, Gerry." Gerry Dip, sos dökülmüş tezgâhı siliyordu. "Beni hatırladın mı?"

"Ne istiyorsun?"

Rebus tezgâhın üzerine eğildi. "Dün akşam dokuzla on bir arasında nerede olduğunu bilmek istiyorum. Umarım şahidin de vardır."

"Neden?" diye sordu Gerry Dip.

Rebus gülümsedi. "Gel biraz dolaşalım."

"Gelemem. Burada tekim."

"O zaman kapatıp çıkalım. Başka yere gidin diye de bir tabela asarız."

Gerry Dip bir düğmeye erişirmiş gibi uzandı ve çıkardığı şeyi Rebus'a doğru fırlattı. Bu yağdan yeni çıkmış bir balıktı. Rebus eğildi ve başının üzerinden geçen balığın yağları üstüne damladı. Gerry Dip fırlayıp mutfak kapısına omuz

attı. Rebus tezgâhın etrafından dönüp peşinden gitti. Dip mutfakta bir patates çuvalını dökmüş ve arka kapının yolunu yarılamıştı. Patatesler yüzünden tökezleyen Rebus ileri atılsa da Dip'in ayak bileğini yakalayamadı. Ayağa kalkıp dışarı çıktığında bir ara sokakta olduğunu gördü. Solu çıkmazdı. Sağındaysa beyaz önlüğü hâlâ üzerinde olan Gerry Dip kaçıyordu.

"Durdur onu!" diye bağırdı Rebus.

Davidson hiç tereddüt etmedi. Sıradan biriymiş gibi eller cepte, sokağın ağzında bekliyordu. Ama Dip yanından geçerken birden elini uzatıp boğazına vurdu. Dip bir lastiğe bağlıymış gibi yere uçtu. Elleriyle boğazını tutup öğürmeye başladı.

"Nefes borusunu ezebilirdin," dedi Rebus ama nedense sesi azarlar gibi çıkmamıştı.

Saat dörde geldiğinde sorgu odasındaki Gerry Dip hâlâ sessizliğini koruduğundan Rebus arabayla yola çıktı.

Gerry eski kulağı kesiklerdendi: Bu işlerin nasıl yürüdüğünü bilirdi. Avukatı olsa da olmasa da susacaktı. Tek söylediği bunun taciz olduğu ve SWEEP'ten birini istediğiydi. Onu cinayetle suçlamak için Rebus'un hislerinden fazlasına ihtiyaç vardı. Kanıt bulması şarttı. Rebus, Gerry Dip'i aklına getiren karmaşık ilişkiler ağını Davidson'a açıkladı. Şimdi Gerry Dip'in evini ve çalıştığı dükkânı araştırmak üzere arama izni çıkarma konusunda amirlerini ikna etme işi Davidson'a

kalıyordu. Dükkânın sahibi Gerry'nin dün gece işte olmadığını söylemişti. Rebus her şeyi açıkça görüyordu. Bir görüşme ayarlanmış, Gillespie gitmiş, Gerry Dip ona saldırmış ve Gillespie kendini korumaya çalışırken Dip'in yağlı gömlek ya da ceketini tutmuş...

Ama kafasına takılan bir şey vardı: Gerry Dip tek başına Gillespie'yi bu tuzağa çekemezdi. Güveneceği ve görüşmek isteyeceği başka biri daha olmalıydı...

Cameron McLeod Kennedy'nin, JP, Corstorphine'de müstakil bir evi vardı. Bu evler Queensferry Sokağındaki kutu gibi evlerin torunlarıydı. Yolun kenarına park etmiş fazla araba yoktu; çünkü çoğu evin kendi garajı ya da bahçesi vardı. Rebus Belediye Başkanının evinin dışına park etti. Bahçe kapısının açık olduğunu gördü. Başkan, kapının eşiğinde durmuştu, karısı da arkasındaydı.

Kennedy, Rebus'un elini sıkarken, "Telefonda çok esrarlı konuştun," dedi. "Bir haber mi var?"

Karısı birden araya girip, "Tanrı nasıl isterse öyle olur," dedi. Başkan ona içeri girmesini işaret ederken Rebus'u oturma odasına götürdü.

"Onu gördüm," dedi Rebus.

"Nerede?" diye sordu Bayan Kennedy. Rebus kadına baktı. Geniş ve hiç kırpmadığı gözleri ve yumruk yaptığı, küçük tombul elleri vardı. Saçını topuz yapmıştı, yanakları kırmızıydı. Rebus, Kuzey İskoçya'nın batısından olduğunu tahmin

etti; dindar yetiştirildiğini anlamak hiç de zor değildi. Orada yaşayanların bazılarının yanında Müslüman köktendinciler liberal kalırdı.

"Güvende, Bayan Kennedy."

"Biliyorum! Onun için dua ettim, elbette öyle olacak. Onun ruhu için dua ediyorum."

"Beth, lütfen..."

"Hayatımda hiç etmediğim kadar dua ettim."

Rebus etrafına baktı. Mobilyalar halının üzerine gayet muntazam bir biçimde yerleştirilmişti ve süslemelerin arasındaki mesafe itinayla ölçülmüş gibiydi. İki küçük pencerede tül vardı. Çocuk resimleri olsa da hiçbiri on iki yaşından büyük değildi. Bir gencin burada kaldığını düşünmek zordu.

"Müfettiş," dedi Cameron Kennedy. "Bir şey içer misiniz diye sormadım."

Rebus alkolün seçenekler arasında olmadığını tahmin etti. "Hayır, teşekkür ederim."

"Yılbaşından kalma zencefilli likör var," dedi Bayan Kennedy.

"Teşekkürler, ama hayır. Aslında buraya kızınız için gelmedim. Sizinle Tom Gillespie hakkında konuşmak istiyorum."

"Tam bir facia," dedi Belediye Başkanı.

"Tanrı ruhunu cennetine kabul etsin," diye ekledi karısı.

"Acaba sizinle özel olarak konuşabilir miyiz?" diye sordu Rebus.

Kennedy gitmeye pek niyetli görünmeyen karısına baktı. Kadın sonunda burnunu çekerek

çıkıp gitti. Rebus başka bir odadan gelen radyo sesini işitti.

Kennedy, "Tam bir facia," diye tekrarlayıp oturdu ve Rebus'a da oturmasını işaret etti.

"Ama şaşırdığınızı hiç sanmıyorum."

Başkan başını kaldırdı. "Elbette şaşırdım!"

"Belediye meclis üyesinin ateşle oynadığını biliyordunuz."

"Öyle mi?"

"Bir kez onun gözünü korkutmayı denediler zaten," dedi Rebus. "Gillespie'nin neyin peşinde olduğunu, sizden bilgi aldığını ve düzenli olarak size rapor verdiğini biliyorum."

"Bu doğru değil."

"Elimizde öğle yemeği görüşmelerinizin kayıtları var. Sizin de işin içinde olduğunuzu biliyordu. Öncelikle Belediye Başkanısınız. Ayrıca bulguları doğrudan, sizin denetiminizde olan, Gyle Park West'le ilgiliydi. Gillespie'nin ne düşündüğünü bilmiyorum. İyi niyetli biri olsaydım, halkın hayrına çalıştığını ve sonunda bulduklarını halkla paylaşacağını söylerdim. Ama bence kariyerinde ilerlemek için size baskı yapıyordu. Bulguları belki de hiç gün ışığına çıkmayacaktı ancak bundan emin olamazlardı. Birisi onu korkutmayı denedi, sonra da öldürdü."

Belediye Başkanı ayağa fırladı. "Onu benim öldürdüğümü düşünmüyorsun ya?"

"Meslektaşlarımı sizin bir numaralı şüpheli olduğunuza ikna edebileceğimden eminim. Gizli toplantıları ve diğer her şeyi açıklamak zorunda kalırsınız."

Gözleri kısılan Kennedy'nin kaşları bitişti. "Ne istiyorsun?"

"Bana her şeyi anlatmanızı istiyorum."

"Zaten bildiğini söyledin."

"Ama henüz başkasının ağzından duymadım."

Kennedy biraz düşündükten sonra başını hayır anlamında iki yana salladı.

"Yani yönetim bölgeniz itibarınızdan daha önemli, öyle mi?" diye sordu Rebus.

"Yorum yapamam."

"PanoTech dahil olduğu için mi?"

Kennedy'nin yüzü yumruk yemiş gibi buruştu. "PanoTech'le ilgisi yok. O şirket Lothian'daki en büyük istihdam kaynağıdır. Orası bize *lazım*, Müfettiş."

"PanoTech'le ilgisi yok ama Robbie Mathieson'la ilgisi var, değil mi?"

"Yorum yapamam."

"Dalgety kim? Neden sizi bu kadar korkutuyor? Kirstie biriyle onun hakkında konuştuğunuzu duyduğunu söyledi. Onun adını LABarum planının arkasına yazdığını görünce de birden bulunmasını istemekten vazgeçtiniz."

"Dedim ya, yorum *yok*!"

"O zaman sizi daha fazla meşgul etmeyeyim," diyen Rebus ayağa kalktı. "İstifa mektubu yazmak gibi bir sürü işiniz olduğundan eminim." Kapıya yürüdü.

"Müfettiş..." Rebus döndü. "Kirstie iyi mi?"

Rebus tekrar odaya döndü. "Onu görmek ister misiniz?" Kennedy kararsız görünüyordu. Kulla-

nılmayı bekleyen bir zaafı vardı. "Onu buraya getiririm ama karşılığında bir şey isterim."

"Masum birinin hayatıyla takas olmaz!"

"O kadar da masum değil, efendim. Kızınıza karşı yarım düzine suçlamada bulunmak mümkün. Ayrıca aramızda kalsın, onu tutuklayıp hapse tıkmazsam, görevimi ihmal etmiş olurum."

Kennedy dönüp pencereye gitti. "Müfettiş, beni fazla saf zannetme. Böyle numaraları, il seviyesinde de olsa, bir siyasetçiye karşı denerken bir kere daha düşün bence." Kennedy durdu. "Onu buraya getirebileceğini mi söylüyorsun?"

"Sanırım yapabilirim."

"Getir o zaman."

"Peki, sonrasında bana öğrenmek istediklerimi anlatacak mısınız?"

Kennedy ona döndü. Beş karış suratla, "Anlatacağım," dedi.

El sıkıştılar ve Başkan onu yolcu etti. Evin arkasında bir yerde, Bayan Kennedy ilahi söylüyordu.

Artık Rebus'un tek yapması gereken, Kirstie'yi evin yerini hiçbir şeyin tutmayacağına inandırmaktı.

Rebus kızın dairesine gitti ama kimse yoktu. Waverley'nin arkasındaki da dahil olmak üzere birkaç barınaktan da bir şey çıkmayınca, Princes Caddesindeki burgercilerden sonra Leith'e dönüp, alıcı ve satıcıların buluştuğu üç barı yokladı. Yine yok. Bıçaklanma ihtimali daha

az olan bir bardan bir içki alıp Inner Harbour civarında dolaşan, üşümüş fahişelerle konuşmaya gitti. Biri kızın eşkalini tanıdı fakat yalan söylüyor da olabilirdi: Araba dışarıdan daha sıcaktı.

Rebus sonunda Kirstie'nin Paul'ün annesinin onu ne kadar sevdiğini söylediğini hatırlayınca Paul'ün ailesinin evine gitti. Duggan onu görünce utandı ancak ufak tefek, kibar bir kadın olan annesi onu içeri davet etti.

"Bu havada kapıda sohbet olmaz."

Abbeyhill'in dışındaki küçük bir apartman dairesiydi. Duggan annesinin ısrarı üzerine Rebus'u oturma odasına götürürken ona ikaz edermiş gibi baktı. Duggan'ın babası da oradaydı, pipo içip gazete okuyordu. Rebus'un elini sıkmak üzere ayağa kalktı. O da karısı gibi ufak tefekti. Demek suçluların şahı Paul Duggan'ın sığınağı burasıydı.

Babası piposunu ağzından çekmeden, "Umarım Paul'ün başı dertte değildir," dedi.

"Hayır, Bay Duggan, ben aslında Paul'ün bir arkadaşını arıyordum."

"Paul biliyorsa sizi yardım edecektir, değil mi Paul?"

"Tabii ki," diye mırıldandı Paul Duggan.

"Kirstie'yi soracaktım," dedi Rebus.

"Kirstie mi?" diye tekrarkadı Bay Duggan. "Tanıdık geliyor."

"Bay Duggan, Paul onunla buraya birkaç kez gelmiş olabilir."

"Müfettiş arada bir kız arkadaşını getirdiği olur ama aşna fişne için değil." Göz kırptı. "Gözümüzü üzerinden ayırmıyoruz."

İkisi de güldü. Kanepede başını önüne eğip elleri bacaklarının arasında oturan Paul Duggan neredeyse görünmez olmuştu. Sanki bir anda gençlik yıllarına dönmüş gibiydi.

"Onu görmedim," dedi Rebus'a.

"Ne zamandan beri?"

"Onu eve götürdüğümüzden beri."

"Nerede olabileceğine dair bir fikrin var mı?"

Bay Duggan piposunu ağzından aldı. "Eğer bilse, Paul mutlaka size söylerdi, Müfettiş."

"Dairesine baktın mı?" diye sordu Paul. Rebus başıyla onayladı.

"Yatak odanda değil, değil mi Paul?"

Duggan oturduğu yerde kımıldanınca babası sandalyesinde öne geldi. Tekrar sırıtmaya gayret ederek, "Müfettiş, bir dakika," dedi. Gereğinden fazla telaşlıydı.

"Eşiniz nerede, Bay Duggan?"

Rebus ayağa kalkıp salona gitti. Bayan Duggan, Kirstie Kennedy'yi gizlice dışarı çıkarıyordu.

"Bayan Duggan, bence onu buraya getirirseniz daha iyi olur," dedi Rebus.

"Kirstie'nin kim olduğunu biliyoruz," dedi Bayan Duggan. "Ayrıca bize neden kaçtığını da anlattı. Onu suçladığımı söyleyemem." Belediye Başkanının kızı kanepede onun yanına oturup ateşe bakarken Bayan Duggan da onun saçlarını okşadı. "Kirstie'nin uyuşturucu sorunu var ve

hepimiz bunun farkındayız. Eğer bununla mücadele edecekse, buraya taşınıp o tür insanlardan uzak durması gerektiğini düşündük."

"Kirstie, bu doğru mu? Bırakıyor musun?"

Kız titrememeye çalışırken başını salladı. Bayan Duggan ona sarıldı. "Ter ve titreme," dedi. "Bay Leitch bize bunların olacağını söylemişti." Rebus'a döndü. "Kendisi Waverley barınağında çalışıyor." Rebus başını salladı. "Bize uyuşturucuyu bir anda bırakmanın nasıl bir süreç olduğunu anlattı." Tekrar kıza döndü. "Değil mi, Kirstie?"

Kirstie, Bayan Duggan'a iyice sokuldu. Sanki tekrar çocuk olmuştu ve Bayan Duggan da onun annesiydi... Evet, diye düşündü Rebus, bir anne onu reddederken, kendine başka bir anne bulmuştu.

"Onu gelip götüreceğinizden korktuk," dedi Bay Duggan. "Eve dönmek istemiyor."

"Bay Duggan, evine dönmek zorunda değil. Uyuşturucu dışında yanlış bir şey yapmadı." Paul ve Kirstie hayretle ona bakınca onun kaçırılma numarasından bahsetmeyeceğini anladılar. Rebus gözlerini Kirstie'den ayırmadan, "Ama senden bir iyilik istiyorum," dedi. "Üvey anneni gördüm ve onunla görüşmek istemediğin için seni suçlamıyorum... Ama ya baban? Onunla sadece beş dakika konuşup iyi olduğunu söylesen ne kaybedersin?"

Uzun bir sessizlik oldu. Bayan Duggan, Kirstie'nin kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Sanırım bir şey kaybetmem," dedi Kirstie sonunda. "Hemen, bu gece mi?"

Rebus başını iki yana salladı. "Yarın da olabilir."

"Yarın daha kötü olabilirim."

"Bu riske girmeye razıyım. Bir şey daha var: Son görüşmemizde o belgeyi babanın ofisinden neden aldığını söyleyecektin."

Kız başını salladı. "Onu telefonda konuşurken duydum. Bir skandalı örtbas etmekten bahsediyordu. LABarum bahsinin geçtiğini duydum. Bana hep onu örnek almamı söylerdi ama sonunda o da diğerleri gibi olup çıktı: yalancı, sahtekâr ve korkak." Kız gözyaşlarına boğuldu. "Beni tekrar hayal kırıklığına uğrattı. Ben de artık her neyse onu aldım. LABarum hakkında olduğunu gördüm." Derin bir nefes aldı. "Belki sadece *bildiğimi* bilmesini istedim. Hepsi çürümüş, hepsi."

Rebus daireden çıkarken Bayan Duggan hâlâ kızı sakinleştirmeye çalışıyordu.

Rebus eve döndüğünde, telefonun az önce çaldığı hissine kapıldı. İki dakika sonra, müzik setinde Stones çalarken, telefon tekrar çaldı. Viski kucağında, oturuyordu ve acaba açmasam mı diye düşündükten sonra vazgeçti.

"Evet."

"Ben Davidson."

"Hâlâ karakolda mısın?"

"Evet ve Gerry hâlâ konuşmadı."

"Ona anlaşma teklif ettin mi?"

"Henüz değil. Onu saldırı suçundan tutuyoruz, saldırıya uğrayan da sensin."

"O yağ ceketimden hayatta çıkmaz. Ya arama izni?"

"Aldık. Burns'ün dönmesini bekliyorum. Hah, işte o da geldi." Davidson eliyle ahizeyi kapattı. Rebus boştaki eliyle şişeyi açsa da bardak bulamadı. Davidson tekrar konuşmaya başladı. "İlerleme var. Yatağın altında Thomas Gillespie adına iki kredi kartı, Access ve Visa, bulunmuş."

"Şimdi anlaşma mı önereceksin?"

"Önce avukatıyla konuşacağım."

"Sadece Dip'i istemiyoruz. Asıl emri veren kişiyi istiyoruz."

"Haliyle, John." Davidson'ın sesi pek de ciddiymiş gibi çıkmıyordu. "Şimdi de kötü haber."

"Dinle, ben ciddiyim... Bize emri veren lazım!"

"Ben de kötü haber konusunda ciddiyim."

Rebus sustu. "Peki neymiş?"

"Pazar gecesi Charters'la görüştükten sonra herifin ziyaretçilerinin kim olduğunu öğrenmemi istemiştin. Ertesi sabah ve bugün ziyaretçisi olmuş. Anlaşılan sürekli gelen bir ziyaretçisi varmış."

"Kim?"

"İsmi Samantha Rebus. Gerçi önemli bir şey olmayabilir, John, çünkü SWEEP'te çalıştığından diğer mahkûmları da ziyaret ediyor. Sadece..."

Rebus çoktan yola çıkmıştı bile.

"Neden bu kadar abarttığını anlamıyorum," dedi Sammy.

"Ne?"

"Neden abartıyorsun diyorum."

Burnundan soluyordu, o kadar ki ancak Patience'ın kapısını iki kez çaldıktan sonra son görüşmelerinin nasıl da berbat geçtiği gelmişti aklına. Neyse ki kapıyı açan Sammy olmuştu.

"Paltonu giy," dedi, "Patience'a bir arkadaşınla çıktığını söyle."

Hemen köşedeki bir otele gittiler. Barda barmenle köşede oturan bir müdavim dışında kimse yoktu ve tezgâh kapısı açık olduğundan da aralarında bir engel bulunmuyordu. Rebus ve Sammy içecekleriyle birlikte en uzak masaya gittiler.

"Mesela şu," dedi, "onun adına hapisten bir şey çıkardın."

"Alt tarafı bir mektup."

Kız sakince tekila ve portakal suyunu yudumladı. Rebus, babalar ve kızları, diye düşündü. Belediye başkanı ve Kirstie'yi gözünün önüne getirdi. Karar vermek zorunda kaldıklarını ve hayatta kimsenin sürekli doğru karar vermesinin mümkün olmadığını biliyordu. Kızlar hiç büyümezdi; babalarının gözünde sadece kadına dönüşürlerdi.

"Daha önce de yaptım," dedi Sammy. "Gardiyanların tüm mektupları okuduğunu biliyor musun? Her şeyi öğreniyor ve istediklerini sansürlüyorlar... Bu olur şey değil." Durdu. "Eşcinsel aşk mektuplarıyla çok ilgiliymişler."

"Charters sana eşcinsel olduğunu mu söyledi?"

"İma etti. 'Çok özel bir arkadaş' dedi."

Rebus başını iki yana salladı. "Gerry Dip'in özel olduğuna hiç şüphe yok. Mektubu evine mi götürdün?"

"Derwood'un tek adresi çalıştığı dükkandı."

"Peki mektubu okudun mu?"

"Tabii ki okumadım."

"Zarf kapalı mıydı?" Kız başıyla onayladı. "Şişkin bir zarf mıydı?"

Kız düşündü. "Evet," dedi.

"İçinde para vardı da ondan."

"Ne olmuş yani?" Yüzü kızarıp sesi yükseldi. "Alt tarafı zorlama bir hapishane kuralını çiğnedim, hepsi bu."

"Keşke öyle olsaydı," dedi Rebus usulca.

Kız sakinleşti. "Ne peki?"

Ona söyleyemedi. *Bunu* ona yapamazdı... Ama sonunda her şey ortaya çıktığında neye yol açtığını öğrenmeyecek miydi?

"Sammy," dedi. "Charters'ın, Gerry Dip'e birini öldürmesi için para gönderdiğini düşünüyorum. Götürdüğün zarfta talimat ve para vardı."

Kızın yüzü kireç gibi oldu. "*Ne?*" Bu kelimeyi söylerken kızının yüzünün aldığı şekilden dolayı Rebus'un midesine kramp girmişti. Kız içkisini almaya çalışırken döktü, sonra da bitiştirdiği ellerinin içine öğürdü. Rebus mendilini çıkarıp ona verdi.

"Beni korkutmaya çalışıyorsun," dedi. "Yaptığım işi sevmediğinden beni korkutmaya çalışıyorsun."

"Sammy, lütfen..."

Ayağa kalkınca içkisinin kalanını da babasının pantolonuna döktü. Rebus onun peşinden kapıya kadar gidip arkasından seslenirken, barmen ve müşterisi tarafından ilgiyle izlendi. Ama kız koşuyordu: Merdivenlerden kaldırıma inip koşarak Oxford Terrace'a doğru gitti.

"Sammy!"

Gözden kaybolana kadar onu izledi.

"Kahretsin!"

Geçen bir sarhoş ona gecikmiş bir iyi yıllar dileğinde bulundu. Rebus da ona dileğini nereye sokabileceğini söyledi.

36

Anlaştıkları gibi Rebus ertesi sabah South Gyle'e gitti. Arabasını Başkanın evinin köşesine park ederek, gidip zili çaldı. Kapıyı kendisi açan Kennedy, sanki kızını orada görmeyi beklermiş gibi etrafa bakındı.

"Arabayla ufak bir gezintiye çıkacağız," dedi Rebus.

Cameron Kennedy'nin arkasından büyük bir hışımla gelen birisi onu kenara itti.

Bayan Kennedy titreyen bir sesle, "O nerede?" diye sordu. "Kayıp kuzu nerede?" Kocasına döndü. "Onu getireceğini söylemiştin."

Başkanın baktığı Rebus tek kelime etmedi. "Müfettiş Rebus'la gitmem gerekiyor, Beth."

"Paltomu alayım," dedi Bayan Kennedy.

"Hayır, Beth." Başkan elini kadının koluna koydu. "Yalnız gitsem daha iyi."

Tartışma başladı. Rebus dönüp bahçe kapısına yürüyünce Başkan da onu takip etti.

"Palto giymeyecek misiniz?" diye sordu Rebus.

"Bir şey olmaz."

Karısı arkasından seslendi. *"Thy will be blyther in heiven owre ae sinner at repents nor owre ninetie-nine saunts at need nae repentance."*[*]

"Yeni Ahit'i İskoç lehçesinde öğrendi," dedi Başkan. "Ezbere bilir." Pek de övünüyormuş gibi görünmüyordu.

Kirstie, Rebus'un arabasının arkasında oturuyordu. Paul Duggan da yanındaydı. Kız banyo yapıp saçlarını taramıştı. Bayan Duggan'ın onun için aldığı kıyafetleri giymişti: anne babaların gençlerin sevdiğini düşündüğü türde şeyler. Sürekli öğürüp titreyip kasılmasa, yaşıtlarından pek bir farkı yoktu.

Kennedy onu görünce nefesini tuttu.

"Size onu getireceğimi söylemiştim," dedi Rebus. "Şimdi binin lütfen."

Rebus'un kaza yaptıkları gece Lauderdale'le gittikleri yol olan Forth Köprüsüne doğru giderlerken, başkanın suratı bembeyazdı. Kendi kendine burayı yakın, açık ve mahrem olduğu için seçtiğini söylese de asıl niyeti başkaydı.

A90'dan çıkıp kavşağın dörtte üçünü döndükten sonra Forth'a tepeden bakan büyük ve boş bir otoparkı olan Moat House Hotel'e yöneldi. Günün bu saati ve yılın bu vaktinde otoparkta, terk edilmiş gibi görünen tek bir Ford Capri dışında araba yoktu. Rebus durup kontağı kapattı.

[*] Luka 15:7: "Size şunu söyleyeyim, aynı şekilde gökte, tövbe eden tek bir günahkâr için, tövbeyi gereksinmeyen doksan dokuz doğru kişi için duyulandan daha büyük sevinç duyulacaktır." Bu çeviri, incil.info'dan alınmıştır -ed.n.

"Biz inelim," dedi Paul Duggan'a.

Duggan, Kirstie'nin elini sıktı. "İdare edebilecek misin?" diye sordu.

Kız dikiz aynasından kendisini izleyen babasına bakarak, "Ederim," dedi.

Rebus ve Duggan araçtan indi.

Rebus asfalt yol üzerinde yürüyüp en uzak uçta durdu. İki köprüyü ve uzaktaki Fife sahilini görebiliyordu. Dört bir yandan esen amansız rüzgâr insanı adeta dövüyordu. Rebus rüzgârın neredeyse ayaklarını yerden kestiğini hissetti. Başını paltosuna gömüp altıncı denemesinde sigarasını yakmayı başardı. Bütan gazı kokusu geçici bir mide bulantısına neden oldu.

Dengesi biraz bozuk olan Paul Duggan paralı teleskoba yaslandı. Rebus ona bulaşmadan sadece manzarayı izledi. Bar kavgasından çıkmışa benzeyen bulutlar hızla geçip gidiyordu. Altlarında uzanan Fife gri yeşil bir kaldırım gibiydi.

Paul Duggan sonunda yanına geldi. "Willie ve Dixie'yi mi düşünüyorsun?" diye sordu. Rebus ona dönüp baksa da ağzını bıçak açmadı.

"Ben sadece güzel bir yüzden ibaret değilim, Müfettiş."

"Beni bu işe bulaştırdıklarını düşünüyordum. Düşünmeye ve sorular sormaya başlamama neden olan şey onların intiharıydı. McAnally kendini öldürdüğünde de nedenini öğrenmek isteyecek kadar merak ettim." Gülümsedi. "Neden bahsettiğimi bilmiyorsun."

Duggan omuz silkti. "Yine de dinliyorum." Bir süre sessizlik hüküm sürdü. Duggan ayak tabanlarını kaldırım kenarına sürttü. "Polis ve belediye meclisiyle aramdaki şu sorun..."

"Yardım edebileceğimi mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

Kirstie'nin sorunlu bir evden kaçıp kendini diğerinde bulması tuhaftı ama Rebus nedenini bildiğini düşünüyordu. Willie ve Dixie'nin ölümünün ardından kız dağılmıştı. Onun gözünde onlar babası ve onun siyasi entrikalarından uzak gerçek hayatı simgeliyordu. Willie ve Dixie madalyonun diğer, sevdiği, hatta hayran olduğu yüzüydü. Ve ikisi de onun yüzünden ölünce kız hiç durmadan dibe batıp sonunda bir yere sığınmazsa öleceğini anlamıştı. Paul Duggan ve ailesi de ona sahip çıkmıştı.

Rebus yüksek sesle düşünerek, "Sanırım o belgenin üzerine neden Dalgety yazdığını anladım," dedi. "Babası fidyeyi ödese, hatta belki de ödemese bile, LABarum planını ona geri göndermeyi düşünüyordu. Bu bir uyarıydı, bir şeyler bildiği ve eğer onu rahat bırakmazsa bunu açıklayacağını söylemeye çalışıyordu."

"Bir an için Kirstie'yi düşünmeyi bırak, ben ne olacağım?"

Rebus ona bakmadan, "Herkes bedel ödemek zorundadır, Paul" dedi. "İşler böyle yürür."

"Ne demezsin," dedi Duggan. "Fettes'te bulunmuş, zengin bir şerefsiz olsam da bedel ödeyecek miydim? Oxgangs keşleriyle aynı muameleyi mi

göreceğim? *Yapma*, Müfettiş, Kirstie bana sistemin nasıl çalıştığını anlattı, tüm sistemin..."

Rebus dönüp uzaklaştı.

Gencin haklı olduğunu biliyordu ama acilen karar vermesi gereken başka mevzular vardı. Rüzgâr yüzünden sigarası iki kat hızlı bitince bir tane daha yaktı. Duggan terk edilmiş arabanın yanına gidip içine baktı. Kapısını açıp içine girdi. Böylece rüzgârdan korunacaktı. Bazıları, İskoçların hava durumunun bir mahsulü olduğunu söylerdi: Nadiren aydınlanma ve neşenin görüldüğü bitmek tükenmek bilmez bir kasvet. Bu teorinin haklılık payı olduğu kesindi. Bu kışın biteceğine inanmak zor olsa da biteceğini biliyordu. Biliyordu ama inanası gelmiyordu. İhtiyar rahibin diyeceği gibi her şey inanç meselesiydi, ya da inancın tam zıddıydı. Rebus epeydir kiliseye gitmemiş ve Rahip Leary ile sohbet etmeyi özlemişti. Öte yandan kiliseyi hiç özlememişti. Leary'nin kavram ya da tatbikat olarak intiharla bir sorunu yoktu: Büyük günahtı, o kadar. İntihara yardım da en az o kadar büyük bir günahtı.

Ama Rebus'un annesi son hastalandığında babasına acısına son vermesi için yalvarmıştı. Günün birinde genç John içeri girdiğinde babasını annesinin yatağının başucunda bulmuştu. Uyuyan annesinin göğsünden berbat bir hırıltı yükselirken, babası da orada elinde yastıkla oturuyordu... Ne yapacağını sormasını beklermiş gibi önce yastığa, sonra da oğluna bakmıştı.

Rebus içeri girmeseydi, babasının niyetlendiği şeyi yapıp annesinin ıstırabına son verebileceğini biliyordu.

Ama onun yerine annesi haftalarca acı çekti.

Başını Forth'tan çevirince gözlerinin sulandığını fark etti. Başını kaldırıp gözyaşlarını geri gönderdikten sonra terk edilen arabaya gitti. İçindeki Paul Duggan ağlıyordu.

"Onlar benim de arkadaşımdı," dedi. "Ve onun salak planı yüzünden öldüler. Yine de bu yüzden ondan nefret edemiyorum... Kızamıyorum bile."

Rebus elini Duggan'ın omzuna koydu.

"Onları kimse öldürmedi," dedi usulca. "Ölümü onlar seçti."

İkisi bir süre orada, rüzgârdan korunarak, onlara ait olmayan arabada oturdular.

Sonrasında Rebus onları şehre geri götürdü. Arkadaki gençlerin ağlamaktan gözleri kızarmıştı; öndeki iki adamdaysa tık yoktu. Rebus bundan gurur duymuyordu. Başkanın evine giden yolu geçip gittiğinde bile Kennedy sessizliğini korumaya devam etti. Rebus sonunda Duggan'ın Abbeyhill'deki evinin önüne park etti.

"Neredeyiz?" diye sordu Kennedy.

"Kirstie çok iyi insanlarla birlikte kalıyor," dedi Rebus.

Başkan kızına döndü. "Eve dönmeyecek misin?"

"Şimdilik hayır," dedi, sesi güçlükle çıkmıştı.

"Onu geri getireceğini söylemiştin."

"Ama kalacağına söz vermedim," dedi Rebus. "Ne zaman döneceğine, hatta dönüp dönmeyeceğine bile Kirstie kendi karar verir."

Kirstie çoktan araçtan inmeye başlamıştı bile, Duggan da arkasından...

Kız indikten sonra iki büklüm olup kustu, midesinden sadece köpüklü safra çıkmıştı.

"Onda bir terslik var," dedi Kennedy. Tam kapıyı açacaktı ki Rebus birden aracı çalıştırıp fırladı.

"Sorunun ne olduğunu adın gibi biliyorsun," dedi. "Uyuşturucuyu bırakmaya çalışıyor ve umarım düzelecek."

"Yani sence eve dönerse düzelmez mi?" diye sordu Kennedy buz gibi bir sesle.

"Sence?" deyip gerisini getirmedi Rebus.

"Nereye gidiyoruz?"

"Edinburgh'un güzel tarafı yakınlarda hep sessiz sakin bir yer olmasıdır. İkimiz konuşacağız. Daha doğrusu *sen* konuşacaksın, ben dinleyeceğim."

Salisbury Crags'ten dolanıp Arthur Seat'in zirvesinin yakınlarında bir otoparka girdiler. Otoparkta birkaç araba vardı ve birkaç aile inatla rüzgâra göğüs geriyordu. Buna muhtemelen "üzerlerindeki ölü toprağı atmak" diyeceklerdi.

Ama Rebus ve Kennedy arabadan inmedi ve Başkan anlatmaya başladı; nihayetinde anlaşmaları böyleydi. Ardından Rebus Belediye Başkanını evine bırakırken ikisi de tek kelime etmediler.

Tepenin üzerinde bir adam vardı. Duvarı tamir ediyordu. Rebus yavaşça yükselen duvarı takip etti. Edinburgh ve Carlops arasında, Pentland sıradağlarının eteklerindeydi. Burada rüzgâr ve soğuktan kaçış yoktu ama Rebus tepeye yaklaşırken terlemeye başladı. Adam geldiğini görse de işini bırakmadı. Yakınında farklı şekil ve ebatlarda üç taş yığını vardı. Birini seçip inceledikten sonra ya geri bırakıyor ya da duvara ekliyordu. Duvara konan her yeni taşla yeni bir zorluk ortaya çıkıyor ve taş kalıplarını tekrar incelemek zorunda kalıyordu. Rebus nefesini toparlamak üzere durup adamı izledi. Çok zahmetli bir işti ve bittiğinde duvarı tutan tek şey parçalarının diziliş şekli olacaktı.

"Yok olmaya yüz tutmuş bir zanaat olmalı," dedi Rebus.

"Neden öyle söyledin?" Adam neşeli görünüyordu.

Rebus omuz silkti. "Elektrikli çitler, dikenli teller; artık taş duvarla uğraşan çiftçi kalmadı." Durdu. "Gerçi duvarcı da kalmadı."

Adam dönüp ona baktı. Kırmızı sakallı ve sarı saçları şakaklarından beyazlaşmaya başlamış bir adamdı. Aran marka bol bir kazak, yeşil mont, pantolon ve siyah çizme giyiyordu. Eldiven takmamıştı ve sürekli ellerine üflüyordu.

"Ellerimin çıplak olması gerek," dedi. "Taşları daha iyi hissediyorum."

"Adınız Dalgety mi?"

"Aidan Dalgety hizmetinizdedir."

"Bay Dalgety, Ben Dedektif Müfettiş Rebus."

"Öyle mi?"

"Pek şaşırmış görünmüyorsunuz."

"Bu tür bir işte insanın çok fazla ziyaretçisi olmaz. İşin sevdiğim yanlarından biri de budur. Ama bu duvarı örmeye başladığımdan beri burası yolgeçen hanına döndü."

"Meclis Üyesi Gillespie'nin sizi ziyarete geldiğini biliyorum."

"Birkaç kez geldi."

"Öldü."

"Biliyorum."

"O yüzden mi bir dedektif gördüğünüze şaşırmadınız?" Dalgety gülümseyip başka bir taş daha aldı, elinde evirip çevirip ağırlığını tartı. Duvara yerleştirdi, sonra vazgeçti ve daha iyi olacağını düşündüğü başka bir yere koydu. Bu işlem birkaç dakika sürdü.

Rebus geldiği yöne ve yolun kenarına park ettiği arabasına baktı. "Böyle bir duvara kaç taş gider?"

"On binlerce," dedi Dalgety. "Sayması yıllar sürer. Yapması da öyle."

"Bilgisayarlarla birlikte düşünmesi zor."

"Öyle mi? Belki de. Yine de aralarında *bazı* bağlantılar olabilir."

"Anladığım kadarıyla, PanoTech kurulduğu ilk yıllarda Robbie Mathieson'ın ortağıydınız."

"Benim zamanımda PanoTech denmiyordu. O isim Robbie'nin eseri."

"Ama ilk tasarımlar... ilk işler size aitti?"

"Belki öyleydi." Dalgety bir taşı bir yığından alıp diğerine attı.

"Ben öyle duydum. Mathieson şirketi yönetirken, siz de devreleri tasarlıyormuşsunuz. Şirketin iş yapmasını sağlayan sizin fikirlerinizmiş" Dalgety bir şey demedi. "Sonra sizin payınızı satın almış."

"Sonra benim payımı satın aldı," diye tekrarladı Dalgety.

"Böyle mi oldu?"

"Meclis üyesine anlattığım gibi oldu. Çok uzun süre çok fazla çalışmıştım. Tükenmiştim, sinirlerim iflas etti. Toparlandığımda da şirket artık benim değildi. Robbie beni şutladı ve tüm şirket ve tasarımlar onun oldu. Şirketin adı Dalmat'tı: Dalgety ve Mathieson. Değiştirdiği ilk şey bu oldu." Dalgety bir taşı daha tarttı.

"Peki, hissenizi satın alacak parayı nereden buldu? Elbette, hisseleri satın aldığını varsayıyorum."

"Evet, her şey kanunlara uygun olarak halledildi. Bir yerlere yatırdığı biraz parası vardı. Epey kâr etti ve bunu hisselerimi almak için kullandı." Durdu. "Daha doğrusu sonrasında avukatlar böyle söyledi. Tartışmalar, belge imzalama... Hiçbirini hatırlamıyorum."

"Zorunuza gitmiş olmalı."

Dalgety güldü. "Tekrar dağıldım. Beni özel bir kliniğe yatırdılar. Paramın çoğu oraya gitti. Çıktığımda hiçbir sektörle işim olsun istemedim. Hepsi bu."

"PanoTech o tarihten beri büyümeyi sürdürdü."

"Robbie Mathieson işinde iyidir. Onu tanır mısınız?" Rebus başını iki yana salladı. "Robbie on sekiz yaşındayken ailesi ABD'ye taşınmış. IBM ya da Hewlett Packard gibi büyük şirketlerin birinde çalışmaya başlamış. Şirketin Avrupa'da da fabrikaları varmış ve Robbie'ye burada iş verilmiş. İskoçya'yı sevmiş. O tarihte kendi işimde çalışıyor, tasarım yapıyor ve çoğu işlevsel olmayan fikirler üretiyordum. Tanıştık, kaynaştık ve bana istifa edip kendi işini kuracağını söyledi. Beni de kendisiyle çalışmaya ikna etti. İlk birkaç yıl iyiydi..." Dalgety elinde tuttuğu taşı unutmuş gibiydi. Rüzgâr Rebus'un kulaklarını sızlatsa da belli etmedi.

"Sana gerçeğin tümünü anlatmıyorum," dedi Aidan Dalgety sonunda. "Alkoliktim ya da olmak üzereydim. Herhalde Robbie benden bu yüzden kurtulmak istedi. Sonrasında bunu bir süredir planlıyormuş gibi geldi bana. PanoTech'e daha sonra çok para kazandıran bazı ürünlerin haklarını kolayca teslim ettim." Derin bir nefes aldı. "Ama bunların hepsi geçmişte kaldı."

"Mathieson'ın hisselerinizi satın almak için kullandığı para nereden gelmişti?"

"Derwood Charters adında bir adam vardı. Robbie'yle eskiden beri tanışırdı. Galiba şirket sekreteri gibi bir şey olmak istedi. Tonla para kazandıracak bir sürü dümeni vardı, belki de dolandırıcının tekiydi desem daha doğru olacak. Robbie zamanında bana birkaçından söz etmişti.

Charters naylon şirketler kurup yerel yönetimler, SDA ve Avrupa Birliğinden teşvik alırdı. Bu tür şeyleri iyi bilirdi. Galiba PanoTech'i büyütmek için gereken parayı da bu şekilde bir yerlerden elde etti; sonra da şirket hızla büyüdü."

"Peki, bunlar hakkında hiçbir şey söylemediniz mi?"

"Neden söyleyeyim ki? Yolları açık olsun."

"İyi de Mathieson size resmen kazık atmış."

"Şimdi de bir sürü insana iş sağlıyor. Böyle bir sonuç için bu kadar küçük bir bedel ödemekte sakınca yok."

Rebus soğuk toprağa oturup sırtını duvara yaslayarak ellerini başında gezdirdi.

"Biliyor musun," dedi Dalgety, "piyasayla hâlâ ilgileniyorum. İstemiyorum ama öyle. Avrupa'da üretilen tüm PC'lerin yüzde otuz beşi ve tüm yarı iletkenlerin yüzde yirmi dördü burada üretiliyor. IBM'in Greenock fabrikasında yılda iki milyon bilgisayar üretiliyor, buna tüm dünyaya sattıkları ekranlar ve Avrupa'da satılan tüm IBM bilgisayarlar da dâhil." Güldü. "Bu şirkette elli bin kişi çalışıyor ve büyümeye devam ediyor. Japonlar buraya verimlilik çok yüksek olduğu için geldi; inanabiliyor musun?" Birden gülmeyi kesti. "Ama kök sistemi fazla derin değil, Müfettiş. Donanımda iyiyiz ama yazılım da gerek. Ayrıca kendimiz üretmemiz gerek, oysa parçaların sadece yüzde on beşini kendimiz üretiyoruz. Biz sadece montaj yapıyoruz. Belki PanoTech bunu değiştirir." Omuz silkti. "Bahtları açık olsun."

"Peki, Gillespie'yle neden konuştunuz?"

"Belki de içimde kalsın istemedim." Elindeki taşa son bir kez baktıktan sonra fırlatıp attı. "Belki de söyleyeceğim hiçbir şey gerçeği değiştiremeyeceği için. PanoTech'le ilgili hiçbir soruşturma fazla ileri gitmez."

"Meclis üyesi bunu öğrendi." Aidan Dalgety ona baksa da bir şey demedi. "Korkmadınız mı?"

"Hayır." Dalgety büyük bir kayayı duvarın üzerine koymak için iki elini kullandı. "Hiç korkmadım. Yüzyıl yaşasam da yarın ölsem de ben öldükten sonra bu duvar burada olacak." Elleriyle duvara vurdu. "Neyin kalıcı olduğunu biliyorum."

Rebus ayağa kalktı. "Benimle konuştuğunuz için teşekkürler."

"Rica ederim. Hem duvarla konuşmak bazen çok sıkıcı oluyor." Rebus yokuştan inerken tekrar güldü. "Duvarların kulağı vardır lafını bilir misin?"

Açık alana çıkılacak bir gündü. Akşamüzeri Rebus, Sör Iain Hunter'la birlikte Botanik Bahçesine gitti.

Inverleith House'a doğru şemsiyesine dayanarak ilerleyen Sör Iain, "Burayı severim," dedi. "Gerçi Modern Sanat Galerisini buraya taşıdıklarından beri eski cazibesini kaybetti. Sence?"

"Bence konuyu kaynatıyorsunuz."

Sör Iain gülümsedi. "Burada daha önce de görüşme yaptım, Müfettiş. Burası benim açık hava

ofisimdir. Açık alan olduğu için bazı görüşmelerde özellikle burayı seçerim. Kimse konuştuklarınızı duyamaz." Durup etrafına baktı. Şehir merkezi önlerinde uzanıyordu. "Muhteşem bir manzara," dedi.

"Endişe etmeyin, bizi dinleyen hiç kimse yok."

"Aklımdan geçmedi değil. Bu devirde kimseye güven olmuyor."

"Mikrofona ihtiyacım yok," dedi Rebus. "Gillespie'nin dosyaları elimde."

"Zavallı Meclis Üyesi Gillespie."

"Evet, dar bir sokağa çekilip, Derwood Charters'ın kiraladığı eski bir mahkûm tarafından bıçaklanan zavallı Gillespie. Charters benzer şekilde McAnally'yi de Gillespie'yi korkutmak için kullanmıştı. Wee Shug'ın ne kadar ileri gideceğini bildiğini zannetmem... Çok ileri gitti."

"Ve böyle yaparak senin de dikkatini çekmiş oldu. Evet, galiba hata etti. Ama sana güveniyorum. Bu minik sohbetimizi kaydetmediğini varsayacağım." Sör Iain kaşmir atkısını biraz daha sıktı. "Evet, neden görüşmek istedin?"

"Çünkü tüm bunların merkezinde siz varsınız."

"İspatlayabilir misin?"

"Dediğim gibi elimde..."

"Evet, evet, elinde Gillespie'nin dosyaları var ama onlar neyi ispat eder?"

"Bilmeniz gerekir. Belediye Başkanı, Gillespie'nin ona anlattığı her şeyi size anlattı. Bunlar Charters'ın pek çok şirketinin sadece kâğıt üze-

rinde var olduğunu ispat eder. İlk şirket meşru ama geri kalanlar... Birisi denetlemeye kalkarsa, Charters geçici olarak bir ofis kiralar, birisine Mensung adresindeki postaları alması için para verir... Bu tür şeyler. İskoç Ofisi'nde de ona denetleme yapılacağı zamanı bildiren bir adamı olduğundan eminim; bu sahtekârlığa yardım almadan bu kadar uzun süre devam edemezdi. Şimdilik nasıl gidiyorum?"

Sör Iain manzaraya bakıyordu. "Tahminlerin eşlik ettiği uçuk tutarsızlıklar."

"Charters'ın uyuyan ortakları vardı. Sahte şirketleri yürütürken destek ve diğer teşvikler için müracaat edebiliyordu ama bu şirketleri kurabilmek için başta sermayeye ihtiyacı vardı. İşte uyuyan ortakları da bu noktada devreye giriyordu. Charters onlara, teşvik paralarının gelmesi şartıyla yatırımlarının karşılığını fazlasıyla alacaklarını vaat ediyordu. Sistemle nasıl oynayacağını çok iyi biliyordu. Robbie Mathieson'ın da dâhil olduğu pek çok kişiyi kısa yoldan zengin etti. Mathieson'ın, PanoTech'in kuruluşu için gereken paranın SDA ve Avrupa Birliği dolandırılarak elde edildiğini kimsenin öğrenmesini isteyeceğini zannetmem.

"Bir de Amerikan konsolosluğundaki Haldayne var. Para kazanma niyetiyle Charters'la görüşüyordu. Tahminime göre bir kez dâhil olduktan sonra Haldayne'e Amerikan şirketlerinin buraya taşınmasını sağlaması için baskı yapabilir hale geldiniz. Aynısı Robbie Mathieson için de geçer-

li: bilgisayar sanayiinde Amerikan bağlantılara sahip."

"Bunların hepsi iftira," dedi Sör Iain.

"Haldayne, Royal Circus'taki evinize defalarca geldi, park cezaları elimizde. Demek ki onunla konuşacak *bir şeyiniz* vardı. Charters tanıdıkları ve rüşvet verdiği kişiler olmadan buna devam edemezdi. Çoğu da devlet memuruydu. Biraz sorup soruşturdum, Sör Iain. Sekiz yıl önce durumunuz hiç de o kadar iyi değilmiş. Ama birden İskoçya'ya iş üzerine iş getirmeye ve böylece yükselmeye başlamışsınız. Ruthie Malikanesi de epey masraflı olmalı. Acaba orayı geçen sekiz yıl içinde mi aldınız?

"Her şey bir süre gayet güzel işledi. Şirketler gelip gitti ve kimi zaman belgeleri de onlarla birlikte ortadan kayboldu. Ardından SDA, İskoç Girişimi oldu, hesap usulleri değişti ve kimsenin ölmüş bir kurum tarafından desteklenen eski projelere bakmasına gerek kalmadı. Ama Charters durmadı ve ilk hatasında da yakalandı. Suçunu itiraf etti, arkadaşlarını koruyup kimsenin mahkemeye çıkmamasını sağladı. Ama sonrasında Gillespie bir şeyden şüphelendi ve bu işe merak saldı. Kurcalamaya başlayınca bu durum Charters'ın kulağına gitti." Rebus durdu. "Bana entrikadan hoşlandığınızı söylemiştiniz. Nasıl gidiyorum?"

Şaşırmış görünen Sör Iain sadece omuz silkti.

"En güzel kısma şimdi geldik," dedi Rebus. "Charters'a haberi kim uçurdu? Çünkü bunu

her kim yaptıysa, Gillespie'nin öldürülmesinden kısmen de olsa sorumludur. Gillespie bildiklerini Belediye Başkanına anlattı. Haliyle o da başkasına anlatacaktı ama Başkanın doğruca gidip Mathieson'a söyleyeceğini tahmin etmemiştir. İyi de başka ne yapabilirdi ki? Onun bölgesindeki en büyük işveren Mathieson'dı; Kennedy onu yaklaşan tehlike nedeniyle uyarması gerektiğini düşündü."

"Charters'a haberi Mathieson'ın uçurduğunu mu düşünüyorsun?"

"Olabilir. Herhangi biriniz söylemiş olabilirsiniz."

"*Biz* mi?"

"Kaşmir atkınıza kadar bu işin içindesiniz."

"Ağzından çıkana dikkat et, Müfettiş. *Çok* dikkat et."

"Neden? Yoksa ben de mi bıçaklanırım?"

Hunter'ın yanakları kızardı. "O..." Gerisini getirmedi.

"Charters'ın işi miydi?" diye tamamladı Rebus. "Ama birisinin Charters'a haber vermiş olması gerek. Kendilerinin yapmaya çekindikleri şeyi, haberi verdiklerinde onun yapacağını kesinlikle biliyorlardı."

Sör Iain'ın gözlerindeki sulanmanın nedeni pişmanlık değil, rüzgârdı.

"Ne yapacaksın, Müfettiş?"

"Elimden geldiği kadarınızı içeri tıkacağım."

Hunter sonunda ona döndü. "Evimde sana söylediğim şeyi hatırlıyor musun? İşlerin ve *ha-*

yatların riskte olduğunu söylemiştim." Rahatsız edici derecede samimi görünüyordu.

"Sizin için tümü sadece siyaset, değil mi?" diye sordu Rebus. "Doğru ya da yanlış, kanuna uygun ya da değil, dürüst ya da yozlaşmış fark etmez; sadece siyaset."

"Ağzından çıkanı kulağın duysun," diye çıkıştı Sör Iain Hunter. "Nesin sen, bir çeşit Eski Ahit peygamberi mi? Adaletin terazisini tutmak sana mı kaldı?" Şemsiyesini yere saplayıp nefesinin düzelmesini bekledi. "Eğer kalbinin sesine kulak verirsen, karşı saflarda olmadığımızı anlarsın."

"Ama öyleyiz," dedi Rebus, kendinden emin bir ifadeyle.

"Bu duyulursa skandaldan da öte bir kriz olur. Güven kaybolur ve yabancı yatırımcılar İskoçya'dan çekilir. Bunu istediğini hiç sanmam."

Rebus, çaresizlik ve öfkeye verebileceği tek cevap olarak kendini uçsuz bucaksız bir duvarı örmekle oyalayan Aidan Dalgety'yi düşündü.

"Sonuç olarak hiçbiri bir insanın hayatından daha önemli değil," dedi sakin bir ses tonuyla.

"Bence önemli," dedi Hunter. "Sözümün de sonuna kadar arkasındayım."

Rebus gitmek üzere döndü.

"Müfettiş? Görüşmeni istediğim kişiler var."

Bu Rebus'un beklediği bir davetti.

"Ne zaman?"

"Mümkünse bu akşam. Arayıp ayrıntıları bildiririm."

"Saat altıya kadar St. Leonard'dayım," diyen Rebus, yaşlı adamı o çok sevdiği manzarasıyla baş başa bıraktı.

Ama Rebus karakolla uğraşamayacağını düşünüp eve gitti.

Vardığında, o yokken eve birisinin girmiş olduğunu fark etti. Temiz ve titiz bir işti. Zorla girildiğine dair bir iz yoktu, hiçbir şey alınmamıştı, neredeyse her şey yerli yerindeydi. Ama kitapları yer değiştirmişti. Onları düzensiz bir kule şeklinde yığmış gibi görünmesine karşın, aslında alındıkları tarih ve okuma sırasına göre dizilmişlerdi. Kulelerden biri yıkılıp daha sonra rasgele dizilmişti. Çekmeceleri de kapanmıştı ki o daima açık bırakırdı. Ayrıca plak koleksiyonu da yoklanmıştı, sanki doğranmış kâğıt torbalarını onların arasında bulmayı ummuşlardı...

Elinde viskiyle oturup hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Düşünürse eyleme geçmekten vazgeçebilirdi. Dalgety gibi boş verip her şeyi oluruna bırakırdı. İnsanları kullanmaktan zerre kadar çekinmeyen Sör Iain Hunter'dan nefret ediyordu. Öte yandan iş oraya gelecek olursa, Paul Duggan da insanları kullanıyordu. Kirstie de benzer şekilde arkadaşlarını kullanmış, resmen onları harcamıştı. Herkes birilerini kullanıyordu. Tek farkı Sör Iain ve onun gibilerin her şeye sahip olmasıydı: kalp, ruh, gümüş ve altın; ne var ki kimse bunun farkında değildi, hatta buna kafa bile yormuyordu.

Dahası muhtemelen kimsenin de umurunda değildi.

Telefonu saat yedide çaldı.

"St. Leonard'ı aradım," dedi Sör Iain. "Bu öğleden sonra dönmediğini söylediler."

"Merak etmeyin, ben gelmeden dostlarınız gitmiş."

"Ne dedin sen?"

"Neyse, boş verin. Ama iyi dinleyin: Gillespie'nin dosyaları sağlam bir yerde, *emin ellerde*."

"Söylediklerinin tek kelimesini bile anlamadım, Müfettiş."

"Birisi dinliyorsa diye mi böyle konuşuyorsunuz?"

"Sadece toplantıyı hatırlatmak için aradım. Bu akşam saat dokuzda, sana da uyar mı?"

"Randevu defterime bir bakayım."

"Gyle Park West'i biliyor musun?"

"Biliyorum."

"PanoTech fabrikası. Dokuzda bekleniyorsun."

37

PanoTech, Gyle Park West fabrikasındaki otomatik üretim alanı ulaştırma sistemi (demiryolları üzerinde hareket eden robot forkliftler) ve iç aydınlatmayı azamiye çıkaran soğan şeklindeki tasarımıyla ödül kazanmıştı. Giriş bölümü krom ve gri metal, zeminse siyah kauçuktu.

Masada güvenlik vardı ama Rebus'un geleceği biliniyordu. Otomatik kapılardan geçerken otomatik bir ses ona sigara içilmeyen bölgeye girdiğini söyledi ve Sör Iain'ın bir camekânın yanında durduğunu gördü. Normalde camekânın üzeri örtülüydü fakat Sör Iain altındaki modeli görebilmek için örtüyü kaldırtmıştı.

"Yeni LABarum binası," dedi. "Baharda inşaatı başlayacak." Rebus'a döndü. "Yeni işler, Müfettiş."

"Ve şapkanıza eklenecek yeni bir tüy. Bu sefer ne olacak: Ruthie'li *Lord* Hunter mı?"

Sör Iain'ın gülümsemesi kayboldu. "Bizi toplantı salonunda bekliyorlar."

Asansörle en üst kat olan üçüncü kata çıktılar ve üç kapılı bir koridora girdiler. Sör Iain duvardaki panelde dört rakama basıp kapıyı açtı.

İçeride üç kişi pencerenin yanında bekliyordu. Turnhouse'dan havalanan hafif bir uçak o kadar yakındı ki neredeyse içindeki yorgun yöneticileri görebilirdiniz.

Rebus önce Haldayne'e sonra da J. Joseph Simpson ve Robbie Mathieson'a baktı. "Çete toplanmış," dedi.

"İşte buna belden aşağı vurmak denir." Mathieson öne çıkıp Rebus'la tokalaştı. Üzerinde pahalı bir takım olmasına rağmen, kravatını gevşetip gömleğinin üst düğmesini açarak resmiyeti bir kenara bıraktığını göstermişti.

Bazı insanların samimiyet olarak kabul edeceği bir ses tonuyla, "Gelmekle iyi ettin," dedi.

Rebus da oyunu kurallarına göre oynayarak, "Siz de çağırmakla iyi ettiniz," dedi.

Mathieson odayı işaret etti. Krem rengi duvarlarında bilgisayar çipi resimleri ve aldıkları çerçeveli ihracat, başarı ve sanayi ödülleri vardı. Ortada zemin gibi siyah olan, büyük oval bir masa bulunuyordu. "Burayı böceğe karşı haftada bir temizletirim, Müfettiş. Sanayi casusluğu ciddi bir tehdittir. Ama bu toplantı aceleye geldiğinden..."

"Yani?"

"Yani elimizde gerekli cihazlar mevcut değil. *Üzerinde* mikrofon olmadığını nereden bileceğim?"

"Ne yapmamı istiyorsunuz?"

Mathieson mahcup görünmeye çalışsa da rol yaptığı belliydi. "Giysilerini çıkarmanı istiyorum."

"Bana o tür bir parti olduğu söylenmemişti."

Mathieson gülümsediyse de, başını yana yatırıp söylediğini yapmasını bekledi.

Rebus ceketini çıkarırken, "Bana katılmak isteyen var mı?" diye sordu.

Sör Iain Hunter kahkahayı patlattı.

Rebus üstünü çıkarırken dört adamı inceledi. Simpson çok huzursuzdu; muhtemelen içlerinde en önemsiz oydu. Haldayne masaya oturmuş, sanki çoktan sıkılmış gibi kocaman krom kalemiyle oynuyordu. Mathieson pencerenin yanında durmuş, dışarıyı seyrediyordu. Ama Sör Iain gözlerini Rebus'tan bir an bile ayırmadı.

Rebus sadece don ve çorapla kaldı.

"Teşekkürler," dedi Mathieson. "Lütfen tekrar giyin. Ayrıca senden bunu istediğim için de özür dilerim." Derin ve kendinden emin, Amerikan ve İskoç aksanı karışımı, işveren ses tonuyla konuşuyordu. "Hepimiz oturalım."

Simpson daha oturmadan burada ne işi olduğunu bilmediğini ve her şeyin uzun zaman önce olduğunu söyleyip sızlanmaya başladı...

"Buradasın, Joe," dedi Mathieson, ona sert bir biçimde haddini bildirerek. "Çünkü ülkenin yasalarına karşı geldin. Hepimiz geldik."

Sonra Rebus'a döndü.

"Müfettiş, uzun zaman önce, neredeyse farklı bir çağda, hepimiz Derwood Charters'ın kurup yönettiği şirketlerden faydalandık. Ama mahkemede soru şu olacaktır: O tarihte bu kârın gayri meşru yollardan elde edildiğini biliyor muyduk?" Omuz silkti. "Bu avukatların ilgileneceği bir soru

ve özellikle işletme hukuku söz konusu olduğunda avukatların nasıl olduğunu bilirsin. Sonuca varmaları için yıllar ve milyonlarca sterlin gerekebilir. Çok fazla zaman ve çok fazla para..." Bir şovmen gibi avuçlarını açtı. "Peki, ne uğruna? Nihayetinde bu kârın bir kısmı, yasadışı yollardan kazanılsa da, bu fabrikanın kurulmasında kullanılıp yüzlerce kişiyi iş sahibi yaparken, nice yan şirketin kurulmasına da vesile oldu. Kaldı ki buna, kendin ifade ettiğin üzere, bir arkadaşın da dahil. Gerçi *hukuk* söz konusu olduğunda, bunların hiçbiri bir şey ifade etmez ve öyle de olması gerekir. Kanunun acımasız bir metres olduğu söylenir." Gülümsedi. "Ama kanun, iddia ediyorum, her şey değildir. Ahlaki ve ekonomik zorunluluklar da vardır." Dediğini vurgulamak için kaldırdığı parmağıyla dudağına dokundu. "Ahlak bambaşka bir şeydir, Müfettiş. Eğer usulsüz para doğru amaçlar için kullanılırsa, buna kötü diyebilir miyiz? Çocuğun biri bir elma çalıp ileride hayat kurtaran bir cerrah olsa hangi mahkeme onu bu yaptığından dolayı suçlu bulur?"

Mathieson konuşmasına iyi hazırlanmıştı. Rebus dinlememeyi denedi ama kulakları iyi çalışıyordu. Mathieson ondaki değişimi hissetmiş olacak ki ayağa kalkıp masanın etrafında döndü.

"Müfettiş, maziyi eşelemek istiyorsan, buyur ne yapman gerekiyorsa yap, ancak şunu bil ki sonuçlarından *sen* sorumlu olacaksın. Emin ol, benim vicdanım çok rahat."

Rebus, acaba Mathieson beni izletip tanıdıklarımla konuşup hakkımda bir dosya hazırlamış

olabilir mi, diye merak etti. Hayır, bu yöntemler asli gerçeği ifşa etmez; Mathieson'ın ustaca yaklaştığı bu adamın gerçekte kim olduğunu ortaya çıkaramazdı. Bundan fazlası olmalıydı, içgüdüsel bir şey...

"Bir cinayet işlendi," dedi Rebus.

Mathieson bunu bekliyordu. "Ancak bu odadaki kimsenin bilgisi dahilinde olmadı," dedi.

"Yani Charters tek başına mı hareket etti?"

Mathieson başını sallayıp sakalını sıvazladı. Rebus, acaba sakalı Aidan Dalgety'nin anısına mı bıraktı, diye düşündü. "En büyük kaybı olacak kişi Derwood," dedi. "Yıllardır hapiste ve bu duyulursa temelli orada kalır."

"Ama Gillespie'ye tanıdığı bir başkası tuzak kurdu. Aksi takdirde oraya gitmezdi."

"Neden?"

"Çünkü korkuyordu."

"Peki kim?" diye sordu Mathieson.

"Bence Sör Iain," dedi Rebus. Dördü de müsteşara baktı. "Belki kim olduğunu bize Charters söyler. Dediğiniz gibi en çok onun kaybı olacak. Hapiste daha fazla kalmamak için her türlü anlaşmaya yanaşabilir."

"Bu ne saçmalık!" dedi Sör Iain Hunter bastonuyla yere vurarak.

"Öyle mi dersiniz?" diye karşılık verdi Rebus. "Sör Iain, siz silahları seviyorsunuz. Bir oda dolusu çifteniz var. Kayıtlarına baksam hepsi tam çıkar mı, yoksa içlerinden birinin eksik çıkması mümkün mü? Acaba onu Shug McAnally'ye ver-

miş olabilir misiniz?" Rebus, Mathieson'a döndü. "Onu istiyorum. Bu gece. Diğerleriniz daha sonra da olabilir."

"Dur bakalım," dedi Haldayne. "Elinde ne delil var? Sana hiçbir şey bilmediğimizi..."

"Bunu savunmanıza saklayın, Bay Haldayne. Bunca yıldır hepinizi Sör Iain'ın kontrol ettiğini biliyorum."

Mathieson yavaşça başını salladı. "Bunlardan biri bile sızarsa, çok büyük talihsizlik olur. Sör Iain'ı tutuklarsan tam bir medya sirki başlatacağın gibi, siyasetin de sorgulanmasına neden olursun. Neden sadece Charters'ı suçlamıyorsun?"

"Çünkü o zaman diğer hepiniz yırtarsınız."

Mathieson'ın sabrı taşıyordu. "Müfettiş, şunu kafana sok: Sör Iain, hatta kendim de dahil olmak üzere burada olan hiç kimse umurumda bile değil." Sesi başka toplantılarda muhtemelen onu zafere taşımış olan bir seviyeye yükseldi. "Bunu anlayabileceğini pek sanmıyorum ama beni asıl ilgilendiren PanoTech." Sesi alçaldı. "LABarum büyük bir adım olacak, Müfettiş. Yeni bir fabrika, yeni bir araştırma ve geliştirme birimi, yeni tedarikçiler, yükleniciler, yerel ekonomiye para ve güven desteği. Ama hepsinin ötesinde LABarum Avrupa'nın Microsoft'u olacak: İskoçya, ürettiği bilgisayarların yazılımlarını da kendisi üretmeye başlayacak."

"Herkesin seni hoş tutmaya çalışmasına şaşmamalı."

"Sense kalkmış, sekiz yıl önce olan ve o zaman ödediği vergilerin nereye harcandığını

zaten bilmeyen vergi mükellefleri dışında hiç kimseye zarar vermeyen bir şey yüzünden tüm bunları tehlikeye mi atacaksın? Birkaç milyon, denizde damla sayılır. Avrupa'da yapılan usulsüzlüğün boyutlarına dair bir fikrin var mı senin? Napoli'de havayolu pilotları için var olmayan bir eğitim programı yoluyla *on yedi* milyon sterlinlik vurgun yapıldı. Çiftlik ürünleri ve hayvanlar sürekli sınırdan kaçırılarak devamlı gelir elde ediliyor. Avrupa Birliği üzüm bağlarının yok edilmesi için bir *milyar* sterlin ödedi ama sayıları azalacağına gittikçe artıyor. Yunanlılar bir yerine *iki* katı para alabilmek uğruna asmadan bir dal koparıp yere dikiyorlar. Tekrar ediyorum, birkaç milyondan kimseye bir zarar gelmez."

"Peki ya Aidan Dalgerty, ona zarar vermediğini iddia edebilir misin?"

"Aidan'a zarar veren kendisinden başkası değildi. O zamanlar nasıl biri olduğu hakkında hiçbir fikrin yok. Öylesine dengesizleşmişti ki tüm şirketi kendisiyle beraber felakete sürükleyebilirdi."

"Başkalarına da zarar veriyorsunuz ve bunu biliyorsunuz." Rebus babasının dürüstlük timsali olmadığını öğrenen Kirstie'yi düşündü. Yaptığı planı düşündü, öyle bir plan ki babası kızını geri istemeyecek, bu sayede de akıllarınca tüm yaptıkları yanlarına kâr kalacaktı: Paraya karşılık LABarum belgelerini ve Kirstie'nin konu hakkındaki bilgisini takas edeceklerdi... Sonuç olarak Willie ve Dixie öldü.

"Kabul ediyorum, bir adam öldü," dedi Mathieson. "Bu tür işlere kalkıştıysa, Derwood çıldırmış demektir."

"Hesaba katılması gereken bir nokta daha var," dedi Sör Iain, kendini biraz olsun toparlamıştı. "Bay Haldayne'in de doğrulayacağı üzere iki Amerikan şirketi daha Avrupa'daki üretimlerini Lothian'a kaydırmaya karar verdi. Eğer benim ya da Bay Haldayne'in ismi ağızdan ağıza dolaşacak olursa..." Hunter omuz silkti.

"Bu iş Costa del Sol devre mülklerinin satışından bile daha zor hale geldi," dedi Rebus. "Ya sen Joe?"

Simpson az kalsın sandalyesinden düşecekti. "Ne olmuş bana?"

"Bu minik ahlaki 'Monopoly' oyununda senin de ortaya süreceğin bir şeyler var mı, yoksa Kodese Git kartını mı çektin?"

"Hayır, ben hapse giremem! İkamet adresi sağlamaktan başka bir şey yapmadım. Bu da yasadışı değil ya."

"O zaman neden buradasın?" Rebus'un baktığı Mathieson'ın dudakları titredi.

"Bir kurban," dedi Mathieson.

"Duydun mu, Joe?"

Simpson duymuştu. Titreyerek ayağa kalktı.

"Onlara karşı tanıklık edebilirsin," dedi Rebus.

"Neye dayanarak?" diye sordu Haldayne.

"Bay Haldayne haklı, Rebus." Mathieson masanın ucundaki başkan koltuğuna oturmuştu. Köşeleri olmayan bir masada sözüm ona herke-

sin eşit olması gerekiyordu, oysa Mathieson'ın koltuğu deriden bir taht gibiydi. Şu ana kadar olup bitenlerden hiç tedirgin olmamış gibi görünse de, Rebus kafasının patlamak üzere olduğunu hissedebiliyordu.

Yüzlerce iş, yan kuruluşlar; mutlu insanlar, gülen yüzler. Salty Dougary gibi işsizliğin aşağılık duygusundan kurtulup ikinci bir şans elde edenler. Rebus tüm bu insanların geleceğini tehlikeye atabilecek miydi? Bu insanlar ayın sonunda maaşlarını aldıkları sürece, kimin yaptığının yanına kâr kaldığını umursamazlardı.

Gillespie ölmüştü, ne var ki onu bu adamların, en azından doğrudan öldürmediğini biliyordu. Yine de kendilerine olan güvenleri, kayıtsızlıkları ve yaptıklarının herkesin "iyiliği için" olduğuna dair sarsılmaz inançları yüzünden onlardan nefret etti. Dünyanın nasıl işlediğini ve iplerin kimin ellerinde olduğunu biliyorlardı. İpler polislerin, siyasetçilerin ya da öne çıkacak kadar aptal olan kişilerin ellerinde değildi. İdare işini sessizce halleden, gerekirse rüşvet veren, kuralları çiğneyen ve bunu da "kalkınma" ve "düzen" adına yapan kişilerin ellerindeydi.

Shug McAnally ölmüştü ama kimsenin onun yasını tuttuğu falan yoktu: Tresa, Maisie Finch'le birlikte onun parasını yiyordu. Audrey Gillespie de yıllar sonra ilk kez, belki de âşığıyla birlikte hayatını yaşamaya başlayabilirdi. Bir adam zalimce öldürülmüş, korku içinde hayata veda etmek zorunda bırakılmıştı ama Rebus'un elindeki

terazide bu bir kefedeyken, kalan diğer her şey öteki kefede duruyordu.

"Evet, Müfettiş?" Mathieson, Rebus'un gözlerinde bir şey görmüştü, kora dönüşen kırmızı bir ışık. Tahtından kalktı. "Bir şeyler içelim."

Rebus duvarda bir sürü gömme dolap olduğunu fark etmemişti. Mathieson birinin kapısını itince otomatik olarak açıldı.

Mathieson gayet sakin bir biçimde, "Galiba malt viskiye kimsenin itirazı olmaz," dedi.

"Bir damla olsun cin yok mu?" diye sordu Joe Simpson, hoşnutsuzluğunu dile getirerek.

"Haklısın Joe, yok."

"O zaman ben viski alayım."

"Evet, Joe. Sen öyle yap."

"Müfettiş," dedi Haldayne makul bir ses tonuyla. "Senin elindeyiz. Artık kararını ver."

"Bırak adamı da içkisini içsin," dedi Mathieson.

Sör Iain dudaklarını büzmüş, Rebus'a bakıyordu. Rebus'un aklına nereden geldiyse bir şarkı sözü geldi: *"İstediğini daima elde edemezsin ama bir süre denersen günün birinde ihtiyacın olanı elde edersin."*[*]

İhtiyacım olan şey bir içki, diye düşündü. Robbie Mathieson da şefkatle ve gülümseyerek ona ihtiyacı olan şeyi getirdi.

"Sen zaten yırttın," dedi Rebus, Haldayne'e. "Diplomatik dokunulmazlığın var, Hapisten Çıkış Kartı cebinde..."

---

[*] The Rolling Stones şarkısı, *You Can't Get Always What You Want* –ed.n.

Haldayne domuz gibi sesler çıkararak güldü. "Ayrıca burada, Albavise yüzünden Derwood Charters'a beş bin kaptıran tek kişi de benim."

"Üstelik bu işin dışında durman gerekirdi," diye çıkıştı Sör Iain.

"Hey," dedi Haldayne, gözlük camlarından yansıyan ışık yüzünden gözleri görünmüyordu. "Geçmişte işe yaramıştı, değil mi?"

Mathieson konuşulanları umursamadan, "Biliyor musun, Müfettiş," dedi, "başka bir polis ya da devlet memuru olsa aklıma mali teşvik teklif etmek gelebilirdi."

Hepsi çenesini kapayıp kulak kesildi. Rebus kristal viski bardağından bir yudum aldı.

"Ama sen söz konusu olunca," diye devam etti Mathieson, "tam tersi bir etki yapacağını düşünüyorum."

"Peki, ben ne kadar ederim, Bay Mathieson?"

"Benim gözümde hiç. Ama PanoTech'i kurtarmak söz konusu olunca... Eh, o zaman işler değişir, ancak o da nakitle çözülmez elbette. Nakit işleri zorlaştırır, başının Vergi Dairesiyle derde girmesini istemezsin."

"Ağzından yel alsın!"

"Ama arsa içinde yeni bir ev, kızın için vakıf fonu, gelecek yıllarda çok kâr edecek bir şirketten biraz hisse... Bir de daha az somut ödüller var ama en az diğerleri kadar değerli: doğru yerlerde dostlar, yardım gerektiğinde doğru kulağa fısıldanacak tek sözle gelecek terfiler..." Mathieson, Joe Simpson'ın viskisini verirken sustu ve

bir tane de kendine aldı. Tahtının arkasında durdu, gece karanlığında arkasında bir uçak göğe yükseldi.

"Bana biraz rüşvet gibi geldi, ne dersiniz ha?" dedi Rebus.

Sör Iain Hunter oturduğu yerde doğruldu. Sabrı tükenmişe benziyordu. Konuşurken bastonunu yere vurdu. "Sanayisi gelişmemiş bir bölgeye gelmeleri için yabancı şirketlere rüşvet vermek yanlış mı?" diye sordu. "Kim ne derse desin, Müfettiş... Bunu yapan kişi doğru olanı yapıyordur."

"Şantaj şantajdır," dedi Rebus.

"Bence değil."

"Ne yani, bu arada kendine çıkar sağlayan olmadı mı hiç?"

Sör Iain viskisini içti. "Devam edebilmek için insan teşviklere ihtiyaç duyabilir," dedi kuru bir sesle.

Rebus güldü. İçkiden sonra biraz gevşemişti. "Kesinlikle. Yani tüm bu ülke ve işçi sevgisi nutukları palavra. Söyle bakalım, o gün neden beni Emniyet Müdür Yardımcısıyla bir araya getirdin?"

Sör Iain oturduğu yerde kımıldandı. "Charters'ın ne kadar tehlikeli olabileceğini gördüm. Durdurulmasını istedim ama makamım bunu yapmama izin vermedi... O yüzden seni doğru tarafa yönlendirerek meseleyi çözmeyi düşündüm."

Rebus tekrar güldü. "Tam bir sahtekârsın. Biz oraya Mathieson'ı caydırmak, konuşmayı aklından bile geçirmemesini sağlamak için çağrıldık."

Mathieson'a döndü. "Orada mezbahadaki domuz gibi terliyordun." Sonra Sör Iain'a döndü. "Charters'ın McAnally'yi kullandığı gibi bizi kullandın. Haldayne'e de şirketleri buraya getirmesi için şantaj yaptın. Yolsuzluk senin görev tanımında olsa gerek."

Hunter bir şey demedi. Konuşamayacak kadar öfkeliydi.

"Şuna cevap ver. Charters'ın Quinlon adında bir müşterisi vardı. Bu adam SDA'daki biriyle yaptığı bir anlaşma sayesinde yasal olmayan yoldan para kazanan bir müteahhitti. Charters, SDA'yı kapatma işini daha ciddi düşünmelerini sağlamak adına Quinlon'u yetkililere ihbar etti. O tarihte hepiniz Charters'ı tanıyordunuz, değil mi? SDA kapatılırsa hesapların kapatılacağı ve yolsuzlukların üzerinin örtüleceğini biliyordunuz. O zaman Quinlon meselesini de biliyordunuz." Sör Iain'a baktı. "Belki de Charters hikâyeyi sana anlattı ve sen de doğru kişilerin duymasını sağladın."

"Bu katıksız paranoya," dedi Sör Iain. "Tartışmaya bile değmez."

"O zaman bir de şöyle deneyelim... Charters naylon şirketlerle birkaç milyon kazandı. Bir süre hapiste yatmasına değecek kadardı. O yüzden suçunu itiraf etti çünkü çıktığında para onu bekliyor olacaktı. Hepiniz bunu biliyordunuz ve bu konuda hiçbir şey yapmadınız. Katil olduğunu da biliyordunuz ama yine sesiniz çıkmadı."

"Müfettiş," dedi Haldayne. "Biz sülük değiliz."

"Biliyorum, sülükler faydalıdır. Bilmem haberiniz var mı?" Artık tümüne hitap etmeye

başlamıştı. "Tom Gillespie bana bir şey söyledi. Bana bir hata yaptığımı söylemişti ve o zaman beni tehdit ettiğini sanmıştım, oysa tehdit ettiği falan yoktu. Sadece bir gerçeği dile getiriyordu. Sakladığı bir şeyler olduğuna göre mutlaka yasadışıdır diye düşünmüştüm. Fakat yanılmışım; o sadece korkuyordu. Dehşete düşmüştü. Hayatının son günlerinde hissettiği tek şey korkuydu." Ve Rebus bunun nasıl bir şey olduğunu çok iyi biliyordu.

"Arkasından yas tutan kimse yok!" diye çıkıştı Sör Iain.

Rebus ona döndü. "Peki, bunu nereden biliyorsun?"

"Ne?"

"Eşi yalnız kaldı. Sence hiç üzülmüyor mu?"

Sör Iain bastonunun sapına baktı. "Unutmuşum," dedi.

"Hayır unutmadın," dedi Rebus usulca.

"Peki, ne olacak, Müfettiş?" Mathieson da sabırsızlanmaya başlamıştı. Tartışmayı kazandığını biliyordu ama mücadeleyi kaybetmesi hâlâ mümkündü. Rebus bekledikleri cevabı verirse kadeh elinde şerefe kaldırmaya hazır bekliyordu. "Unutma, istersen sana da bir yer var."

Rebus hâlâ Sör Iain Hunter'a bakıyordu. Viskisini tek dikişte bitirip kadehi bıraktı. Elini masanın üzerine koyarak sandalyeden kalktı.

"İşte cevabım, Bay Mathieson," dedi.

Tek kelime etmeden çıkıp gitti.

38

Çünkü henüz bir karar vermemişti. Gururu Hunter ve Mathieson gibi insanlara boyun eğmesine izin vermiyordu; nihayetinde onlar da Tanrı değil, insandı. Kendisini öyle gören insanlardan nefret ettiği kadar, başkalarını Tanrı gibi tepelerine çıkaranlardan da nefret ederdi ki boyun eğerse olacağı buydu. Fakat... Fakat... Yeni bir araba ya da ev almak için çırpınan yüzlerce işçiyi unutamıyordu. Bir kişinin hayatına karşılık binlercesi... Adil değildi ve buna karar vermek ona kalmamalıydı.

Peki, bu konuyu başka bir yere taşımasına kim engel olabilirdi? Corstorphine Sokağı üzerinden şehre giderken, geçmişte Mensung'un kullandığı ofisin önünden geçti ve Torphichen Place'e uğramaya karar verdi. Bu saatte Davidson muhtemelen orada olmazdı ama Gillespie dosyalarının ne durumda olduğunu öğrenebilirdi.

Nöbetçi memur onu içeri aldı. Rebus sessiz koridordan geçip üst kata çıktı. CID'de sadece Rab Burns vardı.

"Selam John, burada ne işin var? Sohbete mi, beleş kahveye mi geldin?"

"Aslında çöp torbaları için geldim."

"Ne?"

Rebus anlatınca Burns başını iki yana salladı. "Hiçbir fikrim yok."

"Belki de bir odaya kilitlemişlerdir."

"Dolapta olabilir. Bekle de anahtarı getireyim."

Ama dolapta bir şey yoktu. "Yanlışlıkla atılmış olabilirler mi?"

Rebus'un tüyleri diken diken oldu. "Telefonu kullanabilir miyim?" Davidson'ı arayıp cevap verene kadar bekledi. "Benim, dosyalar nerede?"

"John, ben de seni arayacaktım."

"Dosyalar nerede?"

"Emirler, John."

"Ne?"

"Onlara el kondu. Seni sabah arayacaktım."

"Kim yaptı?"

Davidson cevap vermeden önce düşündü. "Emniyet Müdür Yardımcısı."

Rebus telefonu kapattı. Allan Gunner'ın işiydi. "Emniyet Müdür Yardımcısının ev numarasını biliyor musun, Rab?"

"Tabii ki, yakın arkadaşız."

Rebus'un bakışı onu susturdu. Numarayı acil aramalar listesinden buldular. Rebus arayıp bekledi. Bir kadın açtı. Arka plandan kahkahalar geliyordu. Bir parti ya da yemek olabilirdi.

"Bay Gunner, lütfen."

"Kim arıyor?"

"Walt Disney."

"Efendim?"

Rebus öfkeden titriyordu. "Hemen onu çağırın."

Bir dakika sonra Gunner telefonu kaldırdı. "Kimsin?"

"Ben Rebus. Sen ne halt çeviriyorsun?"

"Sen benimle nasıl böyle konuşursun?" Odadaki misafirlerinin duymasını istemeyen Gunner kısık sesle konuşuyordu.

"Öyle olsun. Siz ne halt ettiğinizi zannediyorsunuz, amirim?"

"Sen ne anlatıyorsun be?"

"Gillespie dosyaları nerede?"

"Fırında."

Bunu diyen Gunner telefonu kapattı. Rebus tekrar aradı fakat hat meşguldü; telefonu açık bırakmıştı. Rebus acil arama listesinden Gunner'ın adresini öğrendi.

"Benim bilgisayarımı kullanabilirsin," dedi Burns.

"Ne için?"

"İstifa mektubunu yazmak için."

"Rab, lafı ağzımdan aldın," dedi Rebus.

Rebus kapıyı uzun uzun çaldı. Kapıyı açan Gunner pek de şaşırmış görünmüyordu.

"Çalışma odama gel," dedi öfkeyle.

Rebus peşinden giderken yemektekilerin seslerini duydu. Gunner'ın peşinden çalışma odasına gitmek yerine en yakın kapıya gidip açtı.

"İyi akşamlar," dedi. "Ev sahibinizi meşgul ettiğim için özür dilerim, bir dakikaya döner."

Ardından misafirlere gülümseyip kapıyı kapattı ve çalışma odasına gitti. Yemek masasında Başkan ve karısı, Emniyet Müdürü ve karısı ve Gunner'ın karısı oturuyordu. Biri Gunner'ın olan iki boş yer daha vardı.

"Sör Iain gelemedi galiba," dedi Rebus.

Gunner çalışma odasının kapısını kapattı. "Kahve içmeye gelecek."

"Ne hoş."

"Dinle, Rebus..."

"Buraya gelirken biraz düşününce bir şeyi fark ettim. McAnally, Charters'ın hücresine muhbirlik yapması üzere yerleştirilmedi; amaç Charters'ın ağzını kapalı tutmasını sağlamaktı. Charters'ın McAnally'ye belediye meclis üyesini korkutması için para vermesi de bunun kanıtı... Flower'ın haberi var mı bilmiyorum ama başından beri her şey düzmeceydi. Her şeyin gizli kalmasını istedin ve o belgeleri yaktırdığına göre de öyle kalacak."

"Bu sana bağlı."

Rebus başını iki yana salladı. "Hayır, benim hiçbir önemim yok. Bu senin gibilere bağlı ve sizin de bu konuda yapacağınız hiçbir şey yok."

Kapı tekrar çaldı ve giden Gunner, Sör Iain Hunter'la birlikte döndü.

Hunter paltosunu çıkarırken, "Müfettiş," dedi. "Senin olmadığın bir yer yok mu?" Elini cebine atıp bir kaset çıkardı. "Hepsi burada," deyip Gunner'a verdi.

Rebus altındaki zeminin sarsıldığını hissetti. "Sende mikrofon mu vardı?" diye sordu.

Hunter gülümsedi. "Çok şükür, herif *hepimizi* soymaya kalkmadı."

Rebus başını salladı. "Şimdi anlamaya başladım."

"Sör Iain, utanç verici bir skandalla ilgili kanıt topluyordu," dedi Gunner.

"En önemli ismin karışmadığı bir skandal," dedi Rebus. "İskoç Ofisi'nin başından beri işin içinde olduğunu bilmem gerekirdi. Bir hapishane müdürünün, özellikle de Büyük Jim Flett gibi birinin, sadece polisin lafıyla McAnally'nin kaydını gizlemeyeceğini tahmin edemedim. Ama Müsteşar tarafından desteklenen bir Emniyet Müdür Yardımcısının lafıyla... O zaman işler değişir. Nihayetinde para İskoç Ofisi'nin elinde." Gözlerini Hunter'a dikti. "Sadece para da değil."

"Müfettiş Rebus," dedi Hunter. "Daimi Müsteşarı tatsız bir işe karıştıramayacak olman hayatın basit bir gerçeği. Ülkenin hayrına o kişinin korunması şarttır."

"Gırtlağına kadar pisliğe batmış olsa bile mi?"

"O zaman bile."

"Bu rezillik," dedi. "Kaset niye? Teminat mı?"

"Gayri resmi bir dosya hazırlıyorum," dedi Gunner. "Saklı tutulacak."

"Ve olur da gelecekte bir şey sızarsa..."

"Dosya Charters ve diğerlerinin kanunu çiğnediğini gösterecek," dedi Hunter.

"Cinayet de buna dahil mi?" Hunter başını salladı. "Ya Mathieson? Onun da suça karıştığı gösterilecek mi?" Rebus gülümsedi. "Affedersi-

niz, saçma bir soruydu. Tabii ki o da gidecek. Mahkemede kendini kurtarmak için herkesi satarsın. Sen..."

"Riyakâr mı diyecektin?" diye sordu Hunter. "Eğer halkın yararınaysa, riyakârlık kabul edilebilir bir şeydir."

"Seni emniyetten kapı dışarı edebileceğimi biliyorsun, değil mi?" diye sordu Gunner.

"Elimden geldiğince direnirdim."

Gunner gülümsedi. "Buna hiç şüphem yok."

Hunter, Gunner'ın koluna dokundu. "Misafirleri daha fazla bekletmeyelim, Allan."

Gunner'ın gözleri hâlâ Rebus'un üzerindeydi. "Normal koşullar altında olsa seni de davet ederdim."

"Sürüm sürüm sürünsen bile kabul etmezdim."

"Duyduğuma göre sürüm sürüm sürünecek olan asıl *sensin*," dedi Gunner.

Hunter bastonuna bakarak, "Şunu aklından çıkarma, Müfettiş," dedi. "*Sen* de o toplantıdaydın. Gayri meşru işler yaptığını söyleyen insanları dinlerken kaydedildin. Onları uyardığını ya da herhangi bir şey yaptığını işitmedim. Eğer sorular sorulmaya başlanırsa, diğerleriyle birlikte sana da sorulur."

Geleceğin Emniyet Müdürü Rebus'a, "Seni kapıya kadar geçireyim," dedi.

39

John Rebus yapması gerekeni yaptı ve kırk sekiz saat boyunca içti.

Edinburgh'da bunu yapmak zor değildi. Barların yaz aylarındaki kadar uzun süre açık olmadığı kışın bile iyi bir planlamayla yirmi dört saat içebilmek mümkündü. Tek gereken içkili restoran, kumarhane ve erken açılan barların yerlerini bilmekti. Evde de içilebilirdi elbette, ama o sayılmazdı. Kendine acımana dair hikâyeleri senden başka dinleyen yoksa içmenin ne anlamı vardı?

Rebus işini ihmal ettiği için endişelenmiyordu. Daha önceki başarısızlıklarında da aynısını yapmıştı. Amirleri buna ses çıkarmaz, hatta masrafına katkıda bile bulunurlardı. Belki de pubların birinden Çiftçi'yi aramıştı, belki Çiftçi, Allan Gunner'ın yaptıklarına göz yumulmasına okeyi verdiğini söylemişti. Gerçi emin değildi, hatırlamakta zorlanıyordu.

Yine de unutması çok daha zordu.

Bir saat kadar uyuduktan sonra, midesinde ona unutmayı tercih ettiği şeyleri hatırlatan bir kasılmayla uyanıyordu.

İlk günün sonuna doğru Lothian Yolundaki bir bardaydı ve Maisie ve Tresa'nın orada eğlendiğini gördü. Onlar masada, Rebus bardaydı. İki erkek onlara asılıyordu ama faydası yoktu. Ardından Maisie, Rebus'u görüp ayağa kalkarak el salladı.

"Bakıyorum da matem dönemi sona ermiş," dedi Rebus.

Gülümsedi. "Ah, Wee Shug idare ederdi."

"Neden bana olup biteni anlatmıyorsun?"

Gözleri yarı kapalıydı. "Benim istediğim o değil, Tresa'ydı," dedi. Akik taşlı altın çakmağıyla bir sigara yaktı. "İntihar ettiği gün bana gelip ne yapacağını söyledi. Bana bu çakmağı verdi. Belki birisinin ona acımasını ya da konuşarak onu vazgeçirmesini istiyordu. Aptal herif! Aslında tam da istediğim şeyi yapıyordu. Ben Tresa'yı istedim çünkü onu seviyorum, gerçekten seviyorum."

Rebus kızın daha önce Wee Shug hakkında ona söylediği bir şeyi hatırladı: "Başına geleni hak etti." Kızın bunu hınçla söylemediğini şimdi anlamıştı; Maisie, Shug'ın aldığı parayı hak ettiğini söylemek istemişti. Onu hapse attırmış ama buna rağmen herif geri gelip hikâyesini ona anlatmıştı...

"Tecavüz etmiş miydi gerçekten?" diye sordu Rebus.

Kız omuz silkti. "Pek sayılmaz."

Rebus sigarasından bir nefes çekti. "Çığlık atmış mıydın?"

Kız güldü. "Komşular attığımı düşündü. Duymak *istediler* çünkü diğer türlü suç olmazdı. Biz

İskoçların biraz suça ihtiyacı vardır, değil mi? Bizi ayakta tutar."

Sonra onu yanağından öptü ve ayağa kalkıp ona baktıktan sonra kendisini bekleyen Tresa McAnally'nin yanına döndü.

Suçluluk konusunda haklı diye düşündü. Ama dahası vardı, komşular o sırada hiçbir şey yapmamıştı ve Edinburgh'da durum buydu. İnsanlar hiçbir şey olmasa bile bunu bilmek istemezdi; kendilerine vücutlarının ya da ülkelerinin kanserden çürüdüğünün ya da tam aksine çürümediğinin söylenmesini istemezlerdi. *Zugzwang* demişti Charter, haklıydı... Günün sonunda orada oturup hiçbir şey yapmazken, Charters ve Sör Iain Hunter gibileri ortalıkta cirit atardı.

İkinci günün ortasında, üzerinde bir gün önceki kıyafetlerle leş gibi sigara ve viski kokup hâlâ içmeye devam ederken, Kirstie Kennedy'ye denk geldi. Leith Walk'un ortasında ya da Easter Sokağının başında olabilirdi. Kız onun kulağına bir şey fısıldamak istedi. Rebus'tan daha kısa olmasına karşın parmak uçlarında yükselmesine gerek kalmadı: Müfettiş kafası ve omuzlarının ağırlığı altında iki büklüm olmuştu.

"Toparlanman gerek," dedi Kirstie ona. "Kendini öldürmek işe yaramaz."

Dalry Sokağındaki bir barda oturduğunda bu sözleri zamanında kendisinin söylediğini hatırladı. Bar, boyutu ve havasıyla tam bir depoya benziyordu. Az önce, Amerikan tarihini seven

zayıf ve yaşlı bir adamla konuşmuştu. Rebus ona Hopalong Cassidy ile uzaktan yakından ilgisi olmayan bir tarih dersi vermeye kalktığında yaşlı adam, ekose ayakkabı bağcıklı herifin korur gibi yanında dikildiği, vefasız karısı Morag'la durduğu barın diğer köşesine gitmişti. Rebus içeri girdiğinde onlara da içki ısmarlamıştı.

Birkaç genç bilardo oynuyordu, Rebus onları izlemeye çalışırken yüksek sesle esnedi.

"Canını sıkmadık ya?" diye tersledi oyunculardan biri.

"Uzatmayın," dedi barmen. "Adam polis."

"Polis falan değil, sarhoşun teki."

Sonra Kirstie'nin sözleri aklına geldi. *Toparlanman gerek. Kendini öldürmek işe yaramaz.* Bu, sorunun ne olduğuna göre değişirdi. Toparlan. Birisi yanına oturdu. Bakmak için başını çevirmeyi denedi.

"Nihayet seni buldum."

"Sammy."

"Kirstie diye birisi beni aradı. Senin için endişelendiğini söyledi."

"İyiyim ben. Endişelenmeye gerek yok."

"Berbat haldesin. Ne oldu?"

"*Sistem* oldu. Haklıydın, Sammy. Sana haksız olduğunu söylerken bile haklı olduğunu biliyordum."

Kız gülümsedi. "Aslında sen de haklısın. Derwood Charters'ın mektubunu dışarı çıkarmakla hata ettim."

"Merak etme. Gerry Dip konuşmayacak. Hiçbir şey bulamazsak, onu kredi kartlarından içeri

atarız. Mahkemede Charters'ın adı geçmeyecek. Senin adın da suça karışmış olmayacak."

"Ama *karıştım* bile."

Rebus başını iki yana salladı. "Herkesin yaptığı gibi sus yeter. Hiçbir şey olmayacak."

"Bütün mesele bu mu?"

Rebus doğruldu. Bir anda kafasına dank etti. Sammy'nin onu bu halde görmesi fikrinden ne kadar rahatsız olduğunu yeni fark etmişti.

"Bak," dedi, "eğer bunları unutmazsan, tüm bunlar seni alaşağı edecek, vicdan azabı çektirecek. Tek söylediğim bu." Ayağa kalktı. "Ben gidip temizleneyim."

Tuvalete gitti. Bilardo oyuncularının ona haddini bildirmek üzere gelmelerini istemediğinden tuvaletin kapısını kilitleyip kafasını musluğun altına soktu. Kurulandıktan sonra midesini olduğu gibi lavaboya boşalttı. Kapıyı açıp bara döndü.

"Daha iyi misin?" diye sordu Sammy.

Rebus kızın elini tutarak, "Yüzde doksan beşi kaldı," dedi.

Başka kime gidebilirdi ki?

Belediye Başkanına mı? Çok zor: Büyük olasılıkla Hunter'la sülün avlıyordu. O *Düzen*'in ta kendisiydi ve Düzen de ne pahasına olursa olsun korunmalıydı. Emniyet Müdürü mü? Emekliliğine çok az kalmıştı ve hiçbir şeyin sicilini lekelemesine izin vermezdi. Medya olabilir miydi, örneğin Mairie Henderson? Yılın haberi olurdu ama ortada kanıt falan yoktu. Bu canı sıkkın bir

polisin diğer *herkese* karşı söyledikleri olarak kalırdı.

Evde küvette epey vakit geçirdi, ardından uzun uzun yıkandı. Sammy ona birkaç litre portakal suyu ve bir paket akşamdan kalmalığa iyi gelen ilaçtan içirdi.

"Yaptığım şey aklımdan çıkmıyor," dedi kız usulca.

"Belki de suçluluk kompleksini genlerinle beraber benden almışsındır," dedi Rebus.

Sammy Patience'ın yanına döndükten sonra Rebus, Gill Templer'ı aradı. Ona danışmak istediğini söyledi. Kadının sağlık kulübünde buluşmaya karar verdiler. Kadının sauna ve masaj randevusu vardı; sonrasında barda konuşabilirlerdi.

Barın ilk katından aşağıdaki sakin New Town Caddesi görünüyordu. Rebus'un etrafı bronz, sağlıklı, güler yüzlü ve beyaz dişli insanlarla çevriliydi. Burada nasıl sırıttığının farkındaydı. İçki aleminde geçen iki gün boyunca üzerinde olanları çöpe attığından, Sör Iain'ın evine giderken giydiklerini giymişti.

Gill gelip başıyla ona işaret ettikten sonra bara gidip kendine alkolsüz bir içecek aldı. Masaya geldiğinde teni parlıyordu. "İyi görünmüyorsun," dedi Rebus'a.

"Önceki halimi görsen ne derdin acaba?"

Kadın içeceğinden bir portakal dilimi alıp emdi. "Evet, neymiş şu büyük gizem?"

Ona her şeyi anlattı. Kadın, ortasına doğru tedirgin, sonuna doğru da şaşkın görünmeye başlamıştı.

Rebus konuşmasını bitirdiğinde kadın, "Eğer sen ısmarlarsan bir portakal suyu daha alırım," dedi.

Kadının düşünmeye ihtiyacı olduğundan, Rebus bara giderken acele etmedi. Ama masaya döndüğünde kadının hâlâ söyleyecek bir şeyi yoktu.

"Bak Gill, tek ihtiyacım olan bir arama izni. Böylece Gunner'ın evine gidip dosyaları ve kaseti alabilirim. Bir Sulh Hâkimi'nden alabiliriz, hâlâ aralarından seçim yapabileceğimiz bolca belediye meclis üyesi var."

Kadının yüzü asıldı. "Neden ben?" diye sordu.

"Neden olmasın?"

"Tüm bunların içinden nasıl *çıkacağımı* düşünüyorsun? Sence kimse sana yardım edenin ben olduğumu unutur mu?"

"Tanrı aşkına, Gill."

Sesi yumuşayan kadın içeceğine baktı. "Seni hayal kırıklığına uğrattığım için özür dilerim."

"İsteseler beni çarmıha gererlerdi."

Kadın ona baktı. "İstemediler. Bilmiyorsun, değil mi? Gerçekten haberin bile yok."

"Neyi bilmiyorum?"

"Başmüfettişliğe terfi edeceksin. Galashiels'ta bir açık var. Emniyet Müdür Yardımcısından doğrudan bizim amire iletildi." Gülümsedi. "Sen adamın evini aramak için izin almaya çalışırken, o seni terfi ettirmekle meşgul. Mahkemede *bu* nasıl görünür dersin?"

"Doğru," dedi Emniyet Amiri Watson.

Rebus, Çiftçi'nin ofisinde ayaktaydı. Oturamıyor, hatta yerinde duramıyordu.

"İstemiyorum, kabul etmeyeceğim. Buna hakkım var, değil mi?"

Çiftçi yüzünü buruşturdu. "Reddedersen kimsenin unutmayacağı bir küstahlık olarak algılanır. Bir daha da sana bu şansı asla vermezler."

"Allan Gunner'a küstahlık yapmaktan çekinmem."

"John, terfi etmeni isteyen Gunner değil, benim."

"Ne?"

"Hem de kim bilir kaç ay öncesinden..."

"Siz mi?"

"Evet."

"Gunner'ın karar vermek için şimdiye kadar beklemiş olması büyük bir tesadüf olsa gerek. Galashiels kimin fikriydi?"

"Bir yer boşalmış."

"Şu işe bak ki kuş uçmaz kervan geçmez bir yerde olmuş. Orada başmüfettişi ne yapacaklar çok merak ettim. Tarla üzerinden dönen kan davalarına ya da hafta sonu sarhoş kavgalarına bakmak için bana ihtiyaç duyacaklarını hiç sanmam."

"John, hayatında bir kez olsun işleri zora sokma da kendine bir iyilik yap. Kurtuluş Ordusu davulu gibi kendini paralamayı bırak. Sadece kabul et, gitsin..." Çiftçi omuz silkti.

"Davullar kendi kendini paralamaz," dedi Rebus. Dinlemeyi bırakan Çiftçi'nin bilgisayarına

bakıyordu. Sonra gülümseyip tekrar ona çevirdi gözlerini. "Peki," dedi. "Gunner'a kabul ettiğimi söyleyin."

"Güzel."

Ama Çiftçi zannettiği gibi memnun olmamıştı. Ne olduğunu çözemediği bir şeyler dönüyordu. Rebus söz konusu olduğunda ne zaman kaybedip ne zaman kazandığını anlamak mümkün değildi.

Ayağa kalkıp elini uzatarak, "Tebrikler, John," dedi.

Rebus uzatılan ele baktı ama sıkmadı. "Ben terfii kabul edeceğimi söylemedim. Sadece Gunner'a kabul ettiğimi *söyleyin* dedim."

Bunu dedikten sonra da Çiftçi'nin ofisinden çekip gitti.

Flower yine gece vardiyasındaydı.

Rebus, Flower'ın nasıl ve neden bu denli geç saatlere kadar çalıştığını bilmiyordu. Belki geceleri belayı daha rahat tespit ediyordu. Rebus, Flower'ın masasına gidip bir sandalye çekip oturduğunda, onun bir bela gibi üzerine çekeceğini anlamıştı.

"Son zamanlarda hiç yangın söndürdün mü?"

Flower sadece pis pis baktı.

"O işte iyisin," diye devam etti Rebus.

"Ne?"

"Yanan çöp tenekesinden bahsetmiyorum. Emniyet Müdür Yardımcısının, muhbirin McAnally'yi kullanmasına izin vermeni kastediyo-

rum. Onu Charters'ın hücresine koymak kimin fikriydi?"

"Sana ne?"

"Haydi, beni kırma." Rebus, Flower'a bir sigara ikram etti. Flower tedirgin de olsa, sigarayı aldı ama yakmadı.

"Tamam," dedi. "Onun fikriydi."

"Tahmin etmiştim. Sen de itiraz etmedin. Yani kim eder ki? Böylece müdür yardımcısı sana borçlanmış olacaktı ki bu da çok işe yarardı. Fakat işler beklediğin gibi gelişmedi."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim Gunner'ın başka planları vardı. Muhbirini Charters'ın *konuşmadığından* emin olmak için kullandı, çünkü dışarıdaki bazı kişiler rahatsız olmaya başlamıştı. Charters, PanoTech'in idarecisi ve İskoç Ofisi'nin Müsteşarı gibi kişileri koruyordu. Ama belediye meclis üyesi bir şeylerden şüphelenmeye başladı. Sonunda Charters'la konuşacaktı, belki de konuşmuştu. Bu endişeli insanların kendilerini güvende hissetmesi gerekiyordu. Her nasılsa Charters belediye meclis üyesinden haberdar oldu ve McAnally'ye onu korkutması için para verdi."

"Pislik."

"Deme, neyse önemi yok." Rebus sigarasından derin bir nefes çekti. Flower'ın düşünmesini sağlamıştı, ne var ki bu haftalar sürebilirdi. "Söyle bakalım," dedi. "Dostun Emniyet Müdür Yardımcısının seni Lauderdale'in yerine bile geçirmemesi, kafanı kollarının arasına alıp düşünmene neden olmadı mı?"

"Çok erkendi. Şüphe çekici görünebilirdi."

Rebus'un gülmesi Flower'ı daha da rahatsız etti. "Sana böyle mi söyledi?"

"Neyse, boş ver."

"Öyleyse sana bir haberim var: Eminyet Müdür Yardımcısı bana başmüfettişlik teklif etti."

"Daha neler!"

Rebus omuz silkti. Flower az önce kabul ettiği sigarayı alıp yaktı. Sonra da Çiftçi'yi evinden aradı. Yaptıkları konuşma sırasında Flower emniyette ne kadar ter döktüğünden (Rebus'tan üç kat fazla) yaptığı hayır işlerine kadar her şeyi sıraladı. Sonunda telefonu kapattığında sinirden titriyordu.

"Şimdi kimi araman gerek biliyor musun?" diye öneride bulundu Rebus. "Dostun Allan Gunner'ı. Neden senin yerine benim olduğumu sor. Ne diyeceğini biliyor musun? Belki söylemez ama gerçek bu. Beni terfi ettirdi çünkü onun için bir tehdidim. Rütbemi düşürse beni daha da tehlikeli hale getirirdi, o yüzden rüşvet niyetine önüme bunu sürdü. Sen geri planda kaldın, çünkü seni iplememeyi göze alabilirdi. Bu kadar basit."

"Bütün bunları bana neden anlatıyorsun?" diye sordu Flower.

"Sadece seni kıvranırken görmenin neden olduğunu heyecandan değil elbette."

"Öyleyse neden?"

Rebus öne eğildi. "Benim yerime terfi etmek ister misin?" diye sordu. Flower ona dudak bükerek baktı. Bunu söylemek Rebus'u üzse de bel-

li etmemeye çalıştı. Son şansını kullanabilmek adına bundan çok daha fazlasını feda etmeye hazırdı. Ayrıca Flower'a bunun ancak Galashiels'ta geçerli olduğunu da söylemeyecekti. "Ciddiyim," dedi.

Flower hayretle ciddi olduğunu gördü. "Ne yapmam gerekiyor?"

40

Kış sabahlarında insanda ne güzel bir şey düşünecek ne de kumpas kuracak heves kalır. Rebus ve Flower kendi yataklarında olmayı ve yanlarında güzel bir kadının sıcaklığını hissetmeyi tercih ederlerdi ama onun yerine şu anda Allan Gunner'ın evinin karşısındaki, Rebus'un arabasında oturuyorlardı. Hava hâlâ karanlıktı. Yanlarından sadece süt ve ekmek kamyonlarıyla ilk otobüse yetişmeye çalışan birkaç zavallı geçmişti.

"Demek sabah böyle bir şey," dedi Flower.

"Hoş bir manzara sayılmaz, değil mi?"

"Sence işe yarayacak mı?"

"İnancını koru." Rebus eve baktı. "Kalktı."

Flower da o yöne baktı. Gunner'ın evinin üst katında bir ışık yanmıştı.

"Ona beş dakika verelim," dedi Rebus.

Ama iki dakika sonra alt katın ışığı da yandı.

"Belki karısıdır," dedi Flower. "Kocacığına besleyici bir kahvaltı hazırlıyordur."

"'Yeni Çağın Adamı' diye bir tabir duymadın mı hiç?"

"Eğer o isimde bir mağazadan bahsetmiyorsan, hiçbir fikrim yok... Birkaç dakika daha bekleyelim mi, yoksa kahvaltısını berbat mı edelim?"

"Ayaklarım buz kesti," dedi Rebus ve arabanın kapısını açtı. "Yapalım da aradan çıksın."

Kapıyı çalınca Gunner'ın seslendiğini işittiler. "Geliyorum!" Kapı açılınca karşılarında bir elinde kahvesiyle, gömleğini giymiş ama henüz kravat ya da kol düğmesi takmamış Emniyet Müdür Yardımcısını gördüler. Adam bir adım geri gitti.

"Burada ne işiniz var?"

Rebus merkezi ısıtmaya sahip eve girerken, "Doğa Kanunu Partisi için oy topluyoruz," dedi.

Rebus ve Flower davet edilmedikleri halde mutfağa girerlerken, Gunner karısıyla konuşmak üzere yukarı koştu. Elektrikli ızgaradan duman yükseliyordu. Flower ızgarayı açıp içindeki ekmeğe üfledi. "Yeni Çağın Adamı, öyle mi?."

Rebus su ısıtıcısını açıp bulaşıklıktan iki kulplu bardak çıkardı. Kahve kavanozunun kapağını açarken Gunner geri geldi. Kavanozu bir hışımla elinden aldı.

"Sen ne densiz adamsın be!" Su ısıtıcısını kapattı. "Buraya neden geldiniz?" Saatine bakmak istediğinde henüz saatini takmadığını fark ederek duvar saatine baktı. "Yarım dakikanız var, sonra gideceksiniz."

"Derlediğin dosyayı ve Sör Iain'ın kaydettiği kaseti istiyoruz," dedi Rebus. "Şimdilik bize yeter."

Gunner, Flower'a baktı. "Sen de mi ona uydun? Kafayı mı yedin? İkinizi de Emniyet Müdürünün karşısına çıkarabilirim."

"Hiç durma," dedi Flower. Bir yandan da yanan ekmeği çöpe attı. "Bana yalan söyledin."

"Dosyaları ve kaseti alamazsak daha da ileri gideriz," dedi Rebus. "Ortalığı öyle bir karıştırırız ki bin pişman olursun ve ortaya çıkacak pisliği örtmeye kimsenin gücü yetmez."

"Delirdiniz mi *siz*? Size hiçbir şey verecek değilim."

"Emniyet Müdürü ve gazetelerle başlayacağız."

Gunner kollarını kavuşturdu. "Keyfiniz bilir. Kendi mezarınızı kazarsınız."

"Mermiler uçuşmaya başladığında mezarlar işe yarar," dedi Rebus.

"Defolun!" diye bağırdı Gunner.

Defoldular.

Dışarı çıktıklarında Flower, "Acaba yumuşak mı davrandık?" diye mırıldandı. "Daha fazla bastırabilirdik."

"Bu kadarı yetti bile. Bizi izliyor mu?"

Flower arkasına baktı. "Yatak odasının penceresinde."

"Güzel."

Rebus'un arabasına binip gittiler.

Yüz metre sonra Rebus, Flower'ın inmesine yetecek kadar durdu. Flower hemen orada park halindeki arabasına girdi. Rebus dikiz aynasından bakınca, Gunner'ın gittiklerinden emin olmak için bile dışarı çıkmadığını gördü, hava gerçekten çok soğuktu. Yoluna devam etti ve sokaktan dönerek Gunner'ın evinin diğer tarafına geçti.

Polis telsizine güvenemeyeceklerinden, Rebus'a iyilik borcu olan bir satıcıdan iki tane hatlı cep telefonu almışlardı. Rebus'un telefonu çalınca açtı.

"Çıktı mı?" diye sordu Flower.

"Henüz değil."

"Belki kızarmış ekmek yemeye devam ediyordur."

"Pek iştahı kaldığını sanmıyorum."

Beş dakika sonra Rebus bir kapının sertçe kapatıldığını duydu. Sonra Gunner'ın bahçe kapısı açıldı. Adam hemen dışarıda duran Rover 800'e binip aracı çalıştırdı.

"Bingo," dedi Rebus.

"Yanında bir şey var mı?"

"Bir evrak çantası var."

"Umalım da o olsun."

Rebus sokak lambalarından uzağa park etmişti, Gunner yola çıkmadan motoru çalıştırmamaya dikkat etti. Sıfırın altındaki sıcaklıkta egzozundan çıkan duman havada asılı kalıyordu. Gunner'ın arka camı buz tutmuştu ve temizlemekle zaman harcamadı.

Rebus duran arabanın yanından geçerken, "Beni takip et," dedi Flower'a.

Çok geçmeden şehre doğru ağır ağır akan trafiğe karıştılar. Rover'ın arka camındaki ısıtıcılar buzu yok etti. Bir kavşağa geldiklerinde Flower, Rebus'a sordu.

"Nereye gidiyor?"

"İşe olmadığı kesin, yani bu yöne değil," dedi Rebus.

Gitmesi mümkün olan yönleri konuşmuşlardı. Tahminleri arasında Princes Caddesi yoktu. Hava aydınlanmaya başlasa da Şato ve Old Town hâlâ karanlıktı. Rebus'un kaloriferi doğru düzgün çalışmıyordu, zaten sadece yazın çalışırdı. Soğuktan ayakkabısının içindeki parmaklarını büktü.

"Sinyal veriyor," dedi Flower. "Sola, Waverley Köprüsüne dönecek. Belki de trene binecektir."

Rebus tahmin edebiliyordu. "Hayır, ama istasyona gidiyor."

Waverley İstasyonunun önündeki uzun siyah taksi kuyruğu iş görüşmeleri ve resmi kahvaltılara gidecek müşterilerini bekliyordu. Taksileri geçip rampadan yer altına indiler. Gunner indirme/bindirme yerini geçti, bir an için rampadan çıkıp Waverley Köprüsüne dönecek gibiydi, ama bunun yerine sola dönüp istasyonun arkasında bir yere park etti.

"Bir yere park edip onu yaya takip et," dedi Rebus, Flower'a.

"Ya beni görürse?"

"Platforma çıkıp sonuna kadar yürü."

"Ya o da platforma çıkarsa?"

"Buraya trene binmeye gelmedi. Telefonunu da yanına al."

Rebus park edip Gunner'ın zıt yönünde bekleme salonuna doğru yürüdü. Sanki geç kalmış gibi hafifçe koşmaya başladı. Platformdan istasyonun sonuna doğru yürürken yüzünü gizlemek için telefonda konuşuyormuş gibi yaptı.

"Ah, evet," dedi Flower. Rebus nihayet olması gereken yere ulaştı. Flower'ı görebiliyordu ve ikisinin arasında Allan Gunner vardı. Rebus'un olacağını tahmin ettiği yerde duruyordu: Emanet Bölümü. Rebus kiralık yer reklamı yapan bir panonun arkasına saklandı. Gunner'ın çantayı teslim edip bir bilet alışını izlerken ironi de gözünden kaçmadı. Gunner geldiği yoldan geri dönerken Rebus panonun arkasından çıkıp hızla Emanet Bölümüne gitti ve görevlinin çantayı önündeki rafa koyduğunu son anda gördü.

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu Flower.

"Bırak gitsin."

"Orada mı?"

"Evet, Flower, her şey harika gidiyor, çanta bıraktığı yerde bizi bekliyor."

Rico Briggs'i ikna etmek zaman aldı.

Rebus ve Flower söz konusu olduğunda, birbirinden farklı tarzlara ve yöntemlere sahip olmalarına karşın, ikisi de ikna sanatında ustaydı. Gunner'ı bir şekilde kanıtlardan kurtulmaya ikna etmemişler miydi? Sabahın körü olmasa ve düşünecek daha çok zamanı olsa, kanıtları daha iyi bir yere saklayabilirdi. Emanet Bölümü geçiciydi; sadece çantanın evde olmasını istememişti. Rebus ne yapacağını iyi tahmin etmişti ve şimdilik Emanet Bölümü fena bir yer değildi.

Rebus ve Flower dönüşümlü olarak orayı gözlediler. Tren istasyonunda gözetleme yapmak çok kolaydı: Etrafta bir sürü insan vardı. Gun-

ner'ın geri gelip onların haberi olmadan çantayı almasını istemiyorlardı, ama Rebus çantanın o gece orada kalacağını düşünüyordu. Gunner gündüz işine gidip sonra evine dönecek, konuyu düşünüp belki birkaç yeri arayacaktı çünkü bunlar ofisinden yapmak istemeyeceği aramalar olacaktı. Çanta ve içindekiler aradan çıkınca kendini daha güvende hissedecekti. Bu zamanı düşünerek değerlendirmek isteyecekti.

Kısacası çanta gece orada olacaktı.

Rebus, Rico'yu arayıp istasyona gelmesini istedi. Barda buluştular. Rebus çok fazla kahve ve abur cubur tükettiğinden bardaki alkol kokusu bile ona yetti. Bar güne yeni başlayan tüm barların koktuğu gibi kokuyordu: bir gün önce içilen sigara ve içkilerin birikmiş kokuları.

"Bana viski," dedi Rico barmene. Barmen müşterisinin dövmeli yanaklarına bakmamaya çalıştı. Rico içkisi konurken yanaklarını ovaladı. Barda oyun makinesi olduğunu görünce oraya gidip birkaç bozukluk attı. Rebus içkinin parasını ödeyip içkiyi Rico'ya götürdü. Cep telefonu diğer elindeydi. Yolda işadamı gibi görünmüş olmalıyım, diye düşündü.

Belki de öyleydi.

Rico oynarken Rebus da ona durumu açıkladı. Rico'nun bozukluğu bitince Rebus ona biraz daha bozukluk uzattı. Ardından cep telefonu çaldı.

"Ne dedi?" diye sordu Flower.

"Şimdilik hayır diyor."

"Bir de ben konuşayım."

Rebus, Flower'la yer değiştirdi. Yirmi dakika bekleyip sonra barı aradı.

"Sonuç?"

"Tüm paramı tüketmek üzere," dedi Flower. Sonuçta asıl ikna edici oyun makinesi oldu. Rico'yu Flower'dan para almaya ikna etti ve Rico birden ona yirmi sterlin borçlanmış oldu.

Daha fazla para ve borcunun temizlenmesi sözü karşılığında Rico sabah onlarla buluşmayı kabul etti.

Ve sabaha sadece on üç saat kalmıştı...

Rebus ve Flower günün kalanını Emanet Bölümünü izleyerek, bayiden aldıkları gazete ve dergileri okuyarak, pahalı sandviçler yiyerek, kötü kahve içerek ve istasyona dair pek çok şey öğrenerek geçirdiler.

Güvenlik kameraları Rebus'un canını sıkınca demiryolu güvenlik ofisine gidip görevlilere Newcastle'dan bir yankesici çetesinin geleceğini söyledi. Ofis sıcaktı ve oradaki eski CID polisi sıcakkanlıydı. Birbirlerine hikâyeler anlattılar ve Rebus ondan bir tura çıkmalarını istedi. Böylece her şeyin yolunda olup olmadığını göreceklerdi. Emanet Bölümüne bakan kamera uzak ve bulanıktı: İçeri giren kişiyi görmek mümkündü ancak kim olduğu seçilmiyordu. Bu Rico'nun lehine olacaktı.

Ayrıca gece yarısından sonra izleyen yoktu. Sadece kamera kaydı vardı.

İstasyon geceleri kapatılmasına karşın, gece birde hâlâ açıktı. Londra'ya gidecek bir gece treni ve yük trenleri vardı. Rebus hastalanmaya başladığını düşündü, sürekli titriyordu. Nedeni sadece bozulan sinirleri olamazdı.

Sözünü tutan Rico on dakika sonra göründü.

"Kafamıza geçirmeye çorap getirdim," dedi.

"Gerek olmayacak." Rebus kameralardan bahsetti. Arabalarını götürüp Cockburn Caddesine park ettiler. Birinci Platformdan Emanete doğru ilerlerken aralarında kısaca konuşup plan yaptılar. Rico orayı daha önce kontrol etmiş ve Rebus'a dişçi aletlerini hatırlatan maymuncuklar getirmişti. İçgüdüsel olarak dili dişindeki gediği arasa da bulamadı çünkü Dr. Keene halletmişti.

İçeri girmeleri Rico'nun bir dakikasını aldı.

Kepenkler kapalı olduğundan içeride göz gözü görmüyordu. Rebus yanında getirdiği iki el fenerinden birini Flower'a verdi.

"Rico, sen kapıda nöbet tut," dedi. Sonra işe koyuldular.

Fazla bir çanta yoktu ve aradıklarını çabucak buldular. Kilitliydi ama sorun değildi. Rebus çantayı alıp kapıya yürüdü.

"Rico, şuna bak bakalım açabilir misin?"

Rebus feneri çantaya doğrulturken Rico da işe koyuldu. Bu arada Flower çantaların etiketlerini değiştiriyordu.

"Sen ne yapıyorsun orada?" diye sordu Rebus.

"Karmaşayı azamiye çıkarıyorum," diye cevap verdi.

"Bırak ve her şeyi eski yerine koy. Kimsenin burada olduğumuzu anlamasını istemeyiz."

Rico diliyle bir klik sesi çıkardı. El fenerlerini kapatıp karanlıkta sessizce beklediler. Yavaş yavaş ilerleyen ayak sesleri giderek yaklaştı. Islık sesi. Rico ağırlığını kapıya verdi. Birisi birkaç kez kapıyı zorladı. Sonra kepenkler iki kez sallandı. Birisi aralıktan el fenerini tutsa, orada vitrin mankeni gibi dikilen Flower'ı görebilirdi. Ayak sesleri uzaklaştı.

Rebus tekrar nefes almaya başladı.

"İyi ki kahverengi iç çamaşırımı giymişim," dedi Rico. Rebus tekrar çantaya ışık tutunca Rico yine kilidini kurcalamaya başladı. Sonunda açıldı.

Rebus çantanın kapağını açtı. İçinde şişkin bir dosyayla bir kaset vardı. Rebus ikisini de alıp Rico'ya tekrar kilitlemesini söyledi.

"Aradığımız bu mu?" diye sordu Flower.

Rebus yarım paragraf okuyup emin olduktan sonra gülümseyip başını salladı. Kanıtı tekerlekli bir çantaya koydu, evrak çantasını eski yerine yerleştirdi ve üzerini ceketiyle sildi. Rico diğer çantalara bakıyordu.

Rebus, Rico'nun kapalı tuttuğu kapıyı silerken, "Aklından bile geçirme," dedi. "Ve sakın bizden sonra da buraya gelmeye kalkma. Anladın mı?"

Çıkıp kapıyı arkalarından kilitledikten sonra dış kapılar kapatılmadan hemen önce rampadan ayrıldılar.

41

Rebus uyuyamadı.

Sandalyede oturup sigara içerek, Emniyet Müdür Yardımcısının hazırladığı dosyayı okudu, gerçi belki de uydurduğu demek daha doğru olurdu. Pek çok şeyi dâhil etmediği halde, raporu çok ayrıntılıymış gibi göstermekte epey başarılı olmuştu. Kaseti çalarken sesini açabilmek için kulaklık kullandı. Sör Iain bir konuda haklıydı: Bunu dinleyen herhangi bir avukat, oradaki polis memurunun neredeyse hiçbir şey yapmadığını düşünürdü. Rebus elinin titrediğini fark etti. Bütün gün içmemişti ve canı istemiyordu. Biraz korkuyordu hepsi bu. Gerekeni yapıp yapmadığından henüz emin değildi... Özellikle de şu anda...

Sonra aklına az kalsın kendisini unutmaya ikna ettiği bir şey gelince telefon rehberini açtı ve oradaki bir adrese baktı. Dublin Caddesindeki bir daire.

Rebus oraya vardığında saat üçü geçiyordu, sokakta tek bir araç bile yoktu. Rebus zili çalıp bekledikten sonra tekrar çaldı. Üçüncü de parmağını hiç çekmedi.

Diyafondan ses geldi. "Ne var? Ne?"

Rebus sanki normal bir zamanda gelmiş gibi gayet sakin sordu: "Bay McAllister?"

"Evet?"

"Ben Müfettiş Rebus. Yalnızsanız, yukarı çıkıp sizinle konuşmak istiyorum."

Rory McAllister yarı giyinik ve uyanıktı. Tek başınaydı. Rebus geniş oturma odasında dolaşıp kitap ve süslemelere bakarken, McAllister da kahve yaptı.

Sonunda karşılıklı oturdular. McAllister gözlerini ovuşturup esnedi.

"Hayırdır, Müfettiş?"

Rebus bardağını cilalı ahşap zemine koydu. "Mesele şu, efendim. Sizinle öğle yemeğinde buluştuğumuz gün... Yani nasıl söylesem? Sonradan konuşmaya çok istekli olduğunuzu fark ettim. Sonra da Audrey Gillespie'yi görmeye gittiğinizi görünce, bu beni düşündürdü."

McAllister tüten bardağının arkasına saklanmaya çalıştı. "Ne düşündün?"

"Bayan Gillespie'yi görmeye gittiğinizi inkâr etmiyor musunuz?"

"Tabii ki etmiyorum. Onu tanırım. Kocasıyla defalarca görüştüm. Bu görüşmelerde kocasının yanında Bayan Gillespie de olurdu."

Rebus başını salladı. "Peki ya diğer etkinlikler... Belediye Meclisi ve İskoç Ofisi arasında etkileşim var mıydı?"

"Evet, Belediye Meclis Üyesi Gillespie de ben de endüstriyle ilgiliyiz."

"Anlıyorum," dedi Rebus. "Peki, meclis üyesi sizin gizlice karısıyla görüştüğünüzü biliyor muydu?"

"Dur bakalım..."

"İzin verin bitireyim. Bay McAllister, Tom Gillespie'nin bulduğu tüm şu belgeleri düşündüm de, yardım almadan bu kadar şeyi bulabilmesi mümkün müydü? Birisi, belki de ismini vermeden, bunları ona ulaştırmış olabilir miydi?"

"Hiçbir şey anlamadım."

"Boş verin, birazdan anlarsınız. Bence Mensung, PanoTech ve Charters'ın diğer dümenlerini öğrendiniz. Sör Iain size güveniyor ve sizi varisi olarak görüyordu. Belki de hiçbir şeyin gün ışığına çıkmayacağından emin olmak adına sizi Mensung'a yöneltti." Rebus ayağa kalktı. "Bundan sonrası daha ilginç. Bu bilgiyi ya Sör Iain'dan kurtulmak için gönderdiniz; diğer bir deyişle halkın yararı için. Ya da karısıyla gönül eğlendirirken Gillespie'yi meşgul etmek adına yaptınız... Kaldı ki bu da sizin yararınızaydı. Her koşulda bence siz yaptınız."

"Ve sen de gecenin bir vakti sırf bu şüphelerini benimle paylaşmak için mi beni kaldırdın?" McAllister arkasına yaslanıp ellerini dua edermiş gibi çenesinin altında birleştirdi.

"Buraya geldim, çünkü eğer bunu Audrey Gillespie'yle görüşebilmek uğruna yaptıysanız, bu beni ilgilendirmez," dedi Rebus. "Ama Sör Iain'ın işini *bitirmek* için yaptıysanız, o zaman sizden bir iyilik daha isteyebiliriz."

McAllister başını kaldırıp kaşlarını çattı.
Rebus tekrar oturup her şeyi anlattı.

İstediği Sör Iain'dı. Charters ve Sör Iain hariç diğer herkesi saf dışı etmişti ve Derry Charters'a giden tek yol da Sör Iain'dan geçiyordu. Rebus onu istiyordu. Onu istiyordu çünkü Sör Iain Hunter gibiler yanlış yapsalar bile hep doğru yapıyormuş gibi görünürdü. Sör Iain pek çok suçluyla benzer şekilde hareket ederek yaşayıp çalışmıştı. Bin bir türlü yalan ve mazeretle sürekli kendini haklı çıkaran bencil herifin tekiydi. Halkın iyiliğinden bahsederken ceplerini halkın parasıyla dolduruyordu. Paul Duggan gibilerden bir farkı yoktu. Rebus biraz daha zorlarsa Sör Iain'ı Willie Coyle ve Dixie Taylor'ın akıbetlerinden bile sorumlu tutabilirdi. Kirstie babası şehrin çürümüş kalbini temsil ettiğinden ve bu konuda hiçbir şey yapmadığından ötürü evinden kaçmıştı. Ama bu kalp yapaydı ve Sör Iain denetimini elinde tutuyordu.

Rebus dairesine giden merdivenleri çıktığında birisinin kapısının önünde kıvrılmış olduğunu gördü. Bu Sammy'ydi. Onu eliyle uyandırınca kız ayağa fırladı.

"Ne oldu?" diye sordu Rebus.

"Bütün gün seni aradım. Çok merak ettim." İki yanağında da gözyaşı izleri vardı. "O yüzden burada beklemeye başladım."

Onu içeri aldı. Kız oturma odasında etrafına bakınca sandalye üzerindeki yorganı gördü. "Orada mı uyuyorsun?"

Rebus ısıtıcıyı açarken, "Bazen," dedi.

"İnsan böyle dinlenemez ki."

"Fena değil. İçecek bir şey ister misin?" Kız başını iki yana salladı.

"İyi misin?" diye sordu Sammy.

Rebus yanaklarını şişirip ardından nefesini bıraktı. "İdare ediyorum." Sandalyesine oturdu. "Biraz korkuyorum, hepsi bu. Yarın bir şey yapacağım ve sonucu istediğim gibi olmayabilir."

"Seni görmek istememin bir nedeni de o mektubu ve olanları unutamamak," dedi. "Belki her şeyi bana anlatırsan faydası olur diye düşündüm."

Rebus gülümsedi. "Pek hoş bir hikâye değil."

Kızı ateşin önüne kıvrılıp bir yastığı göğsüne bastırdı. "Sen yine de anlat," dedi.

Rebus ona her şeyi en ince ayrıntısına kadar anlattı çünkü bunu hak ediyordu. Sonrasında kızı olduğu yerde, hâlâ yastığa sarılı olarak uykuya daldı. Rebus yorganı üzerine örtüp ısıtıcıyı kıstı ve tekrar sandalyesine oturdu. Öyle sessiz ağlıyordu ki onu uyandırmayacağından emindi.

En iyi takımını giydi.

Flower erkenden arayıp gitmeyeceğini söylemişti. Nedenini söylememişti çünkü gereksizdi. Rebus'un artık ona ihtiyacı yoktu. Flower kurnazdı: Eğer işler ters giderse, ki büyük olasılıkla öyle olacaktı, o zaman kendisi güvende olacaktı. İşler yolunda giderse de Rebus ona başmüfettişlik sözü vermişti.

Sammy saçını taramasına yardım etti. Fazla uyumasa da fena görünmüyordu ve üstündeki takımla daha da iyi olmuştu.

"Bunu benim için Patience seçti," dedi kızına.

"Zevklidir," diye cevap verdi Sammy.

Önce telefon açıp gizlilik ve aciliyetin önemini vurguladı. Biraz zorlansa da nihayet sabah için on beş dakika kazanabildi. On beş çok değerli dakika. Henüz erken olduğundan dairesinde volta attı, kavanozu boşaltıp tekrar kaloriferin altına koydu, dişçi randevu kartını buldu ve yırtıp attı.

Evden çıkarken Sammy ona iyi şanslar öpücüğü verdi.

"Birbirimizden çok farklı değiliz," dedi kızı ona.

"Babasına bak kızını al," deyip onu öptü.

St. Andrew's Binasının dışına park edince güvenlik görevlisi gelip oraya park edemeyeceğini söyledi. Rebus kimliğini gösterse de yılmayan görevli ona ziyaretçi otoparkını gösterdi.

"Peki ben Sör Iain Hunter olsaydım, yine de gitmem gerekir miydi?" diye sordu.

"Hayır," dedi güvenlik görevlisi, "o zaman başka."

Gülümseyen Rebus stresinin biraz azaldığını hissetti. Adam haklıydı: O zaman başkaydı.

Binanın merdivenlerinden çıktı. Yakından bakınca enerji santrali ya da Reichstag'a benzemiyordu. Danışmada imza atıp ziyaretçi kartı aldı. Güvenlik görevlisi çantasındakileri kontrol etti: birtakım belgeler ve bir kaset. Birisi ona refakat etmek üzere geldi ve üst katta onu devralan bir diğeriyle sekreterliğe gitti. Yürüdükleri dar ko-

ridorda refakatçisi az kalsın Sör Iain Hunter'a çarpıyordu. Özür diledi ama Sör Iain dikkat etmedi. Rebus yanından geçerken ona göz kırpıp gülümsedi. Arkasına bakmamasına karşın, adamın gözlerini ona diktiğini hissedebiliyordu.

Bu Willie, Dixie ve Tom Gillespie için, diye geçirdi içinden. Ve sistemin yalan, hile ve hırsızlıkla nasıl çalıştığını bilmeyenler için...

Ama her şeyden önce, bunu kendisi için yaptığını biliyordu.

Rory McAllister söz verdiği üzere sekreterlikte yalnızdı, epey huzursuz görünüyordu, ama oradaydı işte. Rebus ona da göz kırptı. Sonra sekreter gelip onları bekleme salonuna aldı. Önlerindeki kapıyı çaldı ve kapı açıldı.

Çantanın içindekilerle ilgili olarak güvenlikle şakalaşmıştı: Bu çantada istesem de bomba taşıyamam, demişti ama şu anda odaya soktuğu şeyin bombadan aşağı kalır yanı yoktu.

"Bizimle görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim, efendim."

Ciddiydi. İskoçya İçişleri Bakanı Dugald Niven'ın programı çok yoğundu. Ne olursa olsun, her zamanki gibi ilerleyeceğinden Rebus'un şüphesi yoktu.